

Robert Němec

Je třeba hájit základní principy advokacie, jako jsou nezávislost advokáta a důvěrnost vztahu mezi klientem a advokátem

**Profil
advokátní
kanceláře
Z/C/H Legal**
(str. 21)

**Rozhodnutí
o likvidaci
společnosti: přebije
rozhodnutí
valné hromady
usnesení soudu?**
(str. 37)

**Obchodní
listiny
v praxi?**
(str. 77)

PŘIROZENÁ AUTORITA.

NOVÉ BMW ŘADY 5.

BMW Renocar přichází s mimořádnou nabídkou pro advokáty.
BMW řady 5 z edice EXECUTIVE ADVOCATE.

Neplatíte akontaci a užívejte si BMW 5 s pohonem xDrive.

15 990,- bez DPH měsíčně*

Bližší informace o edici EXECUTIVE ADVOCATE naleznete na www.renocar.cz/advokati.
Domluvte si termín osobní schůzky na advokatum@renocar.cz.

Renocar Praha

Lipová 280
Praha - Čestlice (D1, EXIT 8)
tel.: 261 393 600
advokatum@renocar.cz

www.renocar.cz

Renocar Brno

Řípská 5C
Brno - Slatina (D1, EXIT 201)
tel.: 548 141 548
advokatum@renocar.cz

*měsíční splátka operativního leasingu u modelu BMW 520d xDrive, částka vč. DPH 19 348 Kč měsíčně
při délce splácení 36 měsíců s ročním nájezdem 25 000 km

Radost z jízdy

obsah

úvodník

názory

- 5 Kudy dál, kolegové? III
- 6 Čím by se měla zabývat advokátní komora?
- 8 Nové výzvy advokacie na poli ochrany důvěrného vztahu klienta a advokáta
- 10 Proč bojují za advokátní proces
- 11 Zákony jako podzemní listí
- 13 K totalitě čelem, ke svobodě zády
- 14 Překonaný institut aneb pryč s anachronizmy!
- 16 Mohou advokáti na elektronickou železnici?
- 19 Vyhánění čerta ďáblem?

profil

- 21 Z/C/H Legal

rozhovor

- 28 Robert Němec

z právní praxe

- 35 Earn-out při akvizicích obchodních společností
- 37 Rozhodnutí o likvidaci společnosti: přebije rozhodnutí valné hromady usnesení soudu?
- 41 Zadávání sektorových veřejných zakázek se zvláště složitým předmětem plnění
- 45 Postavení advokáta v řízení před Soudním dvorem EU
- 50 Souběh funkcí, diskriminace při odměňování a výpověď pro porušení pracovní kázně v aktuální judikatuře Nejvyššího soudu ČR
- 53 Exekuce cizích rozhodčích nálezů ve světle problematičného rozhodnutí Nejvyššího soudu
- 56 Zapisovat členy bytových družstev do veřejného rejstříku: ANO, či NE?
- 59 Zadávání veřejných zakázek na servis a rozvoj softwaru
- 63 Ošetřovatel telete vs. ošetřovatel býka – jde tyto práce vůbec srovnávat?
- 65 Vybrané instituty nové právní úpravy přestupkového práva, odklony v přestupkovém řízení
- 67 Zpožděné lety – nároky cestujících

- 70 Jak vypořádat použití prostředků ze společného jmění do majetku druhého manžela?
- 72 Právní režim kovového implantátu aneb když pacient zatouží po titanovém suvenýru
- 74 Možnosti zaměstnavatele snížit zaměstnanci zahraniční stravné při zahraniční pracovní cestě
- 77 Obchodní listiny v praxi?
- 80 Předběžná tržní konzultace – návod na použití
- 82 Ke smluvnímu omezení povinnosti dopravce nahradit škodu
- 86 Nový institut otcovské dovolené
- 88 GDPR – navazující předpisy jsou na spadnutí
- 90 Přihláška kapitalizovaných budoucích smluvních úroků do insolvenčního řízení
- 93 Vymezení definičních znaků adhezních smluv
- 95 Název hudební skupiny a jeho ochrana
- 97 Právo nezbytné cesty ve světle aktuální judikatury
- 100 Klamavá reklama
- 105 Whistleblowing v ČR – přijde konečně komplexní řešení?
- 109 Zastupování společnosti v likvidaci
- 111 K odpovědnosti dětí za porušení přepravní smlouvy
- 114 Úplatnění nároků z porušení smluvního předkupního práva k nemovitosti dle SOZ a NOZ
- 116 Poskytnutí dobrovolného příplatku akcionářem do akciové společnosti
- 119 K problematice důvěrnosti komunikace mezi advokátem (obhájcem) a klientem z pohledu evropského práva a judikatury
- 123 Dopad směrnice ATAD na akviziční financování
- 127 Aplikovatelnost Fair Value při oceňování nemovitých věcí
- 131 Několik poznámek k ust. § 2630 odst. 1 občanského zákoníku
- 137 Nevyhovění žádosti o dotaci v skutku (a zatím plně) podléhá správnímu řádu
- 140 Vyčíslení slevy z ceny v případě vad zájezdu a praxe

- 142 PSD 2 a silné ověření klienta
- 144 Nová pravidla rozhodčího řízení ICC mají za cíl zrychlit a zlevnit mimosoudní řešení sporu u ICC
- 146 Spotřebitelské soutěže v novém... a na co si dát pozor
- 148 Zrušení údaje o místu trvalého pobytu druhým manželem
- 150 Jde se vůbec bránit proti vracení dotací?

judikatura

- 152 Z aktuální judikatury Nejvyššího soudu

lifestyle

- 166 Mercedes-Benz E kupé
- 170 Heslovitě o správném nastavení hesel
- 172 Budoucnost patří elektromobilům
- 174 Obědy pro děti za svou existenci už nasýtily deset tisíc školáků
- 176 Rozhovory s uživateli systému Praetor – když práce baví
- 178 Inovativní zajišťování právní ochrany
- 180 Nové BMW řady 5, vyladěno pro právníky
- 182 Současnost a budoucí trendy v Asset Managementu budov pohledem AFI EUROPE
- 184 Nárůst obyvatel ve městech pomohou řešit revitalizace brownfieldů. Projekt Tripla – inspirace od YIT z Finska
- 186 Vhodné pracovní prostředí jako klíč k produktivitě a zdraví zaměstnanců
- 188 Lexxus Norton: zájem o luxusní nemovitosti ve světě slábne, poptávka v České republice je stále vysoká
- 190 Kde je práce nejdražší? Analýza TPA: srovnání zdanění a odvodů v zemích střední a východní Evropy
- 192 CEEQA – Lifetime Achievement in Real Estate poprvé do České republiky
- 194 Investice do nemovitostí? Klíčem je atraktivní lokalita
- 196 Letní akademie Evropa, USA a Česko 2017 proběhne v druhém týdnu letních prázdnin
- 198 Nový wellness hotel v Jeseníku!
- 200 IT nástroj pro více použití v kanceláři, do něhož se vyplatí investovat

Vykazujte okamžitě

A nepřicházejte zbytečně o odpracované hodiny. Čím dříve si je zapíšete, tím přesnější v tom budete.

Udělejte to hned. Třeba při odchodu ze schůzky. Na pár kliknutí palcem.

Vyzkoušejte SingleCase zdarma na 30 dní

A sami zjistěte, jaká výhoda je mít vše na jednom místě, dostupné odkudkoli.

SingleCase

www.singlecase.cz
+420 739 475 360

Vážení čtenáři,

léto už nezadržitelně začalo a věřím, že druhé letošní číslo našeho časopisu EPRAVO.CZ Magazine vám dobře poslouží třeba i jako prázdninové a dovolenkové čtení. Zvláště, když se dá předpokládat, že si alespoň během července a srpna budete chtít alespoň trochu odpočinout od studování nové legislativy.

Ta ale bude i v těchto měsících nezadržitelně přibývat a český právní řád se bude dále a dále rozrůstat v jeho už neuchopitelných rozměrech. Nebude to ale možná tak hrozné, jako v některých jiných měsících. Začínající prázdniny, a obzvláště v letošní předvolební situaci, totiž patrně ovlivní i počet publikací ve Sbírce zákonů. A nebo to bude úplně naopak? Těžko říct, málokdo to dnes dokáže správně odhadnout.

Podívejme se ale třeba na čísla z loňského roku. Celkově bylo ve Sbírce zákonů v roce 2016 publikováno 466 věcí. Průměrně tak šlo o skoro 39 publikací za jeden kalendářní měsíc. Během loňských letních prázdnin vyšlo ve Sbírce zákonů celkem 72 nových publikací. Obecně platný trend, že v srpnu bývá více mrtvo než v červenci, lze ilustrovat i jednoduchou statistikou, 38 z nich se totiž ve Sbírce objevilo již v červenci, v srpnu tedy bylo nových publikací jen 34. Obě čísla jsou tak podprůměrná, byť v červenci toto konstatování zní lehce absurdně. V srpnu je již ale o něco znatelnější. Své přitom jistě sehrály i tradiční vládní prázdniny a to, že i legislativci si

někdy potřebují a rovněž chtějí vzít dovolenou. Letos může být situace zcela jiná, vzhledem k aktuální politické situaci ale nelze příliš předjímat.

Vraťme se tak ještě k loňskému roku, pohled do historie, byť v tomto případě nepříliš vzdálené, bývá totiž nejen zajímavý, ale rovněž poučný a vybízející k zamýšlení. Během letních prázdnin tehdy vyšlo hned 19 nových zákonů a řada z nich byla opravdu významná. Platí zde přitom opačný trend než v případě počtu publikací, ty významnější zákony se ve větším počtu objevily ve Sbírce zákonů až v srpnu. V červenci vyšel například nový celní zákon, novela zákona o zbraních a zejména zákon o prodejní době v maloobchodě a velkoobchodě, v srpnu pak ale šlo o zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, novelu zákonného opatření Senátu o dani z nabytí nemovitých věcí, zákon o spotřebitelském úvěru či atomový zákon.

Na druhou stranu, i když byl počet předpisů menší, než říká průměrný ukazatel, nešlo vlastně zase až o tak klidné léto. Tak uvidíme, jak to bude letos, o oněch jistě horkých a politicky zcela neklidných a nepředvídatelných prázdninových měsících. Každopádně si je pěkně užijte a načerpejte nové síly na podzim a zimu. I ty tu budou co nevidět. ●

Miroslav Chochoła,
šéfredaktor

Rödl & Partner

U nás si vyberete:
Bud' nejlepší nebo nejlepší

> Právnícká firma roku 2016

Rödl & Partner 5 let právníckou firmou roku v daňovém právu.

> Právník roku 2016

Monika Novotná, advokátka a partnerka Rödl & Partner,
právníkem roku 2016 v oboru finančního práva.

právníkroku 2016

Praha | Brno
www.roedl.com/cz

Právnícká firma
roku 2012–2016

Kudy dál, kolegové? III

Jistě nemusím připomínat, že se kvapem blíží termín 7. Sněmu České advokátní komory (22. 9. 2017), tzn. že jde o rok volební, kdy odpovědná část advokátního stavu zvažuje koho, s jakým programem a do kterých orgánů ČAK bude volit. V rubrice „Advokacie“ vedené na portálu www.ceska-justice.cz byl v dané souvislosti uveřejněn relativně obsáhlý článek vycházející z premisy, že funkcionáři ČAK budou voleni „do doby represe a nejistoty“. Neviděl bych sice situaci až tak dramaticky, na druhé straně platilo a platí: „Kdo je připraven, není zaskočen.“

Bez ohledu na intenzitu prezentované hrozby je nepochybné, že povinnosti ČAK, resp. primárně povinnosti jejího představenstva, bude nejen vzniklým hrozbám erudovaně čelit, ale (mnohdy v první řadě) jejich vzniku svou činností předchá-

zet. Jsem přesvědčen, že při plnění tohoto poslání musí být činnost orgánů ČAK formována zejména (nikoliv však pouze) těmito principy:

- principem stálé komunikace se všemi stavy justice,
- principem pravidelné a PR silné „osvěty“
- principem průběžného zajišťování efektivity činnosti ČAK.

Prosazování oprávněných zájmů advokacie v rámci projednávání aktuálních problematik (při důrazu na respektování základních zásad výkonu advokacie) nepochybně předpokládá stálou komunikaci se všemi stavy justice, resp. jejími kompetentními představiteli. Zajišťování průběžné a argumentačně silné komunikace je nepochybně jedním z primárních úkolů předsedy a místopředsedy ČAK. Vzhledem k současné celospolečenské situaci a „mediální atmosféře“ mnohdy vycházející z neznalosti či nepochopení poslání advokacie musí být důraz kladen na operativnost a relevantní angažovanost zástupců ČAK.

Princip pravidelné a PR silné veřejné „osvěty“ musí být naplňován jak ve směru prezentace poslání advokacie v návaznosti na aktuální justiční problematiku (legislativa, medializované kauzy apod.), tak při zaměření na obecné povyšování společenské prestiže stavu. V uvedeném směru bude nezbytné či vhodné: (i) důsledně využívat možnosti internetové prezentace při současně operativní reakci na aktuální dění, (ii) v tištěných médiích prosazovat stanoviska advokacie, a to i prostřednictvím placených inzertních stran, (iii) v mediální sféře spolupracovat se spolky založenými a vedenými advokáty, (iv) optimalizovat stávající PR akce (Právník

roku), resp. při rozumném dovození předpokladu přínosu pro advokacii založení či obnovení dalších (Femina iuris?), (v) nevyhýbat se jednorázovým projektům atd., to vše při širokém zapojení regionů/regiónálních zástupců ČAK.

Pokud jde o průběžné zajišťování efektivity činnosti ČAK, lze nepochybně navázat na dosavadní činnost stávajícího představenstva (viz novela zákona o advokacii, prosazování v budoucnu snad účinných nástrojů pro potírání vinklaření atd.). V dané souvislosti si nepochybně zvláštní pozornost zaslouží budování systému zajišťujícího relevantní lobbying ve prospěch oprávněných zájmů advokacie, a to mj. v návaznosti na systémovou spolupráci s advokáty – politiky. Stejně tak je třeba zaměřit se na aktivaci Sekcí a Výborů ČAK a optimalizaci jejich činnosti (nabízí se podřízení jejich činnosti vždy určenému členu představenstva ČAK, resp. náhradníkovi představenstva).

V neposlední řadě je třeba zmínit, že dodržování a prosazování výše vymezených principů v rámci praktické činnosti orgánů ČAK musí být vždy založeno na respektu k té skutečnosti, že advokátní stav sestává z několika „druhů“ advokacie. Jinak řečeno, představenstvo musí nalézat vždy taková řešení, ať již půjde o problematiku vnější či vnitřní, jež pokud možno nebudou „ve prospěch jedněch a na úkor druhých“. Respektování této zásady je nezbytné za situace, kdy oprávněné požadavky různých velkých a někdy i různě zaměřených advokátních kanceláří se přirozeně liší, resp. překrývají toliko částečně. ●

JUDr. Vladimír Jirousek, advokát
Jirousek, Skalník, Bernatík & partneři,
advokátní kancelář

Čím by se měla zabývat advokátní komora?

Vsouvislosti s velkými změnami způsobenými jak společenskými, tak technologickými změnami se často v právní (a zejména advokátní) komunitě v poslední době hovoří o tom, zda není třeba redefinovat poslání a postavení advokátní komory v nové době a nových podmínkách. Pomínu-li fakt, že řeči se vedou stále, otázka jasného směřování advokátní komory je určitě aktuální už jen pro prosté stanovení priorit jejího vedení.

Česká advokátní komora je zdaleka největší stavovská organizace v České republice. Vykonává tzv. zbytkovou státní správu, která se týká především přístupu kandidátů k výkonu povolání a dodržování pravidel stanovených při jejím výkonu. Je to však jediná úloha, kterou by měla vykonávat?

Existují rozšířené názory, že advokátní komora by měla fungovat jako lobbystická organizace, která by prosazovala zájmy stavu v legislativním procesu. Pokud bychom přijali tuto hypotézu, dalším krokem by bylo jasně definovat, jaké zájmy vlastně advokátní stav v tomto ohledu má, protože z pohledu samostatného, efektivně fungujícího advokáta v regionu, se priority mohou jevit zásadně jinak, než z pohledu velké advokátní kanceláře s mezinárodní agendou působící v metropoli. Navíc tzv. lobbystická činnost v českých poměrech je často poněkud kontroverzní a je otázkou, jak by vstup do tohoto temného území pro advokátní komoru dopadl. Existují také obavy, že je to aktivita natolik specifická, že i skvělý advokát a velká osobnost může být mizerným lobbystou.

K základním zájmům advokátního stavu patří ochrana trhu v tom nejzákladnějším slova smyslu, tedy aby advokátní profese nebyla otevřeně nebo skrytě vykonávána subjekty, které k tomu nejsou oprávněny. K tomu samozřejmě potřebuje spolupráci státní správy, protože přestupníky zákona komora sama stíhat nemůže; v daném případě je však bohužel pravda, že pokud není neoprávněný výkon advokacie spojen s další trestnou činností, není nikdy na žebříčku cílů orgánů činných v trestním řízení příliš vysoko. Nicméně je životně důležité, aby tato aktivita advokátní komory byla intenzivní, stálá a pokud možno stále se rozšiřující. Je pravděpodobné, že pokud bude advokátní komora intenzivně shromažďovat podklady k porušování zákona a neoprávněnému výkonu advokacie získané například vlastním

monitorováním, zpracované v takové podobě, aby byly průkazné a orgány činné v trestním řízení s tím nebudou mít tolik práce, mohla by se úspěšnost v postihování neoprávněně podnikajících lžiadvokátů či jiných subjektů neoprávněně podnikajících v oboru advokacie a poskytování právních služeb výrazně zlepšit.

Další klíčovou oblastí je dozor nad etickým chováním advokátů a zlepšováním mediálního obrazu advokacie. V oblasti dozoru a výkonu kárné pravomoci toho, myslím, advokátní komoře nelze mnoho vyčítat – přesto, že většina stížností je jednoznačně neoprávněných, kontrolní rada i kárná komise je v jejich posuzování velmi přísná – nicméně v mediálním obrazu nám tato přísnost na sebe sama nijak nepomáhá. Jednak se o ní mnoho neví a veřejnost to patrně ani nezajímá.

Názory, jak jinak zlepšit mediální obraz advokacie a vnímání advokátů, se diametrálně liší. Koncem konců, většina advokátů jsou osobnosti, individualisté, kteří jsou zvyklí vyjadřovat své názory a jsou k tomu i odborně vybaveni, takže dospět ke konsenzu v této otázce nebude asi tak jednoduché. Jisté však je, že pokud bude v budoucnu advokátní komora chtít být v tomto směru úspěšná, bude si muset ujasnit, jak chce mediální obraz advokacie změnit a jak toho chce dosáhnout. ●

JUDr. Martin Maisner, Ph.D., MCI Arb.,
advokát a partner
ROWAN LEGAL, advokátní kancelář s.r.o.

Weinhold Legal

Advokátní kancelář Weinhold Legal patří s týmem čítajícím několik desítek českých a zahraničních právníků mezi největší právnické kanceláře působící v České republice.

LEGAL 500 pro rok 2017: Hodnocena jako jedna z předních kanceláří v následujících oblastech: **bankovní a finanční právo a právo kapitálových trhů, korporátní právo a fúze & akvizice, řešení sporů, právo nemovitostí, daňové právo a technologie, média a komunikace.**

Chambers Europe a Chambers Global pro rok 2017: Hodnocena jako jedna z předních kanceláří v následujících oblastech: **bankovní a finanční právo, korporátní právo a fúze & akvizice (včetně oddělení poskytující služby německy hovořícím klientům), řešení sporů, pracovní právo a právo nemovitostí.**

IFLR 1000 pro rok 2016: Hodnocena jako jedna z předních kanceláří v následujících oblastech: **bankovní a finanční právo a právo kapitálových trhů, fúze a akvizice a restrukturalizace a insolvence.**

Mergermarket: V letech 2005-2016 se Weinhold Legal zařadila mezi Top 7 **právnických kanceláří v prestižním žebříčku právních poradců pro M&A transakce na českém trhu (podle počtu uskutečněných transakcí) sestavovaném časopisem Mergermarket.**

Media Law International 2017 a International Tax Review/World Tax Guide 2017: Advokátní kancelář Weinhold Legal se umístila mezi předními kancelářemi v České republice.

Who's Who Legal: partneři Daniel Weinhold a Milan Polák se umístují mezi předními právními odborníky uváděnými pro Českou republiku.

Corporate Int'l. Legal Awards 2017: Právníká firma roku pro oblast **obchodního práva** v České republice.

ACQ Global Awards/ Country Awards 2017: Právníká firma roku pro oblast **bankovního a finančního práva** v České republice.

Weinhold Legal, v.o.s. advokátní kancelář
Florentinum, Na Florenci 2116/15
110 00, Praha 1 - Nové Město
Tel.: +420 225 385 333
Fax: +420 225 385 444
E-mail: wl@weinholdlegal.com

Weinhold Legal, v.o.s. advokátní kancelář
Pobočka Brno
Orlí 36, 602 00, Brno
Tel.: +420 541 636 452
Fax: +420 225 385 444
E-mail: wl@weinholdlegal.com

www.weinholdlegal.com

Nové výzvy advokacie na poli ochrany důvěrného vztahu klienta a advokáta aneb odposlechy a význam pojmu „dočasnost“ v české společnosti

entem neplatí. Ústavní soud tedy v roce 1995 vložil některým pochybovačům na straně orgánů činných v trestním řízení ústavní notoriety, že odposlech komunikace obhájce a jeho klienta je nepřipustný v jakékoliv formě a z jakéhokoliv důvodu.

Od rozhodnutí Ústavního soudu uplynulo 22 let a „dočasnost“ jeho výkladu zákazu odposlechu obhájců a obviněných se naplnila. Ze strany orgánů činných v trestním řízení došlo opět k ignorování ústavního principu a jeho závazného výkladu Ústavním soudem ČR. V trestní věci vedené policejním orgánem Policie ČR, NCOZ, expozitura Brno, byl ve fázi prověřování prováděn odposlech podezřelého S.A.Z. V téže době však byl S.A.Z. v trestní věci vedené u Krajského soudu v Brně již v procesním postavení obžalovaného. V rámci realizovaného odposlechu tak byly zaznamenány rovněž hovory, které S.A.Z. vedl s advokáty, kteří jej obhajují ve zmíněné trestní věci.

Orgány PČR namísto toho, aby záznam komunikace mezi obhájcem a obviněným bezodkladně zničily, jak ukládá zákon, a informace takto získané nepoužily, postupovaly přesně naopak. Informace protiprávně získané orgány PČR založily do vyšetřovacího spisu, nedosti na tom, následně byly uvedené informace získané v rozporu se zákonem dokonce založeny do spisu soudního, ve kterém se patrně nachází dodnes.

Uvedený postup byl nejprve dozorujícím státním zástupcem veřejně bagatelizová-

ván a označen za „bouři ve sklenici vody“. Nezákonným postupem orgánů činných v trestním řízení se začala zabývat Stálá komise pro kontrolu použití odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu, použití sledování osob a věcí a rušení provozu elektronických komunikací Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR. Unie obhájců podala nejvyššímu státnímu zástupci podnět k prověření zákonnosti takového postupu.

Nejvyšší státní zastupitelství tak bylo donuceno reagovat a dospělo k pozoruhodnému závěru: cit. „Policejní orgán inkriminované DVD nosiče zařadil do vyšetřovacího spisu, aniž by řádně vyhodnotil, zda tyto záznamy obsahují skutečnosti významné pro trestní řízení a mají být užity jako důkaz. V tomto směru tedy bylo zjištěno zásadní pochybení policejního orgánu, nikoli však státního zástupce VSZ v Olomouci, neboť ze spisového materiálu nevyplývá, že by veškerý zaznamenaný telekomunikační provoz (DVD nosiče jej obsahující), byl do vyšetřovacího spisu založen právě na základě pokynu státního zástupce VSZ v Olomouci či jeho seznámení se s obsahem předmětných DVD nosičů.“

Nejvyšší státní zastupitelství tedy pod tlakem uznalo pochybení a rozpor se zákonem, avšak pokusilo se svalit plnou odpovědnost na policii s tím, že státní zastupitelství postupovalo zcela lege artis.

Události však předběhly rozhodovací proces Nejvyššího státního zastupitelství a obhájci obviněného S.A.Z. našli

Soudruzi ze Sovětského svazu a tehdejší ČSSR se domnívali, že pojem dočasného pobytu sovětských vojsk ve skutečnosti znamená na věčné časy. Reálně skončily ony „věčné časy“ přesně za 23 let. Od té doby víme, že pojem „dočasnost“ je v České republice přesnou jednotkou času představující dobu 23 let.

Proč používám historickou vsuvku? Ústavní soud v roce 1995 svým nálezem ÚS 78/1995 definoval, že ústavně přípustná výjimka zásahu do tajemství dopravních zpráv pro komunikaci obhájce s kli-

v soudním spise několik desítek listů spisu s odposlechy komunikace mezi obviněným a obhájci. Jednalo se především o přepisy sms komunikace.

Je zcela zjevné, že uvedené nezákonné důkazy nezaložil do soudního spisu policejní orgán, který takové oprávnění samostatně nemá. Jediným, kdo je oprávněn tak učinit, je státní zástupce. Lze uzavřít, že dotyčný státní zástupce VSZ v Olomouci vědomě postupoval nezákonným způsobem a Nejvyšší státní zastupitelství tento postup prozatím toleruje.

Ačkoliv státní zastupitelství ustupuje ze svých pozic a ústy vrchní státní zástupkyně v Praze označuje pochybení, původně prezentované jako „bouře ve sklenici vody“, za exces jednotlivce, je evidentní, že se jedná o cílenou snahu posunout hranice ochrany klientů zastupovaných advokáty opět o kus dál za hranici práva. Uvedený „exces“ zapadá do rámce řady kroků, kterými se v posledních letech snaží orgány činné v trestním řízení vlámat do zákonné povinnosti mlčenlivosti advokáta a narušit chráněný vztah důvěry mezi advokátem a klientem. Odposlech důvěrné komunikace obhájce a obviněného je pouze jedním ze zásahů do ústavně a zákonně ukotvených práv chránících důvěrný vztah advokáta a klienta. V daném kontextu připomeňme radikální nárůst počtu prohlídek v kancelářích a domovech advokátů. Excesy, ke kterým v rámci těchto prohlídek docházelo, musel svým sjednocujícím stanoviskem korigovat Nejvyšší soud ČR. Dále je třeba připomenout mnozí se snahu přimět advokáty k výpovědi

poukazem na skutečnost, že v rámci obhajoby vlastní osoby lze porušit zákonnou povinnost mlčenlivosti advokáta atd.

Advokacie nepochybně čelí největšímu tlaku ze strany orgánů činných v trestním řízení od roku 1989. Nově zvolené vedení advokacie by se mělo uvedeným tlakům razantně postavit, kdy dosavadní postup si dovolím hodnotit jako spíše váhavě obranný. Advokacie musí trvat na ochranně důvěrné komunikace s klienty minimálně v západoevropském standardu. Zákon sice formálně chrání komunikaci obhájce a obviněného, neexistuje však již ochrana komunikace advokáta a podezřelého. Uvedený nedostatek je právě ze strany orgánů policie a státního zastupitelství zneužíván v trestním řízení. Odposlechy mezi osobou v procesní pozici podezřelého a jeho právním zástupcem jsou pořízovány a důkazně využívány s tím, že k obvinění podezřelého dojde až po získání potřebných důkazů. Právě takový postup je čistým právním formalismem, kdy účel zákona, tedy ochrana důvěrného vztahu mezi obhájcem a obviněným, je obcházena popsanou procesní strategií, tedy účelovým posunutím zahájení trestního stíhání. Obdobně je třeba připomenout, že neexistuje zákonná ochrana vzájemné komunikace mezi obhájci vykonávajícími obhajobu v jedné trestní věci, ba dokonce ani mezi obhájci a příbuznými obviněného. V zásadě je nemožné, aby obhájce při obhajobě meritorně komunikoval o strategii obhajoby s kýmkoliv jiným než obviněným, aniž by riskoval, že uvedené informace, podotýkám legálně, zjistí strana veřejné žaloby. Takový stav principiálně

omezuje právo na obhajobu v širším slova smyslu a je tak v příkrém rozporu s ústavněprávní tezí práva na spravedlivý proces.

Dále je třeba zvážit úpravu ochrany komunikace mezi advokáty a klienty v širším kontextu než pouze v kontextu trestního práva. Typově existuje řada právních služeb, které advokát legálně poskytuje svým klientům, přičemž pokud je taková komunikace legálně zaznamenána orgány činnými v trestním řízení resp. dalšími subjekty, které jsou ze zákona zmocněny k zásahu do tajemství dopravovaných zpráv, může být ze strany orgánů státu využita, resp. zneužita v neprospěch klientů.

Nové představenstvo by mělo nikoliv defenzivně, ale ofenzivně přistoupit k tématu ochrany advokátní mlčenlivosti a ochrany důvěrného vztahu advokáta a klienta všemi zákonně dostupnými prostředky a pokusit se navrátit dnes vychýlenou rovnováhu alespoň do stavu v roce 1995. ●

.....
Mgr. Lukáš Trojan,
partner, advokát
KŠD LEGAL advokátní kancelář s.r.o.

Proč bojují za advokátní proces

Nejviditelnější projevy lze najít na zásadě nedůležitější ze všech: na té, podle níž neznalost zákona neomlouvá. Ta mohla reálně platit v době, kdy bylo v silách jedince průměrného rozumu, s nímž počítá nový občanský zákoník, všechny právní normy přečíst, zapamatovat si je a v souladu s nimi jednat. Nic podobného při dnešní hypertrofii práva není možné a každý z nás bez ohledu na specializaci, věk, množství odpracovaných let, stav paměti či touhu po přehledu alespoň elementárním zná, chápe a aplikuje jen malou část platných právních norem. K legislativní entropii je nutno připočítat stále se měnící judikaturu tří brněnských soudů, jurisprudence, aktuální právní teorii a odbornou literaturu, a pod vlivem všech těch milionů slov, které jen přečíst by trvalo přes dvacet let, si lze vypůjčit heslo z jiného oboru lidské činnosti – z filozofie, dle níž vím, že nic nevím.

A to stále hovoříme o advokátech, tedy osobách právně znalých a minimálně v oblasti práva nikoliv jen průměrných. Co si mají počít všechny ty báby Dymákové, naši rodiče, dělníci, rolníci, učitelky, policisté, architekti, herci, lékaři, uklízečky, dojičky, lékárnice a další představitelé jiných profesí, jimž je text právních norem cizí jako nám kvadratické rovnice. Ovšem zejména takový dnes stojí před soudem, jehož jízdním řádem je dvěstěkrát novelizovaný občanský soudní řád, padesátkrát otevíraný trestní řád anebo onen další divný, pardon – zvláštní zákon, kterým se řídí soudy při svém rozhodování. Onen průměrný jedinec je v každém případě ztracen. Nemůže vědět, jak spletitými cestami se jeho pře bude ubírat, nechápe složitá poučení o koncentraci řízení a jako facebookový fanoušek uvyklý statusům o délce jedné věty není schopen přečíst třicetistránkové odůvodnění plné cizích slov a umných jinotajů, natož aby mu po přečtení i porozuměl. Dokonce i tak

jednoduchý dokument, jakým by měla být obsílka k soudnímu jednání, je pro něj složitější než turkmenská křížovka. Takový člověk průměrného rozumu je u běžného soudu osobou nesvéprávnou, zejména pokud je druhá strana zvýhodněna právním zástupcem, zvoleným na plnou moc. A to nemluvíme o účastníku řízení nesvéprávném i podle nového občanského zákoníku, tedy o osobě nezletilé, jež se před opatrovníckým soudem musí spokojit s úředním molochem zvaným OSPOD, představovaným dámou s průpravou možná sociální, ale nikoliv právní. A další typy soudních sporů se nabízejí – řízení insolvenční, exekuční, trestní (průměrný, tedy právem nedotčený, občan versus několikastupňové státní zastupitelství, insolvenční správci a soudní exekutor se suitou vykonavatelů), spory pracovní (zaměstnanec a proti němu firma s celým právním oddělením) či správní (občan a proti němu obec, město, kraj či stát).

Vždyt přece nejde jen o advokátní přímus, o naše složenky a naše peněženky, ale o upřímnost a odvahu podívat se pravdě do očí a přiznat si, že právo už tu dávno není pro občany, ale pro nás, jež se právem živíme, a jako hračka pro ty, kteří právo tvoří. Nebo jako předmět výzkumu, co všechno unese. A až už důvodem oné právní entropie (či možná dnes už vlastně anarchie) jsou politika a jiné skutečnosti, jež na těchto stránkách není třeba rozebírat, obyčejný účastník řízení, onen průměrný český občan, jemuž ku prospěchu právo existuje a kvůli němuž všechny soudy probíhají, nešťastně se v tom propletení ztrácí a marně volá, ať mu jeho stát vypomůže. Pravidlo, podle něhož prý neznalost zákona neomlouvá, se totiž lety proměnilo v jinou realitu, v níž by bylo poctivější přiznat, že nevědomost hříchu nečiní. ●

JUDr. Daniela Kovářová, advokátka

Starobylé právní zásady máme my, advokáti, vytetované do pokožky neviditelným inkoustem a ani desetiletí, jež uplynula od promoce, nám je bez následků vyleptat nedokázala. Presumpce nevinny. Smlouvy se mají plnit. Hlavně neškodit. Neznalost zákona neomlouvá... Plynoucí čas ani společenské změny však nejdou zastavit a tak více než právní zásady platí, že vše plyne a čas vše kolem nás proměňuje. Právní zásady sice zůstávají a naši učitelé se je pokoušejí vtlouci do hlav budoucích kolegů, bohužel s jejich platností se to má docela jinak než v době, kdy ti zralejší z nás studovali.

Zákony jako podzimní listí

Již několik dní žijí naši novináři tématem vládní krize, řeší se, jestli prezident odvolá ministra, jestli Senát podá na prezidenta ústavní žalobu nebo zda Ústavní soud poskytne prezidentovi stanovisko k interpretaci Ústavy. Nikdy nebyli právníci v oboru ústavního práva takovými mediálními hvězdami jako právě teď. Téma, kterému se chci věnovat, souvisí s výše uvedeným jen okrajově, ale je výmluvným dokladem (ne)fungování české politiky. V novinách dne 15. 5. totiž na úvodní stránce vyšel článek s velkým titulkem „Tři sta zákonů spadne pod stůl“, který v souvislosti s vládní krizí dovozuje, že se předložené návrhy zákonů již nestihnou projednat před volbami do Poslanecké sněmovny a tudíž lidově řečeno „spadnou pod stůl“. Po pravdě řečeno, některé, např. novela daňového řádu, si nic jiného nezaslouží. Ale jsou i jiné, třeba novela zákona o advoka-

cii, která na své schválení čeká už pěkně dlouho. Nechci se však věnovat úrovni a potřebnosti jednotlivých návrhů, koneckonců strana, která by se zavázala, že po celé volební období nebude navrhovat ŽÁDNÝ nový zákon, by měla mé sympatie. Jen jsem se zasnila, co by se stalo, kdybychom takhle žili všichni ... právníci ...

Každý z nás, ať se věnujeme advokacii nebo jiné práci v justici, nepochybně tradičně zná ten stres před odjezdem (ještě lépe odletem) na dovolenou nebo před plánovaným lékařským zákrokem, kdy zůstáváme v kancelářích do večerních hodin, abychom vše zvládli a odjeli s čistým stolem. Co takhle příště nechat clientské maily, soudní rozhodnutí, obžaloby i předvolání spadnout pod stůl? Ne-reálná představa – nebo zvláštní způsob ukončení kariéry ... Je takový nesmysl čekat od zákonodárců totéž, co je automaticky očekáváno od těch, co mají zákony interpretovat a aplikovat v praxi?

Skutečnost, že čtyři měsíce (sic!) před volbami vychází varovná zpráva o nemožnosti zvládnout projednat a schválit asi 300 návrhů zákonů, není průvodním jevem vládní krize, ale průvodním jevem demokracie v pojetí české politiky. Neshody mezi premiérem a ministry by v normální situaci nemohly znamenat zastavení práce poslanců. Takže buď se zákony projednat nestihnou proto, že svých návrhů vychrlila vláda tolik, že by se nestihly projednat krize – nekrize. Pak mě logicky napadá, proč vláda předkládá tolik návrhů, když i jejím členům musí být jasné, že jejich návrh „spadne pod stůl“. Představa, že by teď poslanci „zabrali“ a snažili se všechny připravené návrhy projednat a rozhodnout o nich, je asi stejně naivní, jako představa, že zavolám na soud a požádám o prodloužení lhůty k odvolání, protože za měsíc začínají prázdniny a já se na ně musím připravit.

Druhou variantou je, že zákon předložený stranou A nebude schválen poslanci ze strany B, přestože zástupci jich obou sedí v jedné vládě, protože ministři strany A se nepohodli s ministry za stranu B a poslanci za jednotlivé strany budou hlasovat tak, aby bylo vidět, že za svými ministry stojí. To je ale dost absurdní představa, pak bychom nemuseli mít parlament a stačila by vláda. Přes to všechno považuji parlamentní demokracii za nejlepší formu vlády. Jen jsem si ji kdysi představovala tak, že se moudří pánové a dámy z různých stran a hnutí domluví na takových zákonech, které společnost potřebuje a vyžaduje. Zákonodárství se však stalo volebním tématem a místem mocenského boje, místo všeobecného konsenzu, přinášejícího dobrodíní většině, jsme svědky přeregulací a slibů, jak zrovna ta naše správná strana po volbách vše zruší, znovelizuje a nahradí ještě něčím lepším, lhostejno, že to veřejnost nechce. Tak hezké prázdniny poslancům i všem ostatním. ●

JUDr. Monika Novotná,
partner, advokát
Rödl & Partner, advokáti, v.o.s.

Rödl & Partner

Právnická firma roku kategorie Trestní právo

Působíme v **Praze, Přerově a Bratislavě**.

Jsme **doporučovanou firmou** pro řešení sporů a arbitrází.

Řešíme také právo **obchodní, občanské, pracovní a rodinné**.

Zahraniční klienti nám nejsou cizí. Svě služby nabízíme také v **angličtině, němčině, francouzštině a polštině**.

Jsme členem mezinárodní advokátní sítě **International Jurists**, můžeme tak pomoci klientům po celém světě.

**Brož
Sokol
Novák**
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Kontakty

telefon: 224 941 946

e-mail: advokati@akbsn.eu

Sídlo

Sokolská 60

Praha 2, 120 00

Naše názory můžete sledovat také na www.facebook.com/brosokolnovak

www.akbsn.eu

K totalitě čelem, ke svobodě zády

Nevěřil jsem, že bych se s něčím takovým ještě mohl setkat. Tudiž jsem nevěřil svým očím, když jsem se s tím setkal. V dubnu roku 2017 policejní poručík vyzval občana tohoto státu, aby okamžitě zastavil ve výzvě popsanou činnost, kterou doposud vyvíjel. S vysvětlením, že: „...dokud nebudou všechny rozhodné skutečnosti řádně prověřeny ve vedeném trestním řízení tak, aby do té doby nedocházelo k dalšímu poškozování“. A ze zcela srozumitelných varování, podle kterých v případě, že k okamžitému zastavení činnosti nedojde, přijme policejní orgán v rámci plnění úkolu podle trestního řádu veškerá nezbytná opatření, aby zamezil dalšímu páčání trestné činnosti. Z kontextu je zjevné, že pan poručík myslí zahájení trestního stíhání. To zatím neběží, jen se šetří podezření. I bez chorobné fantazie si ale lze stejně tak dobře představit opatření v podobě hmatů a chvatů sebeobranu, slzáku případně policejního vlčáka zakousnutého do zadku delikventa. Jinak řečeno, pan poručík měl pocit, že něco není v pořádku, mohl by to být trestný čin, nebo také ne, ale než se to vyšetří, rozhodl o právech a povinnostech občana. Ave Caesar, by se zřejmě slušelo dodat. Případně Heil Hitler

Co má paměť sahá, jediný, kdo u nás kdy psal takovéhle vyděračské dopisy, byli estébáci. Za bolševika, pochopitelně. Psali je těm, co se, z jejich pohledu, ne dost radovali ze socialismu a rozličně kverulovali.

Pro pana poručíka a ještě jednoho, kterého zmíním záhy, dodávám, že se jim říkalo disidenti. Mnohým, úřední aktéry téhle story nevyjímaje, to už nic neříká, ale to je soukromý problém jejich duševní insuficience. Horší už je, že zmínění aktéři neznají, případně ignorují, Ústavu, jakož i jiné zákony tohoto státu včetně trestního řádu a trestního zákoníku.

Výzvou dotčený občan činnost přerušil. Sice nesouhlasil, ale ne každý má ambici být mučedníkem víry. Leč nemlčel a ústy svého právního zástupce se ohradil. Čehož se iniciativně chopil druhý do party, státní zástupce, že prý je žádán přezkum postupu policejního orgánu. A od toho jest zde on.

Přiznávám, že na reinkarnaci jsem nikdy moc nevěřil. Ale když jsem si připsal pana státního zástupce přečetl, začal jsem váhat. Tohle nemůže být náhoda. V podstatě stejné obraty, stejné fráze, jako psali prokurátoři zmíněným disidentům, když ti se perfidně dovolávali svých ústavních práv. Dle pana státního zástupce totiž dotyčný stěžovatel něco dělá špatně, to je jasné. Dokonce to je trestný čin. Zatím prý jen po objektivní stránce, ale subjektivní už se nějak došetří. A tohle soudruhům od policie jakož i státního zastupitelství stačí. Soudu netřeba. To, že v jedné věci občana nevidí nic nelegálního kompetentní správní orgán, je podle státního zástupce jen důkaz, že i ten je zločinec, který se tak pokouší legitimizovat protiprávní jednání občana. A tak, do doby než příslušný správní orgán dostane rozkaz, musel holt policejní orgán zasáhnout, aby protiprávním rejdlům zamezil. A s upozorněním, že bude-li stěžovatel pokračovat, bude mu sděleno obvinění a když bude i pak pokračovat dál, čeká ho opatření dle hlavy čtvrté trestního řádu, jinak též vazba.

V lepším případě tihle dva někde vystrachali už asi dost zažloutlý přípis prokuratury ČSSR a po jednoduchém update spočívajícím ve vypuštění zmínek o protisocialistických silách s přísluhovači západního imperialismu ho opět uvedli do činné služby. Anebo, v rámci zmíněného převtění, už se tak narodili, mají to v hlavě zadržované natvrdo a původně se jmenovali třeba Pješák a Obzina. Nebo nějak podobně.

Kdyby šlo o jednoho šíleného policajta a jednoho neméně šíleného státního zástupce, co každé ráno duševně onanuje před portrétem JUDr. Karla Vaše, nestál by tehle pokus o cestování časem zpět za komentář. Nějak se ale nemohu zbavit pocitu, že poslední dobou nám do právního prostředí proniká příliš mnoho divných týpků. Já vím, nejen do právního, ale politickou situaci bych vynechal.

V poslanecké sněmovně je návrh zákona na vyvlastnění majetku fyzické osoby. Jedné jediné. V důvodové zprávě tohoto lupičství ex lege poslanečtí navrhovatelé čelí případné námitce, že individuální právní akt nemá mít formu zákona, nýbrž rozsudku nebo správního rozhodnutí nepřilíži originálně. Prý takový purismus v české právní praxi neobstojí.

Nechut k právnímu purismu, míněno do držování zákonů a Ústavy, spojuje mnohé. Zdivočelé poslance s těmi, co se pokoušejí stávající občanské svobody redukovat cestou nesmyslných výkladů zákona nebo jeho tichého ignorování. Teď mám zrovna na mysli všechny ty tahanice o ochranu soukromí, o legálnost odposlechů, zejména když se šmiruje, s čím se občan svěruje svému advokátovi. Případně podobné šmirování cestou prohlídky u advokáta. Ovšem stejně tak mám před očima vládní návrh daňového řádu, který zjevně aspiruje na to, udělat z advokátního tajemství trhačí kalendář.

A tohle všechno pod praporem hesla, když je to dobré pro stát, musí občanská práva stranou. V čemž se namnoze ke státu přidávají rozličné spolky, které si říkají neziskovky, plně etického patosu hlásaného za prachy, které odjakživa nesmrdí, protože tudle republiku nám můžou rozkrást, ale ne rozvrátit. Zkrátka, vypadá to, jak v tom filmu o Mrazíkovi. K totalitě čelem, ke svobodě zády. ●

JUDr. Tomáš Sokol, advokát

Advokátní kancelář Brož & Sokol & Novák s. r. o.

Překonaný institut aneb pryč s anachronizmy!

Potřebujeme v dnešním již tak přečpaném právním řádu paragraf 655 a následující a s nimi související ustanovení občanského zákoníku a dalších předpisů? Podle mého názoru, který smím laskavě prezentovat na těchto stránkách, nikoliv. Což by pro dnešek mohlo stačit a já se s Vámi s takto pregnantním závěrem mohl rozloučit. Jsem si však vědom, že ne všichni již měli čas nastudovat tisíce ustanovení nového občanského práva, a tak prozradím, že jde o institut manželství. Věřím, že mnozí z Vás nyní přestali klimbat, protože moje revoluční myšlenka je snad více burčující než např. ustanovení o dílčí členské schůzi.

Co mám tedy proti manželství jako takovému? Osobně nic, ale v zájmu věci musím odhodit své sobecké já a zabojovat

o blaho lidstva, zde alespoň českého, které pak třeba inspirovuje Evropu a nebojím se napsat, že možná celý svět! Jen si představím, jak v daleké Africe lidé nadšeně tančí před svými chýšemi, oděni jen do travnatých sukének, na oslavu zániku manželských, často mnohoženských svazků, a hned se cítím lépe. Jenže to předbímám, zatím zůstaňme v naší rodné zemi.

Manželství je trvalý svazek muže a ženy, který vznikl tak, jak mu nadiktoval zákon. Někdy vzniká i pod diktátem jiných osob, třeba budoucí manželky, tchýně, slibu věna apod., ale zákon zde mlčí. Naopak ovšem nemlčí ohledně účelu manželství, jímž je založení rodiny, řádná výchova dětí a vzájemná podpora a pomoc. Nebudu zde dlouze rozepisovat, jak se zakládá rodina, většina z nás to ví, někteří si na to ještě vzpomenu a pak jsou tací, kteří to vědí, ale bez pomoci nezládnou. Jde vesměs o činnost příjemnou, leckdy nesmírně vzrušující, která se ovšem může změnit v pravý opak tam, kde dochází k průtahům. Řádná výchova dětí je velmi obecný pojem, který lze vykládat tisíci způsoby. Lze za ni považovat při minimalistickém přístupu patrně fakt, že dítě chodí do předškolky, školky mateřské, a nakonec i školy obecné, čistí si zuby a není přehnaně neukázněné. Navíc je ochotné se alespoň jednou denně odtrhnout od svého iPadu, herní konzole, PC a jiných hraček. Protipólem této výchovy bude pak zřejmě výchova neřádná, kdy se děti označují výrazem neřád, event. malý neřád. Vzájemná podpora a pomoc jsou ušlechtilé skutky, o tom není sporu. Téměř je lze chápat jako jedno a to samé, avšak nemyl-

me se, rozdíly jsou značné. V rámci rodiny, která již byla založena (jinak by nemohla existovat), ať už jakýmkoliv způsobem, se v první řadě členové této rodiny mají podporovat. Podpora může být jakákoliv, třeba finanční a nejlépe v neomezené výši. Existuje ovšem široká škála jiných než finančních podpor, např. verbální, kdy členy rodiny podporujeme dobrým slovem, doslovná, kdy je chráníme před pádem v opilosti, mimická apod. Pomoc může být první, poslední anebo kterákoliv mezi nimi, počínaje záchranou života a konče utíráním nádobí, pokud naše podpora nestačila na nákup myčky.

Dosud uvedené určitě nenahrává závěru ohledně překonaného institutu manželství, tak v čem je problém? Nebudu Vás dlouho napínat. Nikoliv v právní úpravě, zde bych se po vzoru mých erudovaných kolegů mohl rozepsat a navrhnout nutné změny, nad nimiž by každé právnické srdce zaplesalo. Avšak to není to, o č tu běží. Má oblíbená věta, mimochodem. Problém je v tom, že manželství v brzké době přestane být nutné, protože již dnes ho téměř nikdo neuzavírá. Proč také? Děti se rodí mimo manželství jak na běžícím pásu, daňové předpisy nahrávají nesezdaným párům, tak co řešit? Dobře, již slyším opačné hlasy těch pár natěšených párů, jak protestují s tím, že je připravím o požitky spojené s rozlučkovou pijatikou, výběráním princeznovských šatů v půjčovně, sestavováním menu, manželským slibem, opulentní hostinou, svatební nocí i cestou a dalšími radovánkami. Těmto hlasům naslouchám, ale nepřesvědčí mě. Tihle rádobyseženici či vdávající jedinci pohlaví obojího by si laskavě měli povšimnout, že

tu máme velkou skupinu lidí, kteří uzavřít manželství nemohou! Co těmto jedincům zbývá? Jen almužna v podobě registrovaného partnerství, o níž museli bojovat dlouhá staletí. Kdysi se říkalo, že jde o 4% populace (pro ty, kteří tento pojem neznají a nemají po ruce Wikipedii, uvádím, že jde o lidi), ale to je asi nesmysl, protože když vidím jejich občasné průvody na obrazovce nebo hrdá přiznání na titulních stránkách bulváru, tipoval bych víc, možná až 74%). A tato skupina je diskriminována, protože se tak neustále cítí. A já ji chápu! Proč by i ony či oni neměly, resp. neměli mít právo uzavřít normální manželství se vším všudy? Co je divného na dvou mužích, z nichž jeden bude mít bílé šaty až na zem a závoj s houfem družiček (nemýšleno kosmických), anebo na dvou ženách ve fraku, z nichž jedna bude mít růžový doutník? Registrace je prostě akt byrokraticky nudný, svatbu nenahradí. A doba je nová, revoluční, je třeba zahodit předsudky! Takže manželství všem, anebo nikomu. Je to poněkud radikální myšlenka, ale doba si žádá oběti i činy. A to ještě není všechno!

Máme tu také osoby se změněným pohlavím člověka, jimž je znemožněna reprodukční funkce díky chirurgickému zákroku, které rovněž touží po manželství! Malá odbočka – koukám, co jsem už dnes udělal vykičovníků, to jsem tedy zvolil hodně burčující téma své úvahy. Konec odbočky a zpět na hlavní kolej. Nevšímejme si staromilců, kteří škodolibě podotýkají, že překážkou by mohl být leckdy nevyjasněný postoj daného páru, jinak řečeno, kdo je kdo. To jsou nesmysly, po zákroku je přece v propouštěcí zprávě vždy napsá-

no, jaký je výsledek operace. Ani oboupohlavním jedincům nebraňme vstoupit do manželství, samozřejmě s podmínkou, že si vyberou minimálně na den svatební, jak se cítí.

Oříškem mohou být i děti, hlavně tam, kde je nelze vytvořit klasickým (a nebojme se přiznat, již zastaralým způsobem). Právo na děti by měl mít každý, bez ohledu na pohlaví. Ano, slyšíte správně, i muži by měli rodit! Netvrdím, že to jde, ale věda a technika postupuje milovými kroky, a co ještě včera bylo utopií, je dnes již realita. Nebudme tedy úzkoprsí a dejme i mužům v rámci jejich nesměle počínající emancipace právo rodit. O ostatních dříve uvedených jedincích ani nemluvě! Prostě stejná práva všem bez rozdílu! Než to zafunguje i technicky, pomůžeme si s adopcí. Ani tam nejsme ještě dokonalí. Jedinci stejného pohlaví se nyní hlasitě domáhají práva adoptovat děti stejně jako ostatní „různopohlavníci“. No proč by neměli? Při pohledu na statistiky žije stejně většina dětí jen s jedním rozvedeným či opuštěným rodičem. Takže již z matematické logiky vyplývá, že dva je více než jeden. Argument o tom, že dítě potřebuje k výchově matku i otce, již dávno neplatí. Navíc mimochodem neplatil nikdy. Vzpomeňme si na Mauglího! Dále nezapomínejme, že z mnoha žen se stali „muži“ a naopak muži zženštili. Což sice nahrává stále teorii o matce a otci v opačném gardu, ale tak to nebylo argumentačně zamýšleno. Navíc připomínám, že i ve stejnopohlavních párech (nerad používám výraz homosexuálních, aby nebylo možné tyto řádky číst až po 22. hodině kvůli části slova „sex“) je mamka a tatka, ač to na první pohled

není vidět. A mamky mají křehkou duši stejně jako ženy, které si o sobě myslí, že jsou normální, ale to je další překonaný nesmysl, protože dnes je normální každý. A naopak je nenormální vše, co je normální, vždyť žijeme v 21. století! Děti ze zkuřmavky jsou prima, tím spíš, že jsou většinou hned dvě, ale musíme chtít víc! Nemyslím tři, čtyři, pět a víc, nýbrž v obecném smyslu víc.

Teď jsem se v tom už tak zamotal, že přišel čas na závěr. Zrušme tedy institut tradičního manželství, má-li být vyhrazen jen hrstce jedinců, kteří o něj ani nejeví zájem. Anebo ho umožněme všem, doslova všem dosud diskriminovaným, kteří si ho budou považovat a naplňovat jeho účel. V takovém případě stačí pár legislativních úprav a pro mě za mě ať existuje dál. Já však už začínám přemýšlet, jestli chci skončit jako muž, když je dnes tolik možností. Už si totiž připadám nějaký divný... ●

JUDr. Josef Vejmelka,

advokát

Vejmelka & Wunsch s. r. o.

 VEJMELKA & WUNSCH
ADVOKÁTI ATTORNEYS AT LAW RECHTSANWÄLTE

Mohou advokáti na elektronickou železnici?

Inovace ovlivňují trh právních služeb. To se týká i nabízení a poskytování právních služeb po internetu. Tím se nyní zabývala Česká advokátní komora. Její představenstvo zvažovalo dvojitý přístup: Bojovat s kyberprostorem ve stylu odporu indiánů proti stavbě kolejí pro železného oře, nebo přijmout „elektronickou železnici“ jako překvokování pokroku.

Jsem rád, že zvítězilo druhé pojetí. Nabízení a poskytování právních služeb po internetu je možné. Advokáti ale nejsou jen podnikatelé a musejí kromě obecných předpisů dodržovat také etické postupy a řídit se stavovskými předpisy. To znamená dodržovat určitá základní pravidla. Jaká?

Pravidlo první: Respektovat právo klienta na svobodnou volbu advokáta

V Německu nedávno jedna banka nabízel klientům službu advokátní horké linky. Hamburská advokátní komora na ni podala žalobu. Soud pak zakázal bance, aby takové služby poskytovala. I u nás platí, že ten, kdo není oprávněn poskytovat právní služby, nesmí tento zákaz obcházet tím, že najímá advokáty jako dodavatele právních služeb. Advokáti se nesmějí na takových aktivitách podílet.

Pravidlo druhé: Dodržovat povinnost identifikace klienta

Advokát nesmí poskytovat právní služby klientovi, jehož zájmy jsou v rozporu se zájmy klienta, kterému již právní služby poskytoval. Advokát proto musí být vždy schopen řádně identifikovat potenciální

ho nového klienta. To platí i pro poskytování právních služeb na internetu.

Pravidlo třetí: Dodržovat pravidla pro nábor klientů

Etický kodex zakazuje advokátům, aby vnucovali své služby někomu, kdo je po nich nepožaduje. Není možný nábor klientů prostřednictvím třetích osob, které nabízejí právní služby místo advokáta (jako zmíněná německá banka). Zakazuje se také úplata za doporučení nebo zpro středkování klienta.

Závěry

Představenstvo komory přijalo prozatím tyto závěry: Účast advokáta na webových portálech je možná, nejsou-li služby advokáta agresivně nabízeny někomu, kdo je po advokátovi nepožaduje (například formou adresného zaslání nabídek). Advokát musí být vždy schopen identifikovat klienta tak, aby mohl v případě střetu zájmů odmítnout poskytnutí právních služeb. Účast advokáta na webové službě nesmí vést k omezení práva na svobodnou volbu advokáta. Osoba, která provozuje webovou službu, se nesmí stát podílníkem na odměně advokáta. To nevylučuje jednorázovou nebo paušální platbu, kterou lze přirovnat k platbě za umístění reklamy. Zatím se diskutuje o tom, kde je přípustná platba za tzv. prokliky, kde advokát platí za náhledy, ne jen za umístění informací. Osobně jsem toho názoru, že ano, ale představenstvo komory se na tom dosud neshodlo. ●

JUDr. Michal Žižlavský, advokát
člen představenstva ČAK,
člen Legislativní rady vlády ČR
ŽIŽLAVSKÝ, advokátní kancelář s.r.o.

ZIZLAVSKY

VELMI DOPORUČOVANÁ
KANCELÁŘ

VELMI DOPORUČOVANÁ
KANCELÁŘ

VELMI DOPORUČOVANÁ
KANCELÁŘ

RESTRUKTURALIZACE A INSOLVENCE

- testy insolvence ● rozhodovací analýzy
- neformální restrukturalizace ● soudní reorganizace
- zastupování

www.zizlavsky.cz

ak@zizlavsky.cz

Široká 5 | Praha 1 | PSČ 110 00 | +420 224 947 055 | +420 224 947 618

New Collection
SPRING 2017

BARKER
ENGLISH SHOEMAKERS SINCE 1880

BARKER SHOES, Havířská 6, Praha 1

www.barker-shoes.cz

Vyhánění čerta ďáblem?

Myslím, že nikdo nepochybuje, že pro fungující společnost by bylo jen dobré, pokud by se rozšiřoval okruh činností, přispívajících k veřejnému prospěchu. Sám si totiž musím přiznat, jaká je to např. změna, pokud po letech šedi, nepořádku a špíny ve veřejném prostoru začnete vidět změny k lepšímu. Což je něco, k čemu za uplynulých téměř třicet let dochází. Ne sice všude, ne se stejnou intenzitou, postupně ale ano. Možná je to generační proměnou, protože generace, které již zapomněly, že to nejde, vymírají a nastupují další generace, které viděly jinde, že to jde, tak proč by to nemělo jít i tady. Obecně stoupá i zájem společnosti o věci veřejné (s malým v) a rozšiřuje se i okruh lidí, ochotných snaze o pozitivní změny věnovat úsilí i čas, což si myslím, je třeba ocenit. Vůči některým postupům a krokům sice lze mít výhrady, neboť se jeví příliš radikálními a možná i ostatní omezujícími, všechno ale má svou cenu a je třeba nalézt správnou míru.

Každý z nás umí poznat přiměřenou míru ve vztahu k sobě samému, jsme-li omezovali, málokdo z nás si ale připustí a umí přiznat, že právo na totéž mají i druzí. A to je základ všeho. Pokud se toto nezmění, nezmění se nic, ať si budeme namlouvat, co chceme. A tak dále budeme vědět, že my jsme ti, kteří se přizpůsobují ostatním a ti ostatní budou vědět, že se přizpůsobují nám.

No a do toho nám přichází nová a progresivní legislativa, a sice zákon o sociálním podnikání, jehož věcný záměr byl schválen legislativní radou vlády.

Možná jsem příliš pesimista, ale obávám se, aby přijetím zákona nedošlo k ještě větší oligarchizaci neziskové sféry než doposud. Před nějakou dobou jsem si tak dělal legraci, že mezi klasickým podnikáním a „podnikáním“ v neziskové sféře není fakticky rozdíl. V obou případech jde fakticky o boj o zdroje, když v případě běžného podnikání musíte vyrobít nebo jinak získat konkrétní výrobek a umístit ho na trh, v pří-

padě činnosti v neziskové sféře je to stejné, jen někdy nemusíte mít ani ten výrobek. V obou případech se tak jedná o boj na určitém, nikoliv nekonečném, trhu. Podnikání v neziskové sféře tedy nakonec pro některé „šikovné“ jedince může být výrazně ekonomicky „zajímavější“. Jeho existence je ale podmíněna existencí společnosti, která chce, nebo musí poskytovat zdroje. Nejsem proti neziskovému sektoru jako takovému, jde ale právě o onu míru, kdy ponechat někomu více než druhému za jasných podmínek nemusí být takový problém, jako někomu brát, aby bylo možné druhému dávat.

Jediným řešením výše uvedeného je návrat zdravého rozumu, postupné přesvědčování, poukazování na chyby, schopnost uvědomit si chyby vlastní, ochota převzít odpovědnost za sebe sama a být schopen a ochoten se s ostatními dělit o své zdroje při vědomí nutnosti zachování celku pro své vlastní přežití a rozvoj. Jednoduché a zároveň komplikované a je dost dobře možné, že by někdo řekl, že jinými slovy říkám to, co věcný záměr mnou zmiňovaného zákona, majícího přispívat k veřejnému prospěchu, kterým se, jak je v něm uvedeno, myslí dosahování obecného blaha.

Pokud by tomu skutečně tak bylo, mám za to, že čím je která věc zásadnější, tím méně jí lze dosáhnout prostřednictvím právní normy, a pokud snad ano, rozhodně ne v České republice. Naopak bych řekl, že pokud určité jednání právně neupravíme, lidé jsou ještě zdravý rozum ochotni používat a můžeme být příjemně překvapeni. Pokud ale něco právní normou upravíme, právě ona právní norma je mnohdy tím štítem, který lze použít jako obranu proti kritikům, tvrdícím že jednáme nemorálně a proti smyslu oné právní normy. Konečně vřdyt přece tu zkratku, kterou jsme si pro vlastní prospěch v právní normě samé, či v souvisejících předpisech našli, si mohl najít každý, nebo ne? ●

Mgr. Jaroslav Vaško

Spojení inteligence a krásy

Zcela nová generace Synopsis propojuje

minimalismus - jednoduchý, ale mocný nástroj

individuální přístup - přizpůsobuje se vám, ne vy jemu

rychlost - nové technologie a důraz na rychlost

zabezpečení - bezpečnost především

přizpůsobivost - pracujte na různých zařízeních

Vše, co moderní advokát k práci potřebuje

grafy, kalendář, časové osy

Aktivní pracovní plocha, postranní lišta pro odkládání

Vyzkoušejte zdarma svoji budoucnost

Zjistěte více: obchod@synopsis.cz | 537 020 820

Z | C | H Legal

Na návštěvě v advokátní kanceláři Z/C/H Legal

„Naším cílem vždy bylo poskytovat služby na prvotřídní úrovni. Naši klienti se tak nikdy nebáli svěřit nám celé své právní poradenství“, zaznělo mj. v rozhovoru s partnery advokátní kanceláře Z/C/H Legal Janou Hladkou Zilvarovou, Jiřím Ctiborem a Radkem Hladkým. „To nám umožnilo vybudovat silnou advokátní kancelář se stabilním portfoliem klientů a rozsáhlým know-how v poradenství orientovaném na business sféru“. Od 1. 3. 2005 do 31. 12. 2015 advokátní kancelář působila pod názvem ZILVAROVÁ CTIBOR HLADKÝ, v roce 2016 přešla na mezinárodně lépe srozumitelné Z/C/H Legal. Kancelář poskytuje právní služby klientům z celého světa a úspěšně doprovází své české klienty při jejich expanzích do zahraničí. Dvanáct let stále ve stejném partnerském složení a na stejné adrese na Národní třídě v centru Prahy, kam jsme se i my vydali na rozhovor.

Dnes je běžné, že se některé kanceláře specializují pouze na jeden až dva obory a fungují formou tzv. právních boutique. Proč jste se touto cestou nevydali i Vy?

JC: Když jsme v roce 2005 kancelář zakládali, skutečně jsme uvažovali o užší specializaci. Měli jsme totiž určitou obavu, že nás klienti kvůli krátké historii naší společnosti a našemu mládí nebudou pro „velké dealy“ akceptovat. Opak se ale ukázal pravdou. Půl roku po založení kanceláře si nás německý nemovitostní fond Signa vybral za svého hlavního právního poradce pro akvizici a následný prodej kancelářského komplexu The Park na Chodově. Hodnota této transakce dosáhla 230 milionů eur. Když pak Signa projekt těsně před krizí prodávala, právní stránku transakce řešila opět s námi.

RH: Naším cílem vždy bylo poskytovat služby na prvotřídní úrovni. Prvotřídní úroveň znamená vysoké nasazení, a pokud je poskytována, přináší tak i důvěru

klientů. Naši klienti se proto nikdy nebáli světit nám celé své právní poradenství.

JHZ: Praxe nám ukázala, že s našimi zkušenostmi a týmem naší velikosti není problém nabízet komplexní právní služby firmám a podnikatelům. Já poradenství, které nabízíme, označuji jako business oriented legal advisory. Pro takové poradenství je stěžejní znát nejen právo, ale i podstatu podnikání klienta.

JC: Abych kolegy doplnil a byli jsme přesní, oblastí, kterou se zabýváme jen okrajově, je obhajoba ve věcech trestních.

Zmínili jste, že jste dříve o užší specializaci přece jen uvažovali. V jakých právních oblastech?

JC: Nemovitosti, leasing a franchising. Všem těmto oborům se kontinuálně věnujeme a neustále v nich prohlubujeme naši expertizu.

Poradenství v oblasti franchisingu se věnuji já s mými kolegyněmi advokátkami Mgr. Ivou Horáčkovou a Mgr. Renatou Vej-

vodovou. Franchising je velmi specifická oblast, která není v českém právu výslovně upravena, ač jsem se jako vedoucí pracovní legislativní skupiny pro přípravu zákonné úpravy franchisingu několik let snažil o prosazení změny. Přitom nejen absence právní úpravy klade na poskytování kvalifikovaného právního poradenství vysoké nároky. Jde o oblast, kde bez praktických letitých zkušeností nemůžete kvalitně nastavit vztahy mezi franchisory a franchisanty tak, aby byly funkční v dlouhodobém horizontu.

Z/C/H Legal jako bronzový partner aktivně podporuje Franchise Club při Českém institutu pro franchising, což je organizace, která se snaží přivést na český trh významné zahraniční franchisové značky a současně naučit české podnikatele, jak vlastně franchising reálně funguje. Jeho hlavní poslání se podle mého názoru již řadu let úspěšně daří naplňovat.

Já osobně se nyní zabývám poradenstvím pro několik nových českých franchisových konceptů, které, domnívám se,

opravdu překvapí. Spolupodílet se na budování nových značek je pro mě vždy velká výzva.

Aktuálně rovněž řešíme vstup několika již zavedených českých franchis na zahraniční trhy.

Pokud vím, JUDr. Ctibor finišuje aktuálně knihu o franchisingu?

JC: Ano, s kolegyní Mgr. Ivou Horáčkovou připravujeme publikaci o franchisingu určenou nejen pro odbornou veřejnost, ale především pro zájemce o franchisové podnikání. K franchisingu u nás zatím existuje jen minimum relevantních zdrojů, a to chceme napravit. Zaměřujeme se zejména na dosud neřešené problémy a přineseme čtenáři i řadu podnětů ze zahraniční praxe. Publikace by měla vyjít do konce tohoto roku v nakladatelství Wolters Kluwer.

A nebojíte se, že svoje roky budované know – how v této oblasti předáte takto jednoduše konkurenci?

JC: Ne, naopak nás těší, že můžeme provádět na tomto úseku jistou formu osvěty, kterou si jistě franchising zaslouží. Franchising je dosud nejenom u nás, ale i v celé Evropě stále částečně podceňovaná forma podnikání, což lze doložit i příkladem – v USA tvoří oblast franchisingu skoro o 4 procenta více celkového HDP než v EU!

Dlouhodobě poskytují mnoha kolegům konzultace v této oblasti, neboť řada z nich chápe, že kvalifikované poradenství v oblasti franchisingu lze poskytovat pouze, máte-li praktické zkušenosti s jeho fungováním.

Jiří, každoročně také aktivně působíte na konferenci Franchise Day Prague.

JC: Ano, Český institut pro franchising pořádá již devátým rokem konferenci Franchise Day Prague, jejímž cílem je představit mezinárodní značky českým zájemcům o franchising. Konference má vždy mimořádný úspěch a každý rok představí množství nových, nejenom českých franchisových konceptů.

A co leasing?

RH: Portfolio našich klientů z řad leasingových společností je velmi široké a know-how, které jsme si v této oblasti vybudovali, je proto unikátní. Připravovali jsme leasingové dokumentace pro realizaci obchodních center, logistických areálů, hotelu, veterinární či rehabilitační kliniky, ale třeba i pro lokomotivy. V době fotovoltaického boomu samozřejmě i pro desítky fotovoltaických elektráren.

Leasingu se u nás mimo mě věnují zejména mí kolegyně JUDr. Martin Ridzoň a Mgr. Ing. David Pavlíček. Vzájemně se při práci doplňujeme a obohacujeme s cílem připravit co možná nejkvalitnější produkty pro naše klienty. Leasingové dokumentace, které jsme vytvořili, jsou pravidelně prověřovány v soudních a rozhodčích řízeních a vždy v nich obstály.

Radku, Vy působíte i jako insolvenční správce. Co Vás k tomuto rozhodnutí vedlo?

RH: Na začátku krize v roce 2009, kdy trhy začaly panikařit, nebylo vůbec zřejmé, jak se bude situace na právním trhu vyvíjet. Řada advokátních kanceláří snížila ceny s cílem udržet si práci. Nám bylo jasné, že toto není ta správná cesta. Spíše jsme se snažili hledat jiné způsoby, jak

práci získat. Jedním z nich bylo rozšíření naší praxe o výkon funkce insolvenčního správce, neboť nám bylo jasné, že v důsledku krize bude po tomto typu poradenství poptávka.

Během krátké doby jsme vybudovali silné insolvenční oddělení. Do dnešního dne jsme jako insolvenční správce přezkoumali nároky věřitelů v celkové sumě převyšující jednu miliardu Kč. V současné době spravujeme majetek zahrnující aktiva v přibližné hodnotě 300 milionů Kč. Z opravdu zajímavých konkurzů bych rád jmenoval např. konkurz jednoho z největších tuzemských alternativních poštovních operátorů, společnosti I.D. Marketing ČR, dříve TNT Post, nebo známého Club Hotelu Praha Průhonice.

Přínosem je také to, že zkušenosti z praktického spravování insolvenční samozřejmě výrazně zkvalitňují naše know – how v této oblasti i pro naše klienty.

Čím se chcete odlišovat od své konkurence?

JC: Dle mého názoru jsme unikátní tým, že máme hlubokou znalost anglosaského a především německého prostředí. Všichni advokáti mluví plynule německy a anglicky. Většina z členů našeho týmu pracovala či studovala v německy či anglicky

ky mluvících zemích. Umění zkombinovat to nejlepší z obého je naše přidaná hodnota oproti konkurenci. Advokátní kancelář jsme přitom zakládali s tím, že jsme se chtěli orientovat zejména na německy mluvící klienty, kde jsme viděli značný potenciál. Během času se naše poradenství rozrostlo přirozeným vývojem i na klienty z anglicky mluvících zemí, což nás samozřejmě těší. Dnes zastupujeme klienty v podstatě z celého světa.

RH: Zní to trochu jako klišé, ale hlavně chceme poskytovat všem našim klientům vynikající servis. Nerozlišujeme malé a velké klienty, protože pokud klienta převezmeme, poskytujeme naše služby na stejné úrovni všem. Moc dobře si pamatujeme, když jsme před 12 lety začínali, jak se na nás řada dodavatelů dívala trochu skrze prsty.

JHZ: Neustále se snažíme posouvat naši kancelář v různých směrech kupředu. V letošním roce jsme se např. stali členy Australsko-novozélandské komory v České republice s cílem podpořit vstup australských a novozélandských podnikatelů na český trh. Současně jsme začali podporovat studentský spolek Všehrd působící na Právnické fakultě Univerzity Karlovy již od roku 1868.

Jak složité je pro kancelář Vašeho typu získávat klienty?

RH: Většinu klientů získáváme na základě referencí našich stávajících klientů, což je něco, co vás vždy potěší, ale současně je to velmi zavazující. Kvalita služby pak musí být vždy výborná. Nepodaří-li se Vám splnit očekávání nového klienta, hrozí Vám, řekněme nespokojenost klienta stávajícího. Těmto excesům se vyhýbáme.

JHZ: Mimoto jsme již dva roky členy mezinárodní aliance advokátních kanceláří TAGLaw. V minulosti jsme byli několikrát osloveni velkými mezinárodními kancelářemi, zda se nechceme stát jejich součástí. Podmínky byly často velmi zajímavé, ale nikdy nám nezajistovaly svobodu, kterou aktuálně máme. Členství v TAGLaw se ukázalo jako vhodné řešení. Jde o velmi prestižní sdružení, které rankingová společnost Chambers & Partners v posledních třech letech označila jako „elitní právní alianci“. Před naším vstupem do alian-

ce vedení TAGLaw provedlo opravdu důkladný audit naší advokátní kanceláře, aby zjistilo, zda jsme schopni poskytovat právní služby v takové kvalitě, jakou deklaruje.

Co pro Vás znamená členství v TAGLaw? Opravdu jste se nemuseli vzdát své nezávislosti?

JHZ: Ne, TAGLaw je aliance zcela nezávislých advokátních kanceláří. Cílem je mít možnost doporučit klientům takové kanceláře, které poskytují stejně kvalitní služby jako vy. Právě proto probíhal audit, který úroveň služeb prověřil.

TAGLaw funguje v rámci Tag Alliances, které zahrnují ještě mezinárodní sdružení účetních firem a sdružení strategických obchodních partnerů. Synergický efekt takto spolupracujících firem překvapil i nás.

Členství v TAGLaw nám zároveň umožňuje zajistit právní poradenství i našim klientům, kteří se rozhodnou podnikat v zahraničí. V takovou chvíli potřebují mít poradce, na které se mohou spolehnout ještě více než na českého právníka či daňového poradce, neboť jdou do prostředí, jehož kulturu a zvyklosti často znají jen okrajově. Můžeme prozradit, že jsme pro naše klienty přes TAGLaw již doporučovali právní zastoupení nejenom ve většině členských zemí EU, ale i v USA, Číně, Indii nebo Brazílii.

Velkou výhodou je i to, že jsme jediným partnerem této aliance v České republice.

RH: Aliance pravidelně pořádá mezinárodní konference. Máme tak možnost sledovat trendy v různých částech světa a posouvat i tímto způsobem dál naši praxi. Konferenci se přitom neúčastní jen partneři naší kanceláře, ale i seniorní advokáti, pro které je to zajímavá zkušenost.

JC: Díky členství v TAGLaw spolupracujeme se špičkovými zahraničními kancelářemi, které logicky nechtějí předat své klienty do rukou nadnárodním kancelářím, protože si na lokálním trhu vzájemně konkurují. Přímé navázání kontaktu s kvalitními zahraničními kancelářemi je přitom bez osobních vazeb obvykle poměrně složitě.

Na trhu působíte již od roku 2005, a to stále na stejné adrese. Nezvažovali jste přesun mimo centrum, jak to učinila řada dalších kanceláří?

JHZ: Prostory na Národní třídě jsme před vznikem kanceláře hledali dlouze a složitě. Byla to doba, kdy trh s kancelářskými prostory nebyl na takové úrovni jako nyní a my nebyli zavedená firma. Přesto jsme zvolili špičkové kanceláře, kde nájem nebyl malý, ale my si věřili a chtěli reprezentativní adresu. Ta nám zůstala dodnes. Jen už nemáme pár kanceláří jako na počátku, ale dvě patra. Posun

na kraj Prahy nás nikdy nelákal a s ohledem na to, že část naší klientely tvoří zahraniční společnosti, je „dobrá“ adresa stále důležitá.

Ve Vaší kanceláři panuje opravdu příjemné pracovní prostředí. Jak jste toho docílili?

JHZ: Stejně jako jsou pro nás důležití klienti, jsou pro nás důležití i všichni členové našeho týmu. Víme, že práce v advokacii je pro všechny poměrně náročná, a to nemluvím jen o právnících, ale i o asistentkách, překladatelkách či studentech. Neustálý tlak na výkon, potřeba soustavného sebevzdělávání, častý stres...to vše si uvědomujeme a snažíme se tyto tlaky minimalizovat, neboť je nám jasné, že jen když budeme všichni spokojeni a práce nás bude bavit, budeme moci poskytovat klientům kvalitní služby.

Neustále vylepšujeme náš systém benefitů, aby odpovídal potřebám našich lidí. Kolegové např. velmi ocenili zavedení šestitýdenní dovolené či příspěvek na sportovní aktivity. Všechny členy našeho týmu se snažíme motivovat k dalšímu vzdělávání, a to nejen zajištěním externích i interních odborných školení, ale třeba i specializovaných kurzem angličtiny s rodilým mluvčím.

A hlavně se snažíme naslouchat. Je pro nás důležitá oboustranná komunikace a zpětná vazba i pro každodenní úkoly, neboť jen tak se můžeme jako kancelář posouvat dále.

JC: Když jsme se postupně rozrostli a právníci u nás před několika lety seděli po čtyřech až pěti lidech v kanceláři, pronajali jsme další patro. Nyní kolegové sedí po jednom, maximálně dvou lidech, což jistě přispívá k jejich psychologické pohodě, která se odráží na vysoké kvalitě jejich práce. To je známka toho, že jsme udělali dobře, i přes zvýšené náklady.

Na Vašem webu jsem si všimla, že jste byli nominováni do soutěže Microsoft Awards v kategorii Moderní způsob práce v segmentu malých a středních firem s řešením Hybridní nasazení online služeb Office 365?

JHZ: Ano, věnujeme hodně energie tomu, aby fungování naší kanceláře bylo co možná nejmodernější. V loňském roce jsme tak nasadili cloudové e-maily i server. Používáme velmi sofistikovaný software pro vykazování činností, následnou fakturaci a reporting, takže máme velmi přesná data o fungování naší kanceláře.

Poměrně aktivně působíte i na sociálních sítích. Z jakého důvodu?

JHZ: Naše kancelář má profily na Facebooku, LinkedIn i Google Plus. Výhodou sociálních sítí je, že díky nástrojům typu Google Analytics máte poměrně jasnou představu o tom, kdo a které vaše články čte. To, že sítě sledují lidé z generace Y, asi nikoho nepřekvapí, ale i lidé naší generace sociální sítě poměrně aktivně sledují. Většinou sice „nelajkují“, ale to neznamena, že vaše posty nečtou. Víme proto, co je zajímavé pro návštěvníky našich profilů, což určuje volbu témat našich příspěvků.

Nadto všichni naši právníci věnují hodně energie studiu judikatury i právní literatury a přijde nám škoda zajímavá rozhodnutí nepublikovat. A sociální sítě se v mnoha ohledech ukázaly jako dobrý způsob upozornění na zajímavá témata.

Na sítích také informujeme o našem firemním životě, úspěších kanceláře i jednotlivých kolegů. Snažíme se tak i touto neformální cestou posílit kontakt s našimi klienty.

Jaké jsou Vaše vize pro další fungování kanceláře?

JHZ: Dovolím si za nás všechny tři – přáteli bychom si, aby naše kancelář fungovala ve stejném složení jako nyní. Aktuální tým je jeden z nejlepších a nejvyváženějších, co jsme kdy měli. Pro mě osobně je příjemný pocit, že máme v týmu kolegy, kteří s námi začínali již před 12 lety, stejně jako kolegy, kteří u nás začínali jako studenti a práce s námi je stále baví, ale i nové kolegy, kteří v aktuální složité situaci na pracovním trhu dali přednost nám před zahraničními kanceláři.

JC: Naš stávající tým chceme ještě nepatrně posílit, což není při současné situaci na trhu práce jednoduché, obzvláště když jsme při výběru nových kolegů poměrně nároční. Zatím se nám ale tato strategie vyplácí. Advokacie je v první řadě služba klientovi, a ne každý nový kolega toto chápe.

Co Vás v poslední době na Vaší práci těší?

RH: Mám radost z toho, že se klienti nebojí jít do soudních či rozhodčích řízení. Ještě před několika lety byla Česká republika pro zahraniční klienty vyhlášena neúměrnou délkou řízení, takže řada z nich raději nepovedenou investici či business oželela. Vyhraná řízení mi přináší osobní uspokojení, protože u smlouvy ten výsledek a radost klienta tolik nevnímáte.

JC: Aktuálně se intenzivně zabýváme přípravou klientů na GDPR, což je, jak jistě všichni čtenáři vědí, Obecné nařízení o ochraně osobních údajů, účinné od května 2018. Jeho dopad na většinu našich klientů je ale tak zásadní, že jeho implementace je už v plném proudu. Právo informačních a komunikačních technologií je obecně jedno z nejdynamičtějších právních odvětví a nařízení jen prohloubilo jeho význam. Osobně mě nové technologie velmi zajímají a možnost být součástí složitých implementačních řešení přináší nové podněty a zkušenosti. Pro právníka je obohacující především pohled na ten samý problém očima specialistů z oblasti ochrany dat, bezpeč-

nosti informací, řízení rizik a projektového managementu, kteří se na implementaci podílejí. Najít elegantní a funkční řešení při tolika protichůdných zájmech je náročné a zdoluhavé. O to zarážející je, kolik rádo-by expertů nyní nabízí jednoduchá řešení na tak složitou problematiku.

JHZ: Mě potěšilo úspěšné zakončení změny naší corporate identity. Dlouhou dobu jsme se odhodlávali ke změně firemního jména. Původní ZILVAROVÁ CTI-BOR HLADKÝ bylo jednoduše příliš dlouhé a hlavně pro zahraniční klienty složitě vyslovitelné. A tak jsme si po deseti letech museli přiznat, že nám všichni stejně říkají Z/C/H. K tomu jsme přidali Legal a nové jméno bylo na světě. Od 1. ledna 2016 se tedy oficiálně jmenujeme Z/C/H Legal v.o.s., advokátní kancelář. Ke stejnému dni jsme pak spustili nové webové stránky i profily na sociálních sítích.

Dlouhodobě podporujete obecně prospěšnou společnost Zajíček na koni. Proč zrovna tuto společnost?

JC: Již před mnoha lety jsem měl možnost osobně potkat paní ředitelku Šul-

covou, která mě svým entuziasmem a opravdovostí potřeby pomáhat nadchla. Po seznámení se s jejím projektem jsme již neváhali ani vteřinu. Nejenom, že přesně víme, co podporujeme, ale máme i velice milou zpětnou vazbu od dětí, kterým Zajíček na koni pomáhá. Velice rádi fandíme projektu, který pečuje o děti s tělesným, mentálním či jiným znevýhodněním a integruje je do společnosti, např. tím, že organizuje výlety, pořádá tábory a celkově usiluje o jejich rozvoj a společenskou integraci. ●

ZCH Legal

Z/C/H Legal v.o.s., advokátní kancelář
Národní 973/41
110 00 Praha 1
Tel.: 225 020 500
Fax: 225 020 555
E-mail: office@zchlegal.cz
www.zchlegal.cz

Mgr. Jana Hladká Zilvarová

Jana je v současné době odpovědná za management a marketing advokátní kanceláře Z/C/H Legal. Má rozsáhlé zkušenosti s poradenstvím zahraničním investořům v oblasti práva nemovitostí, zejména v souvislosti s výstavbou a financováním veřejné i soukromé výstavby, jako jsou např. nákupní centra, retailové parky či průmyslové areály.

Před založením advokátní kanceláře Z/C/H Legal v roce 2005 pracovala Jana sedm let v německé advokátní kanceláři, kde vedla tým právníků zaměřujících se na oblast práva nemovitostí. V průběhu studijního pobytu v Londýně pracovala Jana také jako právní asistent v přední britské advokátní kanceláři Herbert Smith.

Jana mluví anglicky, německy, španělsky a francouzsky.

JUDr. Jiří Ctibor, LL.M., Ph.D.

Jiří patří mezi přední české odborníky na franchising. Zaměřuje se zejména na podporu vstupu významných mezinárodních franchisorů na český trh, rozvoj českých franchisingových start-upů jakož i vstup českých konceptů na zahraniční trhy. Jiří působí jako vedoucí pracovní legistativní skupiny pro přípravu zákonné úpravy franchisingu a na téma franchisingu pravidelně přednáší i publikuje. Do konce roku 2017 vyjde v nakladatelství Wolters Kluwer jeho publikace pod jednoduchým názvem Franchising.

Jiří má rovněž rozsáhlé zkušenosti s právním poradenstvím v oblasti výstavby, správy a nájmu nákupních center a retailových parků. K jeho významným klientům patří například společnost Intersport.

Jiří se rovněž zaměřuje na M&A, korporátní právo, právo duševního vlastnictví a ICT.

Jiří mluví plynule anglicky a německy.

Mgr. Radek Hladký

Radek je uznávaným expertem v oblasti leasingu. Mezi jeho klienty patří nejvýznamnější české a mezinárodní leasingové společnosti.

Radek se rovněž zaměřuje na právo nemovitostí, stavební právo a právo životního prostředí, energetické a pracovní právo. Radkovou silnou stránkou je automobilový a dopravní průmysl a oblast developingu.

Od roku 2010 působí Radek i jako insolvenční správce. Do dnešního dne přezkoumal insolvenční tým Z/C/H Legal nároky věřitelů v celkové sumě převyšující jednu miliardu Kč. V současné době spravuje majetek zahraniční aktiva v přibližné hodnotě 300 milionů Kč.

Radek mluví plynule anglicky a německy.

Mgr. Robert Němec, LL.M.

advokát, místopředseda
České advokátní komory
pro legislativu

Je třeba hájit základní principy advokacie, jako jsou nezávislost advokáta a důvěrnost vztahu mezi klientem a advokátem

Robert Němec v aktuálním rozhovoru pro EPRAVO.CZ Magazine otevřeně hovoří o podobě novely zákona o advokacii, která spěje do finále legislativního procesu a které byl za ČAK hlavním vyjednávačem, o tom, jak se jím spoluřízená advokátní kancelář PRK Partners připravuje na budoucnost právních služeb a hlavně bilancuje svoji dosavadní činnost v představenstvu ČAK před blížícím se zářijovým sněmem

V uplynulých dnech prošla třetím čtením novela zákona o advokacii. Jaké jsou klíčové změny?

Vznik novely zákona o advokacii měl poněkud netradiční průběh. Návrh novely vznikl na půdě České advokátní komory a byl předložen ministerstvu spravedlnosti a projednáván s ministerstvem spravedlnosti. Nicméně, vzhledem k tomu, že ministerstvo nepředložilo návrh novely jakožto vládní návrh, tak na základě dohody mezi Českou advokátní komorou a poslanci z ústavně právního výboru byla tato novela předložena v podobě poslanecké-

ho návrhu, jehož projednání následně ministerstvo spravedlnosti podpořilo.

Hlavní parametry novely, tak jak byla připravena ze strany České advokátní komory, směřovaly v zásadě do třech oblastí. V první řadě je to zlepšení výchovy advokátních koncipientů a vylepšení vzdělávacího systému. Druhou částí novely je posílení některých otázek kontrolních činností advokátní komory a konečně umožnění přijetí některých preventivních opatření, jako je například odebrání podpisové knihy nebo dočasný zákaz správy cizího majetku v případech, kdy jsou při kontrole zjištěny nějaké zásadní nedostatky.

Nicméně v průběhu legislativního procesu se do novely zákona o advokacii doplnily dvě další, řekl bych klíčové, oblasti. První z těchto oblastí je úprava neoprávněného poskytování právních služeb. Stávající právní úprava je nedostatečná, protože trestněprávní sankce za neoprávněné poskytování právních služeb, takzvané vinklaření, se ukázala jako nefunkční. Orgány činnými v trestním řízení nebo soudy není, s ohledem na subsidiaritu trestního práva, zpravidla shledáno naplnění všech znaků skutkové podstaty trestného činu neoprávněného podnikání a neoprávněné poskytování právních služeb tak často zůstává zcela bez postihu, ačkoliv ČAK důsledně upozorňuje na toto jednání příslušné orgány. S ohledem na tuto skutečnost jsme se dohodli s ústavně právním výborem, ministerstvem spravedlnosti a ministerstvem vnitra na jakémsi pilotním projektu, který v budoucnosti mohou následovat ostatní profesní komory, a to je úprava neoprávněného posky-

tování právních služeb jakožto zvláštního správního deliktu, respektive přestupku.

Další důležitou oblastí, které se novela dotýká, je oblast bezplatného poskytování právních služeb. Jedná se o činnost, kterou dosud komora zajišťovala z vlastních prostředků, respektive advokáti na základě určení komorou byli povinni poskytovat bezplatně právní pomoc klientům, kteří si nemohli dovolit právníka. V tomto novém systému by komora nadále měla plnit úkol organizátora bezplatné právní pomoci s tím, že advokáti budou mít nárok na odměnu za poskytnuté právní služby od státu. Jde tedy o jakési rozšíření systému ex-offo, který funguje v trestní obhajobě, do dalších oblastí civilního a správního práva. Obrovským úspěchem je, že se nám podařilo obhájit nezastupitelnou roli komory a advokátů v systému zajištění bezplatné právní pomoci.

Je něco, co považuješ za chybu nebo co tě mrzí, že se nepodařilo do té novely dostat?

Pokud bych se na to díval z hlediska návrhů, které se týkají advokátních kanceláří, které poskytují služby v oblasti obchodního práva, tak jsme se snažili do novely zákona o advokacii prosadit ustanovení, které je obvyklé ve většině vyspělých jurisdikcí a které umožňuje takzvaný informovaný souhlas klienta v případě potenciálního konfliktu zájmů. Jedná se zejména o situace, které vznikají při transakcích mezi velkými korporacemi, kdy v průběhu poskytování právních služeb může dojít k formální kolizi zájmů, přičemž všich-

ni klienti o takové situaci vědí a na základě informovaného souhlasu souhlasí s tím, aby kancelář pokračovala v poskytování služeb. K těmto formálním kolizím někdy dochází v oblasti M&A nebo v oblasti financování, kdy je efektivní a účelné, aby jedna advokátní kancelář poskytla komplexní právní službu pro více účastníků jedné transakce. Materiálně zde k žádnému konfliktu zájmů nedochází, ale velmi formálním výkladem zákona bychom k němu mohli dospět. V kárné praxi ČAK interpretace problémy nečiní, ale solidní advokátní kanceláře se nechtějí vystavovat tomuto riziku, a proto měly zájem, aby toto bylo postaveno najisto. Domnívám se, že spíše vzhledem k určitému neporozumění této problematice, byl tento novelizační bod v průběhu legislativního procesu z návrhu vypuštěn, protože zákonodárci měli obavu, že by mohlo docházet ke zneužívání tohoto ustanovení v neprospěch klientů, což je v zásadě vyloučeno, neboť návrh se týkal jen tzv. kvalifikovaných klientů, což jsou zpravidla velké společnosti s interním právním oddělením, které jsou schopny danou situaci kvalifikovaně posoudit.

Vrátil bych se k tomu vinklaření. Myslíš, že toto řešení je konečné, že to vyřeší problém?

Já si myslím, že žádné legislativní řešení nikdy není konečné a není samotným řešením problému. Bude to vyžadovat poměrně velkou aktivitu ze strany České advokátní komory, ale i ze strany všech advokátů, případně soudů, a dalších státních institucí, které pokud na neoprávněné poskytování právních služeb narazí, by měli informovat Českou advokátní komoru nebo přímo ministerstvo spravedlnosti, aby došlo k zahájení správního nebo trestního řízení. Uvidíme, jestli se tato úprava v praxi osvědčí, určitě se nedomnívám, že jakákoliv právní úprava může nějaký společenský problém sama od sebe odstranit, ale je to nepochybně dobrý začátek na cestě k tomu, aby právní služby byly poskytovány pouze subjekty, které jsou k tomu oprávněny, mají k tomu náležitá vzdělání, odbornou praxi, odpovědnost a pojištění.

V poslední době se vedou aktivní diskuse o budoucnosti advokacie. Jaké komora připravuje kroky?

Diskuse o budoucnosti advokacie se samozřejmě vedou na různých platformách, fórech, konferencích a podobně. Dneska už jistě nikdo nepochybuje o tom, že advokacie, stejně jako celá řada jiných oborů lidských činností, se bude muset přizpůsobit moderní digi-

tální době. Nepochybně se dá očekávat, že moderní technologie začnou být v právu více využívány a budou různým způsobem ovlivňovat způsob poskytování právních služeb. Naše advokátní kancelář je členem mezinárodní asociace nezávislých advokátních kanceláří Lex Mundi. V letošním roce probíhala celosvětová konference této organizace v Praze a my jsme byli jejími hostiteli. Na tuto konferen-

ci byli jako řečníci pozváni uznávaní odborníci a experti na budoucí vývoj advokacie. Stejně tak i na jiných konferencích, které se odehrávaly v České republice, se setkáváme s názorem, že advokacie bude celosvětově procházet určitými inovacemi, změnami a že advokáti se na ně budou muset připravit. Jsem rád, že i na půdě České advokátní komory se podařilo většinu kolegů přesvědčit o tom, že tento jev je v zásadě nevyhnutelný a pokud se mu advokáti včas nepřizpůsobí, může to mít pro ně poměrně negativní následky. Česká advokátní komora v této souvislosti vytvořila pracovní skupinu, která se věnuje poskytování právních služeb prostřednictvím takzvaných on-line platform, případně poskytování právních služeb na internetu. V této souvislosti připravila materiál, který v současné době prochází diskusí napříč jednotlivými orgány České advokátní komory. S potěšením mohu konstatovat, že v zásadě všichni zúčastnění chápou, že advokacie se musí na tyto nové trendy připravit a že Česká advokátní komora jakožto regulátor musí vytvořit takové podmínky, aby advokáti nebyli znevýhodňováni v soutěži s jinými subjekty. Jednou z možných cest, kterou se advokátní komora reálně zabývá, je inspirace takzvaným francouzským modelem, kdy Národní asociace advokátních komor ve Francii (pozn. advokátní komory jsou ve Francii organizovány na regionální úrovni), provozuje vlastní on-line platformu, již se mohou zúčastnit všichni advokáti a prostřednictvím této platformy nabízet své právní služby klientům. Součástí služeb poskytovaných touto platformou, jsou také další služby poskytované přímo advokátům, jako například zabezpečené úložiště dat, takzvané cloudy.

Jak se na budoucnost připravujete v PRK?

PRK je advokátní kancelář, která se dlouhodobě zabývá předpokládaným vývojem právních služeb a na tyto trendy se snaží reagovat. Zatímco v minulosti byli advokáti zvyklí věnovat se výhradně klientské práci, tak v současné době nabývá na významu investice do oblasti know-how a investice do roz-

voje nových technologií ve spolupráci s odbornými IT firmami. PRK se dlouhodobě snaží rozvíjet své know-how v oblasti informačních technologií a jejich využití v oblasti práva. Druhou významnou oblastí, která s tímto trendem souvisí, je zvýšený důraz na interní vzdělávání advokátů a posilování interního know-how, protože jedna z největších změn, která v oblasti poskytování právních služeb probíhá, je zvyšující se tlak na efektivitu poskytování právních služeb. To znamená v první řadě obrovské investice do vlastního know-how, uspořádání vzorů a precedentů a efektivní práce s nimi.

Advokáti museli v důsledku legislativních změn aplikovat mnoho nových procesů a aktuálně novelizovaná právní úprava praní špinavých peněz na ně klade nové nároky. Jaké jsou nové povinnosti advokátů?

Opatření v oblasti zákona proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu jsou jednou z nejméně populárních regulací, protože veškeré povinnosti, které jsou na advokáty v této souvislosti kladeny, jsou v přímém rozporu s tradičním chápáním advokáta, jakožto důvěrníka klienta a jakožto osoby, která v první řadě zachovává důvěrnost vztahu mezi klientem a advokátem. V souvislosti s těmito právními předpisy je dnes na advokáty kladena poměrně velká odpovědnost, kdy při určitém typu poskytování právních služeb musí provádět velice pečlivou identifikaci klienta, zdrojů financování, které klient používá na určité transakce, musí vědět, kdo je konečným vlastníkem klienta, musí provádět pravidelnou kontrolu těchto informací a v konečném důsledku, pokud by dospěli k podezření, že transakce by nemusela být v souladu s těmito právními předpisy, tak mohou, respektive musí, odmítnout poskytnutí požadované právní služby a v krajním případě musí prostřednictvím České advokátní komory oznámit Finančnímu analytickému úřadu podezření na nelegální transakci. Jak jsem již říkal na začátku, veškeré tyto povinnosti jsou v rozporu s přirozenou filozofií advokáta, kterou je svému klientovi pomá-

hat a zachovávat mlčenlivost. Nicméně advokáti musí pochopit, že je zásadní rozdíl mezi poskytováním právních služeb a případným napomáháním klientům v nelegálních aktivitách. Podobným procesem prošly i banky a další finanční instituce, a to i v tradičních zemích, které ctí bankovní tajemství. Povinnosti advokátů v oblasti AML je pak třeba chápat zejména jako ochranu samotných advokátů proti tomu, aby se sami nevystavili riziku trestního postihu. Pokud se někdo nechá zneužít jako tzv. bílý kůň, nemůže se následně divit, když se dostane do soukolí orgánů činných v trestním řízení. Nikoliv přebírat roli státu a stát se jakýmsi sběrným místem informací o klientech. Nicméně jakkoliv chápou důležitost boje proti praní špinavých peněz a financování terorismu, musíme být v této souvislosti velice obezřetní, může snadno dojít ke zneužití tohoto systému. V legislativním procesu se například nedávno objevila novela daňového řádu, v jejímž rámci ministerstvo financí navrhovalo, aby informace, které advokáti o klientech získají v souvislosti s plněním svých povinností v oblasti AML, poskytovali na vyžádání finančním úřadům! Tomuto návrhu se nám naštěstí alespoň v prvním kroku podařilo zabránit, ale obávám se, že v současném trendu omezování práva na soukromí a omezování důvěrnosti, budeme těmto trendům čelit čím dál tím častěji. Vždy je třeba hájit základní principy advokacie, jako je nezávislost advokáta a důvěrnost vztahu mezi klientem a advokátem.

Končí čtvrtý rok tvojí činnosti v představenstvu ČAK, jsi místopředsedou komory pro legislativu, blíží se podzimní sněm a je na čase bilancovat. Jak hodnotíš toto období?

V první řadě musím říct, že práce v představenstvu pro mě byla novou a velmi zajímavou zkušeností. Poznal jsem celou řadu velmi zajímavých kolegů a jsem velmi potěšen, že ačkoliv se všichni věnujeme různým způsobům výkonu advokacie a naše diskuze jsou často bouřlivé, na zásadních principech, na kterých advokacie stojí, se vždy shodneme. Další zajímavou zku-

šenosti je, že na půdě České advokátní komory fungují některé rozhodovací procesy poněkud složitěji, než v soukromé advokátní kanceláři, kde jsme zvyklí relativně snadno dospět k rozhodnutí a relativně rychle to rozhodnutí implementovat. Lhůty mezi přijetím rozhodnutí a jeho implementací na advokátní komoře jsou mnohem delší, což není kritika advokátní komory, ale je to fakt, který vyplývá ze skutečnosti, že advokátní komora se pohybuje ve veřejném prostoru, kde procesy prostě trvají delší dobu. Dobrým příkladem pak může být již diskutovaná novela zákona o advokacii, kde návrh novely byl přijat už v minulém představenstvu nebo dokonce na začátku jeho funkčního období a teprve ke konci našeho funkčního období snad bude v legislativním procesu schválen (pozn. v současné době byla novela schválena v poslanecké sněmovně a její projednávání je na programu příští schůze senátu).

Další specifický aspekt výkonu funkce člena představenstva je, že zpočátku se člověk spíše seznamuje s tím, jak jednotlivé procesy na ČAK fungují a je spíše trošku zdrženlivějším pozorovatelem, než propagátorem revolučních změn.

Pokud se týká mojí místopředsnické funkce, tak ta zkušenost je relativně krátká, protože do funkce místopředsedy pro oblast legislativy, jsem byl zvolen až ve druhé části funkčního období. Takže nějakou dobu trvalo seznámení se s touto oblastí, navázání kontaktů se zúčastněnými orgány v oblasti legislativy, ať už je to ministerstvo spravedlnosti nebo parlament. Bohužel společně s funkčním obdobím představenstva advokátní komory zároveň končí volební období Parlamentu České republiky a některé pracovní kontakty budeme muset navazovat znovu. Nicméně věřím, že navazování těchto kontaktů bude rychlejší, už proto, že postavení České advokátní komory v rámci legislativního procesu a její význam je naprosto nezpochybnitelný s ohledem na velikost našeho stavu, nezastupitelnou roli v oblasti práva a odbornost, kterou Česká advokátní komora disponuje.

Svůj mandát budeš obhajovat. Jaké máš priority?

Myslím, že v této oblasti nevyslovím žádnou revoluční prioritu. Já se skutečně domnívám, že Česká advokátní komora by si v první řadě měla zachovat samosprávu a nezávislé postavení na státu a měla by obhájit postavení advokátů jakožto jediných odborných subjektů, které jsou oprávněny k poskytování právních služeb v plném rozsahu. K tomu, aby Česká advokátní komora toto postavení dlouhodobě obhájila, je zapotřebí celá řada věcí. Je to v první řadě důraz na výchovu a vzdělávání advokátních koncipientů, ale i samotných advokátů, důraz na náležitě pojištění, na efektivní výkon kontrolní a kárné činnosti. S tím vším souvisí také aktivní úloha komory v legislativním a mezinárodním procesu, protože veškeré otázky, kterým advokacie čelí, nejsou nějakými lokálními problémy, ale jsou to problémy nebo otázky, kterým čelí advokacie na celém světě. Není třeba vymýšlet vymyšlené v situaci, kdy obdobná řešení nebo obdobné zkušenosti mají advokátní komory a advokáti v zahraničí. ČAK má přitom vynikající předpoklady pro spolupráci s ostatními komorami v mezinárodním měřítku. Patří k obrovským úspěchům české advokacie, že prezidentem IBA (pozn. Mezinárodní asociace advokátních komor) je český advokát JUDr. Martin Šolc, a místopředsedou a horkým kandidátem na prezidenta CCBE (pozn. Evropská asociace advokátních komor) je místopředseda ČAK JUDr. Antonín Mokřý. Čili v této oblasti by rozhodně mojí prioritou bylo posílení spolupráce a komunikace s dalšími advokátními komorami zejména v rozvinutějších západoevropských jurisdikcích. Pokud jde o oblast legislativy, tak tam si myslím, že je potřeba pokračovat v aktivním zapojení České advokátní komory do legislativního procesu, kde má fungovat jako jakýsi hlídací pes dodržování ústavnosti a lidských práv. Advokátní komora rozhodně potřebuje posílit svoji pozici v oblasti IT, aby mohla sama advokátům nabídnout lepší a kvalitnější servis v této oblasti. V neposlední řadě je to celostavovská snaha o zlepšování mediálního obrazu advokacie nebo

zlepšování pověsti advokátů. Myslím si, že jedním ze základních předpokladů, aby komora v této činnosti mohla být úspěšná, je širší zapojení advokátů do činnosti advokátní komory. Tak, jak se nám podařilo v průběhu posledních dvou volebních období mnohem více zapojit do činnosti orgánů advokátní komory zástupce z velkých advokátních kanceláří v Praze, tak by se měly do činnosti advokátní komory mnohem aktivněji zapojit nové mladší generace advokátů.

Známe se řadu let. Dovolím si pár osobních otázek. Jsi nejznámější představitel velkých pražských kanceláří v orgánech komory. Jaké to má výhody?

Budu to brát jako kompliment. V této oblasti nesporně největší výhodou je právě to, že se mi podařilo společně s dalšími kolegy do činnosti advokátní komory zapojit velké kanceláře. Jejich nespornou výhodou je skutečnost, že disponují velkým lidským a odborným potenciálem. Zejména v oblasti legislativy se mohou obrátit na širší odborné spektrum se žádostí o posuzování legislativních návrhů, jejich oponenturu nebo naopak podporu našich stanovisek v legislativním procesu. Musím říci, že právě ze strany velkých domácích i mezinárodních advokátních kanceláří se mi v minulosti dostalo skutečně velké odborné podpory, za kterou bych touto cestou rád chtěl poděkovat.

Jakou nejdůležitější věc ses naučil na právnické fakultě?

Mirku, vzhledem k tomu, že na právnickou fakultu jsme chodili spolu, tak oba dva víme, že právnická fakulta v roce 1990, kdy jsme na ni nastupovali, procházela naprosto zásadní změnou po demokratických událostech v roce 1989. Několik prvních let jsme se, spíše než platnému právu, věnovali oblasti právní historie a římskému právu a řekl bych, že právě tyto znalosti, s ohledem na jejich nadčasovost, asi založily ten nejlepší právní základ našeho myšlení. Další užitečnou věcí, kterou jsem se na právnické fakultě naučil s ohledem na tehdejší systém zkoušek je, že jsem schopen během poměrně krátké

ho období nastudovat obsáhlou a širokou problematiku, následně ji prezentovat a rychle uvolnit místo pro další informace

Mimochodem, nepochybují o tom, že odchází-li absolvent fakulty do advokacie, díky renomé kanceláře PRK, určitě touží po tom, získat místo ve vašich řadách. Jací jsou ti dnešní absolventi?

Obecně si myslím, že dnešní absolventi mají kvalitnější vzdělání. Minimálně v oblasti jazykových dovedností je dneska naprosto standardní, že absolvent právnické fakulty přichází s dokonalou znalostí minimálně jednoho světového jazyka, ale často je to znalost více jazyků. Většina absolventů přichází i s určitou zkušeností ze zahraničí, kdy v průběhu studia nebo hned po studiu absolvovali zahraniční studijní pobyty a programy, ať už v rámci Erasmu nebo v rámci postgraduálního studia. Myslím si, že to, co studentům právnické fakulty nadále trochu chybí, je lepší kontakt s praxí, i když i v této oblasti se v poslední době přinejmenším pražská právnická fakulta velice výrazně posouvá, a to nejenom díky praktickým kurzům, jako jsou například „Moot court“ rozhodčího řízení, ale i zapojením studentů do možné praxe advokátních kanceláří. Česká advokátní komora společně s PFUK vytvořila program stáží, v rámci kterého si studenti mohou vyzkoušet, jak prakticky funguje advokacie, ještě v průběhu studia v rámci nepovinného předmětu.

Jaký největší právnický nesmysl jsi v poslední době slyšel?

Asi s trochou nadsázky by se dalo říci, že největším nesmyslem jsou tvrzení některých mágů o tom, že počítačové technologie a inteligence nahradí právníky. Myslím si, že to je projev zcela zásadního nepochopení fungování práva, které je kombinací různých věcí. Za prvé je to jakási výroková pravdivost, kdy jedna plus jedna jsou vždy dvě, která je do značné míry společná mezi právem a informačními technologiemi. Jinými slovy, právo možná lze do jisté míry přirovnat

k pravidlům šachové partie, kde by při dodržování stejných tahů mělo docházet ke stejnému výsledku. Důležitou složkou práva, je ale také složka lidská, kde rozhodně nelze tvrdit, že by počítače a počítačové technologie tuto složku někdy mohly zcela nahradit. Na druhou stranu v současné době zabere advokátům spoustu času sběr a analýza obrovského množství skutkových a právních informací. Ve složitých obchodních transakcích a sporech pracujeme s dokumentacemi a spisy, které mají tisíce stran. To, k čemu počítačové technologie nepochybně přispějí, je výrazné zefektivnění těchto činností. Pokud bude výsledkem správná analýza dat, pak existuje lepší předpoklad pro provedení správného právního hodnocení.

Radit lidem je tvoje denní práce. Jakou ty sám jsi dostal v životě nejlepší radu?

Já nevím, jestli to byla nejlepší rada, protože pochází z doby totality, kdy nebyla svoboda projevu, ale v jistém smyslu je stále aktuální a v právu užitečná. Můj tatínek říkal: „Když myslíš, tak nemluv, když mluvíš, tak nepiš, když pišeš, tak nepodepisuj, když podepisuješ, tak se nediv!“

Co právě čteš?

Musím se přiznat, že vzhledem k tomu, že součástí mojí práce je převážně čtení, tak jsem si oblíbil takzvané audio knihy, takže nevím, jestli se to dá nazvat, že skutečně čtu, ale spíš poslouchám. V poslední době mě nejvíce zaujala Přemyslovská epopej, kterou napsal velmi populární spisovatel Vladimír Vondruška a která na historicky věrném základě, populární románovou formou, přibližuje čtenáři nejzajímavější část historie Českého království.

Cítat, který tě v poslední době zaujal?

S citátem, který mě v poslední době velmi zaujal, jsem se setkal v knížce populárního norského spisovatele Jo Nesbø, kterou jsem tedy také nečetl, ale poslouchal. Volně přeloženo, hlavní hrdina na výtku své ženy, že se chová

Robert Němec,

advokát, je spoliřídícím partnerem PRK Partners se specializací na bankovníctví, fúze a akvizice, obchodní spory a arbitráže.

Získal titul magistra práv na Právnické fakultě Univerzity Karlovy v Praze v roce 1995. V letech 2005-2007 absolvoval mezinárodní program na College of Law of England and Wales a získal International Practice Diploma v oblasti korporáčního práva, fúzí & akvizic, kapitálových trhů a úvěrování. V roce 2009 dokončil postgraduální studium na Suffolk University Law School v Bostonu, Massachusetts (USA), a získal titul LL.M. z amerického a mezinárodního obchodního práva. Je místopředsedou České advokátní komory. Dále je rozhodcem Burzovního rozhodčího soudu při Burze cenných papírů Praha, Rozhodčího soudu při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky a rozhodcem Vídeňského mezinárodního rozhodčího centra (VIAC). Je také členem International Bar Association (IBA).

jako stařec, oponuje, že nechat se inspirovat starými muži je rozumné, protože to jsou právě ti nejuspěšnější, protože přežili. ●

Autor: Miroslav Chochola
Foto: Jan Kolman

Ostatní advokáti mluví španělsky, my jsme španělští advokáti.

Právní služby ve Španělsku, Portugalsku
a Latinské Americe

Servicios legales en Español

Moreno Vlk & Asociados

Advokátní kanceláře / Abogados / Attorneys at Law

Praha | Madrid | Bratislava

Earn-out při akvizicích obchodních společností

Při akvizicích podílů v obchodních společnostech bývá často některou ze stran vyžadováno zaplacení části kupní ceny v závislosti na hospodářských výsledcích kupované společnosti v období po akvizici. V anglickém jazyce se takové ujednání ve smlouvách označuje jako earn-out.

Výhody a rizika earn-outu

Ujednání o earn-outu mohou být z obchodního hlediska prospěšná pro obě strany transakce. Pomáhají odstranit informační asymetrii smluvních stran ohledně stavu a vyhlídek kupované společnosti a překlenují rozdílné představy prodávajícího a kupujícího o hodnotě společnosti. U kupujícího mohou přispět ke snížení nejistoty ohledně dosažení plánovaných hospodářských výsledků kupované společnosti po akvizici. Kupujícímu též umožňují zajistit setrvání motivovaného prodávajícího a jeho managementu po určitou přechodnou dobu, a tím pomoci k plynulému převzetí kontroly nad společností. V neposlední řadě umožňují kupujícímu financovat část kupní ceny až později z výnosů získaných z kupované společnosti. Prodávajícímu umožňuje earn-out získat vyšší kupní cenu za společnost a možnost podílet se na nárůstu budoucích výnosů.

Mezi hlavní právní rizika earn-outu pak patří spory ohledně jeho namítaného zmaření, zejména pak v důsledku zásahů kupujícího a jeho managementu do řízení společnosti, a dále pak spory ohledně způsobu výpočtu a vymahatelnosti plateb. Je třeba mít na paměti, že záměry kupujícího a prodávajícího týkající se řízení společnosti se mohou po dokončení akvizice lišit a že ne vždy musí mít kupující a prodávající ohledně společnosti a jejího dalšího vývoje stejný zájem. Prodávající může například upřednostňovat krátkodobé cíle, a tím dosažení earn-outu, před cíli dlouhodobý-

mi. Kupující zase například může požadovat prodej majetku společnosti, snížení nákladů nebo konsolidaci činnosti společnosti v rámci skupiny kupujícího. Tyto zásahy pak mohou ovlivnit dosažení earn-outu.

Klíčová ustanovení earn-outu

Jak tedy snížit riziko právních sporů stran z earn-outu? Earn-out by především neměl sloužit k zamaskování nedohody stran ohledně kupní ceny nebo nedostatku finančních zdrojů kupujícího. Tím se spory mezi stranami o výši a splatnost kupní ceny často pouze odloží do budoucna. Earn-out by měl být používán ke snížení nejistoty ohledně budoucího vývoje hospodaření společnosti tam, kde k takovému vývoji může management prodávajícího podstatnou měrou přispět. Ustanovení o earn-outu by mělo obsahovat jasné ukazatele, při jejichž dosažení vzniká prodávajícímu nárok na doplatek části kupní ceny. Mělo by též obsahovat přesný postup při výpočtu, nejlépe pak s odkazem na konkrétní řádky účetních výkazů připravovaných podle dosavadní účetní praxe společnosti. Prodávajícímu a jeho managementu musí být ve smluvní dokumentaci dány příslušné kompetence svým řízením stanovených výsledků dosáhnout a musí jim k tomu být poskytnuty adekvátní prostředky a rozpočet. Zároveň by mělo být ve smlouvě domluveno, za jakých okolností může být management prodávajícího odvolán (např. při nedosažení minimálních cílů nebo porušení

pracovní smlouvy). Smlouva by měla obsahovat povinnost kupujícího nečinit žádný zásah, kterým by se dosažení earn-outu znemožnilo nebo ovlivnilo. V ideálním případě by smlouva měla obsahovat katalog takových zakázaných zásahů. Hospodářské výsledky by měly být při výpočtu earn-outu očištěny o dopad těchto zásahů. Pro případ zásahů znemožňujících earn-out (např. bezdůvodné odvolání managementu prodávajícího, převedení některých aktivit společnosti do skupiny kupujícího nebo jiné negativní zásahy do rozpočtu či obchodního plánu) by měla být sjednána akcelerace platby earn-outu nebo jeho části. Prodávající by měl věnovat pozornost zajištění vymahatelnosti plateb earn-outu, včetně možné akcelerované části, a to např. složením části earn-outu na vázaný účet, ručením nebo jiným vhodným zajišťovacím nástrojem. Strany by se měly dohodnout, zda lze nárok na platbu earn-outu jednostranně započíst oproti případným nárokům kupujícího z porušení záruk a prohlášení týkajících se stavu společnosti. Smlouva by měla stanovit období earn-outu, které by nemělo být příliš dlouhé.

Závěr

Ujednání o earn-outu při akvizicích mohou být obchodně výhodná pro obě strany transakce, avšak skýtají i právní rizika, kterým je třeba věnovat značnou pozornost. Ustanovení o earn-outu ve smluvní dokumentaci bývají velmi komplikovaná a jejich vyjednávání složitá. Nicméně pouze správně smluvně upravený earn-out může splnit svoji funkci a snížit riziko budoucích právních sporů ohledně doplacení kupní ceny mezi stranami. ●

.....
Vladimír Kykal, partner
WEIL, GOTSHAL & MANGES s.r.o.
 advokátní kancelář

Weil

Největší česko-slovenská advokátní kancelář s mezinárodním dosahem

Rozšiřujeme tým o mladé
talentované právníky

www.havelholasek.cz

Strategické uvažování | Individuální přístup | Špičkový právní tým | Dlouhodobé partnerství

- | Havel, Holásek & Partners s kancelářemi v Praze, Brně, Ostravě a Bratislavě je s týmem 24 partnerů, více než 100 advokátů a celkem přes 180 právníků největší česko-slovenskou nezávislou právníkovou firmou ve střední Evropě
- | Více než 1 000 klientů; cca třetina klientů z řad nejbohatších Čechů a Slováků, 70 největších světových společností Fortune 500 a 50 společností z Czech Top 100
- | Úzká spolupráce s předními mezinárodními právníckými firmami, klienti tak mají přístup k lokálním i mezinárodním znalostem prostřednictvím cca 30 tisíc právníků ve 160 zemích světa
- | Právní poradenství ve více než 70 zemích světa a 12 světových jazycích; až 70 % případů s mezinárodním prvkem
- | Nejúspěšnější a nejkomplexnější kancelář v České republice i na Slovensku dle celkového počtu všech nominací a titulů v rámci dosavadních ročníků soutěže Právníká firma roku
- | Další rozšiřování týmu o spolupracovníky na všech úrovních seniority s možností rychlého profesního růstu až do partnerské úrovně; kancelář získala opakovaně ocenění TOP Zaměstnavatel roku a je nejžádanějším zaměstnavatelem mezi advokátními kancelářemi

Nejúspěšnější kancelář v ČR
a na Slovensku dle počtu
nominací a titulů dosavadních
ročníků soutěže

Klienty nejlépe hodnocená
právníká firma
v České republice
(2010, 2013, 2015)

Právníká firma roku
v České republice
(2011–2012, 2014–2017)

1. místo TOP Zaměstnavatelé
v kategorii Advokátní kancelář
(2015–2017)

Rozhodnutí o likvidaci společnosti: přebije rozhodnutí valné hromady usnesení soudu?

V předložené stati si pokládám poměrně praktickou otázku: „Může valná hromada kapitálové obchodní společnosti rozhodnout o její dobrovolné likvidaci poté, co bylo vydáno a doručeno usnesení soudu prvního stupně o zrušení dané obchodní společnosti a nařízení její likvidace?“ Možná se odpověď na danou otázku jeví být triviální, nicméně některé soudy s ní zatím nejsou, resp. nebyly, ztotožněny.

Neprve si připomeňme, že soud je povolán ke zrušení obchodní společnosti jak ex lege z důvodů uvedených v ustanovení § 172 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v účinném znění (dále jen „ObčZ“), tak i k návrhu oprávněné osoby z týchž důvodů a z důvodů uvedených v ustanovení § 93 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), v účinném znění (dále jen „ZOK“). Pokud jde o dobrovolné zrušení kapitálové obchodní korporace, musí o tomto rozhodnout její společníci, resp. valná hromada.[1]

Vůle rozhodovat o zrušení obchodní společnosti v okamžiku, kdy již o jejím zrušení bylo rozhodnuto soudem, může být dána různými okolnostmi konkrétního případu. Obecně ale jistě bude platit, že má-li být společnost skutečně zrušena s likvidací, z pohledu společníků či akcionářů bude přijatelnější, budou-li moci rozhodnout alespoň o osobě likvidátora. Je třeba pamatovat na to, že jen soud může odvolat z funkce likvidátora, kterého do funkce jmenoval (§ 194 ObčZ). Nebude-li tak likvidace probíhat efektivně z důvodu na straně likvidátora jmenovaného soudem, nemá společnost možnost operativně tohoto likvidátora vyměnit, ale musí se obrátit na soud. V neposlední řadě může být důvodem pro dobrovolné zrušení a vstup do likvidace obchodní společnosti namísto zrušení nařízeného soudem i ta skutečnost, že rozhodnutí o zrušení společnosti a jejím vstupu do likvidace může změnit jen ten, kdo o tomto rozhodl, dokud ještě nedošlo k naplnění účelu (§ 170 ZOK). Během likvidace např. může být zjištěno, že vhodnější bude danou společnost zrušit při přeměně (fúzi s jinou obchodní společností).

Rozhoduje-li o zrušení obchodní společnosti soud, pak se obchodní společnost zrušuje s likvidací dnem právní moci daného rozhodnutí soudu, nestanoví-li se v rozhodnutí den pozdější (§ 171 písm. d) ObčZ). Toto soudní řízení je pak zvláštním soudním řízením ve smyslu zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, v účinném znění (dále jen „ZŘS“), a to konkrétně řízením o některých otázkách, týkajících se právnických osob ve smyslu ustanovení § 85 písm. a) ZŘS.[2] Podstatné je, že ve smyslu ustanovení § 27 ZŘS „[v]ýrok pravomocného rozsudku, kterým bylo rozhodnuto o statusové věci fyzické nebo právnické osoby, je závazný pro každého“. Dle ustanovení § 25 odst. 1 ZŘS pak platí, že „[s]oud rozhoduje ve věci samé usnesením, nestanoví-li zákon jinak“. Ohledně řízení dle ustanovení § 85 písm. a) ZŘS zákon jinak nestanoví, přičemž právě tato řízení jsou statusovými řízeními týkajícími se právnických osob upravenými v ZŘS, protože se ustanovení § 27 ZŘS vztahuje též i na usnesení vydaná v řízení dle ZŘS ve věcech dle ustanovení § 85 písm. a) ZŘS. Jinými slovy, závazné je teprve pravomocné usnesení soudu o zrušení obchodní spo-

lečnosti a nařízení její likvidace. Pokud tedy jde o otázku závaznosti usnesení, kterým se rozhoduje o zrušení a likvidaci obchodní společnosti, tato nastává teprve okamžikem nabytí právní moci daného usnesení soudem. Tím je tato právní úprava speciální ve vztahu k obecné úpravě ve smyslu ustanovení § 171 odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, v účinném znění (dále jen „OSŘ“), podle kterého nebyla-li v usnesení uložena povinnost k plnění, je usnesení, není-li stanoveno jinak, vykonatelné, jakmile bylo doručeno, a není-li třeba doručovat, jakmile bylo vyhlášeno nebo vyhotoveno. V případě usnesení, jímž se rozhoduje o statusových otázkách obchodních společností dle ZŘS tak platí, že toto usnesení je dle citovaných ustanovení ve spojení s ustanovením § 159 a § 167 odst. 2 OSŘ v právní moci, jestliže jej nelze napadnout odvoláním. Právní mocí pak nastává i vykonatelnost těchto usnesení.

Vrátíme-li se do situace, kdy bylo společností doručeno usnesení soudu o zrušení dané společnosti a nařízení její likvidace vč. jmenování likvidátora, je třeba uzavřít, že v takovém případě je stále dána možnost dobrovolně rozhodnout o zrušení společnosti dohodou společníků či rozhodnutím valné hromady. Účinky rozhodnutí valné hromady o zrušení společnosti nastávají k okamžiku platnosti daného rozhodnutí (okamžik přijetí rozhodnutí), nebo pokud tak rozhodla valná hromada, pak kdykoliv v budoucnu. Na rozdíl např. od přeměny společnosti, v případě zrušení a likvidace není účinnost nijak vázána na okamžik zápisu do obchodního rejstříku, kdy tento zápis má pouze deklaratorní povahu. Dobrovolným rozhodnutím o zrušení obchodní společnosti s likvidací v době vydání a doručení usnesení soudu o zrušení dané společnosti a nařízení její likvidace, ale ještě před právní moci tohoto usnesení, tak lze takové usnesení soudu „přebít“.

Pro úplnost lze uvést, že pro řízení o zápisu do obchodního rejstříku zrušení obchodní společnosti a jejím vstupu do likvidace není dána překážka věci zahájené. V tomto ohledu je třeba striktně odlišit řízení o zrušení obchodní společnosti s nařízením její likvidace, které má povahu civilního řízení (tomu odpovídá i spisová značka Cm), a řízení o zápisu

do obchodního rejstříku (které by mělo spisovou značku F).

Pokud se tedy daná obchodní společnost rozhodne o převzetí do svých rukou rozhodování o otázce své existence, pak se musí proti doručenému usnesení soudu bránit odvoláním v zákonné lhůtě, avšak s poukazem na ustanovení § 16 ZŘS, dle kterého platí, že odpadne-li důvod pro vedení řízení, soud řízení zastaví i bez návrhu. Prvoinstanční soud má tedy povinnost řízení o zrušení obchodní společnosti zastavit, a to právě z důvodu, že o zrušení s likvidací již bylo účinně rozhodnuto valnou hromadou (společníky). Odpadnutí důvodu pro zahájení řízení totiž míří na situace, kdy se změnil stav, z něž soud vycházel v době, kdy vlastním usnesením zahajoval řízení.

V úvodu položenou otázku tedy mohu zodpovědět kladně, tj. že bude-li dána vůle společníků (akcionářů), mohou o dobrovolném zrušení obchodní společnosti s likvidací rozhodnout i v době, kdy již bylo společností doručeno usnesení soudu o zrušení dané společnosti a nařízení její likvidace, a to do doby, než bude toto usnesení pravomocné. ●

Mgr. Konstantin Lavrushin, partner
LEGALITĚ advokátní kancelář s.r.o.

LEGALITĚ
LAWYERS

Poznámky:

[1] Obecně srov. ustanovení § 168 odst. 2 ObčZ: „O dobrovolném zrušení právnické osoby rozhoduje její příslušný orgán.“; K s. r. o. srov. ustanovení § 241 odst. 1 ZOK: „Dohoda společníků o zrušení společnosti má formu veřejné listiny.“ a ustanovení § 190 odst. 2 písm. f) ZOK: „Do působnosti valné hromady patří rozhodování o zrušení společnosti s likvidací, určí-li tak společenská smlouva.“; K a. s. srov. ustanovení 421 odst. 2 písm. j) ZOK: „Do působnosti valné hromady náleží rozhodnutí o zrušení společnosti s likvidací.“

[2] Jak se podává z citovaného ustanovení, je řízením o některých otázkách týkajících se právnických osob mimo jiné řízení ve statusových věcech právnických osob, včetně jejich zrušení a likvidace.

Weil, Gotshal & Manges s.r.o. advokátní kancelář

	<h2>PRÁVNICKÁ FIRMA ROKU 2016 V KATEGORIÍCH:</h2>			
	<ul style="list-style-type: none">■ Fúze a akvizice■ Řešení sporů a arbitráže■ Kapitálové trhy			
	<h2>CHAMBERS EUROPE 2016 NEJVYŠŠÍ HODNOCENÍ v kategoriích</h2>			
	<ul style="list-style-type: none">■ Corporate/M&A■ Dispute Resolution■ Projects & Energy■ Competition/Antitrust			

Pomáhejme společně.

WEIL, GOTSHAL – nadační fond

www.weil-nadacni-fond.cz

Křižovnické nám. 193/2

110 00 Praha 1

tel.: 221 407 300, fax: 221 407 310

www.weil.com

JINÁ DIMENZE ŘEŠENÍ

BANKOVNICTVÍ • ENERGETIKA

DOPRAVA • VEŘEJNÝ SEKTOR

SVĚŘENSKÉ FONDY

TRUSTOVÉ PRÁVO

www.akccs.cz

Zadávání sektorových veřejných zakázek se zvláště složitým předmětem plnění

Nový zákon o zadávání veřejných zakázek přináší významné změny v zadávání sektorových veřejných zakázek se zvláště složitým předmětem plnění, jehož specifika byla dříve upravena v ustanovení § 33 zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZVZ“). Tato specifika – vlastní pouze sektorovým veřejným zakázkám a mající původně své místo v rámci jednacního řízení s uveřejněním (nejednalo se tedy o samostatný druh zadávacího řízení) – byla z úpravy zadávání veřejných zakázek zákonem č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek (dále jen „ZZVZ“), odstraněna. Nově se na sektorové veřejné zakázky s (mimo jiné) zvláště složitým předmětem plnění vztahuje zadávací řízení se soutěžním dialogem (viz § 68 a 69 ZZVZ), jež bylo dříve vyhrazeno pouze veřejným zadavatelům.

Dle § 68 odst. 1 ZZVZ ve spojení s § 60 ZZVZ platí, že zadavatel může použít soutěžní dialog (pozn. stejně jako jednací řízení s uveřejněním), pokud:

- potřeby zadavatele nelze uspokojit bez úpravy na trhu dostupných plnění,
- součástí plnění veřejné zakázky je návrh řešení nebo inovativní řešení,
- veřejná zakázka nemůže být zadána bez předchozího jednání z důvodu zvláštních okolností vyplývajících z povahy, složitosti nebo právních a finančních podmínek spojených s předmětem veřejné zakázky, nebo
- nelze stanovit technické podmínky odkazem na technické dokumenty podle § 90 odst. 1 a 2 ZZVZ.

Uvedené podmínky jsou přitom shodné jak pro „standardní“ veřejné zakázky, tak pro sektorové veřejné zakázky; právní úprava sektorových veřejných zakázek tedy – pokud jde o samotný soutěžní dialog (tj. o postup při hledání řešení způsobilých splnit potřeby a požadavky zadava-

tele) – žádné zvláštnosti (odchyly) neobsahuje.

Rozšířením použitelnosti soutěžního dialogu i na zadávání sektorových veřejných zakázek byla odstraněna potřeba zvláštního postupu pro zadávání sektorových veřejných zakázek se zvláště složitým předmětem plnění, jak byla dříve obsažena v § 33 ZVZ.

Řízení se soutěžním dialogem (upravené v ustanovení § 68 a 69 ZZVZ) je – na rozdíl od právní úpravy dříve obsažené v ZVZ, která období soutěžního dialogu (postup dle § 33 ZVZ) začleňovala do jednacního řízení s uveřejněním – samostatným (zvláštním) druhem zadávacího řízení, který najde své uplatnění v situacích, kdy zadavatel sám není schopen konkretizovat a vymezit předmět veřejné zakázky v podrobnostech nezbytných pro zpracování nabídky.

Jinými slovy, není-li zadavatel s ohledem na předmět veřejné zakázky či situaci na relevantním trhu sám schopen vymezit

předmět veřejné zakázky (resp. určité řešení předmětu veřejné zakázky) tak, aby byly uspokojeny jeho potřeby a požadavky, má v rámci soutěžního dialogu možnost s uchazeči – ještě před podáním nabídek – vést dialog, a to právě s cílem nalézt vhodná řešení způsobilá naplnit potřeby zadavatele. V tomto směru se tedy samotný soutěžní dialog (v užším slova smyslu, tj. pokud jde o hledání vhodného řešení) neliší od postupu dle dříve platného § 33 ZVZ, jehož cílem rovněž bylo nalézt řešení způsobilé uspokojit potřeby a požadavky zadavatele.

Účelem tohoto druhu zadávacího řízení je tedy umožnit zadavateli zadat i takovou veřejnou zakázku, ve vztahu k níž není s ohledem na konkrétní okolnosti veřejné zakázky schopen vymezit její předmět tak, aby byly uspokojeny potřeby a požadavky zadavatele. Konkrétní řešení předmětu veřejné zakázky tedy není stanoveno zadavatelem v zadávací dokumentaci, ale diskutováno – hledáno – v rámci soutěžního dialogu mezi zadavatelem a kvalifikovanými zájemci.

Nicméně, právní úprava řízení se soutěžním dialogem pro nadlimitní veřejné zakázky, jak je obsažena v ZZVZ, vyvolává řadu otázek, a to i s ohledem na rozdílnost úpravy obsažené v ZZVZ ve srovnání s úpravou obdobných postupů v předchozím ZVZ.

Celý průběh řízení se soutěžním dialogem dle § 68 a 69 ZZVZ v nadlimitním režimu lze rozdělit na tři (popř. čtyři) fáze.

V první fázi zadavatel uveřejní oznámení o zahájení řízení způsobem podle § 212 ZZVZ, jímž vyzývá neomezený počet dodavatelů k podání žádosti o účast a předložení dokladů k prokázání splnění kvalifikace. Ode dne uveřejnění oznámení o zahájení zadávacího řízení je zadavatel zároveň povinen zveřejnit na profilu zadavatele zadávací dokumentaci (srov. § 96 odst. 1 ZZVZ).

V oznámení o zahájení řízení (resp. v zadávací dokumentaci) by měl zadavatel uvést své potřeby a požadavky na požadované plnění v podobě požadavčí dodavatelským dostatečnou představu o budoucím plnění, na základě čehož budou mít možnost se kvalifikovaně rozhodnout o své (ne) účasti v takovém řízení. Dle § 36 odst. 3 ZZVZ musí být zadávací podmínky stanoveny v podrobnostech nezbytných pro účast dodavatele v zadávacím řízení.

Vymezení potřeb a požadavků zadavatele přitom musí být v zadávací dokumentaci provedeno s odpovídající pečlivostí, a to vzhledem k tomu, že požadavky zadavatele na „hledané“ řešení předmětu veřejné zakázky mohou být podkladem (základem) pro vyloučení účastníka ze zadávacího řízení pro nevhodnost navrhovaného řešení. Již ve fázi soutěžního dialogu tedy může docházet k vylučování účastníků zadávacího řízení (pro nevhodnost jimi navrhovaného řešení), což je novinkou oproti postupu dle předchozího zákona o veřejných zakázkách. Dle ZVZ byly k podání nabídek vyzýváni všichni zájemci, kteří se soutěžního dialogu, popř. jednání dle § 33 ZVZ účastnili, a všichni tak měli reálnou možnost ucházet se o dotčenou veřejnou zakázku; ZVZ nepočítalo s tím, že by v průběhu soutěžního dialogu, resp. jednání dle § 33 ZVZ byli zájemci vylučováni ze zadávacího řízení pro nevhodnost jejich návrhu řešení, tak jak

s tím počítá aktuálně platná právní úprava, dle které mají reálnou možnost ucházet se o dotčenou veřejnou zakázku jen ti uchazeči, kteří nebyli v soutěžním dialogu v souladu se zákonem vyloučeni ze zadávacího řízení pro nevhodnost jimi předloženého návrhu.

V zadávací dokumentaci zadavatel zároveň určí pravidla pro hodnocení nabídek (srov. § 115 ZZVZ), přičemž dle ustanovení § 114 odst. 3 písm. a) ZZVZ platí, že v řízení se soutěžním dialogem zadavatel nesmí stanovit ekonomickou výhodnost pouze na základě nejnižší nabídkové ceny. Zadávací dokumentace by dále měla obsahovat informace o předpokládaném časovém harmonogramu soutěžního dialogu. Zadavatel má možnost vyloučit si v zadávací dokumentaci snížení počtu účastníků zadávacího řízení podle § 111 ZZVZ nebo též snížení počtu řešení ve smyslu § 112 ZZVZ.

Jak vyplývá z výše uvedeného, v rámci soutěžního dialogu dle § 68 a násl. ZZVZ musí být zadávací dokumentace obsahující pravidla pro hodnocení nabídek vypracována a zveřejněna již na samém počátku zadávacího řízení; se stanovením pravidel pro hodnocení nabídek nelze vyčkávat až do doby nalezení vhodných řešení pro plnění veřejné zakázky. To představuje významný rozdíl oproti jednacímu řízení s uveřejněním s využitím postupu dle § 33 ZVZ, v jehož rámci nebylo nezbytné, aby zadavatel před ukončením jednání dle § 33 ZVZ (tj. před ukončením období soutěžního dialogu) zpracoval a zájemcům poskytl (resp. zveřejnil) zadávací dokumentaci vymezující, mimo jiné, pravidla pro hodnocení nabídek (postačovalo zpracovat kvalifikační dokumentaci a následně zvláštní dokumentaci, v níž zadavatel vyzval své potřeby a požadavky, pokud jde o předmět plnění, s tím, že zadávací dokumentace obsahující přesný způsob hodnocení nabídek mohla být uchazečům poskytnuta až s výzvou k podání nabídek po ukončení jednání před podáním nabídek dle § 33 ZVZ). Tato skutečnost může klást značné nároky na zadavatele, který musí být schopen vymezit pravidla hodnocení nabídek i přesto, že zatím nemá jasnou představu o řešení, jež bude předmětem nabídek (veřejné zakázky), a tedy, jež bude dle stanovené metody hodnocení hodnoceno.

Po uplynutí lhůty pro podání žádosti o účast zadavatel posoudí kvalifikaci účastníků zadávacího řízení a z další účasti v řízení se soutěžním dialogem vyloučí účastníky, jejichž žádosti o účast nevyhoví zadávacím podmínkám. Zadavatel případně provede snížení počtu účastníků zadávacího řízení (za předpokladu, že si tuto možnost vyhradil v oznámení o zahájení zadávacího řízení). Zbývající účastníky zadavatel následně vyzve k účasti v samotném soutěžním dialogu, přičemž výzva k účasti v soutěžním dialogu musí obsahovat náležitosti uvedené v příloze č. 6 k ZZVZ.[1]

Ve druhé fázi řízení se soutěžním dialogem probíhá soutěžní dialog – tedy jednání, jejichž účelem je nalezení řešení způsobilých splnit potřeby zadavatele. Zákon neupravuje formu ani způsob jednání s účastníky, zadavatel má tedy maximální prostor pro to, aby si v zadávacích podmínkách sám stanovil parametry jednání. Je ovšem nezbytné, aby byly zachovány základní zásady zadávání veřejných zakázek – zejména zásada transparentnosti a zákazu diskriminace.

Jednání mezi zadavatelem a vyzvanými účastníky budou mít nejčastěji podobu osobních schůzek nebo též mohou probíhat prostřednictvím komunikace na dálku (např. formou videokonferencí), vyloučena však není ani písemná forma. V této souvislosti je vhodné dodat, že obsah probíhajících jednání musí zadavatel dostatečně zdokumentovat např. prostřednictvím protokolů, zvukových nahrávek apod. (§ 211 odst. 1 ZZVZ). Cílem právě uvedeného je, aby postup zadavatele byl pokaždé přezkoumatelný.

Obdobně jako dle předchozí právní úpravy má i dle ZZVZ zadavatel možnost zvolit si, zda bude vést jednání s každým z účastníků zvlášť nebo se všemi účastníky společně, resp. využije kombinaci těchto způsobů. Lze si představit, že úvodní jednání bude vedeno společně se všemi účastníky, avšak pro jednání, kde bude prezentován návrh konkrétního účastníka, může zadavatel (s ohledem na ochranu důvěrných informací) preferovat oddělená jednání. Nehledě na podobu jednání, rozvrh jednotlivých osobních jednání by měl zajistit účastníkům dostatečný prostor pro přípravu na jednání, jakož i na samotnou prezentaci předkládaného řešení.

Veřejná zakázka může být v rámci soutěžního dialogu projednána ze všech hledisek. Zadavatel může směřovat jednání například na projednání vlastností předmětu plnění, požadavků na kvalitu předmětu plnění, nebo technických či platebních podmínek, resp. jakýchkoli dalších aspektů pro realizaci veřejné zakázky.

Limitem pro předmět jednání jsou jen základní zásady zadávacího řízení a ochrana důvěrných informací. Zákon vyžaduje, aby zadavatel zajistil ochranu informací o řešení jednotlivých účastníků a důvěrných informací. Informace o řešení účastníků a jakékoli informace, které účastník zadávacího řízení označil ve smyslu § 218 odst. 1 ZZVZ za důvěrné, může zadavatel sdělit ostatním účastníkům soutěžního dialogu výlučně na základě písemného souhlasu účastníka, jehož se informace týká, uděleného ve vztahu ke konkrétním informacím. Paušální souhlas k nakládání s důvěrnými informacemi v rámci řízení se soutěžním dialogem je tedy zapovězený. V praxi lze tedy doporučit, aby zadavatel již před jednáním, kde má dojít ke sdělení důvěrné informace, disponoval výše popsaným konkrétním souhlasem uděleným od všech účastníků, jejichž důvěrné informace mají být sděleny.

Jednání s účastníky může být rozděleno do jednotlivých fází, pokud v oznámení o zahájení zadávacího řízení zadavatel předem učinil výhradu vést jednání s účastníky ve fázích s cílem postupně snižovat počet řešení, o kterých bude jednáno. Pravidla, resp. kritéria pro snížení počtu řešení musí být uvedena již v zadávací dokumentaci, přičemž takovými kritérii mohou být toliko kritéria kvality podle § 116 ZZVZ. Počet řešení může být snížen na minimální počet odpovídající třem řešením.

Jednání v rámci soutěžního dialogu jsou vedena až do okamžiku nalezení jednoho, resp. i více řešení vyhovujících potřebám zadavatele. O vhodnosti/nevhodnosti předložených řešení vydává zadavatel rozhodnutí (srov. § 69 odst. 5 ZZVZ). Uchazeče, který v rámci soutěžního dialogu předložil nevhodné řešení, zadavatel vyloučí ze zadávacího řízení. Rozhodnutí zadavatele o vyloučení účastníka z důvodu nevhodnosti jím předkládaného řešení musí zadavatel řádně odůvodnit; z roz-

hodnutí o vyloučení uchazeče ze zadávacího řízení tedy musí být zřejmé, jaké úvahy vedly zadavatele k závěru o nevhodnosti uchazečem navrhovaného řešení. Vzhledem k tomu, že důsledkem nevhodnosti navrhovaného řešení je vyloučení uchazeče ze zadávacího řízení, jsou na zadavatele kladeny – jak je již uvedeno výše – značné nároky, pokud jde o vymezení jeho potřeb a požadavků, které mají být hledaným řešením naplněny. Bez náležitého podkladu v zadávací dokumentaci, pokud jde o vymezení potřeb a požadavků zadavatele, jež mají být hledaným řešením naplněny, by bylo jen stěží možné transparentně rozhodnout o (ne)vhodnosti účastníkem navrhovaného řešení. Ze zadávací dokumentace by tak mělo být předem zřejmé (v obecné rovině), jaké řešení je pro zadavatele (opět v obecné rovině) vhodné, a jaké nikoli.

Třetí fázi řízení se soutěžním dialogem lze vymezit jako fázi od okamžiku, kdy zadavatel nalezl vhodné (nebo vhodná) řešení pro požadované plnění, soutěžní dialog ukončil, o této skutečnosti informoval všechny účastníky zadávacího řízení a vyzval je k podání nabídek na nalezené/nalezená řešení. V návaznosti na to je vhodné doplnit, že pokud zadavatel označí za vhodná více jak jedno řešení, nelze dle našeho názoru vyloučit situaci, že nabídky některých účastníků nebudou směřovat k jejich původním řešením, ale k řešením navrženým ze strany jiného účastníka, jež se budou jevit jako lepší nebo vhodnější.

V souvislosti s výše uvedeným vyvstává otázka, zda poté, co budou v rámci soutěžního dialogu nalezena vhodná řešení, bude třeba, resp. bude možné, upravit zadávací podmínky (zadávací dokumentaci) podle výsledků jednání v soutěžním dialogu, či nikoli, případně v jakém režimu (v rámci výzvy k podání nabídek či v režimu změn zadávací dokumentace dle § 99 ZZVZ). Na rozdíl od předchozí právní úpravy (srov. § 37 ZZVZ) zákon o zadávání veřejných zakázek v tomto směru mlčí.

Lze se setkat s názorem, že zadavatel by měl mít možnost zahrnout do zadávací dokumentace (resp. zadávacích podmínek) popis řešení, která označil za vhodná – tj. upravit (doplnit) zadávací podmínky podle výstupů získaných v rámci soutěž-

ního dialogu. Ostatně i specifická ochrana informací o řešení dodavatele a důvěrných informací, poskytnutých v rámci soutěžního dialogu (a s tím související omezení postupu zadavatele ve smyslu § 67 odst. 3 ZZVZ) je s ohledem na dikci příslušného ustanovení zřejmě omezena na trvání samotného soutěžního dialogu (v užším slova smyslu), nikoli na postup po jeho ukončení, tj. po výběru vhodných řešení. Tím nicméně nejsou dotčeny povinnosti zadavatele k ochraně důvěrných informací a obchodního tajemství, vyplývající z jiných zákonných ustanovení či převzaté smluvně. Máme za to, že po ukončení soutěžního dialogu by měli účastníci vědět, jaké/jaká řešení bylo/byla označeno/označena za vhodné/vhodná a možnost rozhodnout se na jaké/jaká řešení bude směřovat jejich nabídka. K uvedenému závěru přitom vede i úprava (nové) zadávací směrnice č. 2014/24/EU; ta v čl. 30 odst. 6 stanoví, že po ukončení soutěžního dialogu budou všichni účastníci vyzváni k podání konečných nabídek podle jednoho/více řešení předložených a upřesněných v průběhu dialogu. Lze proto doporučit, aby si zadavatel zajistil písemný souhlas od všech dodavatelů, že informace o jimi nabízeném řešení mohou být v potřebném rozsahu použity pro účely výzvy k podání nabídek, resp. případného „doplnění“ zadávací dokumentace a zpřístupnění ostatním dodavatelům, kteří se zadávacího řízení účastní.

Zároveň, bude-li v rámci soutěžního dialogu vybráno několik vhodných řešení, může vyvstávat otázka, zda obdobně jako v předchozí právní úpravě (srov. § 37 odst. 3 ZZVZ) platí, že je-li vybráno více řešení, platí, že zadavatel připustil varianty nabídek, tj. lze podat nabídku na každé vhodné řešení. Zákon o zadávání veřejných zakázek ani tuto otázku výslovně neřeší. Vzhledem k tomu, že dle § 102 odst. 1 ZZVZ platí, že pokud zadavatel nepřipustil či nepožadoval předložení variant nabídek, nejsou varianty možné, jakož i vzhledem k tomu, že ZZVZ neobsahuje speciální úpravu ve vztahu k soutěžnímu dialogu, máme za to, že podle aktuálně platného zákona nelze bez dalšího (bez výslovné možnosti stanovené v zadávacích podmínkách) podávat varianty nabídek, byť by v rámci soutěžního dialogu zadavatel vybral více vhodných řešení. Máme za to, že v takovém případě bude

na účastníkovi zadávacího řízení, aby se rozhodl (vybral si) jaké (jedno) řešení zadavatel v rámci své nabídky nabídne.

Po podání nabídek má zadavatel v rámci řízení se soutěžním dialogem možnost vyzvat účastníka k objasnění, upřesnění nebo úpravě podané nabídky (bez ohledu na limity stanovené v § 46 ZZVZ). Toto oprávnění zadavatele ale nesmí umožnit takovou změnu nabídky nebo úpravu zadávacích podmínek, která by vedla k narušení hospodářské soutěže.

Zadavatel obdržené nabídky (a jejich případná objasnění) posoudí z hlediska kompatibility s podmínkami účasti v zadávacím řízení, provede jejich hodnocení dle stanovených kritérií hodnocení a rozhodne o výběru dodavatele. Postup popsany v předchozí větě může zadavatel otočit, a tedy splnění podmínek účasti v zadávacím řízení může posuzovat pouze u nevhodnější nabídky. Nad rámec uvedeného má zadavatel povinnost posoudit, zda vybraná nabídka neobsahuje mimořádně nízkou nabídkovou cenu. Navazujícím krokem je pak odeslání oznámení o výběru dodavatele všem účastníkům zadávacího řízení ve smyslu § 123 ZZVZ.

Zvláštností řízení se soutěžním dialogem je rovněž právo zadavatele vést jednání s vybraným dodavatelem ještě před uzavřením smlouvy na plnění veřejné zakázky – tj. fakultativní čtvrtá fáze tohoto typu zadávacího řízení. Účelem takového jednání bude finální potvrzení nabídky vybraného dodavatele, resp. upřesnění smluvních podmínek pro plnění veřejné zakázky. Zásah do nabídky vybraného dodavatele však nesmí změnit základní parametry nabídky v neprospěch zadavatele nebo být v rozporu s minimálními požadavky zadavatele vymezenými v zadávací dokumentaci.

Závěrem lze uvést, že ve srovnání s předchozí právní úpravou zadávání sektorových veřejných zakázek se zvláště složitým předmětem plnění lze pozitivně hodnotit fakt, že stávající právní úprava dává zadavateli do rukou nástroj, jímž může přimět účastníky zadávacího řízení (soutěžního dialogu) k aktivnímu přístupu při hledání vhodného řešení, a to tím, že účastníci, kteří nepředloží zadavateli v rámci soutěžního dialogu vhodné řeše-

ní, musí být v souladu s ustanovením § 69 odst. 5 ZZVZ ze zadávacího řízení vyloučeni a mohou tak přijít o možnost ucházet se o dotčenou veřejnou zakázku. Předchozí právní úprava, která neumožňovala vylučování zájemců ze zadávacího řízení v rámci postupu dle § 33 ZZVZ pro nevhodnost jejich řešení (popř. pro „pasivitu“), nemusela dostatečně motivovat zájemce k aktivnímu hledání vhodného řešení pro plnění předmětu veřejné zakázky; někteří zájemci mohli jen vyčkávat, jaké řešení zadavatel ve spolupráci s ostatními zájemci v jednání dle § 33 ZZVZ naleznou a vymezí, a přesto měli možnost ucházet se o plnění takto (bez jejich spolupůsobení) nalezeného řešení předmětu veřejné zakázky, případně pak zadavatelem vymezené řešení mohli i napadat z důvodu nerovného přístupu či diskriminace (pokud se zadavatel přiklonil k řešení jiného dodavatele).

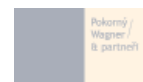
Na druhé straně, zákon o zadávání veřejných zakázek klade na zadavatele ve srovnání s předchozí právní úpravou vyšší nároky, pokud jde o vymezení podmínek zadávacího řízení na jeho počátku (před dokončením soutěžního dialogu), tj. v době, kdy zadavatel ještě nemá zcela jasno o konkrétním (možném) řešení předmětu veřejné zakázky. Zadavatel musí být schopen již na začátku zadávacího řízení – aniž by znal možné/možná řešení předmětu veřejné zakázky, jež budou předmětem nabídek – stanovit fungující, transparentní a nediskriminační pravidla hodnocení nabídek, přičemž v řízení se soutěžním dialogem zadavatel nesmí stanovit ekonomickou výhodnost pouze na základě nejnižší nabídkové ceny. Předchozí právní úprava v tomto směru umožňovala stanovit detailní pravidla hodnocení nabídek až v rámci výzvy k podání nabídek, tj. po skončení jednání dle § 33 ZZVZ, tj. po nalezení a vymezení vhodného řešení, tedy v době, kdy již měl zadavatel jasno v tom, co (jaké konkrétní řešení) bude (resp. mohou být) předmětem veřejné zakázky a tedy i předmětem nabídek.

Nová právní úprava zadávání veřejných zakázek v zadávacím řízení se soutěžním dialogem přináší zvýšené nároky rovněž na vymezení potřeb a požadavků zadavatele na předmět veřejné zakázky, a to vzhledem k tomu, že požadavky zadavatele na „hledané“ řešení předmětu veřejné zakázky (nově) mohou být podkladem (zá-

kladem) pro vyloučení účastníka ze zadávacího řízení pro nevhodnost navrhovaného řešení. Ne všichni účastníci soutěžního dialogu tedy musí mít možnost ucházet se o příslušnou veřejnou zakázku, jak tomu bylo v předchozí úpravě zadávání sektorových veřejných zakázek se zvláště složitým předmětem plnění (srov. § 33 ZZVZ), neboť účast některých účastníků může v průběhu zadávacího řízení zaniknout v důsledku vyloučení účastníka pro nevhodnost jeho návrhu předloženého v soutěžním dialogu.

Jak je zřejmé z výše uvedeného, nová právní úprava zadávacího řízení se soutěžním dialogem kromě toho, že se poměrně podstatně liší od úpravy předchozí, ponechává některé klíčové otázky s tímto postupem související bez výslovné úpravy, což může v praxi vést ke značným výkladovým potížím. Teprve praxe tedy ukáže, zda takto pojatá úprava soutěžního dialogu nalezne širšího uplatnění mezi zadavateli a zda pro ně bude přínosem, nebo zda si zadavatelé ve většině případů z důvodu značného množství nevyjasněných otázek „netroufnou“ tento institut ve větší míře využívat. ●

Mgr. Lenka Zdvihalová,
Mgr. Alexej Štěrba
Advokátní kancelář
Pokorný, Wagner & partneři, s.r.o.

Poznámka:

- [1] Výzva k účasti v soutěžním dialogu musí obsahovat (i) identifikační údaje zadavatele, (ii) odkaz na uveřejněné oznámení o zahájení zadávacího řízení, (iii) údaje o přístupu k zadávací dokumentaci, (iv) údaje o průběhu dialogu včetně data zahájení dialogu a jazyku, v němž bude dialog veden, a (v) kritéria hodnocení nabídek včetně jejich vah nebo jiného matematického vztahu mezi nimi, popřípadě pořadí kritérií hodnocení podle jejich významu, není-li zadavatel objektivně schopen váhy nebo jiný matematický vztah mezi kritérii stanovit.

Postavení advokáta v řízení před Soudním dvorem EU

Účastníci řízení mají povinnost vystupovat v řízení před Soudním dvorem Evropské unie[1] (dále jen „Soudní dvůr EU“) pouze prostřednictvím svých právních zástupců. To je základní podmínkou řízení. Zastupovat účastníka je oprávněn pouze advokát, který vykonává svoji profesi podle práva některého členského státu EU nebo i jiného státu, který je stranou Dohody o Evropském hospodářském prostoru.[2] Nadto mají právo vystupovat před jednotlivými soudy Soudního dvora EU vysokoškolští učitelé, kteří jsou státními příslušníky členských států a jejichž právní řád jim takové právo přiznává. Ti mají stejná práva, která jsou přiznána advokátům.

Povinné zastoupení advokátem

V souladu se Statutem Soudního dvora EU platí, že advokátem se stricto sensu rozumí osoba, která je oprávněna k výkonu advokacie podle práva některého členského státu nebo jiného státu, který je stranou Dohody o EHP.

De lege lata je advokátem podle českého práva ten, kdo je zapsán v seznamu advokátů vedeném Českou advokátní komorou (§ 4 ZA). Tedy vnitrostátní předpisy jednotlivých států jsou rozhodující pro určení osoby jako advokáta. Dané předpisy také upravují práva a povinnosti advokátů, vznik a zánik právního vztahu s klientem, stejně jako následky porušení povinností stanovených advokátovi zákonem nebo stavovským předpisem, jeho kárnou odpovědnost aj.

Pokud je proti advokátovi vedeno kárné řízení (podle právní úpravy některých členských států disciplinární řízení), pak oprávnění zastupovat účastníka řízení před Soudním dvorem EU se posuzuje striktně podle předpisů vnitrostátních. V případě zachování oprávnění advokáta zastupovat účastníka v řízení před tuzemskými soudy má advokát v zásadě právo zastupovat účastníka rovněž v řízení před soudy EU.[3]

Účastníci řízení mají možnost zvolit si advokáta jako svého zástupce i z jiného členského státu než toho, jehož jsou příslušníky. Jedinou podmínkou je, aby takový zástupce měl oprávnění k zastupování před svými tuzemskými soudy.

V průběhu soudního procesu vystupuje advokát jako zástupce účastníka řízení (strany) se všemi souvisejícími atributy. Od advokáta se očekává důkladná znalost nejen předpisů hmotněprávních, ale také předpisů procesní povahy, jejichž význam nabývá na důležitosti již při písemné části řízení. V navazující ústní části řízení je úlohou advokáta přispět k objasnění skutkových a právních okolností případu, být nápomocen při soudním rozhodování senátu projednávajícímu danou věc.

Řízení a k němu připojené přílohy je zahájeno podáním návrhu – žalobou. Tím je současně aktivována písemná část řízení. Prvopis každého podání musí být ze strany advokáta jako zástupce účastníka řízení podepsán.[4] Zároveň platí, že tento prvopis a „všechny v něm uvedené přílohy“ se předkládají společně s pěti stejnopisy pro jednotlivé soudy Soudního dvora EU a se stejnopisem pro každého z účastníků řízení.[5] Každé podání musí být také datováno. Pro počítání procesních lhůt je, stejně jako v podmínkách české právní úpravy, rozhodný den doručení podání do soudní podatelny, soudní kanceláře.[6]

Advokát musí vždy dbát o to, aby ke každému podání byly přiloženy všechny písemnosti a podklady, na něž se účastník odvolává, včetně jejich seznamu. Pokud by byly některé písemnosti z důvodu jejich obsáhlosti přiloženy jen jako výňatky z nich, má advokát povinnost uložit celou písemnost nebo podklad nebo její úplný opis v soudní kanceláři.

Pro účely řízení je nutné, aby žaloba, mimo obligatorně požadované náležitosti,[7] obsahovala také doručovací adresu v místě sídla Soudního dvora EU. Rovněž je třeba v žalobě uvést jméno zmocněné osoby, která udělila souhlas s tím, aby jí byly písemnosti doručovány. Takovou osobou může být kdokoliv, kdo má bydliště nebo sídlo v Lucemburku, na druhé straně není přípustné, aby jí byla úřední osoba Soudního dvora EU. K doručovací adrese nebo namísto ní je možné v žalobě uvést, že advokát souhlasí s doručováním telefaxem nebo jiným technickým prostředkem komunikace, což bude v praxi nejčastějším voleným prostředkem k doručování písemností.[8]

Pokud by žaloba doručovací adresu v souladu se shora uvedeným neobsahovala, jsou všechny doručované písemnosti pro účely řízení účastníkovi zaslány doporučenou poštovní zásilkou na adresu advokáta, a to až do doby, než by byl tento nedostatek odstraněn.[9]

Po doručení žaloby žalovanému a jeho vyjádření k předmětu řízení mohou být žaloba a žalobní odpověď doplněny replikou, případně duplikou žalovaného,

příčemž účastníci řízení mají právo navrhnout na podporu své argumentace další důkazy, avšak s odůvodněním svého prodlení.

V ústní části řízení projednají soudy Soudního dvora EU věci, které jim napadaly, v pořadí, v němž bylo ukončeno dokazování. Dokazování tak není fází ústní části řízení, ale probíhá zcela autonomně. Důkazní a jiná procesní opatření jsou pro svůj význam upravena v samostatných kapitolách jednacích řádů jednotlivých soudů. Účastníci řízení, včetně jejich zástupců, mají právo být přítomni při provádění důkazů. Po vyslechnutí generálního advokáta se usnesením soudu vždy určí okruh dokazovaných skutečností, stejně jako vhodné důkazní prostředky.[10] Teprve poté se dokazování provede.

V průběhu ústní části řízení mohou účastníci vystupovat pouze prostřednictvím svého zmocněnce, poradce nebo advokáta.[11] Podle složitosti případu se tato část řízení odehrává před senátem, v některých věcech zasedá soud v plénu složeném ze všech soudců. Jednotlivé senáty jsou složeny ze tří, pěti nebo třinácti soudců, kteří tvoří tzv. velký senát.

Jednání zahajuje a řídí předseda senátu, který je odpovědný za pořádek při jednání. Tato část zahrnuje úvodní přednes soudce zpravodaje (předseda každého soudu jej určí neprodleně po podání návrhu na zahájení řízení), který obsahuje detailní rozbor předmětného sporu, důvod projednání záležitosti a návrhy jednotlivých stran, jakož i vyjádření advokátů účastníků řízení, stejně tak generálního advokáta. V průběhu jednání má předseda senátu možnost klást otázky advokátům účastníků řízení, totéž mohou činit ostatní soudci a generální advokát. V zájmu zachování efektivního a rychlého průběhu jednání je k vyjádření advokátů stanoven časový rámec, vždy v závislosti na velikosti senátu projednávajícího danou věc (zásadně 15 nebo 30 minut, jiný čas může stanovit vedoucí soudní kanceláře).

Po přednesení nebo předání stanoviska generálního advokáta prohlásí předseda senátu ústní část řízení za skončenou.[12] V případě řízení vedeného u Sou-

du pro veřejnou službu se stanovisko generálního advokáta nevyžaduje. Jednání Soudního dvora EU je veřejné. Často je také přenášeno televizním kanálem Europe by Satellite. Pokud by bylo jednáno s vyloučením veřejnosti, obsah jednání by nebyl předmětem zveřejnění. Rozsudek soudu, kterým se řízení před Soudním dvorem EU končí, je výsledkem rozhodování většiny a je samostatně přednesen na veřejném slyšení, k němuž jsou předvoláni účastníci řízení včetně jejich zástupců, advokátů.

Potvrzení a procesní plná moc

Advokát, který vystupuje jako poradce nebo zástupce účastníka řízení, musí v soudní kanceláři uložit potvrzení, že je oprávněn vystupovat jako právní zástupce před soudem členského státu nebo jiného státu, který je stranou Dohody o EHP.

Potvrzení o oprávněnosti advokáta vystupovat před soudem konkrétního členského státu je potvrzením vydaným advokátní nebo jinou profesní komorou, jejímž je advokát členem. Toto potvrzení přitom není dokladem, kterým by advokát prokazoval oprávnění k zastupování účastníka v konkrétním případě, není plnou mocí. K žalobě, případně k vyjádření k žalobě, je třeba, aby advokát připojil své zplnomocnění jednat v průběhu řízení za účastníka.

Plná moc musí obsahovat stejné náležitosti, které jsou vyžadovány vnitrostátními předpisy. Zejména jde o údaje zmocnitele, stejně jako zmocněného advokáta a specifikace věci, pro kterou je advokát zplnomocněn. Plná moc musí být ze strany zmocnitele podepsána a datována. Úřední ověření podpisu se nevyžaduje.

Je-li žalobce právníčkou osobou soukromého práva, je třeba, aby k žalobě byl přiložen důkaz o tom, že procesní plná moc je advokátovi řádně udělena k tomu oprávněným orgánem.[13] Zde půjde zejména o stanovy nebo o aktuální výpis z obchodního rejstříku nebo z rejstříku sdružení nebo jakýkoliv jiný důkaz, kterým se oprávnění podepisovat za právníčkou osobu prokáže.

Potvrzení advokátní nebo jiné profesní komory, plná moc, jakož i jiné dokumenty, které se k žalobě nebo k vyjádřením připojují, mohou být předloženy v originálním jazyce, nevyžaduje se jejich překlad. Ten vždy zajišťuje sám Soudní dvůr EU.

Práva a povinnosti advokátů (výsady a imunity)

Advokáti, kteří vystupují před Soudním dvorem EU nebo před jiným soudním orgánem, na který se Soudní dvůr EU obrátil s dožádáním, požívají práva a záruky (výsady a imunity) k tomu, aby byl zajištěn nezávislý výkon jejich funkce, za podmínek stanovených jednotlivými jednacími řády.[14]

Svoji imunitu požívají advokáti, pokud jde o jejich ústní a písemná vyjádření týkající se věci nebo účastníků řízení, výhradně v zájmu zachování řádného průběhu řízení.

Veškeré písemnosti a dokumenty týkající se řízení nepodléhají prohlídce a nesmí být zabaveny. V případě pochybností mohou příslušníci celní správy nebo policie dotyčné písemnosti a dokumenty zabezpečit a zajistit neprodlené předání Soudnímu dvoru EU, kde jsou za přítomnosti vedoucího soudní kanceláře a dotyčné osoby prověřeny. K nezbytnému plnění svých úkolů mají advokáti nárok na přidělení finančních prostředků v zahraniční měně, stejně jako svobodně cestovat.[15]

Výše uvedené výsady však advokáti nepožívají bezpodmínečně, ale jen tehdy, když své postavení prokážou průkazem podepsaným vedoucím soudní kanceláře. Platnost průkazu je časově omezena na určitou dobu, která však může být prodloužena nebo naopak zkrácena v závislosti na délce soudního řízení.[16]

Jak bylo uvedeno, imunity a výhody, které jsou advokátům zaručeny, jsou příznávy za účelem řádného průběhu řízení. Pokud by bylo soudem usouzeno, že se tím řádný průběh řízení nenaruší, soud je oprávněn imunitu odebrat.

Advokát může být z řízení také vyloučen. Pokud by se chování advokáta ve vztahu k Soudnímu dvoru EU, soudci, generálnímu advokátovi nebo vedoucímu soudní kanceláře neslučovalo s důstojností a požadavky řádného výkonu spravedlnosti, anebo by advokát užíval práv spojených se svou funkcí k jiným účelům, než pro které mu byla přiznána, bezprostředně o tom advokáta informuje.[17] Stejně tak má Soudní dvůr EU právo informovat o takovém chování advokátní komoru, které advokát podléhá, v takovém případě je advokátovi předána kopie zasláného dopisu. Z těchto důvodů může být advokát po jeho vyslechnutí a po vyslechnutí generálního advokáta (s výjimkou Soudu pro veřejnou službu) kdykoliv z řízení vyloučen. Usnesení soudu o vyloučení je ihned vykonatelné.

V případě vyloučení advokáta se řízení přerušuje na dobu stanovenou k tomu, aby si účastník zvolil advokáta jiného. Platí, že účastník řízení musí být zastoupen.

Následky nesplnění procesního zastoupení

Pokud by advokát nesplnil svoji povinnost uložit v soudní kanceláři potvrzení o oprávněnosti působit jako právní zástupce před soudem členského státu nebo jiného státu, který je stranou Dohody o EHP, případně by k žalobě nebyla připojena procesní plná moc pro zastupování účastníka řízení, určí vedoucí soudní kanceláře přiměřenou lhůtu k předložení uvedených písemností.[18] Nebudou-li písemnosti v určené lhůtě předloženy, rozhodne soud po vyslechnutí generálního advokáta (s výjimkou Soudu pro veřejnou službu), zda nedodržení těchto formálních podmínek (ne)činí žalobu nepřijatelnou.[19]

V případě negativního stanoviska generálního advokáta tedy může Soudní dvůr EU rozhodnout o nepřijatelnosti žaloby a tuto odmítnout. Současně jsou jak Soudní dvůr, tak Tribunál a Soud pro veřejnou službu povinny kdykoliv v průběhu řízení zkoumat, zda podmínka procesního zastoupení účastníka řízení je splněna, eventuálně z toho vyvodit důsledky předpokládané jednotlivými jednacími řády daných soudů.

Pochybení v podobě absence zastoupení účastníka je přitom častým nedostatkem zahájení řízení. Za nepřipustnou žalobu bude vždy posuzována žaloba, která je podána přímo žalobcem, který ani přes výzvu soudní kanceláře nezjedná nápravu, a žalobu nepodá v určené lhůtě prostřednictvím advokáta, který by zároveň předložil potvrzení a založil plnou moc do spisu. Nedoložení potvrzení, stejně tak plné moci, je dalším opakujícím se formálním nedostatkem řízení. Je však možné jej napravit.

Advokát by se těchto nedostatků měl vyvarovat. Nesplnění formálních povinností vede přinejmenším k neefektivnímu prodloužení délky řízení a zbytečným nákladům. ●

JUDr. Miroslav Sedláček, Ph.D., LL.M.
odborný asistent na Právnické fakultě
Univerzity Karlovy a CevroInstitutu
ŽIŽLAVSKÝ, advokátní kancelář s.r.o.

Poznámky:

- [1] Soudní dvůr Evropské unie (dříve Evropský soudní dvůr – ESD), je nejvyšším soudem Evropské unie. Má poslední slovo ve věcech právního řádu EU. Soudní dvůr Evropské unie se skládá ze Soudního dvora, Tribunálu a Soudu pro veřejnou službu EU. Byl zřízen v roce 1952 a sídlí v Lucemburku na rozdíl od většiny ostatních institucí EU, které sídlí v Bruselu.
- [2] Dohoda o evropském hospodářském prostoru ze dne 2. května 1992 (Úřední věst. 1994, L 1, s. 3).
- [3] Rozsudek ze dne 20. března 1959 ve věci Nold KG v. Vysoký úřad ESUO, C-18/57.
- [4] Ve věci, v níž bylo vydáno usnesení ze dne 26. března 2012, Cañas v. Komise, T-508/09, „byla žaloba podepsána současně dvěma advokáty, z nichž první byl zapsán v advokátní komoře v Lausanne (Švýcarsko) a druhý v téže advokátní komoře a zároveň v advokátní komoře v Paříži (Francie). Vzhledem k tomu, že byl v průběhu řízení druhý advokát nahrazen třetím advokátem, který je švýcarským státním příslušníkem a který je zapsán v advokátní komoře v Paříži na seznamu zahraničních advokátů, vyzvala Komise Tribunál, aby potvrdil, že uvedený švýcarský advokát smí zastupovat žalobce v řízení před Tribunálem vzhledem k možnému riziku obcházení pravidel týkajících se oprávnění advokátů vystupovat před unijními soudy. Tribunál dospěl k závěru, že advokát smí v řízení před ním žalobce zastupovat.“
- [5] Článek 37 odst. 1 Jednacího řádu Soudního dvora; článek 43 odst. 1 Jednacího řádu Tribunálu; a konečně článek 34 odst. 1 Jednacího řádu Soudu pro veřejnou službu.
- [6] Tamtéž, odst. 3.
- [7] Článek 38 odst. 1 Jednacího řádu Soudního dvora; článek 44 odst. 1 Jednacího řádu Tribunálu; a konečně článek 35 odst. 1 Jednacího řádu Soudu pro veřejnou službu.
- [8] Tamtéž, odst. 2.
- [9] Tamtéž, odst. 2.
- [10] Organizační procesní opatření a důkazní opatření je upraveno jednotlivými jednacími řády, konkrétně článkem 45 a násl. Jednacího řádu Soudního dvora; článkem 64 a násl. Jednacího řádu Tribunálu; a konečně článkem 54 a násl. Jednacího řádu Soudu pro veřejnou službu.
- [11] Článek 58 Jednacího řádu Soudního dvora; článek 59 Jednacího řádu Tribunálu; a konečně článek 51 Jednacího řádu Soudu pro veřejnou službu.
- [12] Článek 59 odst. 2 Jednacího řádu Soudního dvora; článek 61 odst. 2 Jednacího řádu Tribunálu.
- [13] Článek 38 odst. 5 písm. b) Jednacího řádu Soudního dvora; článek 44 odst. 5 písm. b) Jednacího řádu Tribunálu.
- [14] Kapitola 7 Jednacího řádu Soudního dvora; Kapitola 6 Jednacího řádu Tribunálu; Kapitola 6 Jednacího řádu Soudu pro veřejnou službu („Práva a povinnosti zmocněnců, poradců a advokátů“).
- [15] Článek 32 odst. 2 Jednacího řádu Soudního dvora; článek 38 odst. 2 Jednacího řádu Tribunálu; a konečně článek 30 odst. 2 Jednacího řádu Soudu pro veřejnou službu.
- [16] Tamtéž, článek 33 Jednacího řádu Soudního dvora; článek 39 Jednacího řádu Tribunálu; a konečně článek 31 Jednacího řádu Soudu pro veřejnou službu.
- [17] Tamtéž, Článek 35 odst. 1 Jednacího řádu Soudního dvora; článek 41 odst. 1 Jednacího řádu Tribunálu; a konečně článek 32 odst. 1 Jednacího řádu Soudu pro veřejnou službu.
- [18] Článek 38 odst. 7 Jednacího řádu Soudního dvora; článek 44 odst. 6 Jednacího řádu Tribunálu; a konečně článek 36 Jednacího řádu Soudu pro veřejnou službu.
- [19] Tamtéž, poslední věta.

S našimi klienty se těšíme
na další společná vítězství!

KŠD LEGAL advokátní kancelář s.r.o.
PRAHA | BRATISLAVA

WE KNOW HOW TO SCORE!

KŠD LEGAL je již posedmé v řadě hrdým
nosičem titulu Právnická firma roku
v kategorii Sportovní právo.

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

KŠD LEGAL získala ocenění „Velmi doporučovaná
kancelář“ v kategoriích Řešení sporů a arbitráže,
Trestní právo, Duševní vlastnictví, a Daňové právo
a rovněž ocenění „Doporučovaná kancelář“ v dalších
pěti kategoriích soutěže Právnická firma roku 2016.

Souběh funkcí, diskriminace při odměňování a výpověď pro porušení pracovní kázně v aktuální judikatuře Nejvyššího soudu ČR

Koncem minulého a začátkem tohoto roku vydal Nejvyšší soud ČR několik pracovněprávních rozhodnutí, která by rozhodně neměla ujít Vaší pozornosti. Cílem tohoto příspěvku je stručné shrnutí vybraných rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR z uvedeného období a upozornění na jejich praktické dopady.

Souběh funkcí předsedy představenstva a generálního ředitele

Nejvyšší soud ČR svým rozsudkem ze dne 12. ledna 2017, sp. zn. 21 Cdo 2525/2015, opětovně potvrdil nepřipustnost tzv. souběhu funkcí, a to i přes poměrně nedávný a v právní praxi hojně diskutovaný ná-

lez Ústavního soudu, který zpochybnil samotný koncept nepřipustnosti souběhu funkcí.^[1]

V posuzovaném případě předseda představenstva společnosti uzavřel s touto společností pracovní smlouvu na pozici generálního ředitele. V pracovní smlouvě byly výslovně vymezeny jeho pracovní povinnosti vztahující se k pozici generálního ře-

ditele. Dále bylo ohledně těchto povinností výslovně uvedeno, že nespádají do pracovní náplně generálního ředitele v rozsahu, ve kterém případně budou vykonávány v rámci výkonu funkce člena představenstva. Úmyslem smluvních stran bylo tedy zcela jednoznačně oddělení povinností vykonávaných z titulu pozice generálního ředitele od povinností vykonávaných z titulu funkce předsedy představenstva.

Nejvyšší soud ČR v předmětné věci posuzoval, zda mohl v případě uzavření pracovní smlouvy na pozici generálního ředitele platně vzniknout pracovní poměr. Po posouzení rozsahu povinností vymezených v pracovní smlouvě a obecného rozsahu činnosti statutárního orgánu společnosti[2] dospěl Nejvyšší soud ČR k závěru, že povinnosti generálního ředitele a činnosti člena statutárního orgánu se navzájem překrývají. Z tohoto důvodu, v souladu s konstantní judikaturou,[3] proto Nejvyšší soud ČR rozhodl, že uvedená pracovní smlouva je neplatná. Zároveň uvedl, že úmysl stran[4] není pro posouzení platnosti pracovní smlouvy podstatný v případě, kdy naplní obou funkcí (tj. zde funkce generálního ředitele a funkce předsedy představenstva) má být stejná činnost.[5]

Uvedené rozhodnutí potvrzuje, že Nejvyšší soud ČR setrvává na svém dosavadním stanovisku k souběhu funkcí, tj. že považuje souběh překrývajících se funkcí za nepřipustný. Před uzavřením pracovní smlouvy se členem statutárního orgánu je proto nadále nezbytné důkladně porovnat obsah činností, které jím mají být vykonávány v pracovněprávním vztahu s činnostmi, které již vykonává ve funkci statutárního orgánu. Případnou neplatnost pracovní smlouvy totiž nezhojí ani výslovně vyjádřená vůle stran o tom, že určité činnosti jsou vykonávány z titulu pouze jedné z funkcí.

Odměňování – diskriminační ustanovení v kolektivní smlouvě

Ve svém rozsudku ze dne 18. ledna 2017, sp. zn. 21 Cdo 5763/2015, se Nejvyšší soud ČR zabýval nepřímou diskriminací z důvodu věku zaměstnance a současně vyložil též význam odstupného při skončení pracovního poměru z důvodu organizačních změn.

V posuzovaném případě bylo zaměstnankyni důchodového věku ze strany zaměstnavatele vyplaceno po skončení pracovního poměru z důvodu organizačních změn zákonné odstupné dle ustanovení § 67 zákoníku práce.[6] Zaměstnankyně se po zaměstnavateli domáhala zvýšeného odstupného, které však dle kolektivní smlouvy náleželo pouze za-

městnancům, kterým v okamžiku skončení pracovního poměru nevznikl nárok na starobní důchod.

Nejvyšší soud ČR předmětné ustanovení kolektivní smlouvy prohlásil za neplatné z důvodu diskriminace zaměstnanců z důvodu věku s tím, že v kolektivní smlouvě je sice možné upravit práva zaměstnanců rozdílně, ale jejich rozlišování musí být postaveno na objektivně zdůvodnitelných a ospravedlnitelných faktorech, které nejsou spojeny s diskriminačním znakem (v tomto případě s věkem).

Argumentaci zaměstnavatele, že smyslem odstupného je nahradit výpadek stálého příjmu, ke kterému při pobírání starobního důchodu nedojde, soud zcela odmítl. K tomu dodal, že kromě náhrady výpadku příjmu představuje odstupné určitou formu odškodnění zaměstnance za nezaviněnou ztrátu zaměstnání, a pro vznik odstupného proto není významné, zda je zaměstnanec po ztrátě zaměstnání nějak zabezpečen.[7]

V praxi se lze poměrně často setkat s ujednáním kolektivních smluv v obdobném „zvýhodňujícím“ znění a také s velmi obdobnou argumentací zaměstnavatelů pro zachování těchto ustanovení v kolektivních smlouvách. S ohledem na zcela jednoznačné stanovisko Nejvyššího soudu ČR ohledně diskriminačního charakteru takových ustanovení lze doporučit jejich vypuštění ze znění kolektivních smluv, resp. vnitřních předpisů zaměstnavatele upravujících odměňování.

Odměňování – srovnatelné podmínky zaměstnanců

Ačkoliv následující případ, který Nejvyšší soud ČR řešil v souvislosti s posuzováním srovnatelných podmínek zaměstnanců, se týká velmi specifické oblasti podmínek ošetřovatelů skotu, závěry rozsudku vyneseného v této věci dne 20. prosince 2016, sp. zn. 21 Cdo 436/2016, lze použít univerzálně (tj. i v případě jiných pracovních pozic).

V daném případě se žalující zaměstnanec – ošetřovatel – domníval, že má nárok na stejnou úkolovou odměnu jako ošetřovatel na jiném pracovišti zaměstnavatele (tj. vyšší než pobíral). Soud však dospěl

k závěru, že zaměstnanec nevykonával práci ve stejných ani srovnatelných podmínkách jako ošetřovatel na druhém pracovišti zaměstnavatele, jelikož druhé pracoviště bylo rizikovější z hlediska hrozby úrazu, a proto žalujícímu zaměstnanci nenáleží stejná odměna. (Pro ilustraci, na pracovišti, na kterém pracoval žalující zaměstnanec, docházelo k manipulaci s telaty, kdežto práce na druhém pracovišti zahrnovala manipulaci s býky).

Dle Nejvyššího soudu ČR míra hrozby rizika úrazu při práci postačuje ke zdůvodnění odlišné mzdy u zaměstnanců vykonávajících zdánlivě stejnou práci; ostatní kritéria dle § 110 odst. 2–5 zákoníku práce[8] nemusí být naplněna. Na závěru Nejvyššího soudu ČR nemění dle předmětného rozsudku nic ani to, že cíl srovnávaných prací[9] a kritérium z toho vyplývající odměny[10] jsou shodné.

S ohledem na výše uvedené závěry Nejvyššího soudu ČR by měli zaměstnavatelé v případě, že stanoví svým zaměstnancům na zdánlivě obdobných pozicích odlišnou mzdu, zvažovat vždy skutečnost, zda lze takovou odlišnost odůvodnit vyšší rizikovostí práce vykonávané na pozici odměňované vyšší mzdou. Bude-li tomu tak, nemusí zaměstnavatelé dle závěrů uvedených v předmětném rozhodnutí nutně zvažovat další kritéria srovnatelných podmínek stanovených zákoníkem práce.

Výpověď pro porušení pracovní kázně – alkohol na pracovišti

V mediálně známém rozsudku ze dne 19. prosince 2016, sp. zn. 21 Cdo 4733/2015, řešil Nejvyšší soud ČR zejména právní otázku, jaká hlediska jsou významná pro posouzení intenzity porušení tzv. pracovní kázně zaměstnance za situace, kdy je zaměstnanci naměřena jiná než nulová hodnota alkoholu v krvi.

V posuzovaném případě zaměstnanec nastoupil na pracoviště před začátkem směny pod vlivem alkoholu. Při první dechové zkoušce mu bylo naměřeno 0,32 promile, po půl hodině mu bylo naměřeno 0,23 promile, a z odběru krve o hodinu a půl později bylo zaměstnanci zjištěno 0,11 promile alkoholu v krvi. Na zákla-

dě zjištění alkoholu v krvi zaměstnance udělil zaměstnavatel zaměstnanci výpověď z důvodu dle § 52 písm. g) zákoníku práce, přičemž zaměstnanec se v uvedeném řízení domáhal určení neplatnosti výpovědi. Zaměstnanec ve své argumentaci uváděl, že přítomnost alkoholu v těle nemohla vést automaticky k jeho ovlivnění dle ustanovení § 106 odst. 4 písm. e) zákoníku práce (zákoník práce totiž za porušení pracovní kázně nepovažuje pouhou přítomnost alkoholu v krvi zaměstnance, ale výslovně vstup na pracoviště pod vlivem alkoholu).

Nejvyšší soud ČR dospěl na základě oficiálního lékařského stanoviska[11] k závěru, že hladina 0,32 promile je na samé dolní hranici, která svědčí pro skutečnost, že dotyčný alkohol požil, ale je prakticky neovlivněn, a hladina 0,2 promile a nižší je považována za neprůkaznou s ohledem na možnou laboratorní chybu.[12] Dále s ohledem na to, že intenzitu porušení pracovní kázně je dle ustálené judikatury[13] nutné hodnotit ve vzájemných souvislostech, Nejvyšší soud ČR v tomto případě přihlédl i k tomu, že zaměstnanec u zaměstnavatele pracoval déle než 18 let,

aniž by mu bylo v minulosti vytýkáno porušení pracovních povinností.[14] S odkazem na své předchozí stanovisko[15] poté Nejvyšší soud ČR uzavřel, že pozitivní zjištění alkoholu neznámá vždy bez dalšího závažné porušení pracovní kázně zaměstnance odůvodňující výpověď dle § 52 písm. g) zákoníku práce.

S ohledem na závěry vyslovené Nejvyšším soudem ČR v předmetné věci lze doporučit obezřetný postup zaměstnavatelů při udělování výpovědi či okamžitým zrušení pracovního poměru zaměstnance za „alkohol“. Jedno pivo před začátkem směny zpravidla nemusí postačovat k odůvodnění takových skončení pracovního poměru zaměstnance. Takové skončení pracovního poměru zaměstnance může být rozhodujícím soudem považováno (po zvážení všech okolností posuzovaného případu) za účelové, a tedy neplatné. ●

Mgr. Lenka Droscová, advokátka

Mgr. Tereza Čopáková, advokátní koncipientka

ŘANDA HAVEL LEGAL

advokátní kancelář s r. o.

RANDA HAVEL ■ LEGAL

Poznámky:

- [1] Viz nálezk Ústavního soudu ze dne 13. září 2016, sp. zn. I.ÚS 190/15.
- [2] Tj. zastupování a jednání jménem společnosti navenek a rozhodování uvnitř společnosti, její řízení a obchodní vedení – viz zejm. ust. § 192 odst. 1 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších změn, respektive § 435 odst. 2 zákona č. 90/2012 Sb., zákon o obchodních korporacích, v platném znění.
- [3] Viz např. rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 21.4.1993, sp.zn. 6 Cdo 108/92, nebo rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 29.5.2013 sp.zn. 21 Cdo 1781/2012.
- [4] Tj. v tomto případě oddělení náplně funkcí předsedy představenstva a generálního ředitele vymezením činností v pracovní smlouvě.
- [5] Samotným předmětem řízení bylo posouzení platnosti výpovědi z pracovního poměru řadového zaměstnance, kterou podepsala výše uvedená osoba z titulu funkce generálního ředitele (nikoliv z titulu předsedy představenstva). Spornou otázkou se stalo, zda k platnému podpisu výpovědi stačilo zplnomocnění generální-

ho ředitele (jako zaměstnance v souladu s § 11 odst. 1 zákoníku práce a § 20 odst. 2 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších změn) k právním úkonům v pracovněprávních vztazích, nebo zda místo toho měli výpověď podepsat dva členové představenstva (obecný způsob jednání za společnost dle výpisu z obchodního rejstříku dané společnosti). Soud v daném případě dospěl k závěru, že pracovní poměr generálního ředitele nevznikl, a nebylo proto možné zplnomocnit uvedenou osobu jako zaměstnance k právním úkonům v pracovněprávních vztazích. S ohledem na to soud vyhodnotil, že výpověď nebyla udělena k tomu oprávněnou osobou a rozhodl, že je neplatná.

- [6] Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších změn (dále jen „zákoník práce“).
- [7] Např. pokud zaměstnanec po skončení pracovního poměru u jednoho zaměstnavatele nastoupí ihned do práce k jinému zaměstnavateli, začne vykonávat samostatně výdělečnou činnost, nebo pobírat starobní důchod.

- [8] Např. výsledky práce, potřebné dovednosti pro výkon práce, rozvržení pracovní doby atd.
- [9] V daném případě zvýšení přírůstku hmotnosti skotu.
- [10] V daném případě odměny za přírůstek hmotnosti skotu.
- [11] Na základě lékařské zprávy, ze které vyplývalo, oficiální forenzní stanovisko v oboru soudního lékařství ve vztahu k alkoholu v krvi.
- [12] Resp. tzv. fyziologickou hladinu.
- [13] Viz např. rozsudky Nejvyššího soudu ČR ze dne 5. května 2009, sp. zn. 21 Cdo 1839/2008, 21. května 2008, sp. zn. 21 Cdo 2542/2007, nebo 10. května 2001, sp. zn. 21 Cdo 1080/2000.
- [14] Resp. aniž by to bylo v daném řízení prokázáno.
- [15] Stanovisko Nejvyššího soudu ČR ze dne 27. ledna 1975, sp. zn. Cpj 37/71, dle kterého je nežádoucí požití alkoholu zaměstnancem v takové míře, že má vliv na snížení duševních funkcí a celkové pohotovosti zaměstnance.

Exekuce cizích rozhodčích nálezů ve světle problematického rozhodnutí Nejvyššího soudu

Nejvyšší soud se ve svém rozhodnutí sp. zn. 20 Cdo 1165/2016 ze dne 3. 11. 2016 zabýval velice zajímavou a pro arbitrážní praxi poměrně podstatnou otázkou, zda lze rozhodčí nález spadající do působnosti Newyorské úmluvy[1] vykonat prostřednictvím exekučního řízení bez toho, že by se předtím vedlo zvláštní řízení o uznání takového nálezu. Nejvyšší soud se nevyjádřil úplně jasně, nicméně se zdá, že zastává názor, že to možné není, což by ovšem v České republice založilo další (podle mého názoru zbytečnou) překážku mezinárodnímu rozhodčímu řízení.

V dané věci se jednalo o exekuci rozhodčích nálezů Sdružení pro rafinovaný cukr v Londýně (The Refined Sugar Association). Okresní soud ve Vyškově po určitých procesních peripeteciích (nepodstatných pro tento příspěvek) nařídil exekuci těchto rozhodnutí a pověřil jí soudního exekutora, Krajský soud v Brně toto rozhodnutí potvrdil a návrh povinné na zastavení exekuce zamítl. Věc se následně dostala k Nejvyššímu soudu, který se konkrétně zabýval otázkou, „zda podle právní úpravy platné ke dni zahájení a nařízení exekuce byla dle ustanovení § 37 odst. 2 exekučního řádu dána pravomoc soudních exekutorů k provedení exekuce na základě cizího rozhodčího nálezu, na jehož uznání a výkon se vztahuje [Newyorská úmluva] a u kterého se nevydává prohlášení o vykonatelnosti a nerozhoduje o uznání ve zvláštním řízení.“

Dle § 37 odst. 2 exekučního řádu může oprávněný podat návrh na nařízení exeku-

ce, neplní-li povinný dobrovolně dle exekučního titulu a není-li exekučním titulem cizí rozhodnutí; exekuční návrh však lze podat, má-li být exekuce podle cizího rozhodnutí, u něhož bylo vydáno prohlášení vykonatelnosti podle přímo použitelného předpisu Evropské unie nebo mezinárodní smlouvy nebo rozhodnutí o uznání. Dle čl. III Newyorské úmluvy uzná každý smluvní stát rozhodčí nález za závazný a povolí jeho výkon podle předpisů o řízení, kde je nález uplatňován, jimiž byly v tomto případě občanský soudní řád a exekuční řád. Právě vztah Newyorské úmluvy a exekučního řádu pak Nejvyšší soud analyzoval při hledání odpovědi na výše uvedenou otázku.

Nejvyšší soud nejdříve konstatoval, že Newyorská úmluva se řadí mezi přímo použitelné mezinárodní smlouvy a proto jsou rozhodčí nálezy spadající do její působnosti za titul výkonu rozhodnutí uznávány bez zvláštního řízení. To však podle Nejvyššího soudu neznamená, že by mohly být i způsobilým exekučním titu-

lem, neboť tuto otázku je třeba posuzovat dle exekučního řádu, přičemž z jeho výše citovaného § 37 odst. 2 plyne, že exekučním titulem by takový rozhodčí nález byl jen tehdy, „bylo-li by zde rozhodnutí o uznání, a tak tomu však v dané věci není, resp není ani tvrzeno.“ Tuto zřejmě klíčovou větu rozhodnutí Nejvyššího soudu cituji raději doslova, aby si čtenář mohl sám udělat úsudek o její možné interpretaci. Nejvyšší soud pak doplnil, že uvedený závěr má svoji logiku i v tom, že na rozdíl od nařízení soudního výkonu cizího rozhodnutí, ke kterému se váže obligatorní požadavek odůvodnění takového rozhodnutí, ve výkonu exekučním „splnění této podmínky nepřichází v úvahu“; na podporu této argumentace pak Nejvyšší soud odkázal na svá dvě předchozí rozhodnutí, a to konkrétně usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 20 Cdo 4663/2015 ze dne 18. 10. 2016 a sp. zn. 20 Cdo 1349/2016 ze dne 1. 7. 2016. Na základě těchto úvah Nejvyšší soud uzavřel, že návrh na nařízení exekuce nebylo v dané věci „možné efektivně podat“.

Z výše uvedeného by se na první pohled zdálo, že Nejvyšší soud došel k závěru, že nelze k výkonu rozhodčích nálezů podle Newyorské úmluvy využít exekuce, ledaže zde již (ještě před podáním návrhu na nařízení exekuce) existuje rozhodnutí českého soudu o uznání takového rozhodnutí. Z tohoto pohledu je nicméně matoucí odkaz Nejvyššího soudu na v tu dobu cca dva týdny staré rozhodnutí stejného senátu (sp. zn. 20 Cdo 4663/2015), které se také týkalo exekuce rozhodčího nálezu a byt se v něm Nejvyšší soud zabýval trochu jinými otázkami, samu skutečnost, že se daný rozhodčí nález spadá do působnosti Newyorské úmluvy vykonával cestou exekuce, nijak nezpochyboval. Konstatoval naopak, že překážky uznání a výkonu rozhodnutí uvede-

né v čl. V odst. 1 písm. a) až e) Newyorské úmluvy (např. (ne)platnost rozhodčí doložky či nesprávné složení rozhodčího senátu) lze uplatnit až v řízení o zastavení exekuce, zatímco okolnosti uvedené v čl. V odst. 2 písm. a) a b) (arbitrabilita sporu a veřejný pořádek státu uznání a výkonu) zkoumá soud z úřední povinnosti „již při posuzování možnosti cizí rozhodčí nález vykonat“ (odkaz na usnesení NS ze dne 28. 1. 2004, sp. zn. 20 Cdo 456/2003). Nejvyšší soud přitom uvedl, že soud nižšího stupně se v rámci usnesení, jímž nařídil exekuci, zabýval veškerými skutečnostmi nutnými pro uznání vykonatelnosti rozhodčího nálezu na území ČR a že jej na základě toho prohlásil za vykonatelný a nařídil exekuci. Jakkoliv dané řízení temporálně spadalo ještě před účinností novely § 37 odst. 2 exekučního řádu (zák. č. 396/2012 Sb.), Nejvyšší soud na něj odkázal na podporu zde komentovaného rozhodnutí. Nabízí se tedy otázka, zda Nejvyšší soud svým požadavkem, aby zde bylo „rozhodnutí o uznání“ neměl na mysli případ, kdy podobně jako ve věci 20 Cdo 4663/2015 exekuční soud sám iniciativně posoudil splnění podmínek uznání a výkonu, prohlásil nález za vykonatelný a na základě toho nařídil exekuci. S takovým výkladem je však v příkrém rozporu závěr Nejvyššího soudu, že v komentované věci „nebylo možné efektivně podat“ už samotný návrh na nařízení exekuce, tj. Nejvyšší soud tím logicky předjímá, že „rozhodnutí o uznání“ rozhodčího nálezu by zde muselo existovat ještě před podáním návrhu na nařízení exekuce. Zdá se tedy, že Nejvyšší soud pro exekuci cizího rozhodčího nálezu skutečně vyžaduje jeho předchozí uznání (před podáním návrhu na exekuci).

Již dříve jsme se v komentáři k ZMPS vyjádřili, že i pro cizí rozhodčí nálezy by mělo být možné využít zvláštního řízení o uznání upraveného v § 16 odst. 2 ZMPS pro cizí soudní rozhodnutí.[2] Nepředpokládali jsme nicméně, že by takové řízení bylo nutné i v případě rozhodčích nálezů spadajících do působnosti Newyorské úmluvy. Jak i sám Nejvyšší soud konstatoval ve zde komentovaném rozhodnutí, Newyorská úmluva se řadí mezi přímo použitelné mezinárodní smlouvy a proto jsou rozhodčí nálezy spadající do její působnosti za titul výkonu rozhodnutí uznávány bez zvláštního řízení, nabízí se tedy otázka,

proč by tohoto zvláštního řízení mělo být třeba kvůli exekuci. Nejvyšší soud to odůvodňuje zněním § 37 odst. 2 písm. b) exekučního řádu, podle něhož lze podat návrh na exekuci pouze takového cizího rozhodnutí, u něhož bylo vydáno prohlášení vykonatelnosti podle přímo použitelného předpisu Evropské unie nebo mezinárodní smlouvy nebo rozhodnuto o uznání. Je pravdou, že Newyorská úmluva sice neupravuje úpravu prohlášení vykonatelnosti, ale je tomu tak z toho důvodu, že prohlášení vykonatelnosti pro výkon jí podřízených rozhodčích nálezů vůbec nevyžaduje. V zásadě jde tedy v režimu uznávání ještě dál, kdy prohlášení vykonatelnosti by bylo považováno za zbytečný mezičlánek mezi uznáním a výkonem rozhodnutí. Podobně od prohlášení vykonatelnosti upustilo v oblasti uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v EU i nové nařízení Brusel Ia (nařízení č. 1215/2012), když nahradilo „staré“ nařízení Brusel I (nařízení č. 44/2001), které prohlášení vykonatelnosti obsahovalo. Nikdo by se přitom neodvážil tvrdit, že rozhodnutí spadající do působnosti nařízení Brusel Ia nelze vymáhat cestou exekuce. Nejvyšší soud se však touto optikou na Newyorskou úmluvu evidentně nedíval. Zároveň se bohužel blíže nezabýval ani článkem III Newyorské úmluvy, který stanoví, že pro uznání a výkon rozhodčích nálezů podle úmluvy nesmí být stanoveny „tíživější podmínky“, než jsou stanoveny pro uznání a výkon rozhodčích nálezů vnitrostátních. Vnitrostátní rozhodčí nálezy přitom lze vymáhat cestou exekuce zcela bez problémů, žádné zvláštní řízení o uznání se kvůli tomu vést nemusí. I kdyby tedy Nejvyšší soud správně došel k závěru, že exekuční řád v tomto případě vyžaduje zvláštní řízení o uznání rozhodčího nálezu, měl se vypořádat s tím, zda se nejedná o tíživější podmínku ve smyslu čl. III Newyorské úmluvy. Osobně se domnívám, že se o tíživější podmínku ve smyslu tohoto článku jedná a že Newyorská úmluva se v tomto případě měla uplatnit přednostně před zákonem ve smyslu čl. 10 Ústavy. Již jen pro úplnost k argumentaci Nejvyššího soudu dodávám, že ani argument, že v rámci exekuce se neuplatní obligatorní požadavek odůvodnění soudního rozhodnutí, není v kontextu dané věci příslušný. § 122 odst. 2 ZMPS totiž jasně stanoví, že výkon rozhodnutí cizího rozhodčího nálezu se nařizuje rozhodnutím českého soudu, kte-

ré je třeba odůvodnit. Z § 130 exekučního řádu pak plyne, že všude tam, kde zvláštní zákony (tj. i ZMPS) hovoří o výkonu rozhodnutí, rozumí se tím také exekuce podle exekučního řádu. I v případě nařízení exekuce cizího rozhodčího nálezu by tak byl soud povinen své rozhodnutí odůvodnit.

Nezbývá než věřit, že Nejvyšší soud i s ohledem na určitou nejednoznačnost komentovaného rozhodnutí využije v nejbližší budoucnosti nějaké vhodné příležitosti k tomu, aby svůj postoj vyjasnil, respektive přehodnotil. Pokud tak neučiní, bude to znamenat jen další komplikaci pro mezinárodní rozhodčí řízení, kdy strany budou muset počítat s tím, že i rozhodčí nálezy spadající do působnosti Newyorské úmluvy je možné vykonat pouze cestou soudního výkonu, a nikoliv zpravidla rychlejší exekuce, ledaže by oprávněný chtěl podstupovat zvláštní řízení o uznání (které se samo o sobě může protáhnout na několik let). Pokud nápravu nesjedná Nejvyšší soud, bylo by podle mého názoru vhodné, aby k tomu přistoupil přímo zákonodárce vyjasněním § 37 odst. 2 písm. b) exekučního řádu, neboť vezmeme-li jeho současné znění doslovně, nebylo by možné vymáhat cestou exekuce ani rozhodnutí spadající pod nařízení Brusel Ia (jakož i další nařízení, kde se prohlášení vykonatelnosti vůbec nevyžaduje),[3] což by přitom z hlediska logiky dotčené úpravy bylo zcela absurdní. ●

JUDr. Petr Bříza, LL.M., Ph.D., partner
Bříza & Trubač, s.r.o., advokátní kancelář

BŘÍZA & TRUBAČ
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ – ATTORNEYS AT LAW

Poznámky:

- [1] Úmluva o uznání a výkonu cizích rozhodčích nálezů, uzavřená dne 10. 6. 1958 v New Yorku, vyhl. pod č. 74/1959 Sb.
- [2] Srov. Bříza, P., Břicháček, T., Fišerová, Z., Horák, P., Ptáček, L., Svoboda, J.: Zákon o mezinárodním právu soukromém. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 708.
- [3] K příkladům srov. Bříza, P., Břicháček, T., Fišerová, Z., Horák, P., Ptáček, L., Svoboda, J.: Zákon o mezinárodním právu soukromém. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 118.

Děkujeme našim klientům

Telekomunikace a média

Fúze a akvizice

Právo hospodářské soutěže

Řešení sporů a arbitráže

Duševní vlastnictví

Daňové právo

Veřejné zakázky

Právo informačních technologií

Sportovní právo

Zapisovat členy bytových družstev do veřejného rejstříku: ANO, či NE?

Právní praxe zná ne jeden případ, kdy by jak laické, tak odborné veřejnosti usnadnil život veřejně dostupný registr členů bytových družstev. Tento příspěvek je zasvěcen úvahám o důvodech pro, a proti takovému řešení.

Skutečnosti zapisované do obchodního rejstříku u korporací stanoví § 120 zák. č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ObčZ“) a rovněž navazující § 48 zák. č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZVR“). Údaje o členech družstev a výši jejich podílů mezi taxativně vyjmenované zapisované údaje nepatří. Jelikož zákon o veřejných rejstřících spadá do oblasti veřejného práva, bude použita zásada „vše, co není dovoleno, je zakázáno“. Družstva tedy nejsou oprávněna požadovat zápis svých členů do veřejného rejst-

říku, i pokud by o to sama stála. Výjimky z obecného pravidla souvisí s možností zapsat zástavní právo k družstevnímu podílu do obchodního rejstříku, stejně jako zákazy zatížení nebo zcizení zřízené jako věcná práva.[1] Aby byl zápis do veřejného rejstříku proveditelný, je logicky nutné zapsat i podíl, který je předmětem daného práva, a jeho vlastníka. K možnosti takového zápisu se již vyjádřil Vrchní soud v Praze:[2] „Má-li být do obchodního rejstříku zapsáno zástavní právo k družstevnímu podílu, musí být současně do obchodního rejstříku zapsán člen družstva, jehož podíl se zastavuje, a zastavovaný družstevní podíl.“

Kdy by veřejný rejstřík pomohl

V České republice stále probíhá transformace bytového vlastnictví, a to cestou z veřejného do soukromého vlastnictví. Podle velmi frekventovaného scénáře jsou obecní byty, resp. celý dům, v první fázi převedeny do vlastnictví za tím účelem nově založených bytových družstev. Následně začne probíhat postupný převod jednotek do vlastnictví nájemníků, členů bytových družstev. Tato přechodová (či právně exaktněji převodová) fáze může probíhat několik let, v návaznosti na finanční možnosti členů družstva. Po celou tuto dobu vedle sebe existuje v totožném domě „družstevní vlastnictví“ a „osobní vlastnictví“ jednotek. Do doby převodu poslední jednotky nelze bytové družstvo zrušit a zlikvidovat. Stále tedy trvá členství v bytovém družstvu, a to i ve vztahu k těm osobám, které již nabyly jednotku do svého „osobního vlastnictví“. Kritickým momentem je prodej jednotky v „osobním vlastnictví“ další osobě. Při tomto dalším převodu bývá pravidelně opomenuto převedení členských práv a povinností k družstevnímu podílu. Dochází tak k nežádoucímu jevu, kdy členem bytového družstva zůstává osoba, která již fakticky nemá nic společného s daným domem. Člen družstva se odstěhuje a svoji novou adresu nemá důvod (dle svého přesvědčení) komukoliv sdělovat. Bytové družstvo nebude schopné mu reálně doručovat pozvánky na členské schůze a celá situace může v důsledku vést až k chronické nemožnosti dosáhnout usnášeníschopnosti členských schůzí. Pokud by členové družstev byli zapsáni ve veřejném rejstříku, změna jejich bydliště by se do něj díky novému informačnímu systému projevila i bez nutnosti podávat v tomto směru návrh rejstříkovému soudu.

Je k zamyšlení, zda by tuto nevyhovující situaci nešlo řešit elegantně za pomoci ustan. § 1106 ObčZ, dle kterého: „Kdo nabude vlastnické právo, nabude také práva a povinnosti s věcí spojené.“ Nakolik jsou však spojena členská práva a povinnosti v bytovém družstvu s vlastnickým právem k jednotce? Dle mého názoru nedostatečně silně. V první řadě považují za nemožné jakýsi „automatický“ převod členských práv a povinností v družstvech. Takový postup by odporoval

zákonným požadavkům na formální náležitosti převodní smlouvy. Mohou také nastat situace, kdy bude účelné či přímo nezbytné, aby bylo zachováno členství původního člena i po převodu jednotky do „osobního vlastnictví“ člena družstva a následném převodu jednotky do vlastnictví třetí osoby. Jeden člen bytového družstva může být oprávněn k nájmu více bytů. Prodej jedné jednotky pak nemůže automaticky znamenat převod členských práv a povinností v celém rozsahu na kupujícího. Stále musí přetrvávat práva a povinnosti spojené s členstvím původního vlastníka, neboť obsahem těchto práv a povinností není jen nájem bytu, ale také obecně právo podílet se a ovlivňovat chod celého družstva. Nezanedbatelnou veličinou také může být podíl na likvidačním zůstatku bytového družstva.

Explicitní ujednání stran o převodu členských práv a povinností považují za současného stavu legislativy stále za nezbytné.

Negativa zapisování

Důsledkem případně zavedené povinnosti zapisování členů bytových družstev do veřejných rejstříků bude bezesporu nárůst agendy rejstříkových soudů a zvýšení nákladů na převod práv a povinností v družstvech z důvodu předpokládaného správního poplatku. Jiná negativa nespatřují.

Je na zvážení každého, zda se přiklání k minimálnímu státu, nebo státu více paternalistickému. Zda by nepostačilo, aby členové bytových družstev byli řádně poučeni o konsekvencích prodeje jednotek, a to zejména členy představenstev družstev, případně právních poradců zajišťujících převodní smlouvy. Či zda se dát cestou veřejnoprávní podpory této oblasti soukromého života. ●

JUDr. Tomáš Pokorný, advokát

Advokátní kancelář Vych & Partners, s.r.o.

Poznámky:

[1] Ustanovení § 48 odst. 1 písm. f) a g) ZVR.

[1] Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 25. 2. 2014, sp. zn. 14 Cmo 354/2014.

BRODEC & PARTNERS

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

KORPORÁTNÍ PRÁVO
ZÁVAZKOVÉ PRÁVO
VEŘEJNÉ ZAKÁZKY
VEŘEJNÁ PODPORA
ČERPÁNÍ Z FONDŮ EU
INSOLVENČNÍ PRÁVO

SPORTOVNÍ PRÁVO
FÚZE A AKVIZICE
MEZINÁRODNÍ PRÁVO SOUKROMÉ
PRÁVO MEZINÁRODNÍHO OBCHODU
PRÁVO NEMOVITOSTÍ
STAVEBNÍ PRÁVO

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

VEŘEJNÉ ZAKÁZKY

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

SPORTOVNÍ PRÁVO

DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

VEŘEJNÉ ZAKÁZKY

BRODEC&PARTNERS, s.r.o., advokátní kancelář, Rubešova 162/8, 120 00 Praha,
Tel.: +420 224 247 215, Fax: +420 224 247 215, Email: info@akbrodec.cz,
Web: www.akbrodec.cz

Zadávání veřejných zakázek na servis a rozvoj softwaru

Tento příspěvek se zabývá zadáváním veřejných zakázek na servis nebo rozvoj softwaru. Tato oblast činí nemalé praktické potíže a bývá velmi často předmětem přezkumu ze strany Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „ÚOHS“). Cílem tohoto článku je poukázat na jedno z častých pochybení zadavatelů, jež je s touto oblastí spojeno, a nastítnit vývoj postupu zadavatelů v reakci na rozhodovací praxi ÚOHS a judikaturu.

Neoprávněnost užití jednacního řízení bez uveřejnění

Jedním z nejčastějších případů, kdy bylo ze strany ÚOHS shledáno porušení předchozího zákona upravujícího zadávání veřejných zakázek (zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách – dále jen „ZVZ“) v souvislosti s veřejnými zakázkami na servis nebo rozvoj softwaru, bylo zadávání takové veřejné zakázky prostřednictvím jednacního řízení bez uveřejnění (dále jen „JŘBU“) jedinému dodavateli (původnímu dodavateli softwaru) z důvodu ochrany výhradních práv dle § 23 odst. 4 písm. a) ZVZ.

Zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek (dále jen „ZZVZ“) v § 63 odst. 3 písm. c) uvádí jako jeden z důvodů, pro které lze využít JŘBU, stejně jako dříve ZVZ, ochranu výhradních práv, přičemž nově je výslovně doplněno „včetně práv duševního vlastnictví“.

Základní podmínky pro užití JŘBU z důvodu ochrany výhradních práv, konkrétně autorských práv, lze vymezit jako následující:

- a) existence autorského díla;
- b) ochrana autorských práv v určitém rozsahu (zejména vymezení licenčních podmínek);

c) předmět veřejné zakázky představuje zásah do autorského díla v rozporu s bodem b).

JŘBU z výše uvedeného důvodu lze navíc využít pouze za předpokladu, že předmět veřejné zakázky může být realizován pouze jedním dodavatelem z důvodů objektivních a vzniklých nezávisle na vůli zadavatele.[1] Pokud si zadavatel „stav exkluzivity“ sám vytvořil, nemůže se dovolávat existence jediného dodavatele. Takovým případem může být, pokud se omezil akceptací striktních a pro něj nevýhodných licenčních podmínek, přestože již v době uzavření původní smlouvy musel rozumně předpokládat potřebu budoucích zakázek týkajících se servisu nebo rozvoje softwaru.[2] Požadavek, aby neexistence soutěže nebyla výsledkem umělého zúžení parametrů veřejné zakázky, je nově explicitně stanoven ve směrnici Evropského parlamentu a Rady 2014/24/EU ze dne 26. února 2014 o zadávání veřejných zakázek a o zrušení směrnice 2004/18/ES.

Závěry zadavatele o splnění podmínek pro využití JŘBU musí být založeny na konkrétních, jasně popsanych důvodech, skutečnostech.[3] Jak uvádí Nejvyšší správní soud ve svém rozhodnutí

ze dne 15. 10. 2015, sp. zn. 62 Af 112/2013: „Nepostačuje, aby se [zadavatel] formálně dovolával technických důvodů, které nejsou podloženy konkrétními podmínkami. Naopak musí podrobně vysvětlit, proč rozhodně nelze v daném případě z technických důvodů zadat tuto zakázku jinému zhotoviteli, a proč je tedy naprosto nezbytné zadat ji právě zhotoviteli, jemuž byly zadány předchozí zakázky.“[4]

S ohledem na výše uvedené se lze domnívat, že použití JŘBU pro zadání veřejné zakázky na servis nebo rozvoj softwaru bude možné opravdu jen ve zcela ojedinělých případech. Z judikatury vyplývá, že takový postup by byl adekvátní, pokud by se např. počítalo s relativně krátké časové omezením využíváním softwaru a z toho důvodu by se nepředpokládala potřeba jeho rozvoje. Nebylo by tudíž hospodárné a účelné pořizovat širší oprávnění, než jehož potřeba se v budoucnu předpokládá.[5]

Zdrojové kódy a oprávnění zajištěny – a co dál?

Důvodem využívání JŘBU ze strany zadavatelů přitom byla skutečnost, že na základě původní veřejné zakázky nezískali přístup ke zdrojovému kódu a příslušné dokumentaci k softwaru, a nedisponovali dostatečným oprávněním ke změnám softwaru (autorskoprávním).

Zadavatelé se praxí přiučili a nyní již z opatrnosti velmi často vyžadují v rámci původní veřejné zakázky, tj. veřejné zakázky na zhotovení softwaru, také přístup ke zdrojovým kódům a potřebné dokumentaci, a to většinou i přesto, že si navazující služby nejsou schopni zajistit sami. Případný servis či rozvoj takového systému pak poptávají v novém zadávacím řízení.

Také tento postup však s sebou přináší jistá úskalí. Předpokladem zadání veřejné zakázky na servis či rozvoj softwaru, resp. vůbec zahájení takového zadávacího řízení, je totiž specifikace předmětu veřejné zakázky a zpracování zadávacích podmínek. Ustanovení § 36 odst. 3 ZZVZ explicitně stanoví, že zadávací podmínky musí být stanoveny v podrobnostech nezbytných pro účast dodavatele v zadávacím

řízení a dle odstavce prvního předmětného ustanovení nesmí být současně stanoveny tak, aby určitým dodavatelům bezdůvodně přímo nebo nepřímo zaručovaly konkurenční výhodu nebo vytvářely bezdůvodné překážky hospodářské soutěže. Nutnost vymezení v zadávací dokumentaci předmět veřejné zakázky tak podrobně a konkrétně, aby byli dodavatelé schopni na základě těchto informací sestavit nabídku,[6] a současně tak, aby nebyli v důsledku vymezení zadávacích podmínek zvýhodněni, či znevýhodněni určití dodavatelé, vyplývala již dříve ze zásad stanovených v § 6 ZVZ, a to především zásady transparentnosti a zákazu skryté diskriminace.

Touto otázkou mohou být veřejné zakázky na servis nebo rozvoj softwaru významně dotčeny, neboť je zřejmé, že dodavatel původního softwaru má lepší výchozí pozici než jiní dodavatelé, neboť tento původní software samozřejmě podrobně zná. Pokud je pro realizaci zadávané veřejné zakázky nezbytný přístup ke zdrojovým kódům softwaru, resp. jejich znalost, měly by být ostatním dodavatelům také poskytnuty, a to v rozsahu a formě, která bude dostatečná pro sestavení nabídky. Nutno podotknout, že v takových případech není zadavatel velmi často schopen vlastními silami posoudit, zda je poskytovaná dokumentace dostatečná a spoléhá na způsob jejího poskytnutí ze strany původního dodavatele či v lepším případě na posouzení znalcem. V této souvislosti pak vyvstává další otázka, a to jak takové zpřístupnění zajistit, aby nebyly cenné informace zpřístupněny osobám, které by je následně mohly využít ve vlastní prospěch či by mohly mít zájem na narušení fungování softwaru zadavatele.

Další často využívanou možností je zadání servisu či rozvoje softwaru již v rámci původní veřejné zakázky na zhotovení softwaru. Variantou je také vyhrazení změny závazku dle § 100 odst. 3 a § 66 ZZVZ spočívající v zadání dalších obdobných služeb témuž dodavateli v rámci JŘBU.

Závěr

Jedním z nejčastějších případů, kdy bylo ze strany ÚOHS shledáno porušení záko-

na upravujícího zadávání veřejných zakázek v souvislosti s veřejnými zakázkami na servis či rozvoj softwaru, bylo zadávání takové veřejné zakázky prostřednictvím JŘBU z důvodu ochrany výhradních práv, a to práv autorských. Porušení bylo spatřováno v neoprávněném využití tohoto druhu zadávacího řízení, neboť si zadavatelé „stav exkluzivity“ zavinili sami, zejména nevhodným nastavením licenčních podmínek. V praxi lze pozorovat, že mnozí zadavatelé se snaží JŘBU v těchto případech již vyvarovat. Jednou variantou je, že servis a rozvoj zahrnou již do původní veřejné zakázky. Vhodné může být také využití vyhrazení změny závazku ve smyslu § 100 odst. 3 a § 66 ZZVZ v původní veřejné zakázce. Další varianta spočívá v získání zdrojových kódů a oprávnění k výkonu autorských práv a následném zadávání servisu či rozvoje v otevřené soutěži. Zde je ovšem největší problém s vyrovnáním postavení všech potenciálních dodavatelů, neboť autor původního softwaru má bezpochyby lepší výchozí pozici, když původní software zná. Je tedy potřeba věnovat zvláštní pozornost přípravě zadávací dokumentace a také způsobu zpřístupnění informací o zdrojových kódech. ●

Mgr. Helena Skalská, advokátní koncipientka
BRODEC & PARTNERS s.r.o.,
advokátní kancelář

BRODEC & PARTNERS
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Poznámky:

- [1] Viz rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 1. 2013, sp. zn. 5 Afs 42/2012.
- [2] Viz rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2015, sp. zn. 62 Af 112/2013 a rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 5. 2016, sp. zn. 1 As 256/2015.
- [3] Viz rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 1. 2015, sp. zn. 62 Af 95/2013.
- [4] Toto rozhodnutí Nejvyššího správního soudu se sice vztahuje k využití JŘBU pro technické důvody, ale lze se domnívat, že jej lze stejně tak vztáhnout na JŘBU pro ochranu autorských práv.
- [5] Viz rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 1. 2013, sp. zn. 5 Afs 42/2012.
- [6] Viz rozhodnutí Krajského soudu v Brně ze dne 20. 3. 2008, sp. zn. 62 Ca 33/2007.

Alkohol[®].CZ

— Výjimečná vína, destiláty a e-shop —

**PŘEHLEDNÝ
E-SHOP**

s kamennou prodejnou

**97 % ZBOŽÍ
SKLADEM**

nejširší výběr whisky a rumu

**VLASTNÍ
DOPRAVA**

po Praze od 79,- Kč a 60-ti min.

Kvalitní vzdělání na prvním místě!

Studujte právo na prestižní vysoké škole.

- Právo v obchodních vztazích (**Bc.**)
- Obchodněprávní vztahy (**Mgr.**)
- Právní specializace – Veřejná správa (**Bc., Mgr.**)
- Arbitráž a mediace (**LL.M.**)
- Ochrana informací (**LL.M.**)

Ošetřovatel telete vs. ošetřovatel býka – jde tyto práce vůbec srovnávat?

V aktuálním rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 436/2016 se dostalo pozornosti problematice nerovného zacházení v odměňování zaměstnanců. Judikát zásadním způsobem posouvá chápání pojmu stejná práce a práce stejné hodnoty. Rozdíl na první pohled srovnatelných prací může často tkvět i v detailech.

Shrnutí situace

Zaměstnanec pracoval jako ošetřovatel skotu, jmenovitě telat. Podle vnitřního předpisu zaměstnavatele pobíral ke své základní mzdě mnohem nižší motivační odměnu ve srovnání s jinými ošetřovateli skotu, kteří měli na starosti býky. Tato motivační odměna je zaměstnancům přiznávána na základě kritéria váhového přírůstku zvířat, o které zaměstnanci pečují (tedy v předmětném případě váhového přírůstku telat nebo býků).

Zaměstnanec zastával názor, že v případě ošetřování býků a telat jde o obdobnou pozici, a tak rozdílnou výši motivačních odměn považoval za nedůvodné nerovné zacházení. Z tohoto důvodu se u soudu domáhal zaplacení částky 50 000 Kč a upuštění od dalšího nerovného zacházení.

Soud prvního stupně a odvolací soud

Soud prvního stupně žalobu zamítl, jelikož došel k závěru, že obě pozice z hlediska pracovní náročnosti není možné pova-

žovat za srovnatelné. Tento svůj závěr opřel o znalecký posudek, ze kterého dovodil, že práce v teletníku je jednak fyzicky náročnější a nadto z hlediska manipulace se zvířaty a bezpečnosti práce jsou v obou chovech naprosto odlišné požadavky. Tudíž

ani stanovený způsob odměňování závisící na dosaženém přírůstku nelze v obou provozech srovnávat.

Odvolací soud závěry soudu prvního stupně potvrdil.

Nejvyšší soud

S nepříznivými rozhodnutími nižších soudů se zaměstnanec odmítl vyrovnat a obrátil se proto na Nejvyšší soud. Právní otázka zněla jednoznačně – jaké okolnosti jsou významné při posuzování, zda jde o nerovné zacházení při odměňování zaměstnanců za práci.

Nejvyšší soud stejně jako nižší soudy shledal, že zaměstnanec nevykonával práci ve stejných ani srovnatelných podmínkách jako ošetřovatelé býků. Pracovní prostředí ošetřovatelů býků bylo totiž rizikovější z hlediska hrozby úrazu při manipulaci s býky ve srovnání s rizikem při manipulaci s telaty.

V souvislosti s tímto Nejvyšší soud zdůraznil, že ačkoliv zaměstnavatel použil přírůstek hmotnosti skotu jako kritérium pro účely stanovení motivační odměny, tak shodnost cíle práce ošetřovatele telat i práce ošetřovatele býků (dosažení přírůstku) není totéž co shodnost nebo stejná hodnota prací z hlediska srovnávacích kritérií uvedených v § 110 odst. 2-5 zákoníku práce. Tudiž zaměstnanci nepříslušela stejná mzda jako ošetřovateli býků, jelikož nevykonával srovnatelnou práci. K porušení zásady rovného zacházení tedy nedošlo.

Shrnutí

V posuzovaném případě Nejvyšší soud odlišil práci ošetřovatele telat od práce ošetřovatele býků pracujících u jednoho zaměstnavatele podle rizikovosti, která se s nimi pojí. Ošetřovateli býků jistě pravděpodobněji hrozí, že se mu přihodí úraz, když manipuluje s býky (nesporně takový úraz bude často i vážnější). Otázkou však je, kde všude lze toto odlišovací kritérium využít.

Je možné např., aby učitelka žáků 8. třídy dostávala jinou mzdu než učitelka žáků 1. třídy vzhledem k tomu, že práce s osmáky je rizikovější z hlediska hrozby úrazu? Z médií je přece dobře známa řada útoků na učitelky.

tele žáků II. stupně; nepochybně i v praxi se tak děje s ohledem na pubertální období, kterým starší žáci procházejí a během kterého zkouší, co vše si mohou dovolit.

A co takhle prodavačka v supermarketu (nadmárodní řetězec) pracující na velmi frekventovaném místě, kde obsluží během své směny X zákazníků za hodinu ve srovnání s prodavačkou pracující např. na okraji města, kde zákazníků je mnohem méně.

Dalším, nikoli tolik kontroverzním, případem by mohl být číšník pracující v nejvytíženějších časech (přes obědy, večere). Měl by i on dostávat jinou výši mzdy než číšník pracující v čase, kdy v restauraci moc hostů nebývá?

V duchu tohoto rozhodnutí by mohla být odpověď jednoduchá – nejde o srovnatelnou práci, takže logicky, pokud mají výši mzdy různou, nejde o nerovné zacházení v odměňování.

V souvislosti s nerovným zacházením v odměňování je nutné zmínit ještě starší případ kuchaře (rozhodnutí Nejvyššího soudu 21 Cdo 3976/2013), který si u Nejvyššího soudu také stěžoval, že dostává nižší mzdu než jeho kolega. V tomto rozhodnutí shledal Nejvyšší soud jako věcný důvod pro odlišení – vzdělání, délku praxe, zkušenosti, spolehlivost apod. kolegy, se kterým se zaměstnanec chtěl srovnávat.

S ohledem na výše uvedené je jistě v praxi nesmírně obtížné definovat srovnatelnou práci, avšak v kontextu s judikaturou Nejvyššího soudu je tento institut čím dál tím více komplikovanější a zároveň i pro zaměstnance u soudu těžce žalovatelný. ●

JUDr. Nataša Randlová,
Kristýna Menzelová,
Randl Partners

Randl Partners
advokátní kancelář attorneys at law

Vybrané instituty nové právní úpravy přestupkového práva, odklony v přestupkovém řízení

Počátkem letních prázdnin, konkrétně 1.7.2017, nabude účinnosti zák. č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen jako „zákon“). Jedná se o zcela novou normu nahrazující již dlouhou dobu platící zák. č. 200/1990 Sb., o přestupcích ve znění pozdějších předpisů, který byl do současné doby nesčetněkrát novelizován. V této souvislosti však nelze opomenout další normu, a to zák. č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, který nabude účinnosti spolu se zákonem, a který nově zahrnuje některé skupiny přestupků neobsažených v jiných právních normách. Nabytím účinnosti posledně zmíněného předpisu dojde alespoň k nějaké redukci poměrně chaotické úpravy přestupků a správních deliktů, které jsou ještě v současné době upraveny cca v 250 zákonech, kdy se jedná o cca 2200 skutkových podstat přestupků a cca 5100 skutkových podstat správních deliktů.[1]

Z běžným nahlédnutím do úvodních ustanovení zákona lze jistě přivítat nejen jeho terminologické sladění s trestním zákoníkem, ale rovněž zavedení nových institutů na úrovni přestupkového práva, které byly do současné doby „doménou“ pouze trestního zákoníku. V rámci hmotného práva lze upozornit na nově zaváděné definice (a tedy i postižitelnost) pokusu přestupku (§ 6 zákona), pokračování v přestupku (§ 7 zákona), trvajících přestupku (§ 8 zákona) a hromadného přestupku (§ 9 zákona). Z pohledu subjektu odpovědného za spáchání přestupku, pak na nově vymezeného spolupachatele přestupku (§ 11 zákona), organizátora, návodce a pomocníka

(§ 13 odst. 4 zákona). Terminologickým sjednocením základních definic a institutů těchto dvou zásadních norem na úrovni potírání protiprávního jednání, dochází k jejich významnému přiblížení, což z hlediska jejich praktického použití nelze vnímat negativně. Učinit vyčerpávající výčet veškerých změn nové právní úpravy přestupků, však není účelem tohoto článku.

K odklonům obecně

Zákon zejména doplňuje nedostatky přechodí úpravy z hlediska nově zaváděných možností alternativního řešení přestupkového řízení formou tzv. odklonů. Odklony jsou aplikovatelné pouze za splnění zákonem stanovených podmínek a nelze je

proto paušálně vztahovat na jakoukoliv situaci. Právní teorie o nich zpravidla hovoří jako o procesních prostředcích výjimečných. Jak bude však popsáno dále, v přestupkovém řízení bude užití zejména narovnáni širěji uplatnitelné, než je tomu v případě jeho obdoby obsažené v trestním řádu. Dlouhodobá zkušenost používání odklonů v trestním řízení potvrdila jejich praktičnost z hlediska alternativního řešení přečinů.[2] Možnost využití odklonů totiž posiluje preventivní charakter a reparační funkci (trestního) práva. Také v případě přestupkového řízení lze předpokládat, že tyto způsoby řešení poslouží jako účinný nástroj potírání nežádoucího chování adresátů tím, že zdůrazňují prvek uznání viny a prvek nápravy způsobených škod,[3] za současné možnosti neuložit obviněnému správní trest, případně uzavřít s poškozeným dohodu o narovnáni a napravit tak jejich vzájemné vztahy.

Pro odklony jako takové jsou společné tři základní prvky. Preventivní prvek vyžadující přiznání obviněného a prohlášení vlastní viny. Reparační prvek spočívající v povinnosti obviněného nahradit poškoze-

nému subjektu způsobenou škodu nebo vydat bezdůvodně obohacení získané protiprávním jednáním. A konečně represivní prvek, který je podmínkou v případech narovnání, spočívající v povinnosti obviněného složit konkrétně určenou částku na dobročinné účely konkrétnímu příjemci.[4]

V rámci zákona rozeznáváme jako odklony zejména podmíněné upuštění od uložení správního trestu, upravené v ust. § 42 zákona, a narovnání, obsažené v ust. § 87 zákona.

Podmíněné upuštění od uložení správního trestu

Obdobně jako v trestním řízení je nově do zákona zavedena možnost naplnit účel přestupkového řízení tím, že dojde ke spolehlivému zjištění spáchaného přestupku, avšak nemusí dojít k uložení správní sankce, pokud jsou na straně pachatele dány takové podmínky, za kterých postačí pro účely naplnění preventivního prvku již samotné projednání věci. Tuto alternativní možnost řešení věci však lze použít pouze u přestupků, při nichž pachatel způsobí škodu nebo se na úkor jiného bezdůvodně obohatí. V rámci reparační funkce správní orgán pachateli uloží, aby ve stanovené lhůtě nahradil poškozenému škodu nebo vydal bezdůvodně obohacení, které získal protiprávním jednáním. Správní orgán pak rozhodnutím současně stanoví způsob, jakým má pachatel škodu nahradit, resp. jakým způsobem má bezdůvodně obohacení vydat. Pokud by pachatel tuto povinnost nesplnil, tedy pokud by škodu nebo bezdůvodně obohacení nekompensoval ve stanovené výši a vymezeným způsobem, správní trest, od něhož bylo upuštěno, mu správní orgán uloží.

Narovnání

Institut narovnání nově obsažený v ust. § 87 zákona se svým obsahem velmi přibližuje ust. § 309 trestního řádu. Právní předpisy v obou případech požadují, aby se obviněný ke spáchaní skutku, který je mu kladen za vinu, přiznal, nahradil poškozenému spáchanou škodu, resp. vydal bezdůvodně obohacení, a současně složil určitou peněžitou částku na dobročinné účely. Nelze pak pominout ani to, že narovnání je možné pouze tam, kde je možná dohoda mezi obviněným a poškozeným.

Pokud některý z nich nebude ochoten přistoupit na uzavření společné dohody, využití institutu narovnání možné není. Stejně jako v případě podmíněného upuštění od uložení správního trestu, lze tedy i narovnání využít pouze v případě přestupku (či vícero přestupků), při němž obviněný způsobil škodu nebo se na úkor poškozeného bezdůvodně obohatil.

Jedinou, avšak poměrně podstatnou odlišnost spatřujeme ve vlastním vymezení deliktů z hlediska jejich závažnosti. Na rozdíl od trestního řádu, u něhož lze narovnání schválit pouze u přečinů,[5] v případě řízení o přestupcích zákon žádné omezení nestanovuje. Zákon totiž ponechává na správním orgánu schválení dohody o narovnání mezi obviněným a poškozeným, jestliže takový způsob vyřízení věci není v rozporu s veřejným zájmem a je dostačující vzhledem k povaze a závažnosti přestupku, k míře, jakou byl přestupkem dotčen veřejný zájem, osobě obviněného a jeho osobním poměrům. Situace, v nichž lze v případě řízení o přestupcích zvolit tento alternativní způsob řešení ponechává zákonodárce na následné rozhodovací praxi, aniž by stanovoval jakékoliv omezení či podmínku. Dalším rozdílem narovnání upraveného v přestupkovém zákoně oproti trestnímu řádu je, že správní orgán při schválení narovnání výslovně určí nejen částku, která má být obviněným složena k veřejně prospěšným účelům, ale především konkretizuje současně vlastní příjemce této částky. Okruh příjemců pak zákon rovněž vymezuje, a to tak, že těmito subjekty mohou být pouze stát, kraj, obec, státní fond, státní příspěvková organizace, příspěvková organizace územního samosprávného celku, registrovaná církev nebo náboženská společnost nebo jimi zřízená právnická osoba, spolek, veřejně prospěšná právnická osoba, fundace, veřejná vysoká škola nebo dobrovolný svazek obcí.

V situaci, kdy zákon výslovně požaduje, aby částku určenou k veřejně prospěšným účelům stanovil správní orgán, jakož i určil konkrétního příjemce této částky, bude vždy nutné, aby obviněný uvažující o využití institutu narovnání předem požádal správní orgán o stanovení částky, aby měl vstupní informace pro účely jednání s poškozeným k uzavření dohody o narovnání. Lze říci, že pokud správní

orgán obviněnému nesdělí k jeho žádosti výši částky určenou k veřejně prospěšným účelům, je zřejmé, že dle správního orgánu nebude v daném případě možné institutu narovnání využít.

V případě, že je obviněnému kladeno za vinu spáchání vícero přestupků a o těchto probíhá společné řízení, lze dohodu o narovnání mezi obviněným a poškozeným uzavřít i v případě pouze jednoho nebo některých z celkové množiny řešených přestupků. Zákon totiž nijak nezakotvuje, že by tato možnost pro případ společného řízení o více přestupcích nebyla umožněna, resp. byla jakýmkoliv zákonnými podmínkami limitována.

Pokud správní orgán schválí dohodu obviněného a poškozeného o narovnání a obviněný splní uložené podmínky, právní mocí rozhodnutí správního orgánu řízení končí.

Jak bylo zmíněno v úvodu tohoto článku, alternativní způsob řešení přestupků v zákoně o přestupcích evidentně chyběl a jeho zavedení v rámci nového zákona lze z hlediska jeho praktického využití považovat za pozitivní krok, neboť se především v trestním řízení významně osvědčil. V jaké míře a jakým způsobem budou tyto nové procesní možnosti na úrovni přestupků využívány, ukáže blízká budoucnost, neboť nový přestupkový bude účinný již od počátku druhé poloviny tohoto roku. ●

Mgr. Vít Lukáš, advokát, partner
Advokátní kancelář Brož & Sokol & Novák s.r.o.

Poznámky:

- [1] Viz. Změny v oblasti přestupkového práva – Co nás čeká a nemine? E-pravo 15. 11. 2016, ID: 103645, autor: Patricie Filipková, studentka 5. ročníku PFUP.
- [2] Viz. ust. § 14 odst. 2 tr. zákoníku: přečiny jsou všechny nedbalosti trestné činy a ty úmyslné trestné činy, na něž trestní zákon stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby do pěti let.
- [3] Důvodová zpráva k ust. § 87 zákona.
- [4] Důvodová zpráva k ust. § 87 zákona.

Zpožděné lety – nároky cestujících

Ne všem cestujícím v letecké přepravě je známo, že v případě komplikací spojených s letem mohou uplatnit u leteckého dopravce nárok na paušalizovanou náhradu škody. Na tuto problematiku se dále zaměřuje náš článek.

Právo uplatnit nárok vyplývá z evropské právní úpravy, a to konkrétně z Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004 (dále jen „Nařízení“). Evropské orgány si přijetím tohoto Nařízení vzaly za cíl směřovat k zajištění vysoké úrovně ochrany cestujících. Rovněž byl brán v potaz i obecný požadavek ochrany spotřebitele, který je v evropských předpisech již imanentní.

Nařízení je aplikovatelné na všechny letecké dopravce, kteří mají licenci udělenou členským státem v souladu s nařízením Rady (EHS) č. 2407/92 (tzv. dopravce Společenství). Nařízení se pak vztahuje na lety prováděné z letiště, které leží ve Společenství, ale i na lety prováděné z letiště na území třetího státu na letiště členského státu, pokud jsou tyto prováděny dopravcem Společenství a neobdržel-li cestující náhradu nebo odškodnění v této třetí zemi (čl. 3 odst. 1 Nařízení). Pro rozsah použitelnosti Nařízení pak nehraje roli, zda je let pravidelný, nebo charterový a Nařízení se vztahuje i na cestující, jejichž dopravu zprostředkovala třetí osoba (typicky cestovní kancelář).

Předmětné Nařízení se vztahuje na tři stěžejní situace, ke kterým dochází v rámci letecké přepravy a které slovy Nařízení způsobují cestujícím závažné potíže a nepohodlí. Danými situacemi jsou:

- odepření nástupu na palubu proti vůli cestujícího,
- zrušení letu a
- delší zpoždění letu.

Stěžejní oblast zpožděných letů upravuje čl. 6 Nařízení, který v jednotlivých případech odkazuje na čl. 8 a 9 Nařízení: na čl. 8 Nařízení je odkazováno v případě, očekává-li dopravce zpoždění alespoň pěti hodin. Při tomto zpoždění má být cestujícím dána možnost volby mezi variantou zrušení letu s náhradou pořizovací ceny letenky a variantou zpátečního letu do původního místa odletu, a to při nejbližší možné příležitosti. Na čl. 9 Nařízení je odkazováno v případech menšího časového zpoždění. V daných případech je pak uplatňována hra-
bné zpoždění, a to:

- a) o dvě hodiny nebo více v případě letů o délce nejvýše 1500 kilometrů, nebo
- b) o tři hodiny nebo více v případě všech letů ve Společenství delších než 1500 kilometrů a všech ostatních letů o délce od 1500 kilometrů do 3500 kilometrů, nebo
- c) o čtyři hodiny nebo více v případě všech letů nespádajících pod písmeno a) nebo b).

Dle čl. 9 Nařízení mají cestující nárok na stravu a občerstvení v rozsahu přiměřeném době čekání a také na dva telefonní hovory. Je-li v daném případě nutný pobyt přes noc, mají cestující navíc právo na ubytování a přepravu mezi letištěm a místem ubytování.

Pro cestující je zajímavější otázka paušalizované náhrady škody. Ta je v Nařízení explicitně zmíněna pouze pro případ odepření nástupu na palubu proti vůli cestujícího a také pro případ zrušení letu. odborné veřejnosti je však již dobře znám

Rozsudek Soudního dvora EU (dále jako „SDEU“) ve věci *Sturgeon*, [1] který právo na paušalizovanou náhradu škody dovodil přes průvodní principy a zásady předmětného Nařízení a rovněž také s ohledem na obecný zákaz diskriminace i na případy zpoždění letu. Daným rozsudkem je dovozeno, že nárok na paušalizovanou náhradu škody vzniká v případě zpoždění, jež svým trváním přesahuje tři hodiny. Peněžní náhrady, které jsou poskytovány v tomto případě zpoždění, jsou vymezeny v čl. 7 Nařízení následovně:

- 1) 250 eur u všech letů o délce nejvýše 1500 kilometrů;
- 2) 400 eur u všech letů ve Společenství delších než 1500 kilometrů a u všech ostatních letů o délce od 1500 kilometrů do 3500 kilometrů;
- 3) 600 eur u všech letů nespádajících pod písmeno a) nebo b).

Rozhodnutí ve věci *Sturgeon* potvrdil SDEU i svým dalším rozhodnutím, a to ve spojené věci C-581/10 a C-629/10, jež je známé pod účastníky *Nelson*, *TUI Travel* a *International Air Transport Association*.

Letecké společnosti tento výklad Nařízení z logických důvodů příliš nevítají a snaží se jeho aplikaci zabránit všemožnými prostředky. Jelikož je povinností k náhradě škody dle tohoto Nařízení koncipována jako ryze objektivní, zaměřila se pozornost leteckých přepravců na čl. 5 odst. 3 Nařízení, který stanoví, kdy je možné se předmětné povinnosti k náhradě škody zprostit. V čl. 5 Nařízení je uvedeno, že letecký dopravce není povinen poskytnout náhradu škody dle čl. 7 Nařízení, jestliže může prokázat, že zrušení letu je způsobeno mimořádnými okolnostmi, kterým nebylo možné zabránit, i kdyby byla přijata všechna přiměřená opatření.

Letečtí dopravci v mnoha případech zdůvodňovali odmítnutí požadavku na paušalizovanou náhradu škody právě „mimořádnými okolnostmi“ ve smyslu výše citovaného čl. 5 Nařízení, které se tak logicky stalo předmětem interpretace ze strany SDEU. V rozsudku SDEU C-549/07 ve věci *Hermann* byl zdůrazněn a dále interpretován čtrnáctý bod odůvodnění Nařízení, který obsahuje demonstrativní vý-

čet mimořádných okolností. Mohou jimi být zejména případy politické nestability, povětrnostní podmínky neslučitelné s provedením letu, bezpečnostní rizika, neočekávané nedostatky letové bezpečnosti a rovněž také stávky postihující provoz leteckého dopravce. Předmětem rozsudku ve věci *Hermann* byla konkrétní otázka, zda technická závada na letadle může být subsumována pod kategorii „neočekávané nedostatky letové bezpečnosti“. K tomu SDEU uvedl, že technická závada na letadle může být nedostatkem, což však nemění ničeho na tom, že okolnosti takové události lze kvalifikovat jako mimořádné ve smyslu čl. 5 odst. 3 Nařízení pouze v případě, není-li taková událost vlastní běžnému výkonu činnosti leteckého dopravce a z důvodu své povahy či původu se vymyká jeho kontrole (což platí i pro další demonstrativně vymezené okolnosti).

Pro interpretaci pojmu „mimořádné okolnosti“ ve smyslu čl. 5 Nařízení je tedy důležité, aby předmětná událost nemohla být v letecké dopravě charakterizována jako běžná a rovněž aby se vymykala kontrole leteckého dopravce. SDEU však konstatoval, že technická závada na letadle je v řadě případů událostí běžnou. Mimořádnou událostí by porucha mohla být například tehdy, když by byl provoz doposavad bezproblémových letadel zasažen rozhodnutím příslušného orgánu či doporučením konstruktéra (zejména situace konstrukčních vad). Obdobně je mimořádnou událostí například sabotáž či teroristický útok. S ohledem na výše uvedené tak nelze za mimořádnou událost považovat například srážku letounu s ptáky nebo i situaci, kdy letecký provoz ovlivní mraky popela. [1] Tyto situace lze totiž dle SDEU považovat za ryze běžné.

Před SDEU byla dále řešena otázka celkového zpoždění, jež bylo způsobeno zpožděním prvního letu o méně než tři hodiny, jež dále vyústilo ve zmeškání jednotlivých navazujících letů. V daném případě tak žádný jednotlivý let nemusel být zpožděn o více jak tři hodiny, avšak původně plánovaný čas příletu do cílového místa určení se posunul o více jak tři hodiny. Dle SDEU se zpoždění v takovém případě musí posuzovat s ohledem na čas příletu do cílového místa určení a paušalizovaná náhrada škody náleží cestujícím i v této situaci. [3]

Často mohou také o nároku na náhradu škody rozhodovat takřka minuty. Proto se před SDEU dostala i otázka, jak přesně vymezit okamžik „času příletu“, který je podstatný právě pro určení rozsahu zpoždění. SDEU čas příletu vymezil jako, cit.: „okamžik, kdy se otevřou alespoň jedny dveře letadla, přičemž se rozumí, že cestující jsou v tomto okamžiku oprávněni letadlo opustit.“ [4]

Závěrem tak lze konstatovat, že letecké společnosti se v mnohých případech zpoždění letů zdráhají vyplatit požadovanou paušalizovanou náhradu škody dle Nařízení. Dospěje-li však celá situace do soudního řízení, letecké společnosti mohou s odmítnutím nároku cestujícího uspět pouze v případě prokázání tzv. mimořádných okolností ve smyslu čl. 5 Nařízení. Mimořádné okolnosti jsou přitom ze strany SDEU charakterizovány jako jevy nikoli běžné, které se současně vymykají kontrole leteckého dopravce. Pokud tedy letecký dopravce odmítne v případech výše popsaných cestujícím uplatněný nárok na náhradu škody, lze doporučit zastoupení advokátem, neboť to v sobě obnáší další nemalé náklady na právní zastoupení a letecké společnosti teprve poté svůj postoj přehodnotí. Poměrně restriktivní výklad SDEU k pojmu „mimořádné okolnosti“ ve smyslu čl. 5 Nařízení dává cestujícím prostor k tomu, aby svá práva v případě zpoždění či zrušení letu vůči leteckým dopravcům uplatňovali, když mnohdy arogantní přístup leteckých dopravců k cestujícím v těchto situacích cestující zastraší. V těchto situacích by pak volba advokáta cestujícímu mohla pomoci při hájení jeho práv. ●

JUDr. Jiří Hartmann, partner a advokát
Advokátní kancelář Hartmann, Jelínek, Fráňa
a partneři, s.r.o.

Poznámky:

[1] Rozsudek SDEU C-402/07 a C-432/07.

[1] Rozsudek SDEU C-257/14.

[1] Rozsudek SDEU C-11/11 ve věci *Folkers*.

[1] Rozsudek SDEU C-452/13 ve věci *Henning*.

dvořák || hager & partners

advokátní kancelář

Dvořák Hager & Partners' team is dynamic, efficient, and flexible. (Legal 500) The goal of this firm is the absolute satisfaction of its clients. The team solves problems in context of the client's needs, and takes a responsive and proactive approach, working around the clock. (Chambers and Partners)

Dvořák Hager & Partners znamená tým 40 advokátů a dalších právníků v kancelářích v Praze a Bratislavě, poskytující právní poradenství jak nadnárodním společnostem, tak českým a slovenským podnikatelům.

Advokátní kancelář Dvořák Hager & Partners je pravidelně doporučována renomovanými mezinárodními publikacemi, jako jsou **Legal 500** (oblast korporátního práva / fúzí a akvizic (M&A), finančního práva / práva kapitálového trhu, nemovitostí, řešení sporů a nově na nejvyšší příčce v oblasti pracovního práva), **Chambers and Partners** (oblast pracovního práva, M&A, korporátního práva, a práva nemovitostí) a **IFLR1000** (oblast M&A a bankovního a finančního práva).

V soutěži **Právnícká firma roku 2016** byla oceněna jako velmi doporučovaná kancelář v kategorii pracovní právo.

Naše mise: Spolehlivý osobní právník pro firmy poskytující praktické služby zaměřené na výsledky za dobrou cenu.

Komplexní právní podpora v oblasti:

- Právo obchodních společností. Fúze a akvizice
- Obchodní smlouvy. Mezinárodní obchod a přeprava
- Pracovní právo
- Financování a kapitálový trh
- Nemovitosti a výstavba
- Hospodářská soutěž. Veřejné zakázky. PPP
- Zastupování v soudních a arbitrážních řízeních
- Insolvence a restrukturalizace
- Životní prostředí a odpady
- Energetika
- Rodinné firmy, nástupnictví, family business governance

Jak vypořádat použití prostředků ze společného jmění do majetku druhého manžela?

V právní praxi se neustále objevují případy, kdy je v rámci rozvodu a vypořádání společného jmění manželů nutno řešit, jakým způsobem budou vypořádány případné investice ze společného jmění manželů do výlučného majetku druhého manžela.

Představme si hypotetický případ: Pan Novák vlastní a provozuje úspěšnou restauraci na kraji Prahy (vlastní tedy nemovitost a její vybavení, resp. závod, který je v ní provozován). Pan Novák, který dlouho neměl čas na osobní život, se jednoho dne, při organizaci svatby svého dlouholetého zákazníka seznámí s jeho sestrou, kterou si posléze vezme. Paní Nováková je poměrně úspěšná provozovatelka kadeřnického salonu. Pan Novák ani paní Nováková nijak nepřemýšlí o nutnosti upravit si nějak vztahy ohledně svého majetku a nápad s předmanželskou smlouvou, o které s nimi mluvil jejich společný kamarád, notář, odmítají jako zbytečný.

Po několika letech manželství se pan Novák rozhodne koncem roku 2004 investovat do budovy a vybavení restaurace, a jelikož na společném domácím účtu mají manželé dost peněz, bez dlouhého přemýšlení použije 500 000 Kč na úhradu některých stavebních prací (pan Novák ostatně není zcela pečlivý při svém hospodaření a papírování nesnáší).

Bohužel po skoro 20 letech manželství přichází krize, kterou se manželům nedaří překonat a připravuje se rozvod. A samozřejmě se začíná řešit finanční vypořádání. V rámci těchto diskusí si paní Nováková vzpomene, že manžel ze společných

peněz opravil vlastní dům, jehož hodnota za poslední dobu podstatně stoupla (i s ohledem na růst města a dostavbu metra). Vzniká pak tedy otázka, jak vypořádání stanovit?

Právní úprava

Právní úprava majetkového práva manželů je upravena v zákoně č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v platném znění (dále jen „občanský zákoník“), a to s účinností od 1. ledna 2014. Občanský zákoník ve svých přechodných ustanoveních stanoví, že právní poměry týkající se mimo jiné práv rodinných, se řídí právě občanským zákoníkem. To znamená, že stávající znění občanského zákoníku se použije i na případ manželů Novákových, tedy na situace, kdy je nutno v době po 1. lednu 2014 řešit vypořádání použití prostředků ze společného jmění na výlučný majetek jednoho z manželů.

Jinak samozřejmě platí, že právní otázky ohledně vzniku daných právních vztahů a vzniku společného jmění (dříve bezpodílového spoluvlastnictví manželů a následně společného jmění manželů) se i nadále posuzují podle právních předpisů účinných v době jejich vzniku, v tomto případě tedy dle zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku, v příslušném znění (dále jen „starý občanský zákoník“).

Vznik společného jmění manželů (bezpodílového spoluvlastnictví manželů)

Co se týče majetku, který patřil do společného jmění, tj. dříve do bezpodílového spoluvlastnictví manželů (dále jen „BSM“), bylo rozhodné znění § 143 a následující starého občanského zákoníku. Součástí BSM pak bylo vše, co mohlo být předmětem vlastnictví a co bylo nabyto některým z manželů za trvání manželství (s určitými výjimkami). Mezi manžely Novákovými je pak také nepochybné, že budova restaurace je stále ve výlučném vlastnictví pana Nováka, jelikož byla nabyta již před trváním manželství. Ač to manželé Novákoví také původně nevěděli, byl příjem z podnikání každého z nich součástí společného jmění.

Investice do budovy

Otázkou tedy je, jak mezi manžely vyřešit otázku vypořádání investice částky 500 000 Kč do budovy, která patří jen panu Novákoví. A to, ačkoliv se daná investice vyplatila oběma manželům, jelikož restaurace byla i díky této investici rozšířena a zvýšil se její obrat. Ustanovení § 145 resp. 146 starého občanského zákoníku upravovalo použití majetku v společném jmění tak, že mimo jeho obvyklou správu, resp. pro účely podnikání druhé-

ho manžela, jej bylo možné použít pouze se souhlasem druhého manžela. Jelikož v daném případě paní Nováková o použití uvedené částky věděla, není mezi manžele sporu o tom, že souhlas byl dán.

Výše vyrovnání při vypořádání

Pan Novák se zeptal svého advokáta, jak fungovalo vyrovnání dříve, tedy před účinností nového občanského zákoníku. Existovalo nějaké pravidlo ohledně zhodnocení, či znehodnocení dané investice?

Za účinnosti starého občanského zákoníku zákon pouze jednoduše stanovil (§ 149 starého občanského zákoníku), že: „každý z manželů je oprávněn požadovat, aby mu bylo uhrazeno, co ze svého vynaložil na společný majetek, a je povinen nahradit, co ze společného majetku bylo vynaloženo na jeho ostatní majetek.“

Soudy, které při řešení obdobných otázek postupovaly poměrně konzervativně až formalisticky, držely se uvedeného právní úpravy, vykládaly dané ustanovení velmi jednoduše, když jejich převažujícím závěrem bylo, že pro účely vypořádání společného jmění se má počítat pouze částka skutečně ze společného jmění vynaložená na majetek druhého manžela. V tomto ohledu si dovoluujeme citovat rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 22 Cdo 1195/2005, kde soud uvedl „Investice ze společného majetku na oddělený majetek spoluvlastníka se nahrazují do BSM ve výši, ve které byly vynaloženy.“

Je nutno však také dodat, že i za účinnosti starého občanského zákoníku se někteří autoři přikláněli k názoru, že na prostředky vynaložené ze společného jmění je nutno se dívat jako na určitou formu investice. Pak by mělo platit, že se nevrací pouze poskytnutá hodnota, ale též určité zhodnocení (nebo naopak dojde k poklesu tedy ke znehodnocení).[1] Vzhledem k tomu, že soudy tento postoj neměly, dovozujeme, že se s konceptem vynaložení prostředků ze společného jmění manželů na výlučný majetek jednoho z manželů jako investice neztotožnily.

Pan Novák se pak ptá, jaká pravidla platí dnes?

Občanský zákoník na uvedený nedostatek staré právní úpravy reagoval a ve svém § 742 odst. 2 stanoví mechanismus pro vypořádání investice do majetku jednoho manžela:

„Hodnota toho, co bylo ze společného majetku vynaloženo na výhradní majetek jednoho manžela, se při vypořádání SJ započítává zvýšená nebo snižená podle toho, jak se ode dne vynaložení majetku do dne, kdy společné jmění zaniklo, zvýšila nebo snížila hodnota té součásti majetku, na níž byl náklad vynaložen.“

Jak dané ustanovení vykládat? Judikatura samozřejmě neexistuje a literatura je také dosti omezená. Při použití jazykového i logického výkladu, a to i s ohledem na důvodovou zprávu a související komentáře, by se mělo dané ustanovení § 742 vykládat následovně:

pro účely vypořádání se do společného jmění má vrátit to, co z něj bylo vynaloženo na výlučný majetek jednoho z manželů („Vnos“); přičemž

částka Vnosu musí být upravena podle toho, jak narostla či se snížila hodnota daného „zhodnoceného majetku manžela“.

Pro účely vypořádání konkrétní částky Vnosu, v případě manželů Novákových částky 500 000 Kč, by pak mělo tedy být postupováno tak, že

bude stanovena hodnota předmětné nemovitosti v okamžiku provedení daných úprav financovaných částkou Vnosu (např. 5 000 000 Kč);

bude stanovena hodnota předmětné nemovitosti ke dni zániku společného jmění manželů Novákových (např. 10 000 000 Kč);

na základě výše uvedeného bude stanovena částka a procento nárůstu hodnoty dané nemovitosti (resp. bude určeno, jak se zvýšila hodnota dané výlučné součásti majetku pana Nováka). V daném případě by nárůst hodnoty činil 100%.

Jestliže by platilo, že došlo k nárůstu hodnoty majetku pana Nováka, na kterou byla použita částka Vnosu, o 100%, pak by mělo v souladu s § 742 odst. 2 občanské-

ho zákoníku platit, že pro účely vypořádání se bude počítat s částkou 1 000 000 Kč. Pak by pan Novák byl povinen pro účely vypořádání společného jmění z dané částky vyplatit 500 000 Kč (tedy celkové částky 1 000 000 Kč, jelikož druhá polovina náleží jemu).

Manželé Novákové se v našem případě dokázali dohodnout na stanovení výše uvedených hodnot, kdy využili služeb znalce, kterému oba věřili. V reálném životě to však takto jednoduché být nemusí a pak by zřejmě nastoupilo posuzování soudem určeným znalcem v rámci soudního řízení.

Závěr

Ač se výše uvedené pravidlo uvedené v § 742 odst. 2 může zdát poměrně jednoduché a spravedlivé, v praxi jeho aplikace bude jistě vyvolávat obtíže. Zejména může být či bude velmi těžké stanovit hodnotu předmětu, jehož zhodnocení či znehodnocení je rozhodné. Co se bude dít, když dojde ke změně daného předmětu, jeho spojení s jiným předmětem?

V ideálním světě by se zřejmě manželé dokázali na vyřešení dané situace za použití principů daných zákonem dohodnout a částku hodnoty daného majetku by si jistě brzy potvrdili. Realita však bývá odlišná. I proto je vhodné s možností daných situací počítat a případně je odpovídajícím způsobem upravit. ●

Stanislav Servus
Dvořák Hager & Partners,
advokátní kancelář, s.r.o.

dvořák | hager & partners
advokátní kancelář

Poznámka:

[1] J. Podaný. K náhradě tzv. investic v rámci vypořádání společného jmění manželů soudem.

Právní režim kovového implantátu aneb když pacient zatouží po titanovém suvenýru

Moderní medicína umí s využitím titanových šroubů, destiček či obdobných kovových implantátů řešit i ty nejkomplicovanější zlomeniny. Jelikož při jejich aplikaci dochází k zásahům do tělesné schránky, a tedy i do integrity lidského těla, jež právo zvláště chrání, nezbyvá ovšem než tomu přizpůsobit i právní režim kovového implantátu. Režimů přitom kovový implantát v cyklu od své výroby až po vyjmutí z těla pacienta umí vystřídat hned několik. Jaké že to jsou?

Předtím, než je kovový implantát vpraven do těla, je jeho právní status nesporný. Jakožto hmotný předmět odlišný od osoby a sloužící ke zlepšení zdraví, a tedy sloužící potřebě lidí, vyhovuje požadavkům ustanovení § 489 OZ, a je tak věcí v právním slova smyslu. Jako každá jiná věc samozřejmě může být předmětem vlastnických práv, která k němu nejčastěji hned po výrobci bude vykonávat zdravotnické zařízení využívající implantáty k lékařským účelům. Nutno dodat, že v tomto článku se hovoří především o statusu soukromoprávním.

Jinak by do hry vstupovaly i další předpisy, zejména právní úprava zdravotnických prostředků, jimiž implantáty jsou.

Okamžikem vložení implantátu do těla pacienta a jeho pevným spojením s kostí se implantát stává částí lidského těla a ustanovení § 489 OZ na něj již nemůže být aplikováno. Namísto něj je dále již nutné vycházet z § 493 OZ, podle kterého platí, že lidské tělo ani jeho části, třebaže byly od těla odděleny, nejsou věci. Spojením s tělem pacienta tak implantát získává právní status části lidského těla, a to bez ohledu na skutečnost, že se jedná o část

umělou, jež svůj fyziologický původ v lidském těle nemá.[1]

Nově se tedy implantát stává předmětem extra commercium chráněným v rámci tělesné integrity člověka a jeho nedotknutelnosti, tj. právem osobnostním ve smyslu § 81 a 93 OZ.

Oddělená část lidského těla

Potřeba ochrany implantátu coby části lidského těla po dobu, kdy je s ním skutečně spojen, je nepochybná. Nicméně ne všechny kovové implantáty jsou určeny

k tomu, aby v lidském těle zůstaly po celou dobu života člověka. Vystává zde proto otázka, jak se právní režim kovového implantátu, jenž se výše uvedeným procesem stal částí lidského těla, promění poté, co bude z těla pacienta plánovaně operativně vyjmut a od něj oddělen.

Z dikce § 493 OZ totiž nepřímo vyplývá, že lidské tělo a jeho části, třebaže od těla oddělené, požívají zvláštní právní ochrany. Tato ochrana je realizována kombinací prostředků soukromého a veřejného práva (kupř. zákonem o zdravotních službách či transplantačním zákonem). Občanský zákoník pak právní úpravu určenu k ochraně oddělených částí lidského těla obsaženou v § 111 a 112 OZ koncipuje jako projev jednoho z aspektů mnohotvárného osobnostního práva.[2]

Pokud jde pak o právní povahu, respektive režim oddělených částí lidského těla, rozhodující význam zde má ustanovení § 112 OZ:

„Člověk může přenechat část svého těla jinému jen za podmínek stanovených jiným právním předpisem. To neplatí, jedná-li se o vlasy nebo podobné části lidského těla, které lze bezbolestně odejmout bez znečitlivění a které se přirozenou cestou obnovují; ty lze přenechat jinému i za odměnu a hledí se na ně jako na věc movitou.“

Je tedy patrné, že i po oddělení od těla zůstávají tyto části „věcmi“ vyloučenými z právního obchodu, s výjimkou těch částí, jež lze od těla odejmout bezbolestně a bez znečitlivění a které se přirozeně obnovují. I na ty se ovšem pouze pohlíží jako na věci movité, aniž by se jimi oddělením od lidského těla skutečně staly.

Oddělená, umělá a přesto chráněná?

Nezbytnost operativního vyjmutí implantátu zpravidla za užití celkové anestezie pochopitelně vylučuje požadavek bezbolestnosti a absence znečitlivění, o přirozené neobnovitelnosti kovového materiálu v lidském těle ani nemluvě. Zákon samozřejmě výslovně nerozlišuje mezi přirozenou a umělou částí lidského těla, což by ovšem při aplikaci § 112 OZ na vyjmutý kovový implantát bez dalšího vedlo k až přílišné a neopodstatněné ochraně, a to

rovnou v přísnějším režimu a bez možnosti užití právní fikce, na základě níž se například na lidské vlasy alespoň pohlíží jako na věci movité, a tedy zcizitelné.

Pravidlo zakotvené v § 112 OZ tak zřejmě platí pouze pro přirozené části lidského těla, které věcmi nebyly ani nikdy v minulosti, zatímco vyjmutý implantát se opět stává věcí ve smyslu § 489 OZ, a může být znovu předmětem absolutních vlastnických práv.

Komentářová literatura[3] tomuto závěru přisvědčuje argumentací, že oddělená umělá část lidského těla nemá tak silnou osobnostní stránku, a není zde tudíž důvod, aby po oddělení sdílela stejný právní osud jako část přirozená.

Vyjmutý implantát jako předmět vlastnického práva

Oddělením od zbytku těla se tedy umělá část nepochybně opět stává předmětem majetkových práv a vzniká k ní vlastnické právo. Otázkou ale je, komu?

Jakákoli vazba na výrobce či zdravotnické zařízení je bezesporu přerušena, neboť za užití implantátu jako věci sloužící potřebě lidí pacient poskytl zdravotnickému zařízení úplatu (většinou hrazenou ze zdravotního pojištění). Jako část těla implantát následně nepatří nikomu, neboť není způsobilý být předmětem vlastnických práv.

Vyjmutím se však implantát opět stává věcí, a to nikoli pouze na základě právní fikce dle § 112 OZ, nýbrž věcí se všemi atributy vyžadovanými § 489 OZ. Výchozí diskuse zde pak nabízí opět komentářová literatura,[4] která na oddělení umělé části lidského těla pohlíží jako na originární způsob nabytí vlastnictví. Lze tedy uzavřít, že originárním vlastníkem je člověk, jemuž byla umělá část těla odňata.

Na oddělené části lidského těla ovšem pamatuje též vyhláška č. 93/2016 Sb., o Katalogu odpadů, která je výslovně uvádí ve výčtu odpadu vznikajícího v souvislosti s poskytováním zdravotní péče. Zdravotnické zařízení tak pravděpodobně s vyjmutým implantátem (coby oddělenou částí lidského těla) bude nakládat pri-

márně jako s odpadem. Pacient požadující vydání kovového materiálu by tak mohl „narázet“ právě na pravidla pro nakládání s takovým odpadem.

Závěrem

Kovový implantát se z pohledu práva chová tak trochu jako chameleon střídající namísto tělesného zbarvení právní povahu. Bez většího zaváhání lze však konstatovat, že kovový implantát se po vyjmutí z lidského těla stává opět věcí ve smyslu § 489 OZ. Jeho vlastníkem se pak stává pacient, z jehož těla byl implantát vyjmut, nikoli například lékař, který vyjmutí provedl.

Originárně vznikající vlastnické právo pacienta se ovšem může dostat do konfliktu s povinností zdravotnického zařízení naložit s implantátem jako s odpadem. Pokud by si však pacient svůj vyjmutý implantát přesto chtěl uchovat jako kuriózní suvenýr, bylo by patrně možné argumentovat tím, že Katalog odpadů hovoří o částech lidského těla. Tou ale implantát přestává být okamžikem vyjmutí z lidského těla, kdy se stává opět věcí dle § 489 OZ.

Po sterilizaci zde ostatně nejsou ani jiné důvody (ochrana zdraví), aby na vyjmutý kovový implantát bylo nahlíženo stejně jako na oddělené přirozené části lidského těla. ●

.....
Mgr. Veronika Tomanová
 advokátní koncipientka
 Mališ Nevrlka Legal, advokátní kancelář, s.r.o.

[Mališ Nevrlka Legal](#)

Poznámky:

- [1] Komentář ASPI k § 111 a 493 OZ.
- [2] Komentář ASPI k § 111 OZ.
- [3] Lavický a kol.: Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1-654). Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, k § 493 OZ.
- [4] Lavický a kol.: Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1-654). Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, k § 112 OZ.

Možnosti zaměstnavatele snížit zaměstnanci zahraniční stravné při zahraniční pracovní cestě

Cílem tohoto článku je blíže se zaměřit na možnosti zaměstnavatele v podnikatelské sféře snížit zaměstnanci zahraniční stravné, neboť pro mnoho zaměstnavatelů představuje výše zahraničního stravného do některých zemí s vyšší kupní silou celkem citelný finanční výdaj, který by si případně přáli v rámci zákonných možností upravit.

Při zahraniční pracovní cestě zaměstnanci náleží náhrada (i) jízdních výdajů, (ii) případně jízdních výdajů k návštěvě člena rodiny, (iii) výdajů za ubytování, (iv) stravovacích výdajů v cizí měně (dále jen „zahraniční stravné“) a (v) dalších nutných vedlejších výdajů. Dobrovolně může zaměstnavatel při zahraniční pracovní cestě zaměstnanci poskytnout i další cestovní náhrady. Niž se však zaměříme pouze na zahraniční stravné.

Zahraniční stravné

Právní úpravu nalezneme v zákoně č. 262/2006 Sb., zákoník práce, v platném

znění (dále jen „zákoník práce“), v části sedmé ve spojení s prováděcím předpisem, kterým je v současnosti vyhláška Ministerstva financí č. 366/2016 Sb. o stanovení výše základních sazeb zahraničního stravného pro rok 2017, v platném znění (dále jen „prováděcí předpis“). Obdobný předpis by měl být vydáván Ministerstvem financí každoročně k 1. lednu.

Na zahraniční stravné má zaměstnanec při zahraniční pracovní cestě zásadně nárok. Zahraniční pracovní cestou se rozumí cesta konaná mimo území České republiky. Dobou rozhodnou pro vznik práva zaměstnance na náhradu cestovních výdajů v cizí zemi je doba přechodu státní hranice České republiky, kterou oznámí zaměstnanec zaměstnavateli, nebo doba odletu z České republiky a příletu do České republiky při letecké přepravě. Pokud by zaměstnanec na zahraniční pracovní cestě překročil hranice několika států, výše stravného by se určila ze základní sazby určené pro stát, ve kterém zaměstnanec stráví v kalendářním dni nejvíce času.

Příloha prováděcího předpisu pak obsahuje přehlednou tabulku základních denních sazeb zahraničního stravného s uvedením příslušné měny pro jednotlivé státy (dále jen „základní sazba“).

Zaměstnavatel je před započítáním zahraniční pracovní cesty povinen zaměstnance informovat (zpravidla písemně) o podmínkách, které mohou ovlivnit poskytování a výši cestovních náhrad, zejména dobu a místo nástupu a ukončení cesty, místo plnění pracovních úkolů, způsob dopravy a ubytování; přitom musí přihlížet k oprávněným zájmům zaměstnance. Tyto podmínky totiž, jak je níže dále uvedeno, mohou mít vliv na případné krácení zahraničního stravného.

Zaměstnanci přísluší zahraniční stravné v závislosti na délce pracovní cesty

- a) ve výši základní sazby, jestliže doba strávená mimo území České republiky trvá v kalendářním dni déle než 18 hodin;
- b) ve výši dvou třetin základní sazby, trvá-li tato doba déle než 12 hodin, nejvýše však 18 hodin (dále jen „zahraniční stravné ve dvoutřetinové výši základní sazby“);
- c) ve výši jedné třetiny základní sazby, trvá-

li tato doba 12 hodin a méně, avšak alespoň 1 hodinu (dále jen „zahraniční stravné v třetinové výši základní sazby“).

Lze zaměstnanci stravné zkrátit? V zásadě, ano. Možnosti jsou následující:

Snížení základní sazby zahraničního stravného rozhodnutím zaměstnavatele

Zaměstnavatel má možnost v souladu s § 170 zákoníku práce se zaměstnancem před jeho vysláním na zahraniční pracovní cestu sjednat, případně určit (nejlépe např. vnitřním předpisem) odlišnou, respektive sníženou, základní sazbu zahraničního stravného oproti základní sazbě stanovené v prováděcím předpisu, přičemž tato základní sazba musí činit alespoň 75% základní sazby zahraničního stravného stanoveného prováděcím předpisem pro stát, ve kterém zaměstnanec stráví v kalendářním dni nejvíce času. Snížení základní sazby je tedy možné až o 25%.

Snížení v případě zajištění bezplatného stravování

Další možnosti snižování zahraničního stravného se nabízejí, pokud zaměstnavatel zajistí zaměstnanci během zahraniční pracovní cesty bezplatné stravování. Výše krácení zahraničního stravného pak závisí na počtu jídel, která zaměstnavatel během dne bezplatně poskytne. Pokud zaměstnavatel předem snížil tzv. základní sazbu stravného, je na základě výše uvedeného dále oprávněn tuto sníženou základní sazbu dále krátit o poskytnutá bezplatná jídla. Důležité je však říci, že tato jídla musí mít charakter hlavního jídla, tedy snídaně, oběd a večeře, a zaměstnanec se na těchto jídelch finančně nepodílí. Bylo-li zaměstnanci během zahraniční pracovní cesty poskytnuto takové bezplatné jídlo, přísluší zaměstnanci zahraniční stravné ve výši základní sazby (případně snížené základní sazby), která bude dále snižována o každé bezplatné jídlo až o hodnotu

- a) 70% snížené základní sazby, jde-li o zahraniční stravné v třetinové výši základní sazby,

- b) 35% snížené základní sazby, jde-li o zahraniční stravné ve dvoutřetinové výši základní sazby,
- c) 25% snížené základní sazby, jde-li o zahraniční stravné ve výši základní sazby.

Dodejme ještě, že při poskytování bezplatných jídel by zaměstnavatel měl dbát oprávněných zájmů zaměstnance, kdy by měl respektovat stravovací návyky svých zaměstnanců s ohledem na možné diety, vegetariánství a podobně. Samozřejmostí by také mělo být to, že oběd nebo večeře, případně obě tato jídla, by měla být poskytnuta jako teplá jídla.

Praktický příklad – pětidenní pracovní cesta ve Švýcarsku

V případě pětidenní pracovní cesty zaměstnance ve Švýcarsku za předpokladu, že zaměstnanec stráví ve Švýcarsku v každém z těchto dnů déle než 18 hodin, by při nekrácení zahraničního stravného zaměstnanci náleželo 375,00 CHF (5 x 75,00 CHF); základní sazba zahraničního stravného v roce 2017 pro Švýcarsko totiž činí 75,00 CHF. Zaměstnavatel má možnost vnitřním předpisem snížit základní sazbu až o 25%; výše základní sazby by tedy mohla činit například 57,00 CHF (zaokrouhuje se vždy na celé měnové jednotky směrem nahoru). Pokud zaměstnavatel zajistí zaměstnanci po dobu zahraniční pracovní cesty bezplatné stravování ve formě snídaně, oběda a večeře, denní sazba ve výši 57,00 CHF by se dále snížila o 75%, tj. na výslednou denní částku zahraničního stravného ve výši 14,25 CHF; při pětidenní pracovní cestě by výše zahraničního stravného činila pouze 71,25 CHF. ●

Mgr. Regina Huntley,
advokátka / Senior Associate
Rödl & Partner, advokáti, v.o.s.

Rödl & Partner

Ing. Markéta Jandová
manažerka odboru doplňkové služby

Věnujte se důležitějším věcem, starosti nechte nám

Důvěřujte ČEZ ASISTENČNÍM SLUŽBÁM, ať už doma řešíte jakýkoli problém. O vše se za vás postaráme.

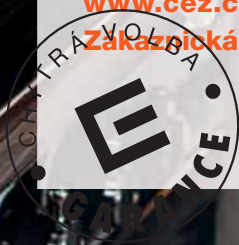
Prověřili jsme pro vás techniky, kteří vám pomohou s opravou domácích spotřebičů, při haváriích vody nebo plynu i s otevřením zablokovaných dveří. Kdykoli vás potká něco nečekaného, stačí nám zavolat. S námi máte jistotu, že je vaše domácnost v bezpečí.

Ulehčete si život unikátními produkty a službami od ČEZ.

www.cez.cz/asistencnisluzby
Zákaznická linka 371 100 100

JSME S VÁMI. SKUPINA ČEZ

Obchodní listiny v praxi?

V rámci naší praxe jsme se již nejednou setkali s tím, že někteří podnikatelé nedostatečně plní svou zákonnou povinnost uvádět na svých tzv. obchodních listinách předepsané údaje. Účelem tohoto příspěvku je proto stručné shrnutí toho, co se má vlastně obchodními listinami na mysli, co přesně je na nich třeba uvádět, ale především toho, co podnikateli, který toto nerespektuje, hrozí. Jsou to totiž právě sankce za neplnění naznačených povinností, které si řada podnikatelů vůbec neuvědomuje. Zdá se sice, že v praxi zatím tyto sankce nejsou příliš uplatňovány. Nelze však vyloučit, že se tato praxe nezmění.

Povinné údaje na obchodních listinách

Základ právní úpravy obchodních listin v současnosti představuje § 435 zákona č. 89/2012 Sb., Občanský zákoník (dále jen „OZ“), který v odstavci 1 uvádí:

Každý podnikatel musí uvádět na obchodních listinách a v rámci informací zpřístupňovaných veřejnosti prostřednictvím dálkového přístupu své jméno a sídlo. Podnikatel zapsaný v obchodním rejstříku uvede na obchodní listině též údaj o tomto zápisu včetně oddílu a vložky; podnikatel zapsaný v jiném veřejném rejstříku uvede údaj o svém zápisu do tohoto rejstříku; podnikatel nezapsaný ve veřejném rejstříku uvede údaj o svém zápisu do jiné evidence. Byl-li podnikateli přidělen identifikující údaj, uvede i ten.

Jinou evidencí bude v praxi především živnostenský rejstřík.

Odstavec druhý uvedeného ustanovení pak umožňuje na obchodních listinách uvádět i jiné údaje, pokud nejsou způsobily vyvolat klamavý dojem.

Pro obchodní korporace je pak tato povinnost ještě konkretizována v § 7 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích) (dále jen „ZOK“), který především ve svém prvním odstavci uvádí, že:

Uvádí-li kapitálová společnost nebo družstvo na obchodních listinách také údaj o svém základním kapitálu, musí se tento údaj týkat pouze upsané a splacené části základního kapitálu.

Pokud jde tedy o podnikatele, který je zároveň obchodní korporací, je povinen na svých obchodních listinách uvádět tyto informace:

- Svě jméno (firmu)
- Sídlo (adresa zapsaná ve veřejném rejstříku)
- Údaj o zápisu v obchodním rejstříku, a to včetně oddílu a vložky
- Identifikující údaj (identifikační číslo)
- Pokud uvádí údaj o svém základním kapitálu, tak se tento údaj musí týkat pouze jeho upsané a splacené části

Co vše je obchodní listinou?

Pro plnění shora naznačených povinností je však nezbytné určit, co se vlastně myslí pojmem obchodní listina. Tento pojem byl zaveden zákonem č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, a to konkrétně v jeho § 13a, ze kterého bylo zřejmé, že obchodními listinami se myslí objednávky, obchodní dopisy, faktury a případně smlouvy. OZ však v citovaném § 435 toto explicitní vyjmenování obchodních listin nepřevzal a nabízí se proto otázka, zda lze i nadále vycházet z uvedeného původního výčtu. Odpověď přitom není jednoznačná, když jeden odborný názor uvádí, že obchodními listinami se budou i nadále rozumět výše uvede-

né dokumenty.[1] Nicméně komentářová literatura k zmíněnému § 7 ZOK uvádí, že: „Dosavadní odkaz na smlouvy anebo faktury jde podle našeho soudu nad rámec požadavků směrnice, a protože to zákon výslovně nepředpokládá, tyto listiny nelze bez dalšího považovat za obchodní listiny ve smyslu § 435 NOBčZ, resp. § 7.“[2] Z důvodu opatrnosti však doporučujeme výše uvedené údaje uvádět i na smlouvách a fakturách.

Webové stránky

Z výše uvedeného je zřejmé, že podnikatel je povinen předepsané údaje uvádět i v rámci informací zpřístupňovaných veřejnosti prostřednictvím dálkového přístupu. Tímto se rozumí především internetové stránky podnikatele, jsou-li zřízeny. Toto pravidlo je pak pro akciové společnosti ještě modifikováno v § 7 odst. 2 ZOK, který výslovně předpokládá, že internetové stránky musí být zřízeny povinně a musí být navíc pro veřejnost jednoduše dostupné a zdarma. Tyto internetové stránky akciové společnosti navíc musí být průběžně aktualizovány a musí na nich být uveřejněny údaje, které je povinna uvádět na obchodních listinách (viz výše) a další údaje stanovené ZOK. Pokud si internetové stránky zřídí (dobrovolně) také společnost s ručením omezeným, vztahuje se na ni § 7 odst. 2 ZOK obdobně.

Zahraniční osoby

Pro úplnost je vhodné uvést, že na vybrané zahraniční entity se shora uvedené povinnosti uplatní také, a to obdobně. Vyplyvá to z § 7 odst. 4 ZOK, který zní:

Odstavce 1 až 3 se použijí obdobně ve vztahu k závodu zahraniční kapitálové společnosti nebo zahraničního družstva nebo k jeho pobočce. Údaj o zápisu zahraniční osoby do evidence podnikatelů ve státě, jehož právem se zahraniční osoba řídí, se nevyžaduje, ledaže toto právo zápis do takové evidence ukládá nebo umožňuje.

Sankce

Neuvedení některého z povinných údajů na obchodní listině zásadně nezpůsobuje neplatnost či zdánlivost předmětného právního jednání (za předpokladu, že jinak jsou naplněny náležitosti, které zákon na obsah právních jednání klade).[3] Nicméně, z praktického pohledu je důležité upozornit na to, že neplnění výše uvedených povinností určité (pro podnikatele) nepříznivé důsledky mít může.

Předně je třeba zmínit § 24 odst. 1 písm. c) zák. č. 200/1990 Sb., o přestupcích, dle kterého se přestupku dopustí ten, kdo poruší povinnost uvádět na všech objednávkách, obchodních dopisech, fakturách,

smlouvách a v rámci informací zpřístupňovaných veřejnosti prostřednictvím dálkového přístupu údaje o své obchodní firmě, a nemá-li ji, o jménu a příjmení nebo názvu, sídle nebo místu podnikání, zápisu do obchodního rejstříku včetně spisové značky, podnikatelé nezapsaní v obchodním rejstříku údaj o zápisu do jiné evidence, v níž jsou zapsáni, popřípadě o zápisu organizační složky podniku nebo podniku zahraniční osoby do obchodního rejstříku, včetně spisové značky. Za tento přestupek lze přitom uložit pokutu do 50 000 Kč nebo zákaz činnosti do jednoho roku.

Zde je třeba zdůraznit, že od 1. 7. 2017 bude platit nová úprava přestupkového práva a uvedený přestupek bude nově obsažen v zákoně č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, a to konkrétně v jeho § 9 odst. 2 písm. a) bod 1, dle kterého se právnická nebo podnikající fyzická osoba dopustí přestupku tím, že nesplní povinnost uvádět na obchodních listinách a v rámci informací zveřejňovaných způsobem umožňujícím dálkový přístup údaje o své obchodní firmě, a nemá-li ji, o svém jménu, sídle, zápisu do obchodního rejstříku, včetně oddílu a vložky, nebo do jiného veřejného rejstříku, popřípadě do jiné evidence, pokud jde o osobu nezapsanou ve veřejném rejstříku, a identifikační číslo osoby, bylo-li jí přiděleno. Nově přitom dojde ke zvýšení možné pokuty za tento přestupek až na 100 000 Kč. Na druhou stranu však odpadne možnost uložit zákaz činnosti. Podle § 9 odst. 2 písm. b) stejného zákona se pak přestupku dopustí právnická nebo podnikající fyzická osoba tím, že, uvede na obchodní listině údaje, které jsou způsobilé vyvolat klamavý dojem. Za tento přestupek bude možné uložit pokutu až do 50 000 Kč, přičemž spolu s touto pokutou bude možné uložit i zákaz činnosti až do jednoho roku.

Pokud jde o podnikatele zapsaného v obchodním rejstříku, je kromě sankcí za přestupek potřeba zmínit také § 107 zák. č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob, dle kterého lze uložit pořádkovou pokutu až do výše 100 000 Kč, pokud zapsaná osoba neuvádí na svých obchodních listinách údaje stanovené jiným zákonem (viz § 435 OZ) nebo neplní-li povinnost průběžného uveřejňování povinných skutečností způso-

bem umožňujícím dálkový přístup podle zákona upravujícího právní poměry obchodních společností a družstev (viz § 7 ZOK).

Pro některé (především menší) podnikatele se může jednat o poměrně citelné sankce, kterým lze však poměrně snadno předejít, pokud budou důsledně na všech svých obchodních listinách a případně i na internetových stránkách uvádět shora popsané údaje. ●

**JUDr. Filip Seifert, MBA, advokát, společník
Mgr. Ondřej Cibák, advokátní koncipient
SEIFERT A PARTNEŘI
advokátní kancelář, s.r.o.**

Poznámky:

- [1] Lasák, Jan. § 435 [Údaje na obchodních listinách]. In: Bílková, Jana, Černý, Michal, Čuhelová, Kateřina, David, Ludvík, David, Radovan, Dobrovolná, Eva, Fojtík, Lumír, Handlar, Jiří, Havlan, Petr, Holejšovský, Josef, Horecký, Jan, Hulmák, Milan, Hurdík, Jan, Hrdlička, Miloslav, Koukal, Pavel, Lasák, Jan, Lavický, Petr, Lazíková, Jarmila, Lebeda, Martin, Podivínová, Martina Kuloglija, Pondikasová, Tereza, Ronovská, Kateřina, Ruban, Radek, Ševček, Marek, Tůma, Pavel, Vitek, Jindřich. Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654). 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2014, s. 1654. ISBN 978-80-7400-529-9.
- [2] Havel, Bohumil. § 7 [Obchodní listiny a internetové stránky]. In: Štenglová, Ivana, Havel, Bohumil, Čileček, Filip, Kuhn, Petr, Šuk, Petr. Zákon o obchodních korporacích. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2013, s. 18. ISBN 978-80-7400-480-3.
- [3] Lasák, Jan. § 435 [Údaje na obchodních listinách]. In: Bílková, Jana, Černý, Michal, Čuhelová, Kateřina, David, Ludvík, David, Radovan, Dobrovolná, Eva, Fojtík, Lumír, Handlar, Jiří, Havlan, Petr, Holejšovský, Josef, Horecký, Jan, Hulmák, Milan, Hurdík, Jan, Hrdlička, Miloslav, Koukal, Pavel, Lasák, Jan, Lavický, Petr, Lazíková, Jarmila, Lebeda, Martin, Podivínová, Martina Kuloglija, Pondikasová, Tereza, Ronovská, Kateřina, Ruban, Radek, Ševček, Marek, Tůma, Pavel, Vitek, Jindřich. Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654). 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2014, s. 1654. ISBN 978-80-7400-529-9.

LAND BOUNDARIES
3,047 KMNATURAL
RESOURCESCOAL SULFUR COPPER NATURAL GAS
SILVER LEAD SALT AMBER ARABLE LANDAREA
78,866 SQ. KMADMINISTRATIVE
DIVISIONSMORAVSKOSLEZSKY KRAJ
JIHOČESKY KRAJ VYSOČINA
OLOMOUČSKÝ KRAJ ZLINSKÝ KRAJ
LIBEREČSKÝ KRAJ JIHO-MORAVSKÝ KRAJ
KARLOVARSKÝ KRAJ KRALOVÉHRADSKÝ KRAJ
PLZEŇSKÝ KRAJ ÚSTEČSKÝ KRAJ PRAHA
STŘEDOCESKÝ KRAJ PARDUBICKÝ KRAJPOPULATION
10.2 MILLIONPORTS
& TERMINALSPRAHA
ÚSTÍ NAD
LABEM
DECINGEOGRAPHIC
COORDINATES
43 00 N 25 00 ENATURAL
RESOURCESHARD COAL GRAPHITE
SOFT COAL KAOLINTIMBER
CLAYAGRICULTURE
PRODUCTSWHEAT POULTRY
SUGAR BEETS
HOPS FRUIT PIGS
POTATOES

21

AIRPORTS

EXPORTS

MACHINERY & TRANSPORT EQUIPMENT

RAW MATERIALS

FUELS CHEMICALS

INDUSTRIES

METALLURGY MOTOR VEHICLES

MACHINERY & EQUIPMENT

GLASS ARMAMENTS

INTERNET
COUNTRY CODE28
OCT
NATIONAL
HOLIDAY

.CZ

VÁŠ PARTNER NA PRÁVNÍM TRHU

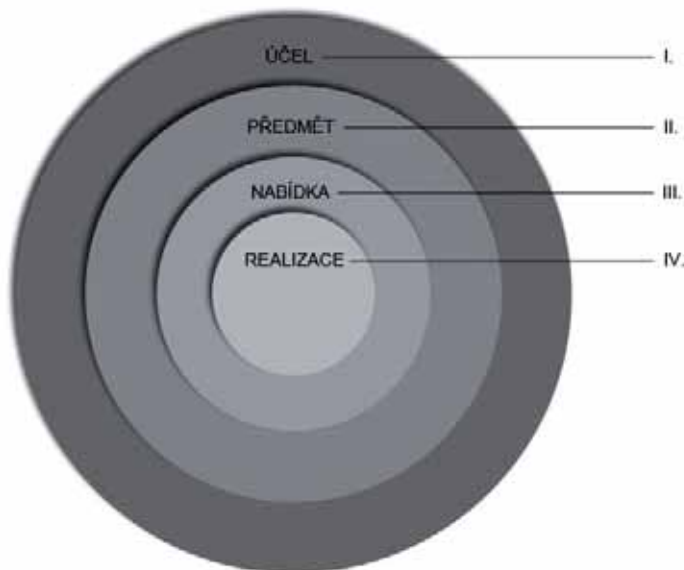
- fúze a akvizice
- bankovníctví a finance
- projekty v energetice & infrastruktuře
- nemovitosti
- sporná agenda
- pracovní právo
- ochrana osobních údajů a právní úprava IT

ALBANIA AUSTRIA BOSNIA & HERZEGOVINA BULGARIA CROATIA CZECH REPUBLIC
HUNGARY POLAND ROMANIA SERBIA SLOVAK REPUBLIC SLOVENIA UKRAINE

WOLF THEISS | Pobřežní 12, Praha 8 | praha@wolftheiss.com | www.wolftheiss.com

Předběžná tržní konzultace – návod na použití

Předběžná tržní konzultace je nový institut v zákoně o zadávání veřejných zakázek, který má sloužit na jedné straně zadavatelům, aby si ujasnili představu o účelu a předmětu veřejné zakázky, a na straně druhé otevírá prostor dodavatelům k lobování, jež je usměrňováno nezávislými experty a konkurujícími dodavateli.

Zdroj: Mgr. Libor Pavlíček

Podstatou se předběžné tržní konzultace podobají průzkumu trhu (laicky též užívaný termín poptávkové řízení) a soutěžnímu dialogu. Podstatná odchylka předběžných tržních konzultací od neformálního průzkumu trhu je to, že předběžné tržní konzultace jsou v zákoně výslovně upraveny v § 33 ZZVZ a zadavatel má při uskutečňování postupovat v souladu se zásadami. Na rozdíl od soutěžního dialogu jako typového druhu řízení jsou předběžné tržní konzultace formalizovanou fází předcházející samotnému zadávacímu řízení.[1] Článek má za cíl vedle obecného rozboru podat i konkrétní návod k postupu a povzbudit zadavatele k využívání potenciálu, který předběžné tržní konzultace nesporně skýtají. Účel a fungování předběžných tržních konzultací budu demonstrovat s pomocí příkladu a schématu.

U schématu si představme pod I. nasyčení hladu, pod II. jídlo, pod III. buď těstoviny nebo salát nebo brambory a pod IV. bezvaječné těstoviny s bazalkovým pestem. Pociť hladu zadavatele dává vzniknout potřebě hlad nasytit, ale zadavatel neví přesně, jak na to. Předběžné tržní konzultace řeší body I. a II. a následná veřejná zakázka a zadávací řízení se projeví v dalších bodech. Následující výklad vnímejme z této perspektivy.

Účel předběžných tržních konzultací

Prostřednictvím předběžných tržních konzultací (dále jen „konzultace“) seznamuje zadavatel neomezený okruh adresátů se záměry realizovat veřejnou zakázku a alespoň v hrubých rysech definuje svoje potřeby, které budou v posloupnosti k předmětu a účelu veřejné zakázky. Za-

davatel očekává odezvu trhu a jeho hráčů, kteří představí možnosti realizace ještě ve fázi před samotným zadáním zakázky. Zmíněnými adresáty jsou všichni potenciální dodavatelé a odborníci. O předběžných tržních konzultacích nelze hovořit, pokud zadavatel nezapojí do účasti alespoň jednoho odborníka (nezávislého experta) a jednoho dodavatele. Mezi těmito účastníky (zadavatel-dodavatel-expert) pak probíhá výměna informací ohledně nevhodnějších zadávacích podmínek, variant řešení a zhodnocuje se i samotná potřeba veřejné zakázky. Stejně jako při průzkumu trhu i v konzultacích zadavatel lokalizuje dodavatele a obecně zjišťuje situaci na trhu.

Náležitosti z pohledu ZZVZ

Ustanovení § 33 ZZVZ umožňuje vést konzultace prakticky libovolným způsobem. Limitujícím faktorem jsou negativ-

ní důsledky, které mohou konzultace mít v následné veřejné zakázce a kterých se zadavatel během konzultací musí vyvarovat. Je to především narušení či ohrožení hospodářské soutěže a z toho odvozená zásada zákazu diskriminace a dále nedodržení zásady transparentnosti. Ve Směrnici 2014/24/EU (dále jen „směrnice“) je zásada transparentnosti zmíněna výslovně a do českého ZZVZ je promítnuta konkrétním odkazem na postup dle ustanovení § 211 ZZVZ, kde je upravena komunikace mezi zadavatelem a dodavatelem. Transparentnost postupu je zajištěna písemnou formou, která zanechává auditní stopu a slouží tak k pozdější přezkoumatelnosti postupu zadavatele. Zadavatel zaznamenává důležité uzlové body, které vedly ke klíčovým výsledkům konzultací a tento zápis bude jednak podkladem pro kontrolní orgány a jednak se může stát i inspirací pro jiné zadavatele, kteří řeší obdobnou potřebu. Netřeba dodávat, že písemná forma je vhodná pojistka proti podezření z podvodu či manipulace a předchází tak vzniku korupčního prostředí. Zejména ve vztahu k obchodnický zdatnějším dodavatelům musí zadavatel zachovávat obezřetnost a kritický přístup k výstupům konzultací, aby nechtěně nedopustil zvýhodnění některého řešení, což by vedlo k pokřivení hospodářské soutěže v případném navazujícím zadávacím řízení. Dodavatelé jednají ve vlastním zájmu a mazaně lobují ve svůj prospěch.

Paralela k soukromému právu

Jelikož jsou konzultace otevřené a volnou soutěží myšlenek účastníků na bázi vyjednávání, nabízí se paralela k soukromému právu a předšmluvní negociaci. Tato paralela je použitelná, protože zadavatel při konzultacích nevystupuje ve vrchnostenské pozici. Obsahem vyjednávání není smlouva, ale samotná veřejná zakázka a zadávací podmínky. Konzultace je zahájena výzvou k podání návrhu řešení, tedy obdobou invitatio ad offerendum a zadavatel vyzývá k participaci na utváření konkrétních zadávacích podmínek. Výzvou ke konzultaci nemá zadavatel v úmyslu se nijak právně zavázat, ale pouze projevuje zájem o realizaci řešení a naplnění účelu veřejné zakázky.

Výhody a očekávaný výsledek

Konzultace jsou týmová práce a dílo jeho účastníků, kde především aktivita a zájem dodavatelů (včetně malých a středních podniků) budou hybnou silou, která obstará zadavateli více porovnatelných variant, na základě kterých stanoví zadávací podmínky. Otevřenost a neformálnost konzultací napomáhá v objevování netradičních a pokrokových řešení šitých na míru potřebám zadavatele a může přispět k inteligentnímu a udržitelnému růstu.[2] Během konzultací se zvyšuje informovanost, když účastníci získávají relevantní a objektivní data, maximálně je využíván potenciál trhu a tříbí se realizovatelná a nejvhodnější řešení ve smyslu value for money. Výstupem konzultací jsou zadávací podmínky pro následnou veřejnou zakázku a dosažení všeobecného porozumění mezi potenciálními smluvními partnery ještě v přípravné fázi. V neposlední řadě získá zadavatel předpokládanou hodnotu veřejné zakázky.

Návod

Předběžná tržní konzultace může mít v režimu různou podobu a bude záležet na konkrétní potřebě zadavatele, která forma se ukáže jako nejlépe padnoucí. Vedle písemné výzvy ke konzultacím vyvěšené na internetových stránkách zadavatele připadá v úvahu i publikace výzvy v oborových časopisech a aktivní účast zadavatele na internetových fórech, které tematicky souvisejí s účelem konzultací. Další efektivní formou je pořádání konferencí či panelových diskusí. Všechno, co dokáže přitáhnout ke konzultacím více účastníků, je správné. Trvání konzultací není nijak časově omezeno a probíhají tak do doby, než zadavatel získá jistotu, že má dostatek podkladů pro rozhodnutí o zahájení či nezahájení veřejné zakázky.

Z výzvy by mělo být jasné, čeho se týká a jaký účel sleduje, aby dodavatelé a experti mohli případně zvážit svůj zájem na účasti. V souladu se zásadou transparentnosti zadavatel protokolárně zaznamená jména účastníků, obecný předmět konzultací a jednotlivé uzlové body s výsledky. V případě, že zadavatel zahájí následně zadávací řízení, může protokol použít jako součást zadávací dokumentace

a tím splní povinnost stanovenou v ustanovení § 36 odst. 4 ZZVZ.[3]

Závěr

Vratme se nyní ke schématu z úvodu a namodelujme si (s trochou nadsázky) jeden z hypotetických závěrů. Zadavatel vedl konzultace s dodavatelem a experty s cílem zjistit, jak nejlépe nasytit hlad. Došel ke zjištění, že zahájí-li veřejnou zakázku se zadávacími podmínkami soustředěnými na předmět jídla, dostal by v zadávacím řízení od dodavatelů širokou nabídku druhů jídel všech možných chutí, v různé kvalitě, nutriční hodnotě a ceně. Nabídky by mohli realizovat dodavatelé z řad cateringových společností, restaurací, výrobců a dovozců potravin nebo i přímo farmářů či kuchařů-živnostníků. Nejpřekvapivějším zjištěním v rámci konzultací bylo pro zadavatele odborné stanovisko zúčastněného experta, že hlad je jen převlečená žízeň a proto se zadavatel rozhodl, že rozšíří zadávací podmínky v předmětu ještě o nápoje. ●

Mgr. Libor Pavlíček, advokátní koncipient
MORENO VLK & ASOCIADOS
advokátní kancelář

Moreno Vlk & Asociados
Abogados Consultores | Magisterio | Colegiado en Law
Prato | Madrid | Bratislava

Poznámky:

- [1] Tomu odpovídá i systematické zařazení. Ve Směrnici 2014/24/EU jsou předběžné tržní konzultace zařazeny pod hlavu II. Pravidla pro zadávání veřejných zakázek, kapitolu III. Průběh řízení a oddíl I. Příprava. V ZZVZ jsou zařazeny na začátek části druhé – Základní ustanovení o zadávacích řízeních.
- [2] Směrnice 2014/24/EU, čl. 47, Strategie Evropa 2020.
- [3] § 36 odst. 4 ZZVZ: Pokud zadávací dokumentace obsahuje informace, které jsou výsledkem předběžné tržní konzultace, zadavatel označí v zadávací dokumentaci tyto informace, identifikuje osoby, které se na předběžné tržní konzultaci podílely, a uvede všechny podstatné informace, které byly obsahem předběžné tržní konzultace.

Ke smluvnímu omezení povinnosti dopravce nahradit škodu

Je všeobecně známo, že jako v jiných činnostech, i v souvislosti s dopravou, může vzniknout škoda. V tomto článku se zaměříme na otázku, zda dopravce může dohodou s odesílatelem svoji odpovědnost za škodu vyloučit nebo ji omezit. Samotným podmínkám vzniku odpovědnosti za škodu se však věnovat nebudeme.

Rozsah článku bude přitom s ohledem na šíři tématu omezen pouze na vnitrostátní právní úpravu týkající se přepravy zboží, zejména úpravu zákona č. 89/2012 Sb. občanského zákoníku, když budou pominuty otázky mezinárodní přepravy, jak jsou vymezeny například v Úmluvě o přepravní smlouvě v mezinárodní silniční nákladní dopravě (CMR), ale též v jiných mezinárodních smlouvách týkajících se příslušného druhu dopravy.

Ve stručnosti lze pro úvod připomenout, že škoda v rámci přepravy zboží vznikne s ohledem na ustanovení § 2913 odst. 1 občanského zákoníku typicky tím, že dopravce poruší svoji smluvní povinnost. Tato smluvní povinnost je v zásadě vymezena v ustanovení § 2555 odst. 1 ob-

čanského zákoníku, tedy jako povinnost dopravce přepravit zásilku odesílatele z místa odeslání do místa určení. Na tuto základní povinnost jsou následně navázány další povinnosti dopravce, rozvedené v ustanovení § 2555 a násl. občanského zákoníku. Dále platí, že pokud bude dopravce mít povinnost nahradit škodu, bude ve smyslu ustanovení § 2894 odst. 1 a 2952 občanského zákoníku odpovídat za škodu ve formě skutečné škody a ušlého zisku.

Je však třeba vypořádat se s otázkou, zda dopravce může smluvně tuto svoji odpovědnost modifikovat.

Při vymezení odpovědnosti dopravce za škodu (terminologií občanského zákoníku „povinnost k náhradě újmy/škody“, když pojem „odpovědnost za škodu“ není používán – máme však za to, že pojmy „povinnost k náhradě škody“ a „odpovědnost za škodu“ lze považovat za ekvivalentní, a takto je budeme v dalším textu užívat) používá občanský zákoník dvojí úpravu, a to úpravu obecnou (společnou pro všechny případy vzniku škody), a dále úpravu zvláštní (použitelnou pouze ve vztahu ke způsobení škody dopravcem, a to škody specifického druhu).

Jak již bylo naznačeno, obecná odpovědnost za škodu bude zejména spočívat v porušení smluvní povinnosti. V článku se nebudeme věnovat jiným případům vzniku odpovědnosti za škodu, například porušení předšmluvní odpovědnosti nebo škody způsobené porušením dobrých mravů či zákona.

Smluvnímu omezení této obecné odpovědnosti za škodu se věnuje ustanovení § 2898 občanského zákoníku.

Argumentem a *contrario* lze dospět k závěru, že odpovědnost za škodu lze smluvně omezit, či dokonce vyloučit, a to i předem. Občanský zákoník toliko stanoví omezení smluvní svobody. Samozřejmě ale platí, že nejprve vůbec musí být odpovědnost dopravce dána; nelze omezit odpovědnost, která neexistuje.

Zákon používá konstrukci, že k příslušným ujednáním se nepřihlíží. To má tedy za následek, že není třeba dovolávat se jejich neplatnosti, nýbrž bude postupováno (ze strany poškozené strany, nebo soudu), jako by dané ujednání vůbec neexistovalo.

Nedovolená jsou tedy tato ujednání:

- a) povinnost k náhradě škody bude omezena či vyloučena předem a bude se jednat o škodu způsobenou
 - člověku na jeho přirozených právech, nebo
 - způsobenou úmyslně nebo z hrubé neobalosti
- b) právo slabší strany na náhradu jakékoli újmy bude omezeno nebo vyloučeno předem

S ohledem na vymezení předmětu článku se oblasti dopravy zboží budou týkat zejména škoda způsobená úmyslně nebo z hrubé neobalosti a též škoda způsobená slabší straně. Dané vymezení je v zásadě pochopitelné. Připomínáme pouze, že pojem slabší strany není totožný s pojmem spotřebitel. V posouzení, zda určitá strana je, či není slabší, se budou zvažovat zejména schopnosti stran jednat o podobě smlouvy a prosazovat své požadavky.

Lze uvažovat o tom, že zejména v silniční dopravě by konkurenční prostředí mohlo být natolik různorodé, že by se slabší stra-

ny příliš vyskytovat neměly. Vše však případně bude záviset na skutkových okolnostech případu. Zejména pro posouzení otázky odpovědnosti škody na zboží může být však rozhodné, jaká je úroveň a zkušenosti odesílatelů v rámci vnitrostátní přepravy oproti přepravě mezinárodní.

Zákon rovněž uvádí, že v daných případech se práva na náhradu škody ani nelze platně vzdát. S ohledem na znění důvodové zprávy[1] k občanskému zákoníku lze dovodit, že byl myšlen zákaz jednostranného vzdání se práva předem.

Lze tedy uzavřít, že občanský zákoník skutečně vylučuje za určitých podmínek smluvně omezit odpovědnost škůdce (a tedy i dopravce).

Podstatné jsou pak následující body:

Za prvé, ustanovení § 2898 občanského zákoníku vylučuje možnost dohodnout se na omezení či vyloučení odpovědnosti za škodu. Je však otázkou, zda strany nemohou tohoto důsledku dosáhnout i jinak.

V odst. 2 již zmíněného ustanovení § 2913 občanského zákoníku jsou popsány okolnosti, kdy se škůdce povinnosti nahradit škodu zprostit.

Nelze si nevsimnout, že ustanovení § 2898 a 2913 odst. 2 občanského zákoníku jsou svým obsahem a účelem velice podobná ustanovením § 374 obchodního zákoníku (které popisuje okolnosti vylučující odpovědnost škůdce) a § 386 obchodního zákoníku (které popisuje zákaz vzdání se práva na náhradu škody předem).

Z rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 30. 9. 2008, sp. zn. 32 Odo 739/2006 se podává, že stranám smlouvy má být umožněno sjednat si i jiné než zákonem zmíněné důvody pro vyloučení odpovědnosti za škodu. Výslovně je připomenuto, že touto dohodou nedochází k obcházení zákazu vzdání se práv na náhradu škody předem.

Příslušná smlouva tedy sice nemůže obsahovat ujednání, které omezuje odpovědnost dopravce za škodu, avšak je přípustné, že mohou být sjednány různé okolnosti a podmínky, jejichž splněním bude

dosaženo toho, že dopravce nebude odpovídat za škodu. Podle našeho názoru však přesto musí být posuzováno, zda daným jednáním nebude docházet k obcházení smyslu a účelu zákona ve smyslu ustanovení § 588 občanského zákoníku.

Za druhé pak zůstává otázka, zda i při vyloučení možnosti omezit odpovědnost škůdce za škodu je možné smluvně omezit výši náhrady škody.

Již zmíněné ustanovení § 2952 občanského zákoníku vymezuje, co se v případě způsobení škody hradí. I v tomto případě lze ukázat na podobnost daného ustanovení s ustanovením § 379 obchodního zákoníku. Nejvyšší soud se v rozhodnutí ze dne 23. 4. 2007, sp. zn. 32 Odo 235/2006, vyjádřil, že ustanovení § 379 obchodního zákoníku je dispozitivní, a strany si tedy mohou rozsah náhrady škody dohodnout odchylně.

Lze tak dovodit, že pokud by se strany dohodly, že škůdce je povinen hradit škodu pouze do určité výše, bylo by možné také ujednání v zásadě akceptovat. Pro účely článku a s ohledem na povahu smlouvy o přepravě zboží přitom pomíjíme specifickou otázku omezení náhrady škody ve vztahu ke spotřebitelům, jak je upravena v ustanovení § 1814 písm. a) občanského zákoníku.

Rovněž lze přijmout závěr, že strany si mohou dohodnout odlišný režim způsobu náhrady škody, než je uveden v ustanovení § 2951 občanského zákoníku a tedy preferovat peněžitou náhradu škody.

V případě dopravce je však třeba upozornit na speciální úpravu odpovědnosti za škodu, jak je obsažena v ustanovení § 2566 občanského zákoníku.

Na prvním místě platí, že tato speciální úprava dopadá pouze na určitý druh škody, za který dopravce odpovídá, a to škodu vzniklou na zásilce. Ohledně ostatních škod (včetně například škody způsobené překročením dodací lhůty) způsobených dopravcem platí vše výše uvedené o obecné odpovědnosti za škodu.

Odst. 2 a 3 předmětného ustanovení uvádí důvody, pro které se dopravce uvedené škody může zprostit. odst. 4. uvádí, že k ujednáním, které by omezovaly povin-

nost dopravce podle odst. 1 – 3 předmětného ustanovení, se nepřihlíží. Je tak možné konstatovat, že daná speciální právní úprava je pro dopravce a jejich možnosti k omezení jejich odpovědnosti přísnější.

V případě obecné odpovědnosti za škodu byly popsány celkem tři okruhy, které mohou (či nemohou) být předmětem smluvního omezení odpovědnosti dopravce za škodu.

Z ustanovení § 2566 občanského zákoníku jednoznačně plyne, že nemohou být sjednány jiné důvody pro zproštění odpovědnosti dopravce za škodu. S ohledem na dikci odst. 4. daného ustanovení (ujednání omezující povinnost dopravce) lze dospět i k závěru, že ani smluvní omezení odpovědnosti dopravce za škodu není možné. Argumentací a *minori ad maius* lze dospět k závěru, že takto není možné odpovědnost dopravce ani vyloučit.

Občanský zákoník výslovně neřeší otázku, zda omezení odpovědnosti dopravce má platit pouze předem nebo i následně po vzniku škody. Vzhledem k obecné zásadě dispozitivnosti soukromoprávní úpravy, jak je podána v ustanovení § 1 odst. 2 občanského zákoníku, a též vzhledem k principu autonomie vůle lze dospět k závěru, že po vzniku škody bude věcí poškozeného, zda svůj nárok bude, či nebude uplatňovat, a zda se svým nárokem bude disponovat. Proto máme za to, že omezení smluvní volnosti se bude týkat dohod uzavřených před vznikem škody.

Zůstává však klíčová otázka, zda lze smluvně omezit rozsah náhrady škody.

Jak bylo naznačeno výše, strany nemají podle odst. 4. ustanovení § 2566 občanského zákoníku omezit povinnost dopravce i podle odst. 1. předmětného ustanovení. Proto je klíčové rozebrat, co dané ustanovení obsahuje.

Nebudeme se zabývat druhou větou daného odstavce, která se velice blíží podmínce pro zproštění odpovědnosti za škodu.

První věta předmětného odstavce je prostým konstatováním, že „doprovce nahradí škodu vzniklou na zásilce v době od převzetí zásilky dopravcem do vydání zásilky příjemci“.

Jak bylo připomenuto výše, ustanovení § 2952 občanského zákoníku uvádí, že se hradí skutečná škoda.

Nabízelo by se tedy výklad, že pokud se nelze odchýlit od ustanovení, že dopravce hradí škodu na zásilce, nemůže ani snížit rozsah (výši) této náhrady.

Celá otázka je však složitější.

Především, ustanovení § 2567 občanského zákoníku vymezuje okamžiky, k nimž je třeba škodu vyčíslit, a to ve vztahu ke ztrátě či zničení věci, a při poškození a znehodnocení věci.

Je třeba vyřešit zásadní otázku, zda dané ustanovení umožňuje též změnu, zejména omezení, rozsahu náhrady škody.

Z důvodové zprávy k občanskému zákoníku se účel předmětného ustanovení nedozvíme. Důvodová zpráva však konstatuje, že má být zachována stávající úprava o přepravě věci podle obchodního zákoníku.

Nelze však pominout, že v obchodním zákoníku byla odpovědnost dopravce za škodu na zboží rovněž upravena, a to zejména v ustanoveních § 622 a 624.

Ustanovení § 622 obchodního zákoníku upravovalo nemožnost smluvně omezit odpovědnost dopravce za škodu na zboží v zásadě stejným způsobem jako nyní občanský zákoník. Obchodní zákoník používal pojem „odpovídá za škodu“, avšak v konečném důsledku lze obě ustanovení považovat za ekvivalentní. Jak již bylo uvedeno, nedílnou součástí odpovědnosti za škodu je její náhrada. Ostatně další odstavce ustanovení § 2566 občanského zákoníku již používají pojem „povinnost k náhradě škody“.

Ustanovení § 624 obchodního zákoníku odpovídá v otázce okamžiku, k němuž bude škoda vyčíslena, a v tom, jakou podobu může škoda na zboží mít, též koresponduje s úpravou ustanovení § 2567 občanského zákoníku. Rozdíl mezi formulacemi „nahradí cenu“ a „je povinen nahradit cenu“ lze považovat za nevýznamný.

Z ustanovení § 629 obchodního zákoníku plyne, že prováděcí právní předpis nesmí v rámci úpravy přepravy zboží omezit odpovědnost dopravce na zásilce stanove-

nou v ustanoveních § 622 a 624 obchodního zákoníku. Důvodová zpráva k tomuto zákonu[2] dokonce používá spojení „snížit odpovědnost dopravce“. Z tohoto tedy plyne, že i ustanovení § 624 obchodního zákoníku je ustanovením, které též vymezuje podmínky odpovědnosti za škodu, a odchýlením od tohoto ustanovení lze odpovědnost dopravce omezit.

Stále však zůstává otázkou, co ustanovení § 624 obchodního zákoníku upravuje a v čem by tedy mělo spočívat omezení odpovědnosti dopravce. Jeden výklad by mohl znít, že pouze vymezuje, k jakému okamžiku vyčíslit škodu. Druhý výklad by pracoval s úvahou, že smyslem daného ustanovení je vůbec stanovit, že dopravce hradí škodu spočívající v určitém způsobu újmy na zboží v určité výši. Lze se přiklonit spíše k výkladu, že aby dané ustanovení někoho či něco omezovalo, muselo by se skutečně jednat o poněkud zásadnější otázku než o pouhé určení okamžiku, k němuž je vyčíslena výše škody.

Na druhou stranu, je nasnadě, že odchýlit se od právní úpravy znamená, že smluvně bude nějaká otázka ošetřena jinak, než stanoví zákon. Za odchýlení však nelze považovat situaci, kdy bude upraveno cokoliv jiného. Nelze se tak odchýlit od úpravy kupní smlouvy tím, že bude uzavřena smlouva o leasingu.

S ohledem na skutečnost, že omezení podle odst. 4. ustanovení § 2566 občanského zákoníku již na ustanovení § 2567 občanského zákoníku nedopadá (není na ně odkazováno v ustanovení § 2566 odst. 4, lze dospět k závěru, že strany si mohou dohodnout jiný okamžik či způsob výpočtu vzniklé škody).

Složitější je otázka, zda strany mohou sjednat, že dopravce nebude odpovídat například za škodu způsobenou ztrátou zásilky vůbec nebo v plné výši.

K řešení dané otázky je možné připomenout i úpravu obsaženou v Úmluvě CMR. Odhlížíme od skutečnosti, že podle čl. 41 Úmluvy se od ní nelze přímo ani nepřímo odchýlit. Podstatné však je, co a jakým způsobem Úmluva upravuje.

Ustanovení čl. 17 Úmluvy v odst. 1 vymezuje, za co dopravce odpovídá, tedy zejmé-

na za úplnou nebo částečnou ztrátu zásilky nebo za její poškození. Toto ustanovení v zásadě koresponduje ustanovení § 2566 odst. 1 občanského zákoníku.

Čl. 23 a 25 Úmluvy se zabývají otázkou výpočtu škody u ztráty a poškození zásilky.

Čl. 23 Úmluvy nejprve stanovuje v odst. 1 okamžik, k němuž je hodnota zásilky počítána.

Pro účely našeho článku je podstatný odst. 3, který uvádí, že náhrada škody na ztracené zásilce (vypočtená podle pravidel čl. 23) nesmí přesáhnout výši 8,33 zúčtovacích jednotek na kilogram chybějící hrubé hmotnosti.

Klíčem celého problému je, že takové ustanovení v občanském zákoníku chybí. Pokud by otázka limitace výše škody byla upravena výslovně, odpadly by naznačené výkladové problémy.

Ustanovení čl. 25 Úmluvy upravuje náhradu škody v případě poškození zásilky, odst. 1. tohoto článku opět používá formulaci, že škoda se vypočítává, a odst. 2 její výši navazuje na výši škody v případě ztráty zásilky, včetně výše popsané limitace.

Je tedy zřejmé, že v Úmluvě CMR bylo přikročeno k výslovné úpravě omezení výše náhrady škody.

Shrneme tedy následující:

Pro možnost omezení výše náhrady škody, kterou by dopravce za škodu na zboží jinak hradil, by mluvily následující okolnosti:

- a) Limitace náhrady škody je připuštěna v mezinárodní silniční dopravě, a bylo by nelogické, kdyby v rámci vnitrostátní dopravy tomu mělo být jinak.
- b) Úmluva CMR je dokumentem kogentním, a přesto umožňuje rozsah škody limitovat. Bylo by paradoxní, pokud by toto občanský zákoník jako předpis prioritně dispozitivní neumožňoval
- c) Limitace náhrady škody je výslovně upravena proto, že jinak by ji Úmluva CMR s ohledem na svoji kogentní povahu neumožnila. V občanském zákoníku není této výslovné limitace třeba

d) Vyloučení odchýlení se od zákonných pravidel povinnosti nahradit škodu se netýká ustanovení § 2567 občanského zákoníku, které upravuje otázku výše náhrady škody a nikoli samotné povinnosti k náhradě

e) I odchylka od ustanovení § 2567 občanského zákoníku má znamenat omezení odpovědnosti dopravce za škodu. Pouhé možnosti určení časového okamžiku pro výpočet škody přitom odpovědnost dopravce nemůže nijak omezit, a proto by účel příslušných ustanovení byl vykládán v rozporu s úmyslem zákonodávce

f) Je třeba dát přednost smluvní volnosti stran

g) V rámci obecné odpovědnosti za škodu je podle našeho názoru možné rozsah škody omezit předem

Oproti tomu, proti možnosti smluvního omezení výše náhrady škody svědčí tyto argumenty:

a) Úprava odpovědnosti dopravce za škodu způsobenou na zboží je úpravou speciální, a obecná pravidla nelze použít

b) Zákaz odchýlit se od pravidel pro určení odpovědnosti dopadá i na samotné ustanovení, že dopravce nahradí škodu na zboží. Že se touto škodou rozumí skutečná škoda na zboží, je dáno výkladem ustanovení § 2556 odst. 1 občanského zákoníku. Dopravce tedy nemůže sjednat takovou dohodu, která by jeho povinnost hradit skutečnou škodu na zboží omezila nebo vyloučila, a to i co do otázky rozsahu

c) Ustanovení § 2567 občanského zákoníku upravuje toliko časový okamžik, k němuž je škoda počítána, nikoli samotnou výši a výpočet škody.

d) Na rozdíl od mezinárodní silniční dopravy, není limitace náhrady škody stanovena v zákoně, a proto platí obecný závěr, že pokud dopravce za škodu odpovídá, odpovídá za škodu v plném rozsahu.

Připomínáme, že na danou otázku existují různé názory,[3] stavící se jak za možnost omezení výše náhrady škody, tak i proti ní a řešení této otázky není dosud postaveno na jisto.

Přikláníme se však k závěru, že omezení výše náhrady škody, kterou by dopravce

hradil při vzniku škody na zboží, lze v podmínkách aplikace občanského zákoníku sjednat.

Za určující zejména považujeme, že i přes absenci výslovného připuštění možnosti omezení výše škody je třeba vycházet ze zásady smluvní volnosti stran.

Jsme si však vědomi toho, že s tímto závěrem lze polemizovat a proti němu postavit argumenty svědčící naopak proti možnosti limitace.

Pokud nebude příslušná otázka vyřešena přímo zákonodárcem, nezbude než vyčkat soudního rozhodnutí, které danou otázku postaví najisto. ●

Mgr. Gabriela Doudová, advokátka
JUDr. Petr Kučera, Ph.D., advokát
PPS advokáti s.r.o.

Poznámky:

- [1] Sněmovní tisk č. 362, funkční období Poslanecké sněmovny parlamentu ČR 2010 – 2013, dostupné na www.psp.cz
- [2] Sněmovní tisk č. 684, funkční období Federálního shromáždění České a slovenské federativní republiky 1990 – 1992, dostupné na www.psp.cz
- [3] Pro možnost omezení rozsahu a výše náhrady škody se vyslovuje (ve vztahu k úpravě obchodního zákoníku) článek Bártková, A., Laipold, M.: K smluvní limitaci náhrady škody ve vztazích z přepravní smlouvy dle obchodního zákoníku, publikováno na serveru www.epravo.cz dne 14. 3. 2007. Proti této možnosti se staví článek Šilhán, J.: Formy smluvní limitace náhrady škody v obchodních vztazích, Bulletin advokacie 7 – 8/2006. Lze též poukázat na to, že zatímco Mgr. Petr Balabán zastává v komentáři k ustanovení § 624 obchodního zákoníku (dostupný v právním informačním systému ASPI – provázán odkazem na ustanovení § 624 obchodního zákoníku) názor, že není možné omezení rozsahu náhrady škody, JUDr. Tomáš Horáček, Ph.D. dospívá v komentáři k ustanovení § 2567 občanského zákoníku (dostupný v právním informačním systému ASPI – provázán odkazem na ustanovení § 2567 občanského zákoníku) k závěru, že taková limitace je možná.

Nový institut otcovské dovolené

Dne 22. května 2017 vstoupila v platnost novela zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, jíž se mimo jiné zavádí institut dávky otcovské poporodní péče, tzv. otcovské. Jedná se o dávku, na níž by již v průběhu příštího roku mohli mít po dobu jednoho týdne nárok otcové čerstvě narozených dětí v průběhu šestinedělí či náhradní rodiče dětí do sedmi let převzatých do péče.

Argumentem autora novely, Ministerstva práce a sociálních věcí, pro zavedení této nové dávky je současný systém sociálního zabezpečení neumožňující otcí strávit v období šestinedělí krátký čas s novorozencem a jeho matkou za současného zachování jistoty výdělku. Dle ministerstva je v praxi nejčastěji otcem dítěte či náhradním rodičem tato situace řešena čerpáním dovolené nebo neplaceného volna. To by se zavedením institutu otcovské mělo změnit.

Podmínky nároku na dávku

Oprávněná osoba

Na dávku bude mít nárok otec, tedy muž takto zapsaný v příslušné matrice, pečující o novorozené dítě. Nárok na dávku nenáleží druhu či příteli matky pečujícímu o dítě, který není zároveň jeho otcem,

a dále otcí, jenž o dítě nepečuje. Vedle toho návrh zákona přiznává nárok na otcovskou i osobě pečující o dítě do sedmi let, které převzala do péče nahrazující péči rodičů na základě rozhodnutí příslušného orgánu.

Osoby samostatně výdělečně činné a zahraniční zaměstnanci, kteří jsou dobrovolnými plátcí nemocenského pojištění, budou mít na otcovskou nárok jen za podmínky účasti na nemocenském pojištění alespoň po dobu tří měsíců bezprostředně předcházejících dni nástupu na otcovskou.

Vzhledem k účelu dávky, jímž je péče o dítě, jsou z nároku vyloučeny osoby ve vazbě a odsouzení ve výkonu trestu odnětí svobody či zabezpečovací detence.

Návrh zákona otcovskou konstruuje jako jednorázovou dávku vázanou na porod či převzetí do péče a v případě vícečetných porodů či současného převzetí do péče

více dětí tak vzniká nárok na výplatu pouze jedné dávky otcovské.

Podpůrní doba

Doba pobírání dávky je stanovena na jeden týden, respektive sedm po sobě jdoucích kalendářních dní, přičemž oprávněná osoba si nástup na otcovskou určuje sama, vždy ovšem tak, aby den nástupu na otcovskou nastal nejpozději do konce šesti týdnů po narození dítěte či převzetí do péče. Období čerpání dávky však v souladu s naplněním účelu zákona není možné určit jen na dny pracovního klidu – návrh zákona na takovéto případy pamatuje a stanoví proto, že otcovská se vyplácí za dny pracovního klidu, tedy sobotu, neděli a svátky, jen pokud nárok na výplatu vznikl zároveň alespoň za jeden pracovní den.

Danou délku podpůrní doby stanovilo ministerstvo jako minimální pro posí-

lení vazeb mezi dítětem a otcem, některé ze subjektů, s nimiž byl návrh zákona ze strany ministerstva konzultován, ovšem tuto dobu považují pro plné zapojení otců do péče o novorozence jako nedostatečnou a navrhují ji prodloužit až na dva týdny. V kontextu členských států je navrhovaná délka otcovské dovolené pod průměrem EU. Z materiálů ministerstva vyplývá, že u většiny ostatních členských států se zavedenou otcovskou dovolenou podpůrčí doba trvá více než 10 dní, v případě Finska až 54 dnů a v případě Slovinska dokonce až 90 kalendářních dnů.

Otcovská náleží po celou podpůrčí dobu a nepřerušuje se ani v případě, že oprávněná osoba v průběhu této doby z objektivních důvodů přestane mít možnost o dítě pečovat, například z důvodu vlastní hospitalizace nebo úmrtí dítěte. Podpůrčí doba však končí umístěním dítěte do zařízení poskytujícího nepřetržitou péči o děti z jiných než zdravotních důvodů na straně dítěte nebo matky, nebo z důvodu, že rodiče přestali o dítě pečovat.

Výše dávky

Výše otcovské činí 70 % denního vyměrovacího základu. V praxi by dle ministerstva měla tato výše přibližně nahrazovat příjem oprávněných osob s průměrným hrubým měsíčním výdělkem v rozmezí od 15 do 25 tisíc korun, při vyšších příjmech nebo příjmech pod 10 tisíc korun hrubého měsíčně poměr nahrazeného příjmu postupně klesá. Daná výše dávky byla stanovena tak, aby odpovídala výši peněžité pomoci v mateřství, stejně jako je tomu u většiny jiných členských států EU, přestože v nich se výše náhrady výdělků za dobu otcovské zpravidla blíží či dosahuje hranice sta procent.

Souběh nároku na dávku a jeho uplatňování

Nárok na výplatu otcovské má v případě souběhu s nárokem na jinou dávku z nemocenského pojištění přednost, například před nárokem na výplatu nemocenského či ošetřovného.

Nárok na dávku uplatňuje oprávněná osoba prostřednictvím zaměstnavatele u příslušné okresní správy sociální

ho zabezpečení na předepsaném tiskopise dostupném na internetových stránkách ČSSZ, a to neprodleně po uplynutí podpůrčí doby. V případě převzetí dítěte do náhradní péče nahrazující péči rodičů rozhodnutím příslušného orgánu bude třeba dané rozhodnutí k žádosti doložit. Nároku na výplatu otcovské je možné se vzdát písemným prohlášením podaným ČSSZ.

Účinnost zákona

Účinnosti novela zákona nabývá dne 1. února 2018, s tím, že nárok na výplatu dávky by oprávněným osobám vznikl i pokud k narození dítěte či převzetí do péče došlo v období šesti týdnů před tímto dnem účinnosti.

Zákon z pohledu zaměstnavatele

Důvodová zpráva předpokládá, že zákon bude mít minimální dopad na zaměstnavatele, a to pouze administrativního rázu v podobě povinnosti vést evidenci o době, kdy má zaměstnanec nárok na otcovskou pro účely nemocenského a důchodového pojištění (pobírání otcovské patří mezi tzv. náhradní doby důchodového pojištění). Dále to bude stejně jako u dočasné pracovní neschopnosti zaměstnavatel, jehož prostřednictvím bude oprávněná osoba o přiznání dávky žádat.

Konfederace zaměstnavatelských a podnikatelských svazů ČR předpokládá mírně zvýšené mzdové náklady v souvislosti s řešením zástupu po dobu čerpání dávky zaměstnanci. Dle názoru Svazu průmyslu a dopravy České republiky lze počítat i s tím, že zavedení otcovské dovolené může vést k případným požadavkům odborů o prodloužení podpůrčí doby nad zákonem stanovenou minimální výměru, či ke zvýšené ceně práce v důsledku budoucího zvýšení pojistného. Existuje též obava před potenciální skrytou diskriminací bezdětných mužů, kteří na danou dávku nárok mít nebudou.

Zákon z pohledu rodiny

Praktickým přínosem pro otce, kteří v současnosti řeší absenci dávky otcovské čerpáním klasické dovolené, bude ušetření dovolené za toto období. Pro osoby, které

situaci řeší neplaceným volnem, bude výhodou zachování (části) příjmu v daném období.

Autoři zákona si nadto slibují dvojitý přínos – jednak podporu rodin a jejich „odolnosti“ posílením vazby otce s dítětem, potažmo s matkou a v rámci rodiny, v rané fázi života dítěte a dále podporu rovnosti mužů a žen v rámci sladování pracovního a rodinného života.

Ministerstvo v souladu s konceptem tzv. aktivního otcovství předkládá úpravu, která dle důvodové zprávy „vytvoří prostor pro participaci mužů na péči o malé děti a o domácnost, ale také umožní otcům rozvíjet své rodičovské kompetence“ a tím i možnost otců otevřít se „možnostem vyvážené péče o dítě mezi rodiči, která může vést k rovnějším šancím matky na trhu práce v budoucnosti.“ Pro matku či ostatní členy rodiny je spatřován přínos ve vyšší psychické podpoře ze strany otce dítěte a z důvodu jeho pomoci na domácích pracích. V dlouhodobém horizontu ministerstvo předpokládá, že podpora aktivního otcovství povede k omezování stereotypů, kdy se o dítě stará matka, čímž bude dosaženo větší rovnosti mezi mužem a ženou. ●

Mgr. Linda Dařílková, advokátní koncipientka
Baker & McKenzie s.r.o., advokátní kancelář

**Baker
McKenzie.**

GDPR – navazující předpisy jsou na spadnutí

Obecné nařízení o ochraně osobních údajů (GDPR) je v posledních letech nesporně ústředním tématem v oblasti ochrany osobních údajů. Důvodů je hned několik – vedle obrovských sankcí, které toto nařízení zavádí (za některé správní delikty lze uložit sankci až do výše 20 milionů eur, příp. 4 % celkového ročního obratu celosvětově za předchozí finanční rok, podle toho, která hodnota je vyšší), se až překvapivě rychle blíží okamžik, kdy jím stanovené povinnosti začnou vyvolávat přímé účinky pro všechny osoby v Evropské unii. Nařízení zavádí řadu nových povinností a institutů, přičemž každý správce i zpracovatel osobních údajů se musí těmto povinnostem podřídit již do 25. 5. 2018.

Samotné nařízení je však pouze součástí celkové regulace, na kterou se budou muset subjekty údajů připravit. Každý stát má totiž uloženu povinnost provést vnitrostátními předpisy některé části GDPR, například v souvislosti s technikou řízení o správních pokutách apod. Vedle toho Evropská komise již více než rok pracuje na dalším nařízení – tentokrát o e-soukromí (tzv. ePrivacy Regulation). V lednu 2017 pak zveřejnila (po několikaměsíčních konzultacích) návrh tohoto nařízení.

Jeho cílem je, jak alespoň tvrdí zástupci Komise, reagovat na rozvoj IT služeb. Nový předpis by tak měl upravit stávající předpisy do souladu s GDPR i aktuálním stavem trhu. Nařízení o e-soukromí by nově mělo přímo zasahovat subjekty na trhu, které se dosud pohybují v poměrně mlžném prostředí a jež tedy exist-

tující právo EU ovlivňuje spíše nesystémově. Jde výslovně o takové hráče, jako jsou provozovatelé aplikací WhatsApp, Facebook Messenger, Skype apod. Jejich pozice (a zejména jejich povinnosti při ochraně informací) by se měla srovnat s podmínkami, za nichž v EU podnikají tradiční telekomunikační operátoři. Elektronické komunikace by tak nadále měly požívat stejné ochrany bez ohledu na to, zda probíhají tradičními sítěmi, prostřednictvím klasických veřejných služeb elektronických komunikací, nebo prostřednictvím nových aplikací. Zpřísnění regulace by mohlo přinést jednu výhodu, a tou je sjednocení podmínek na trhu. Zatímco v tuto chvíli je většina sporů o aplikaci předpisového rámce elektronických komunikací na provozovatele online komunikačních nástrojů řešena až ex post, na úrovni Soudního dvora EU, nové nařízení by mělo odstranit nejasnosti a vnést tak do právního prostředí větší transparentnost. Nakolik bude tento cíl splněn, uvidíme v blízké budoucnosti.

Zajímavá je snaha poskytnout zvýšenou ochranu nejen samotnému obsahu komunikace, ale i tzv. metadatům, tedy typicky informacím o čase a době hovoru a jeho místě. Úroveň ochrany metadat se totiž dosud v členských zemích EU liší, a to dokonce i na úrovni tradičních telekomunikací (viz česká úprava tzv. provozních a lokalizačních údajů, která je pravidelně měněna v důsledku zásahů Ústavního soudu, jenž postupně sám poskytuje větší a větší ochranu i tomuto typu dat). Nařízení by mělo zavést povinnost anonymizovat nebo odstranit metadata, pokud provozovatel nebude mít souhlas s jejich zpracováním od uživatele nebo pokud je nebude potřebovat pro účely účtování.

Podle informací Evropské komise by nové nařízení mělo přinést jistotu i do oblasti nových služeb, které již dnes mobilní operátoři umějí nabídnout, neexistuje však jistota v tom, zda tak smí učinit.

Pozitivním deklarovaným cílem nařízení je zjednodušení pravidel týkajících se tzv. cookies. Mělo by tak dojít k omezení žádostí o souhlas, jimiž jsou uživatelé internetu v poslední době zahlcováni na každém kroku. Zpracování některých druhů cookies by dokonce nemělo vyžadovat souhlas vůbec (typicky cookies pro určo-

vání návštěvnosti stránek nebo pro zapamatování si nákupní historie zákazníků e-shopů apod.).

Nařízení by mělo rozšířit ochranu proti spamům, včetně marketingových hovorů. Nastaví nová pravidla, vyžadující například to, aby volající vždy zobrazili vlastní číslo nebo používali zvláštní předvolby, z nichž bude volanému na první pohled zřejmé, že jde o volání za účelem poskytnutí obchodního sdělení.

ePrivacy nařízení sjednotí rovněž postupy pro vymáhání pravidel ochrany informací. Pravomoc by v této oblasti měly převzít stejné orgány pro dozor nad ochranou osobních údajů, které budou pravomocné i k řešení sporů a porušení povinností z GDPR.

Další novinkou je zveřejnění jakýchsi nezávazných pravidel (Guidelines), upřesňujících některé nové instituty GDPR. Nedávno zveřejnila některá tato pravidla Pracovní skupina WP29. V tuto chvíli jde o vodítka upřesňující zejména problematiku pověřence pro ochranu osobních údajů, právo na přenositelnost údajů (čl. 20 GDPR) a dále určení tzv. vedoucího dozorcového úřadu, tedy orgánu, který bude rozhodujícím při řešení otázek souvisejících s přeshraničním zpracováním osobních údajů (jak je tento institut upraven zejména v čl. 44-50 GDPR). Ačkoliv tyto Guidelines nejsou právními akty, tj. mají doporučující charakter, jde o zajímavý nástroj, který by alespoň částečně mohl omezit řadu výkladových nejasností, s nimiž se již nyní firmy i jednotlivci v EU v souvislosti se zavedením GDPR potýkají. WP29 v tuto chvíli zveřejňuje i další vodítka k otázkám posouzení vlivu na ochranu osobních údajů (tzv. impact assessment dle čl. 35 GDPR).

V souvislosti s GDPR je tak i nadále nutné sledovat řadu dalších aktivit na evropské i národní úrovni. Nová pravidla ochrany osobních údajů totiž budou upravena i v řadě předpisů navazujících na GDPR, ať již půjde o další nařízení či směrnice nebo o zákony na národní úrovni. ●

JUDr. Tomáš Nielsen

NIELSEN MEINL, advokátní kancelář, s. r. o.

**NIELSEN
MEINL**

Příhláška kapitalizovaných budoucích smluvních úroků do insolvenčního řízení

Otázku, zda věřitelé mají možnost přihlásit do insolvenčního řízení kapitalizované úroky za celou smluvenou dobu trvání půjčky nebo úvěru přesahující dobu po rozhodnutí o úpadku, řešil na sklonku loňského roku Nejvyšší soud, přičemž věříme, že rozhodnutím Nejvyššího soudu došlo ke sjednocení dosud rozporné rozhodovací praxe jak prvoinstančních insolvenčních soudů, tak nejednotné praxe Vrchních soudů v Praze a v Olomouci. Předmětem tohoto článku je vysvětlení problematiky kapitalizace úroku ve vztahu k insolvenčnímu řízení a především komentář rozsudku Nejvyššího soudu sp. zn. 29 ICdo 88/2014 ze dne 22. 12. 2016 (dále také jen „Komentované rozhodnutí“).

Kapitalizací úroků se obecně rozumí proces, kdy se sjednané úroky stávají součástí jistiny pohledávky (typicky na základě dohody smluvních stran) a sjednané úroky tak jsou přičítány k jistině coby civilní plody peněz (fructus civiles). S tím bývá spojeno právo věřitele požadovat, aby dlužník pro případ prodlení s placením takto zvýšené jistiny platil buď sjednanou, nebo zákonem stanovenou sazbu úroku z prodlení. Samotný institut kapitalizace úroků do jistiny není v praxi sporný a tuto možnost připouští i – v této základní otázce již delší čas ustálená – judikatura Nejvyššího soudu, která se opírá např. o rozsudek velkého senátu obchodního kolegia Nejvyššího soudu sp. zn. 35 Odo 101/2002 ze dne 24. 3. 2004, uveřejněný pod číslem 5/2006 ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek.

Vztah kapitalizace úroků a insolvenčního zákona

Jakkoliv není obecná otázka přípustnosti kapitalizace sporná, L. Vidovičová[1] ve svém článku správně upozornila, že problém s kapitalizací úroků v praxi insolvenčních soudů nastával v případech smluvních ujednání, která řeší nápravu dlužníkovy porušení smluvních povinností (typicky neplacení dohodnutých splátek), tj. zejm. v případě tzv. akcelerace úvěru či půjčky, kdy dochází ke kapitalizaci dohodnutých úroků i za budoucí období, tj. za období původně sjednané doby splatnosti. Důvodem nejasností bylo ust. § 170 InsZ písm. a), podle kterého se v insolvenčním řízení neuspokojují žádným ze způsobů řešení úpadku úroky, úroky z prodlení a poplatky z prodlení z pohledávek přihlášených věřitelů, vzniklých

před rozhodnutím o úpadku, pokud přirostly až v době po tomto rozhodnutí.

Jak argumentoval dovolatel (v řízení před vydáním Komentovaného rozhodnutí) s odkazem na odbornou literaturu,[2] tak smluvní akcelerace závazků v důsledku kvalifikovaného porušení povinnosti dlužníka (tj. například v důsledku zahájení insolvenčního či jiného řízení s podobnými ekonomickými účinky), je u úvěrových smluv a smluv o půjčce zcela standardním a v podstatě očekávaným ujednáním. Předčasná splatnost je v některých případech upravena dokonce přímo insolvenčním zákonem, když např. podle § 250 InsZ se nesplacené pohledávky prohlášením konkursu považují za splatné. Souhlasíme s dovolatelem, že úpadek představuje z hlediska smluvního vztahu nepříznivý jev zapříčiněný dlužníkem, proto by zákonná ustanovení upravující omezení věřitelských práv měla být vyklá-

dána restriktivně. Vyloučení možnosti přihlásit kapitalizované příslušenství by tak představovalo neproporciální znevýhodnění pohledávek vzniklých z poskytnutí peněžních prostředků (ať už jde o úvěr nebo o půjčku) oproti pohledávkám jiným.

Rozdílné názory Vrchního soudu v Praze a Vrchního soudu v Olomouci

Vrchní soud v Praze k otázce přihlášení akcelerovaných (a zároveň obratem kapitalizovaných) úroků zaujal již před vydáním Komentovaného rozhodnutí kladné stanovisko s tím, že okolnost, že se před prohlášením úpadku stal splatný celý dluh včetně úroků, není v rozporu s ustanovením § 170 písm. a) InsZ. Vrchní soud v Praze uzavřel,^[3] že v takovémto případě nepřirostly úroky po rozhodnutí o úpadku, nýbrž už v okamžiku zesplatnění celé půjčky, byť se podle původní dohody stran a podle původního splátkového kalendáře jedná o úroky za „budoucí období“. Podle Vrchního soudu v Praze jsou úroky cenou poskytnutých peněz, kterou v případě řádného splácení dluhu ve splátkách zaplatí dlužník věřiteli postupně a v případě prodlení se splácením nastupuje tato povinnost najednou.^[4]

Naopak Vrchní soud v Olomouci při výkladu ust. § 170 písm. a) InsZ zastává opačnou pozici a razil protichůdný právní názor, to vše za použití argumentu, že u úroků jakožto „plodů peněz“ smyslem a účelem ustanovení § 170 písm. a) InsZ je, aby byly v rámci insolvenčního řízení uspokojovány pouze ty části úroků, které se vážou k období před rozhodnutím o úpadku a ty části úroků, které se váží k období až po rozhodnutí o úpadku, aby v insolvenčním řízení uspokojovány nebyly. Vrchní soud v Olomouci ve svém rozsudku č. j. 12 VSOL 24/2011-48 ze dne 28. 2. 2012 výslovně uvedl: „S ohledem na dohodu žalovaného s dlužnicí v rámci smlouvy o půjčce a notářského zápisu se stala celá dlužná částka představující jistinu a úroky splatná již před rozhodnutím o úpadku, tato skutečnost však nic nemění na závěru, že tato částka zahrnuje i úrok vázící se až k době po rozhodnutí o úpadku a takový úrok nemůže být v insolvenčním řízení dle ustanovení § 170 písm. a) InsZ uspokojen.“

V řízení, které předcházelo vydání Komentovaného rozhodnutí, byl odvolacím soudem právě Vrchní soud v Olomouci, který zopakoval svůj výše citovaný právní názor o smyslu a účelu ust. § 170 písm. a) InsZ a uzavřel, že kapitalizované úroky za dobu po rozhodnutí o úpadku uspokojit v insolvenčním řízení nelze. Dovolatel svoji polemiku s právním závěrem Vrchního soudu v Olomouci vystavěl především na tvrzení, že jeho pohledávka se ani zčásti nevztahuje k době po rozhodnutí o úpadku. Právo na úhradu kapitalizovaných úroků v celém rozsahu totiž vzniklo (tj. úroky přirostly k jistině a staly se splatnými na základě kvalifikovaného prodlení žalovaného s úhradou splátky) již před rozhodnutím o úpadku. Prostor pro aplikaci ustanovení § 170 písm. a) InsZ tak podle dovolatele vůbec nebyl dán.

Právní názor Nejvyššího soudu

Nejvyšší soud se svým rozsudkem sp. zn. 29 ICdo 88/2014 ze dne 22. 12. 2016 přiklonil k právnímu názoru Vrchního soudu v Praze s odůvodněním dávajícím za pravdu dovolateli: „celá jistina nesplacené části pohledávky dovolatele ze smlouvy o půjčce [...] se stala splatnou před rozhodnutím o úpadku dlužníka (před 18. červnem 2012), takže nejde ani o případ předjímání ustanovením § 170 písm. a/ o. s. ř. [...] A ještě jinak řečeno, od 9. dubna 2011 již nelze hovořit o (smluvních) úrocích, jež by mohly přirůst k nesplacené jistině pohledávky ze smlouvy o půjčce (a jako takové by byly vyloučeny z uspokojení v insolvenčním řízení podle § 170 písm. a/ insolvenčního zákona, nýbrž (pouze) o nesplacené jistině pohledávky ze smlouvy o půjčce, s jejíž úhradou je dlužník v prodlení od 10. dubna 2011.“

S právním názorem Nejvyššího soudu souhlasíme a podle našeho názoru lze (shodně s Nejvyšším soudem) shmout tuto problematiku tak, že, tam, kde se před rozhodnutím o úpadku dlužníka stala např. pro prodlení dlužníka s hrazením dohodnutých splátek úvěru (splátek půjčky) splatnou celá dosud neuhrazená část úvěru (půjčky) i s dohodnutými úroky z úvěru (z půjčky) za celou dobu, po kterou měl být úvěr (půjčka) splácen a takto kapitalizovaný úrok se stal součástí nesplacené jistiny, není na místě aplikace ustanovení § 170 písm. a) InsZ. Ke dni rozhodnutí o úpadku zde již

totiž nejsou žádné „úroky“, jež by po tomto rozhodnutí ještě mohly přirůst k jistině pohledávky jako její příslušenství.

Závěr a hodnocení rozhodnutí

Jsmo rádi, že po několika člancích hodnotících judikaturu Nejvyššího soudu přinejmenším jako diskutabilní, můžeme s Komentovaným rozhodnutím vyslovit souhlas. V Komentovaném rozhodnutí představené právní závěry jsou podle našeho názoru nejen správné, ale i řádně odůvodněné. Souhlasíme rovněž s dovolatelem v jeho (částečně nepravň) úvaze o tom, že úroky nejsou ve své podstatě ekonomicky ničím jiným než marží, kterou si věřitel počítá za poskytnutí peněžních prostředků dlužníkovi a takového dlužníka, který se dostal do úpadku, nelze chránit způsobem, jenž by favorizoval nesplácení dluhu, proti situaci, kdy bude splácet dluh řádně po celou sjednanou dobu, tím spíše, pokud si s věřitelem kapitalizací úroku ujednal.

Věřitelům poskytujícím úvěry či půjčky lze v tomto směru doporučit precizní úpravu jejich smluvní dokumentace v tom smyslu, aby v případě porušení povinnosti jejich dlužníka anebo v případě výskytu kvalifikované okolnosti na straně dlužníka (např. zahájení insolvenčního řízení) byla co největší část jejich „budoucího příslušenství“ kapitalizována, a to ještě před rozhodnutím o úpadku dlužníka. ●

JUDr. Aleš Hradil, advokátní koncipient
Mgr. David Urbanec, advokát a partner
DUNOVSKÁ & PARTNERS s.r.o.,
advokátní kancelář

Poznámky:

- [1] Vidovičová, L.: Kapitalizace úroků a insolvenční řízení – otázka přirůstání úroků ve světle rozhodovací praxe vrchních soudů. Dostupné na www.epravo.cz pod ID: 102033.
- [2] Richter, T.: Insolvenční právo, Wolters Kluwer, 2008, str. 235.
- [3] Rozhodnutí VS v Praze č. j. 104 VSPH 397/2014-105 ze dne 8. 12. 2014.
- [4] Podobně L. Vidovičová, op. cit.

Již od roku 2005 poskytujeme PRÁVNÍ PORADENSTVÍ tuzemské a zahraniční klientele s důrazem na komplexní řešení daného problému, jak z právního, tak i daňového hlediska.

Stavíme na spolehlivosti, osobním přístupu a vzájemné důvěře.

Specializujeme se zejména na:

- právo obchodních korporací
- veřejné zakázky
- občanské právo
- pracovní právo
- právo nemovitostí
- trestní právo
- mezinárodní obchod
- finance a bankovníctví
- právo hospodářské soutěže
- rodinné právo, aj.

Právní služby poskytujeme v českém, slovenském, anglickém, německém, francouzském a španělském jazyce.

Vymezení definičních znaků adhezních smluv

V souvislosti s účinností zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „OZ“)[1] se své první komplexní úpravy dočkaly i smlouvy uzavírané adhezním způsobem.[2] Nejedná se o nový smluvní typ, ale o již známé (případně nepojmenované) typy smluv, které jsou uzavírané specifickým způsobem. Na takto uzavřené smlouvy se pak aplikují zvláštní zákonná omezení a proto je pro právní praxi nezbytné dobře vymezit, které znaky musí kontraktační proces naplňovat, abychom mohli o smlouvě uzavírané adhezním způsobem hovořit.

Dle § 1798 OZ se smlouvami uzavíranými adhezním způsobem rozumí smlouvy:

- a) jejichž základní podmínky byly určeny jednou ze smluvních stran nebo podle jejich pokynů,
- b) přičemž slabší smluvní strana neměla skutečnou příležitost obsah těchto základních podmínek ovlivnit.

Odst. 2 citovaného ustanovení pak zavádí vyvratitelnou domněnku, že smlouvy uzavírané se slabší smluvní stranou za použití formuláře jsou smlouvami uzavíranými adhezním způsobem.

Z uvedeného plyne, že je nezbytné vymezit pojmy „základní podmínky smlouvy“ a „slabší smluvní strana“. Bez správné definice těchto pojmů nebude možné určit, zda se jedná o adhezní smlouvu, a tedy, zda jsou smluvní strany vázány § 1799 – 1801 OZ.[3]

Slabší smluvní strana

Navzdory ochraně, která je slabší smluvní straně poskytována, není pojem slabší smluvní strany v české právní úpravě jed-

noznačně definován. Vyskytují se nicméně případy, kdy jednu ze smluvních stran označuje zákon a priori za „slabší“. Takovouto slabší stranou je zejména spotřebitel. I zde je nicméně nutné správně posoudit, zda daná smluvní strana skutečně naplňuje znaky spotřebitele.

„Otázku, zda osoba má vlastnosti spotřebitele, přičemž tento pojem je nutno vykládat restriktivně, je třeba zodpovědět podle postavení této osoby v rámci konkrétní smlouvy v souvislosti s jejím charakterem a cílem a nikoliv podle subjektivního postoje této osoby.“[4]

Zatímco k problematice smluvního práva ve vztahu k ochraně spotřebitele je judikatura Soudního dvora Evropské unie značně obsáhlá,[5] ve vztahu k ochraně slabší smluvní strany, která není spotřebitelem, je třeba analyzovat vnitrostátní úpravu nového civilního kodexu ve vztahu k odborné literatuře. V souladu se závěry odborné literatury[6] je nutno „slabost“ smluvní strany posuzovat vždy individuálně s ohledem na hospodářskou, informační a závislostní (ne)rovnováhu smluvních stran. Za slabší stranu tak lze

dle okolností případu považovat rovněž osobu právnickou a stejně tak i podnikatele.[7]

Za slabší stranu tak lze například považovat uchazeče ve výběrovém řízení na veřejnou zakázku, neboť podmínky smlouvy uzavírané se zadavatelem veřejné zakázky často jednostranně stanovuje zadavatel, přičemž uchazeč je postaven do nevýhodné pozice spojené s jeho ekonomickou závislostí na zadavateli v důsledku plnění veřejné zakázky v délce trvání řady měsíců. Takovýto uchazeč může nicméně být silným ekonomickým subjektem, který má významné postavení na trhu.

Ve vztahu k adhezním smlouvám je dále nutné zmínit v úvodu uvedenou reálnou

nemožnost slabší smluvní strany ovlivnit základní podmínky smlouvy. Tato reálná nemožnost je v odborné literatuře vykládána tak, že „nepostačuje možnost ovlivnit základní podmínky, která je vzhledem k okolnostem, za nichž je smlouva uzavírána, nerealistická nebo jen hypotetická.“[8] Při posuzování, zda měla slabší strana skutečnou příležitost podmínky smlouvy ovlivnit, se neposuzuje, zda slabší strana této možnosti využila, ale pouze zda ji reálně měla.

Základní smluvní podmínky

S ohledem na absenci vnitrostátní i evropské judikatury v důsledku nové úpravy civilního kodexu je třeba hledat vymezení pojmu základní smluvní podmínky v české odborné literatuře a dále se inspirovat výkladem právní úpravy adhezních smluv v občanském zákoníku Québecu.[9] neboť úprava adhezních smluv v OZ vychází právě z tohoto zákoníku.[10]

Stejně jako OZ pracuje i québecká úprava s pojmem základní smluvní podmínky (essential stipulations), které jsou v případě adhezních smluv určeny jednostranně bez možnosti vyjednávání.[11]

Za základní podmínky smlouvy (essential stipulations) nelze dle české ani québecké právní úpravy považovat základní náležitosti smlouvy, neboť ty se vážou k jednotlivým smluvním typům, a nikoliv ke způsobu jejich uzavírání.[12]

Česká i québecká odborná literatura uvádí, že pojem základních smluvních podmínek je nutno vykládat ve vazbě na specifické okolnosti jednotlivých smluvních vztahů. Nicméně odborná veřejnost nenechává výklad tohoto pojmu zcela bez uvedení příkladů základních smluvních podmínek. Za příklad lze uvést případ, kdy québecká judikatura považovala za smlouvu neuzavřenou adhezním způsobem smlouvu, ve které způsoby ukončení smlouvy, stanovení zálohy a platební podmínky byly předmětem vyjednávání smluvních stran.[13]

Česká odborná literatura pak za základní podmínky smlouvy považuje podmínky právní, nikoliv obchodní.[14] Jako příklad obchodní podmínky lze uvést cenu nebo množství odebíraného produktu. Právní podmínkou, a tedy podmínkou základní, pak bude např. ustanovení o smluvní pokutě či nižší ceně při vyšším riziku.[15]

Závěr

Vzhledem k výše uvedenému lze uzavřít, že definiční znaky adhezních smluv a smluvních stran, které tyto smlouvy uzavírají, je nutno vždy posuzovat ve vztahu ke specifickým okolnostem jednotlivých případů.

Zejména pojem slabší smluvní strany je pak pojem relativní, který se významně odvíjí od vzájemného vztahu smluvních stran a jejich poměrnému ekonomickému a informačnímu postavení, přičemž za slabší stranu lze považovat rovněž právnické osoby a podnikatele.

Závěrem je třeba uvést, že v případě, že základní podmínky smlouvy byly ujednány adhezním způsobem, se ustanovení OZ upravující smlouvy uzavírané adhezním způsobem vztahuje i na ty podmínky, které byly sjednány individuálně.[16] ●

Mgr. Kristína Sedláčková, advokátní koncipientka
CÍSAŘ, ČESKA, SMUTNÝ s.r.o.,
advokátní kancelář

Poznámky:

- [1] OZ nabyl účinnosti dne 1. ledna 2014.
- [2] Dříve účinný zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, úpravu adhezních smluv neposkytoval, nicméně judikatura s tímto pojmem pracovala – srovnej např. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 20. června 2013, sp. zn. 33 Cdo 1201/2012.
- [3] Ustanovení se týkají ochrany slabší smluvní strany ve vztahu k uzavírání doložek k adhezním smlouvám.
- [4] Rozsudek Evropského soudního dvora (nyní Soudní dvůr Evropské unie) z 3. 7. 1997, sp. zn. C-269/95.
- [5] Srovnej např. rozsudky Di Pinto (ze 14. 3. 1991, SbSD 1991, I-189), Dori (ze 14. 7. 1994, SbSD 1994, I-3325), El Corte Inglés (ze 7. 3. 1996, SbSD 1996, I-1281), Dillenkofer (z 8. 10. 1996, SbSD 1996, I-4845).
- [6] Hulmák, M. a kol.: Občanský zákoník V. Závazkové právo. Obecná část (§ 1721 – 2054). Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, 1335 s.

- [7] „Slabší stranou přítom nemusí být jen nepodnikatel či dokonce jen spotřebitel, ale i podnikatel, vůči němuž jiný podnikatel zneužil svou kvalitu odborníka nebo svoje hospodářské postavení a vytvořil tak (nebo využil existující) závislost slabší strany a dosáhl zřejmou a neodůvodněnou nerovnováhu ve vzájemných právech a povinnostech.“ Bejček, J.: Soukromoprávní ochrana slabšího obchodního partnera, upravená a doplněná verzí příspěvku předneseného na XXIII. Karlovarských právnických dnech 4. 6. 2015.
- [8] Hulmák, M. a kol.: Občanský zákoník V. Závazkové právo. Obecná část (§ 1721 – 2054). Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, 1335 s.
- [9] Civil Code of Québec, R.S.Q., c. C-1991.
- [10] Například úprava doložek ke smlouvám uzavíraným adhezním způsobem v OZ (§ 1799 a násl.) je velmi výrazně inspirována québeckou právní úpravou. K výkladu předmětných ustanovení OZ se tak lze významně inspirovat québeckou

judikaturou. (např. Dell Computer Corp. v. Union des consommateurs, [2007] 2 S.C.R. 801, 2007 SCC 34).

- [11] „A contract of adhesion is a contract in which the essential stipulations were imposed or drawn up by one of the parties, on his behalf or upon his instructions, and were not negotiable.“ s. 1379 Civil Code of Québec.
- [12] „In order to determine whether a contract is a contract of adhesion, the term "essential stipulation" must be construed broadly and is not limited to the essential elements required to form the contract.“ Carnevale, M., Floriani, B., Contracts of adhesion in the Province of Quebec, 2015.
- [13] Gestion Jeroderm inc. v. Choice Hotels Canada inc., J.E. 2000-2175 (C.S.).
- [14] Pelikánová, I., Pelikán, R., Pojem adhezní smlouvy, Komentář ASPI.
- [15] Hulmák, M. a kol.: Občanský zákoník V. Závazkové právo. Obecná část (§ 1721 – 2054). Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, 1335 s.
- [16] Tamtéž.

Název hudební skupiny a jeho ochrana

Věnuje-li se někdo hudbě, ať již profesionálně nebo jako svému koníčku, musí se vypořádat kromě hudby jako takové i s dalšími okolnostmi. Je tedy nezbytné pracovat nejen s uměleckým a ekonomickým rozměrem, nýbrž je nutno se vypořádat i s rozměrem právním. Autor se v tomto příspěvku ve stručnosti zaměřuje na vybraný aspekt spojený s existencí hudebních skupin, a to na problematiku ochrany názvu hudební skupiny.

Nejdříve je třeba si položit otázku, co to vlastně hudební skupina je? Obecně hudební skupina představuje skupinu dvou a více lidí, kteří hrají na nějaký hudební nástroj nebo zpívají. Pro potřebu tohoto článku je však nutné se zamyslet, co hudební skupina je z hlediska práva. Jedná se o skupinu dvou a více lidí, které váže společný záměr spolu hrát a vystupovat. Přítomnost společného záměru spolu hrát a vystupovat je možné označit jako společný účel skupiny lidí. Na základě tohoto je tak možné dovést pojmové znaky společnosti, *societas*, podle ust. § 2716 a násl. občanského zákoníku.

Podle ust. § 2716 občanského zákoníku, jestliže se smlouvou zaváže několik osob se sdružit jako společníci za společným účelem činnosti nebo věci, vzniká společnost. Zákon v případě společnosti nepředepisuje formu, kterou smlouva musí mít – jako nejvhodnější se však jeví smlouva písemná, ale není vyloučena smlouva úst-

ní, nebo konkludentní. Klíčovým aspektem společnosti je, že společnosti není přiznána právní osobnost.

Pro další fungování společnosti není vyloučeno, aby se společníci dohodli, že v rámci činnosti společnosti budou užívat jedno společné označení. Ačkoliv se tedy jedná o společné označení, pod kterým společníci společně vykonávají aktivity, nejedná se o jméno, název nebo obchodní firmu, jelikož tyto jsou přiznány pouze subjektům práva. Při vytváření svého společného označení nejsou společníci nijak podstatně omezováni, musí však respektovat několik základních pravidel, jako např., že by označení nemělo být zaměnitelné s jiným označením, názvem, obchodní firmou apod., stejně jako by označení nemělo působit klamavě.

Ačkoliv, jak je již uvedeno výše, není společné označení chráněno jako např. název nebo jako obchodní firma, tak je možné určit, že jestliže někdo zasáhne do práv společníků k jimi užívanému společnému označení, není vyloučena možnost, aby se společníci mohli bránit na základě ochrany proti nekalé soutěži podle ust. § 2976 a násl. občanského zákoníku.

Jestliže tedy není možné uvažovat nad ochranou společného označení prostřednictvím obchodní firmy nebo názvu, jak by bylo možné jinak chránit označení hudební skupiny?

Z rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 31. 10. 2006, sp. zn. 30 Cdo 2116/2006, kdy žalobcem v dané věci byla jedna známá hudební skupina, vyplývá, že společné označení není možné chránit jako společné jméno ani jako společný pseudonym. Nejvyšší soud ve svém rozhodnutí uvádí, že společné jméno, resp. společný pseudonym, nejsou instituty chráněné ustanovením o ochraně osobnosti fyzické osoby, jelikož se nevztahují k individuální fyzické osobě, kdy společné jméno, resp. společný pseudonym není způsobitelný pro in-

dividualizaci určité fyzické osoby. Přitom pseudonymem podle ochrany osobnosti je třeba rozumět jméno, jehož umělec jako individualizovaná osoba užívá místo svého pravého jména, což společný pseudonym neumožňuje. Proto společné jméno ani společný pseudonym nejsou chráněny ustanoveními o ochraně osobnosti.

Označení hudební skupiny by tak bylo určitě možné chránit jako ochrannou známku. Je však nutné se zamyslet nad tím, jakým způsobem by byla upravena práva k ochranné známce. Jako nejjednodušší způsob se tak nabízí, aby ochranná známka byla zapsána pro více vlastníků, tedy aby byli zapsáni všichni společníci. Dle ust. § 18a zákona o ochranných známkách, jestliže přísluší práva k téže ochranné známce několika osobám, řídí se vztahy mezi nimi předpisy o spoluvlastnictví. Důležitý je v tomto ohledu odst. 3 uvedeného ustanovení, kde je uvedeno, že každý ze spoluvlastníků je oprávněn uplatňovat nároky z porušení práv z ochranné známky samostatně. V případě neoprávněného užití ochranné známky je rovněž možné uplatnit ochranu proti nekalosoutěžnímu jednání.

Jak z výše uvedeného vyplývá, co do ochrany názvu hudební skupiny je možné uvažovat v několika rovinách. Jednak se jedná o obecné ustanovení ochrany společného označení společnosti na základě ochrany proti nekalé soutěži a dále se jedná o ochranu společného označení na základě ochranné známky. Ochrana společného označení jako společného názvu nebo jako společného pseudonymu v rovině ochrany osobnosti se s ohledem na judikaturu Nejvyššího soudu nejeví jako možná. ●

.....
Mgr. et Mgr. Vojtěch Šmíd,
advokátní koncipient
Advokátní kancelář Kříž a partneři s.r.o.

PEVNÉ ZÁKLADY / VYSOKÉ CÍLE

**DUNOVSKÁ
& PARTNERS**

**BANKOVNICTVÍ A FINANCE
INSOLVENCE
FINANČNÍ RESTRUKTURALIZACE
FÚZE A AKVIZICE
KORPORÁTNÍ PRÁVO
NEMOVITOSTI
SOUDNÍ SPORY**

Individuální a aktivní přístup, výjimečná kvalita práce a osobní účast partnerů kanceláře na řešení případů je to, co nás odlišuje od konkurence a umožňuje nám dlouhodobě zachovávat nejvyšší standardy. Proto jsou klienti ochotni světit nám ty nejsložitější případy a důvěřovat našemu úsudku. Důvěřujte i Vy.

www.dunovska.cz

Právo nezbytné cesty ve světle aktuální judikatury

S účinností nového občanského zákoníku[1] se do českého právního řádu navrátil tradiční institut práva nezbytné cesty v celé své šíři. Zatímco si tzv. starý občanský zákoník[2] vystačil s poněkud strohou úpravou obsaženou v jediném odstavci (§ 151o odst. 3 obč. zák.), nový občanský zákoník navazuje na rakouskou,[3] a tedy i prvorepublikovou, úpravu a řeší tuto problematiku detailněji (viz § 1029 až 1036 o. z.). Ačkoli je nová právní úprava mnohem podrobnější, stal se tento institut již několikrát tématem rozhodování Nejvyššího soudu. Cílem tohoto článku je představit některá z těchto zajímavých rozhodnutí a přiblížit čtenáři jejich teoretické i praktické dopady na současnou situaci.

Intertemporalita nové právní úpravy

Nejprve se Nejvyšší soud zabýval základní otázkou, jakou hmotněprávní úpravu, týkající se věcných práv, aplikovat v soudních řízeních, která byla zahájena před 31. 12. 2013, avšak do tohoto data nebyla skončena. V této souvislosti dospělo občanskoprávní a obchodní kolegium Nejvyššího soudu[4] k závěru, že v řízeních o zřízení věcného břemene práva cesty zahájených do 31. 12. 2013, ve kterých soud rozhoduje ve věci po 1. 1. 2014, je nutné postupovat podle právní úpravy platné v době rozhodování, tedy již podle § 1029 a násl. o. z.[5] Tento názor byl potvrzen rozsudkem Nejvyššího soudu ze dne 29. 10. 2014, sp. zn. 22 Cdo 999/2014. V tomto případě sice celé řízení předcházející rozhodnutí Nejvyššího soudu proběhlo ještě před 31. 12. 2013, a proto Nejvyšší soud rozhodoval za použití § 151o odst. 3 obč. zák., ovšem vzhledem ke kasační povaze vlastního rozhodnutí nařídil

v dalším řízení postupovat již dle nového občanského zákoníku.

Zmíněné rozhodnutí vedle toho také přiblížilo, jak bude Nejvyšší soud vykládat § 1029 odst. 2 o. z. ve vztahu ke způsobu zřízení nezbytné cesty. Gramatický výklad tohoto ustanovení by totiž mohl navádět k tomu, že nezbytná cesta má být primárně zřizována jako právo obligační. K tomuto názoru se však Nejvyšší soud nepřiklonil a zdůraznil, že je třeba k této možnosti přistupovat individuálně a vždy zvážit všechny okolnosti případu. Nejvyšší soud doslova uvedl „jestliže však soud zjistí, že přijetí [obligačního][6] řešení nabízeného žalovanou stranou nelze po žalobci vzhledem k okolnostem věci spravedlivě požadovat, nezbytnou cestu zřídí („povolí“), zpravidla – v zájmu potřebné právní jistoty žalobce – jako služebnost.“

Použitelnost dosavadní judikatury

Druhou zásadní otázkou, kterou se Nejvyšší soud zabýval, bylo posouzení, nakolik bude i nadále použitelná dosavadní judikatura k § 151o odst. 3 obč. zák. Podle usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 1. 2016, sp. zn. 22 Cdo 4242/2015, lze judikaturu týkající se práva cesty podle obč. zák. přiměřeně použít i při zřizování nezbytné cesty podle nového občanského zákoníku, avšak pouze tam, kde nový občanský zákoník nemá obsahově odlišnou úpravu. Je tedy nutno sledovat, do jaké míry stávající právní úprava koresponduje s tou dřívější a s ní souvisejícími judikaturními závěry a do jaké míry nabízí nová řešení.

V tomto ohledu je předně třeba vzít v potaz, že dle § 151o odst. 3 obč. zák. mohla být nezbytná cesta zřízena pouze ve prospěch vlastníka stavby. Tuto úpravu o. z. nepřebírá a právo požadovat zřízení nezbytné cesty přiznává v § 1029 odst. 1 kterémukoliv vlastníku nemovité věci, na níž nelze řádně hospodařit či jinak ji řádně užívat proto, že není dostatečně spojena s veřejnou cestou.

Dalším rozdílem je výslovné vymezení negativních podmínek nezbytné cesty, tj. překážek jejího zřízení, uvedených v § 1032 odst. 1 o. z. Podle tohoto usta-

novení soud nepovolí nezbytnou cestu, a) převyšeli-li škoda na nemovité věci souseda zřejmě výhodu nezbytné cesty, b) způsobili-li si nedostatek přístupu z hrubé nedbalosti či úmyslně ten, kdo o nezbytnou cestu žádá, nebo c) žádá-li se nezbytná cesta jen za účelem pohodlnějšího spojení. Nový občanský zákoník zde zjevně přebírá úpravu obsaženou v zákoně č. 140/1896 ř. z., o propůjčování cest nezbytných.[7] Podmínky pro zřízení nezbytné cesty je nutno poměřovat také požadavkem zakotveným v § 1029 odst. 2 větě druhé o. z., dle něž zřízení nebo užívání nezbytné cesty má souseda obtěžovat a jeho pozemek zasahovat co nejméně.

Žádnou z těchto překážek a podmínek § 151o odst. 3 obč. zák. neobsahoval, ačkoli podobná omezení byla částečně dovozena judikaturně. Již za doby účinnosti obč. zák. Nejvyšší soud dospěl k názoru, že soud zamítne návrh na zřízení práva cesty, jestliže by újma vzniklá zřízením práva nezbytné cesty vlastníkovu pozemku převyšovala újmu vzniklou vlastníkovu stavby odepřením takového práva.[8] Stejně tak Nejvyšší soud dovodil, že důvodem pro zřízení nezbytné cesty není to, že přístup zřízený přes cizí pozemek na základě práva odpovídajícího věcnému břemeni by byl pro žadatele pohodlnější či výhodnější, nebo by se obešel bez stavebních úprav.[9] Konečně se Nejvyšší soud zabýval i překážkou týkající se hrubé nedbalosti či úmyslu ve vztahu k nedostatku přístupu. V této souvislosti však vyšel z toho, že dřívější právní úprava nenabízelá bez dalšího možnost odmítnout zřízení nezbytné cesty jen proto, že vlastník stavby nemožnost přístupu k této stavbě sám zavinil. Z pohledu tehdejší judikatury převážil veřejný zájem na zajištění užívání stavby jejich vlastníky a také veřejný zájem na údržbě stavby a na minimalizaci účinků neužívané a neudržované stavby na okolí.[10] A tak zatímco u předchozích dvou překážek nebyla absence jejich výslovného zákonného zakotvení důvodem pro odmítnutí jejich aplikace, v tomto případě Nejvyšší soud vyslovil názor, že danou překážku nešlo aplikovat také „proto, že platné právo takovou výjimku nezná a i zákon o propůjčování cest nezbytných ji vázal na podmínku, že vlastník se možností přístupu zbavil až po dni nabytí jeho účinnosti, k dřívějšímu nedbalému jednání se nepřihlíželo.“[11]

Nejvyšší soud také již dříve dospěl k požadavku obsaženému v dnešním § 1029 odst. 2 větě druhé o. z. a stanovil, že při zřizování nezbytné cesty je třeba dbát, aby právo vlastníka pozemku bylo omezeno co možno nejméně.[12] Zároveň judikatura dovodila, že při úvaze o tom, zda a v jakém rozsahu by měl být vlastník sousedního pozemku zatížen, je nutno vycházet z toho, k jakému účelu stavba, ke které má být cesta zřízena, slouží v době vyhlášení rozsudku.[13]

Hrubá nedbalost a další omezení ve světle nové právní úpravy

Jak již bylo uvedeno výše, nový občanský zákoník se vrací k výslovnému vymezení negativních podmínek nezbytné cesty a tím do jisté míry přebírá úpravu obsaženou v zákoně č. 140/1896 ř. z., o propůjčování cest nezbytných. Nelze však přehlédnout, že dle tohoto zákona šla tzv. patrná nedbalost k tíži vlastníka pozemku požadujícího zřízení nezbytné cesty pouze tehdy, pokud nedbalost nastala až po okamžiku účinnosti daného zákona. Toto omezení však nový občanský zákoník neobsahuje a není tak rozhodné, kdy došlo k naplnění podmínky hrubé nedbalosti či úmyslného jednání. Jak potvrdil Nejvyšší soud ve svém rozsudku ze dne 20. 10. 2016, sp. zn. 22 Cdo 1499/2015, podle výše uvedeného intertemporálního pravidla se právní úprava obsažená v § 1029 a násl. o. z. uplatní i v případech řízení zahájených před 1. 1. 2014 a vztahuje se i na posouzení právně významných skutečností vzniklých před uvedeným datem. Nově tak lze uplatnit jako překážku zřízení nezbytné cesty i skutečnost, že si žadatel způsobil nedostatek přístupu z hrubé nedbalosti nebo úmyslně, i když k takovému jednání došlo před 1. 1. 2014. Nejvyšší soud dokonce připustil, že k tíži žadatele lze přičíst (dle okolností) i hrubě nedbalé či úmyslné jednání jeho právního předchůdce.

V usnesení ze dne 15. 11. 2016, sp. zn. 22 Cdo 3242/2015, pak Nejvyšší soud poukázal na odlišnosti dosavadní a nové právní úpravy právě ve vztahu k negativní podmínce pro zřízení nezbytné cesty v podobě způsobení nedostatku přístupu z hrubé nedbalosti či úmyslně tím, kdo o ne-

zbytnou cestu žádá, a zdůraznil, že při posuzování důsledků takového jednání nelze bez dalšího vycházet z dosavadní judikatury k § 151o odst. 3 obč. zák. Nejvyšší soud se zabýval otázkou, za jakých okolností bude tato negativní podmínka zpravidla naplněna. K tomu uvedl, že překážka uvedená v § 1032 odst. 1 písm. b) o. z. bude typově přicházet do úvahy zejména v situacích, kdy vlastník nemovité věci měl k nemovité věci zajištěno spojení na veřejnou cestu, o které následně hrubě nedbalým či úmyslným jednáním přišel, v situacích, kdy vlastník nemovité věci svou stavební činností zabránil napojení své nemovité věci na veřejnou cestu, a také v situacích, kdy osoba nabývá nemovitou věc, aniž by k ní měla zajištěno spojení veřejnou cestou, a její jednání lze považovat za hrubě nedbalé či úmyslné. Zároveň zdůraznil, že při řešení otázky, zda nabyvatel jednal hrubě nedbale či úmyslně, bude třeba zvážit veškeré okolnosti případu, a dodal, že „[p]ři posuzování je třeba mít na paměti, že podmínkou obsaženou v § 1032 odst. 1 písm. b) o. z. nemá být sankcionována sama o sobě skutečnost, že někdo nabyl nemovitou věc bez přístupu, nýbrž především ta okolnost, že nabyvatel se lehkověrně spoléhal na to, že mu bude přístup k pozemku po jeho nabytí umožněn sousedy či povolen soudem, přičemž se nepokusil si přístup zajistit před nabytím nemovité věci sám, ačkoliv tak nepochybně učinit mohl. Pokud se naopak o zajištění přístupu nabyvatel pokusil, jeho snaha však nebyla úspěšná (například pro kategorický nesouhlas sousedů či pro požadavky sousedů, které po nabyvateli nebylo možné spravedlivě požadovat), pak mu nelze tuto skutečnost přičítat k tíži.“

V neposlední řadě Nejvyšší soud v rozsudku ze dne 24. 1. 2017, sp. zn. 22 Cdo 3398/2016, poukázal na to, že dříve dovozený požadavek na minimalizaci zásahů do práv vlastníka zatěžovaného pozemku, který je nyní vtělený do § 1029 odst. 2 věta druhá o. z., musí být poměřován nejen s výhodou, které může žadatel o nezbytnou cestu dosáhnout, ale i s účelem, k němuž má nezbytná cesta sloužit. Rozhodující bude i nadále účel, k němuž nemovitá věc slouží v době vyhlášení rozsudku. Nejvyšší soud zdůraznil, že zřízení nezbytné cesty přichází v úvahu pouze tehdy, má-li sloužit dlouhodobému účelu a dodal: „Ta-

kový účel je naplněn zejména tehdy, má-li být přístup zřízen k již existující stavbě. K pouhému vybudování nové (zamýšlené) stavby však v poměrech právní úpravy účinné po 1. 1. 2014 zřízení nezbytné cesty zpravidla sloužit nemůže.“

Restriktivnější pojetí práva nezbytné cesty dle nové právní úpravy

Je zjevné, že nový občanský zákoník klade na žadatele o zřízení nezbytné cesty beze sporu přísnější požadavky než obč. zák. Tyto mají vyvážit právě tu skutečnost, že nezbytnou cestu lze dle nové právní úpravy zřídit nejen ve prospěch vlastníků staveb, nýbrž ve prospěch vlastníků veškerých nemovitých věcí, tedy i pozemků. Nezbytné je doporučit, aby zájemci o nemovitou věc vždy pečlivě prověřili, zda je k ní zajištěn přístup, a zjistili-li, že tomu tak není, projevíli včas snahu tuto situaci racionálně vyřešit. Pokud si vůbec neověří, zda je přístup k nemovité věci zajištěn nebo na pokus o řádné zajištění zcela rezignují, bezesporu naplní podmínku hrubě nedbalosti předvídanou v § 1032 odst. 1 písm. b) o. z. [14] a soud by tak neměl ve světle výše uvedené judikatury nezbytnou cestu povolit.

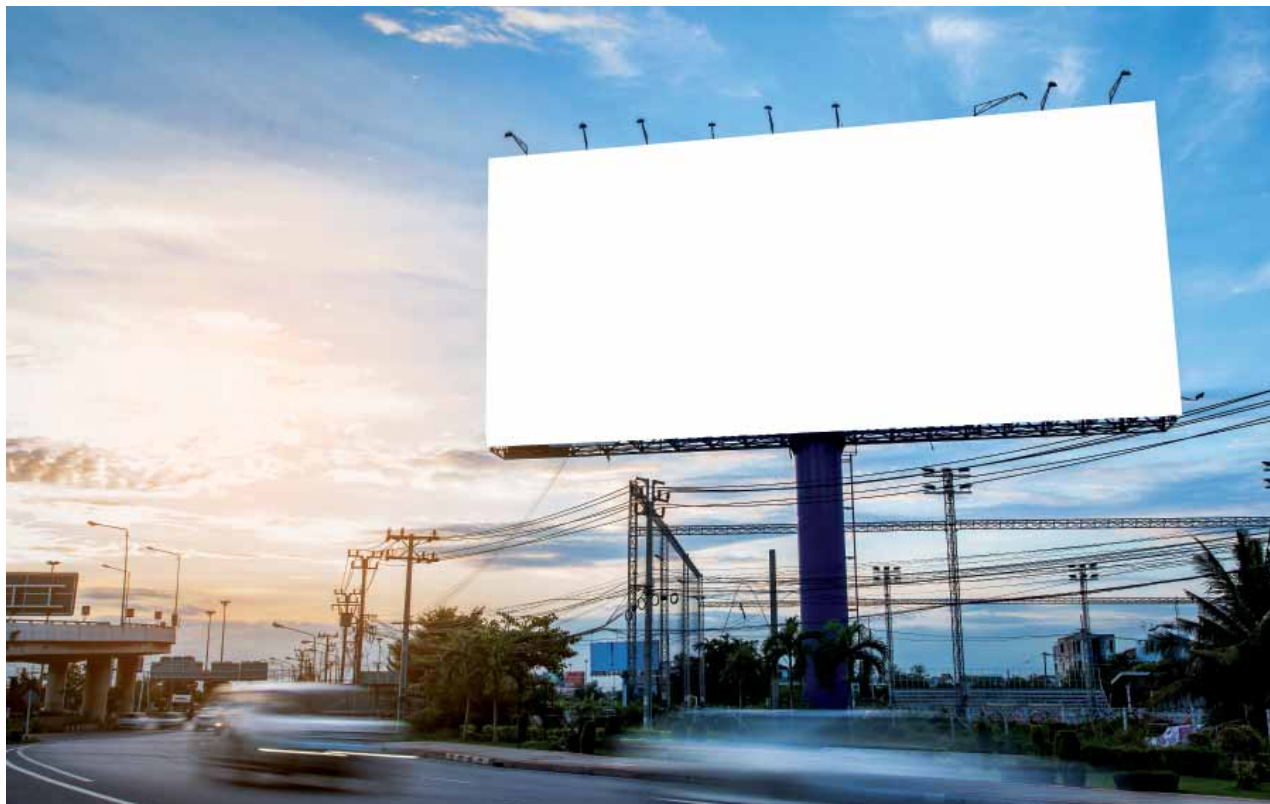
Stejně tak by před soudem nemělo obstát, pokud bude nezbytná cesta požadována pouze za účelem vybudování nové stavby. Jakékoli spekulativní snahy o zhodnocení pozemku prostřednictvím zřízení nezbytné cesty soudem by tak měly skončit neúspěchem. ●

.....
Mgr. Jitka Sytařová, LL.M.,
advokátka, partnerka
Mgr. Marie Zámečníková,
spolupracující advokátka, associate
Giese & Partner, s.r.o.

Poznámky:

- [1] Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „o. z.“ nebo také „nový občanský zákoník“).
- [2] Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník (dále jen „obč. zák.“).
- [3] Spáčil, Jiří in: Spáčil, Jiří a kol. Občanský zákoník III. Věcná práva (§ 976 – 1474) Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 196.
- [4] Srov. Králík, Michal. Intertemporalita v oblasti věcných práv v rozhodovací praxi NS. Soudní rozhledy. 6/2016, s. 182.
- [5] Srov. usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 28. 2. 2013, sp. zn. 7 Co 296/2014, které bylo Nejvyšším soudem schváleno k publikaci ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek a posléze publikováno jako Rc 78/2014.
- [6] Poznámka autorů.
- [7] „Žádost za propůjčení nezbytné cesty jest nepřipustná, jestliže výhoda nezbytné cesty nepřevyšuje škody, které vesměs vzniknou touto cestou nemovitostem, jež mají býti zavazeny, pak jestliže nedostatek cestovního spojení byl způsoben patrnou nedbalostí vlastníka pozemku po době, kdy tento zákon nabyl účinnosti. Nezbytná cesta nepropůjčí se proto, aby bylo získáno kratšího spojení cestovního nežli dosavadního.“
- [8] Srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. 5. 2009, sp. zn. 22 Cdo 4920/2007.
- [9] Srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 17. 2. 2006, sp. zn. 22 Cdo 38/2005.
- [10] Srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 23. 5. 2011, sp. zn. 22 Cdo 2977/2009.
- [11] Srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. 5. 2011, sp. zn. 22 Cdo 2957/2009.
- [12] Srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 20. 7. 2005, sp. zn. 22 Cdo 1897/2004 nebo rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 23. 5. 2011, sp. zn. 22 Cdo 2977/2009.
- [13] Srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 23. 5. 2011, sp. zn. 22 Cdo 2977/2009.
- [14] Srov. usnesení Ústavního soudu ze dne 7. 2. 2017, sp. zn. III. ÚS 201/17.

Klamavá reklama

Klamavá reklama, jedna ze zvláštních skutkových podstat nekalé soutěže, představuje velice specifickou právně-regulační oblast. Právní úprava totiž musí posuzovat v souvislosti s klamavou reklamou dvě hlediska: (i) jistý rozsah povoleného klamání (určité lákání);[1] a zároveň (ii) zakázání všech klamavých praktik, které jsou v rozporu s dobrými mravy soutěže a mohly by přivodit újmu jiným soutěžitelům nebo spotřebitelům.[2]

Klamavá reklama, dříve obsažená v obchodním zákoníku[3] (dále jen „ObchZ“), byla pro účely nové regulace v občanském zákoníku[4] (dále jen „ObčZ“) upravena tak, aby více odpovídala příslušné unijní regulaci, směrnici o klamavé a srovnávací reklamě[5] (dále jen „Směrnice 2006/114/ES“). Jak je tedy klamavá reklama podle ObčZ

charakterizována? Jak správně interpretovat její jednotlivá ustanovení?

Malá generální klauzule

Klamavá reklama je dle § 2977 odst. 1 ObčZ: „...taková reklama, která souvisí s podnikáním nebo povoláním, slouží podpořit odbyt movitých nebo nemovitých věcí nebo poskytování služeb,

včetně práv a povinností, klame nebo je způsobilá klamat podáním nebo jakýmkoli jiným způsobem osoby, jimž je určena nebo k nimž dospěje, a tím i zřejmě způsobilá ovlivnit hospodářské chování takových osob“. Ustanovení popsané v tomto odstavci je (i dále v textu tohoto článku) označováno jako tzv. malá generální klauzule.[6]

V rámci jednotlivých náležitostí klamavé reklamy podle § 2977 odst. 1 ObčZ je jako první uveden výraz „reklama“, kterému je nutné přisuzovat význam podle zákona o regulaci reklamy.[7, 8]

Druhý ze znaků klamavé reklamy, souvislost s podnikáním nebo povoláním či sledování podpory odbytu věcí nebo poskytování služeb včetně práv a povinností, představuje účel klamavé reklamy. Smyslem malé generální klauzule je tak její vymezení proti nekomerční reklamě (kteřou představují např. billboardy propagující dobročinné sbírky). I tam je sice klamání možné, ale obranu nelze hledat v prostředcích nekalé soutěže.[9]

Třetí kritérium, podání či jakýkoli jiný způsob, představuje komunikační zdroj, jímž lze klamavou reklamu šířit. Pod pojem podání je možné podřadit jakýkoli způsob předání informací (sdělování ústní, písemné, obrazové či jiné), a to jakýmkoli prostředky (tiskem, internetem, televizí a dalšími).[10]

Čtvrtou charakteristiku klamavé reklamy představují tzv. dotčené osoby. Primárně je jimi nutné chápat takové osoby, vůči kterým reklama přímo a plánovitě směřuje[11] (např. u reklamy na drahé taneční boty budou příjemci dané inzerce jen ty osoby, které mají zájem o koupi takového produktu a mají možnost související koupi provést, nikoli všichni lidé). Dále jsou ale dotčenými osobami všichni, ke komu reklama dospěje. Tato kategorie je širší – spadá do ní v podstatě kdokoli, kdo může být reklamou zasažen (kdo se s ní setká například na plakátu).[12]

Pátou charakteristikou popisovaného nekalosoutěžního deliktu představuje jeho klamavý charakter – reklama musí být aspoň způsobitelná dotčené osoby klamat. Postačuje jen schopnost reklamy zákazníka oklamat; delikt je ohrožovací povahy stejně jako celá nekalá soutěž. Kromě toho není rozhodující, zda se jedná o klamání úmyslné či nedbalostní. Klamání je ale vždy třeba hodnotit z pohledu průměrného spotřebitele.[13]

Zřejmá způsobnost ovlivnit hospodářské chování dotčených osob, poslední ze znaků klamavé reklamy, představuje účinky na dotčené osoby, konkrétně

možnost ovlivnit hospodářské chování daných subjektů, aniž by ve skutečnosti jejich chování muselo být ovlivněno nebo mělo být ovlivněno. Způsobnost ovlivnění přitom nesměřuje k určitému kroku – postačuje dokonce i jen, pokud k možnosti ovlivnění může dojít v budoucnu (např. až si zákazník bude vybírat produkt typově podobný se zbožím inzerovaným závadnou reklamou a rozhodne se právě pro klamavě prezentované zboží, protože je ovlivněn daným deliktem). Důležité je rovněž upozornit na skutečnost, že období, kdy může dojít k ovlivnění zákaznickova chování, není nijak časově omezeno.[14]

Výrazné znaky reklamy

Ust. § 2977 odst. 2 ObčZ nově výslovně zakotvilo tzv. výrazné znaky reklamy, které soud musí posoudit při zvažování klamavosti reklamy. Výrazné znaky reklamy jsou povahou objektivní fakta,[15] která ale nepředstavují kompletně nová vodítka pro soudy při posuzování klamavosti reklamy. Jedná se spíše o návod, co všechno musí soudy brát v úvahu.[16] V praxi se zřejmě v návaznosti na dané ustanovení bude klást otázka, co je u reklamy vlastně znakově výrazným, a co nikoli výrazným. V souvislosti s § 2977 odst. 1 ObčZ by za výrazné znaky reklamy mělo být považováno všechno to, co v dané reklamě je schopné ovlivnit její adresáty.[17] V souhrnu lze znaky uvedené v § 2977 odst. 2 ObčZ rozdělit na čtyři kategorie: (i) povaha zboží a služeb; (ii) cena zboží a služeb; (iii) podmínky dodání; a (iv) osoba zadavatele reklamy.[18]

Pro vysvětlení jednotlivých znaků z pohledu praktického lze u každého uvést příklad, jak se klamání může projevit. V souvislosti s povahou zboží a služeb zmiňují zadání reklamy na zboží, kterého ve skutečnosti není přiměřené množství (například v rozhodovací praxi Krajského soudu v Praze se lze setkat s případem distribuce více než 11 000 ks letáků, aby se nakonec na prodejnách obchodního řetězce nacházelo dohromady jen 18 ks určitého zboží).[19] Ohledně ceny nebo způsobu jejího určení lze uvést příklad, kdy v inzerované ceně chybí údaj o obsažení DPH (k tomuto bylo již Nejvyšším správním soudem judikováno, že taková inzerce působí spotřebiteli zdání, že cena je ve skutečnosti nižší).[20] U podmínek, za nichž

se zboží dodává nebo služba poskytuje, je možné jako příklad uvést nepravdivé údaje o servisu po určitou dobu zdarma.[21] Ohledně zadavatele reklamy je pak klamavou např. informace o vzniku podnikatele odštěpením ze známé a na trhu úspěšné společnosti.

Ust. § 2979 ObčZ – klamání správnými údaji a přihlídnutí k dalším údajům

Pro klamavou reklamu je charakteristické, že způsobností oklamat se může vyznačovat i údaj sám o sobě správný. Na tyto situace pamatuje § 2979 odst. 1 ObčZ, podle kterého lze klamání dovodit i u údaje správného, může-li tento vést v omyl vzhledem k okolnostem a souvislostem, za nichž byl učiněn. Často lze podobné informace vysledovat u cestovních kanceláří – klient si připlatí za dražší pokoj s výhledem, aby mu nakonec bránily například vysoké stromy.[22]

Podobně je nutné dle § 2979 odst. 2 ObčZ při úvahách o klamavosti přihlídnout rovněž k tzv. delokalizačním klauzulím,[23] a sice k dodatkům, zejména k použití výrazů jako druh, typ, způsob, jakož i k výpustkám, zkratkám a celkové vnější úpravě. Ust. § 2979 odst. 2 ObčZ v souvislosti s těmito údaji nechává prostor pro soudcovskou úvahu v návaznosti na formulaci „při posouzení klamavosti se přihlédně“. Skutečnosti, k nimž se má při posuzování klamavosti přihlížet, jsou přitom vypočteny demonstrativně. I zde platí, že formulace použitá v ObčZ míří především na reklamy týkající se označení v tiskové podobě. Podobně je však nutné dané náležitosti vztáhnout i na reklamy rozhlasové nebo televizní se všemi jejich specifiky.[24]

Závěr

Na první pohled doznala právní úprava klamavé reklamy v ObčZ oproti ObchZ výrazných změn: definiční znaky dle § 2977 odst. 1 ObčZ jsou odlišné od ObchZ a zcela nově je doplněn demonstrativní výčet výrazných znaků klamavosti. Přestože lze občanskoprávní regulaci v mnohém hodnotit pozitivně, lze jí vytknout jednu podstatnou skutečnost, a to že explicit-

ně nezohledňuje klamavá opomenutí (příkladem takového deliktu je situace, kdy cestovní agentura inzeruje zajištění parkování na letišti zdarma, ale neuvádí, že počet míst rezervovaných pro cestující je nedostačující k počtu zákazníků).[25]

Ke klamání tedy nemusí dojít jen aktivním konáním, např. uvedením nepravdivých údajů, ale lze se s klamáním setkat i ve formě pasivního chování (tzv. klamavým opomenutím). Je tedy až s podivem, že v malé generální klauzuli podle § 2977 odst. 1 ObčZ, popř. aspoň ve výrazných znacích podle § 2977 odst. 2 ObčZ, není proveden žádný odkaz na klamavé opomenutí jinak upravené zákonem o ochraně spotřebitele[26] (tento odkaz navíc nebyl proveden ani v ObčZ). V souladu se směrnici o nekalých obchodních praktikách vůči spotřebitelům na vnitřním trhu[27] a Směrnicí

2006/114/ES však musí být souvisejícím eurokonformním výkladem interpretována i klamavá reklama dle českého ObčZ. To mimo jiné znamená, že i pod § 2977 ObčZ musí být řazeny reklamy, na které se vztahuje uvedená unijní regulace a v nichž byly důležité údaje opomenuty, resp. jsou uváděny nejasným, nesrozumitelným, nejednoznačným způsobem, a vůbec reklamy, které mohou klamat jakýmkoliv způsobem, včetně svého předvedení.[28] Praktické dopady nového nastavení klamavé reklamy však ukáže rozhodovací praxe až v budoucnu. Význam judikatury tak zůstává i nadále zřejmý. ●

Tereza Levická, advokátní koncipientka
PRK Partners s.r.o. advokátní kancelář

Poznámky:

- [1] Hajn, P. Soutěžní chování a právo proti nekalé soutěži. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2000, s. 141.
- [2] Večerková, E. § 45. Klamavá reklama. In: Pokorná, J. a kol. Obchodní zákoník. Komentář. I. díl. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2009, s. 210.
- [3] Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.
- [4] Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.
- [5] Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/114/ES ze dne 12. prosince 2006 o klamavé a srovnávací reklamě.
- [6] Jak uvádí E. Večerková: "Tato skutková podstata je již tradičně nazývána též tzv. malou generální klauzulí." In Pokorná, J.; Večerková, E.; Pekárek, M. Obchodní korporace a nekalá soutěž. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2015, s. 529.
- [7] Tamtéž, s. 531.
- [8] Podle § 1 odst. 2 zákona č. 40/1995 Sb., o regulaci reklamy a o změně a doplnění zákona č. 468/1991 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání, ve znění pozdějších předpisů, platí, že: "Reklamou se rozumí oznámení, předvedení či jiná prezentace šířené zejména komunikačními médii, mající za cíl podporu podnikatelské činnosti, zejména podporu spotřeby nebo prodeje zboží, výstavby, pronájmu nebo prodeje nemovitostí, prodeje nebo využití práv nebo závazků, podporu poskytování služeb, propagaci ochranné známky, pokud není dále stanoveno jinak."
- [9] Pipková, P. Dotazy a odpovědi. Rekodifikace. Finanční, daňový a účetní bulletin. 2015, roč. 23, č. 1, s. 77.
- [10] Ondřejová, D. Nekalá soutěž v novém občanském zákoníku: komentář. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 95.
- [11] Tamtéž.
- [12] Tamtéž.
- [13] Tamtéž.
- [14] Tamtéž, s. 96.
- [15] Tamtéž, s. 98.
- [16] Ondřejová, D. Novinky (?) v nekalé soutěži podle nového občanského zákoníku jako změny k lepšímu? Časopis pro právní vědu a praxi. 2012, roč. 20, č. 4, s. 350.
- [17] Hajn, P. § 2977. Klamavá reklama. In: Švestka, J. a kol. Občanský zákoník: komentář. Svazek VI (§ 2521 až 3081). 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2014, s. 1179.
- [18] Sehnálek, D. Klamavá reklama podle směrnice 2006/114 a občanského zákoníku. In: Ondřejová, D.; Sehnálek, D. Vliv práva Evropské unie na českou regulaci nekalé soutěže a nekalých obchodních praktik. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, Právnická fakulta, 2016, s. 64.
- [19] Rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 26. 5. 2015, sp. zn. 46 A 59/2013.
- [20] Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 1. 2006, sp. zn. 3 As 37/2005.
- [21] Ondřejová, D. Nekalá soutěž v novém občanském zákoníku: komentář, op. cit., s. 98.
- [22] Tamtéž, s. 124.
- [23] Pokorná, J., Večerková, E., Pekárek, M., Obchodní korporace a nekalá soutěž, op. cit., s. 546.
- [24] Hajn, P. § 2979. Společné ustanovení o klamavé reklamě a klamavém označení zboží nebo služby. In: Švestka, J., Občanský zákoník: komentář. Svazek VI (§ 2521 až 3081), op. cit. s. 1186.
- [25] Ondřejová, D., Nekalá soutěž v novém občanském zákoníku: komentář, op. cit., s. 101.
- [26] Zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů.
- [27] Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/29/ES ze dne 11. května 2005 o nekalých obchodních praktikách vůči spotřebitelům na vnitřním trhu a o změně směrnice Rady 84/450/EHS, směrnice Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES, 98/27/ES a 2002/65/ES a nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 (směrnice o nekalých obchodních praktikách).
- [28] Hajn, P. Jak vykládat klamavá opomenutí v reklamě? (Aneb dobře rozhoduje, kdo dobře rozlišuje). Obchodněprávní revue. 2009, roč. 1, č. 4, s. 97.

POMOZTE NÁM NAKRMIT DĚTI JÍDLEM A LÁSKOU

VĚDĚLI JSTE, ŽE V ČESKÉ REPUBLICE SI
KAŽDÁ 10. RODINA
NEMŮŽE DOVOLIT PLATIT SVÝM DĚTEM ŠKOLNÍ OBĚDY?

TYTO DĚTI PŘÍCHÁZEJÍ O DŮLEŽITOU SOUČÁST PRAVIDELNÉ STRAVY
A NAVÍC ZAŽÍVAJÍ POCIT VYČLENĚNÍ Z DĚTSKÉHO KOLEKTIVU, COŽ
MŮŽE MÍT VELMI NEGATIVNÍ DOPAD NA JEJICH PSYCHICKÝ ROZVOJ.

SOUHLASÍTE S TÍM, ŽE BY V ČR NEMĚLO ŽÁDNÉ DÍTĚ TRPĚT HLADEM?

POKUD ANO, POMOZTE TĚMTO DĚTEM LIBOVOLNOU ČÁSTKOU.
VŠECHNY PŘÍSPĚVKY DO KORUNY POUŽIJEME NA ZAPLACENÍ OBĚDŮ
KONKRÉTNÍM DĚTEM!

ČÍSLO TRANSPARENTNÍHO ÚČTU:

888 555 999 / 5500

WWW.OBEDYPRODETI.CZ

**OBĚDY
PRO DĚTI**

SE ZÁŠTITOU

S PODPOROU

HLAVNÍ PARTNER

OBĚDY PRO DĚTI S FINANČNÍ PODPOROU MŠMT NA ROK 2016 A 2017

VELKÝ KOMENTÁŘ

Dvořák • Machurek • Novotný • Šebesta a kol.

Zákon o zadávání veřejných zakázek

2017, vázané v plátně, 1 320 stran, cena 2 390 Kč

obj. číslo EVK22

Nová právní úprava

Dne 1. října 2016 došlo v České republice po přibližně deseti letech k zásadní změně v oblasti práva veřejných zakázek. Původní a více než dvacetkrát novelizovaný zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, byl nahrazen zákonem č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, který mimo jiné také nově začleňuje původní zákon č. 139/2006 Sb., o koncesních smlouvách a koncesním řízení.

Široký autorský kolektiv

Autory komentáře jsou převážně právníci z týmu advokátní kanceláře MT Legal, s. r. o., jež byla v letech 2014 a 2015 oceněna jako Právnická firma roku v oblasti veřejných zakázek. Mnozí členové byli přímými spoluautory předchozí právní úpravy a při tvorbě nového zákona měli možnost se aktivně podílet na připomínkách, dotváření i následném výkladu textu.

objednávejte na

www.beck.cz

nově možnost převzít přes Zásilkovnu

Whistleblowing v ČR – přijde konečně komplexní řešení?

Stejně jako v jiných vyspělých státech, i v České republice je zájem o to, aby zaměstnanec, který se dozví při výkonu své práce o nelegální činnosti svých nadřízených či zaměstnavatele (např. korupci, vytvoření kartelu), tuto skutečnost oznámil příslušným orgánům. Obecně je tato činnost zaměstnance označována anglickým slovem whistleblowing. Pro zaměstnance, který upozorní na nežádoucí praktiky svých nadřízených nebo zaměstnavatele se již i v českém prostředí vžil pojem whistleblower.

Bohužel komplexní právní úprava, která by v České republice poskytovala dostatečnou ochranu whistleblowerům, doposud neexistuje. I proto se často setkáváme s tím, že zaměstnanci mnohdy z obav o ztrátu zaměstnání či jinou formu msty ze strany zaměstnavatele, nelegální činnosti na pracovišti neřeší. Někteří zaměstnanci se také domnívají, že oznámení nežádoucího jednání zaměstnavatele je zbytečné, neboť by nejvíce postihlo je samotné, a nikoliv zaměstnavatele.

I s ohledem na tuto skutečnost v České republice stoupají snahy o vytvoření komplexní právní úpravy, která by poskytovala dostatečnou ochranu whistleblowerům tak, aby neměli obavy a strach oznamovat nelegální činnosti zaměstnavatelů příslušným orgánům.

Současná právní úprava whistleblowingu

Jak již bylo uvedeno výše, v současné době žádný právní předpis komplexně problematiku whistleblowingu neupravuje. Není jednoznačně zakotveno, jak má zaměstnanec postupovat v případě, že zjistí nelegální praktiky svého zaměstna-

vatele, komu má tyto praktiky oznámit, jakou míru ochrany mu právní předpisy poskytují atp. Proto se zaměstnanci zcela oprávněně obávají na nelegální praktiky svých nadřízených a zaměstnavatelů upozorňovat. Pokud už snad zaměstnanci seberou odvahu a oznámí či se snaží řešit protiprávní jednání svých zaměstnavatelů, velmi často se setkají s nepochopením nebo i mstou, která se může projevit mj. vyloučením z kolektivu, zhoršenými pracovními podmínkami nebo až rozvázáním pracovního poměru. Zaměstnavatelé často odůvodňují výpověď či okamžitě zrušení pracovního poměru porušením nezbytné loajality ze strany zaměstnance a případně porušením závazku mlčenlivosti, které klasifikují jako závažné či hrubé porušení pracovních povinností.

Aktuálně je v České republice ochrana whistleblowerů poskytována v zásadě pouze prostřednictvím trestněprávních předpisů. Whistleblower může podat tzv. anonymní trestní oznámení a následně může požádat o speciální ochranu tzv. utajovaného svědka. Přiznání statusu utajovaného svědka však není nárokové. Pokud orgán činný v trestním řízení dospěje k závěru, že okolnosti nenasvědčují tomu, že whistleblowerovi, nebo jeho osobě blízké hrozí újma na zdraví nebo jiné váž-

né nebezpečí porušení jejich základních práv, status nepřizná.

V oblasti služebního poměru státních zaměstnanců je ochrana whistleblowerů zakotvena v nařízení vlády č. 145/2015 Sb., o opatřeních souvisejících s oznamováním podezření ze spáchání protiprávního jednání ve služebním úřadu, ve znění pozdějších předpisů (dále jako „Nařízení“). Toto Nařízení k ochraně whistleblowerů zakotvuje služebnímu orgánu (i) povinnost zřídit služební místo státního zaměstnance, tzv. prošetřovatele, který přijímá a prošetřuje oznámení o spáchání protiprávního činu a (ii) povinnost zřídit uzamykatelnou, veřejně přístupnou schránku a e-mailovou adresu, kam mohou whistlebloweri anonymně činit své oznámení o páchání nelegální činnosti.

Ačkoliv se Nařízení snaží komplexně upravit postup při oznámení protiprávní činnosti, lze mu vytknout několik nedostatků. V prvé řadě tato úprava nedopadá na zaměstnance pracující v soukromém sektoru, tudíž je zcela nepoužitelná pro značnou část zaměstnanců v České republice. Jako slabé místo lze vnímat také osobu prošetřovatele, který by měl, dle našeho názoru, být osobou nezávislou. Z povahy jeho postavení, tj. jedná se o státního zaměstnance zřízeného příslušným státním orgánem, lze však polemizovat nad tím, zda se může jednat o osobu nezávislou, která bude rovněž nezávisle prošetřovat veškeré podněty whistleblowerů. Bohužel nedostatečně je upravena také následná ochrana whistleblowerů poté, co upozorní na protiprávní činnost jiného státního zaměstnance a tak je zřejmé, že tito whistlebloweri se neustále musí obávat o své místo.

Co přinese budoucnost?

Již několikrát se čeští zákonodárci pokusili připravit zákonnou úpravu whistleblowingu, která by komplexně upravovala postup, jakým mají whistlebloweri po-

stupovat při oznamování protiprávních činů svých zaměstnavatelů a určovala pravidla pro ochranu whistleblowerů. Projednáván byl například návrh senátora Libora Michálka, který však nakonec nebyl přijat. Tento návrh se vztahoval na vymezené skupiny zaměstnavatelů. Dle návrhu byli zaměstnavatelé povinni určit zaměstnance, kterému může oznamovatel oznámit protiprávní činnost zaměstnavatele. Tento zaměstnanec měl následně rozhodovat o tom, zda bude whistleblowerovi poskytnuta ochrana před jakoukoliv formou postihu nebo nátlaku ze strany zaměstnavatele. Z našich zkušeností by u uvedené úpravy mohl činit problémy fakt, že by tohoto whistlebloweri příliš nevyužívali, neboť by nemohli oznámení učinit anonymně a osoba určeného zaměstnance by s ohledem na své postavení nemohla být osobou nezávislou. Z pohledu některých nadnárodních společností (zaměstnavatelů), kde již v praxi využívají nástroje na podporu whistleblowerů, nicméně také vyplývá, že ani e-mailové schránky, telefonní linky nejsou pro oznamování trestné činnosti zaměstnavatelů v hojně míře využívány, neboť rovněž ani v tomto případě není možné whistleblowerovi zajistit jeho anonymitu, která je pro něj mnohdy zásadní.

V současné době, i s ohledem na snahy vlády České republiky přijmout legislativní řešení ochrany oznamovatelů korupce, jsou ve hře dva návrhy právní úpravy této oblasti. V první řadě se jedná o novelizaci z dílny ministra pro lidská práva, Jana Chvojky. Tento návrh v zásadě počítá s novelizací zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů. Návrh zakotvuje obrácené důkazní břemeno v případě, že byl žalobce znevýhodněn žalovaným proto, že u orgánu činného v trestním řízení učinil na základě důvěryhodných skutečností trestní oznámení pro trestný čin, který mohl spáchat žalovaný nebo osoby u něj působící (např. zaměstnanci).[1] V těchto případech by tedy žalovaný (zpravidla zaměstnavatel) byl povinen prokázat, že nedošlo k postižení či znevýhodnění žalobce (zaměstnance) z důvodu oznámení trestného činu. Tento návrh je však vnímám ze strany odborníků jako nedostatečný, neboť neposkytuje whistleblowerům dostatečnou ochranu.

Konkurenční návrh právní úpravy whistleblowingu je z dílny Andreje Babiše. Jed-

ná se o návrh zákona o ochraně oznamovatelů trestných činů před neoprávněným postihem ze strany zaměstnavatele a o změně dalších souvisejících zákonů. [2] Tento návrh je inspirovaný slovenskou právní úpravou, která již právní úpravu whistleblowingu zakotvuje. Jeho slabinou je však z našeho pohledu úzká věcná působnost. Tato zahrnuje pouze oznámení o spáchání určitých taxativně vymezených trestných činů, převážně trestných činů souvisejících s korupcí, trestných činů z oblasti veřejných zakázek či trestných činů daňových. Mezi taxativně vymezenými trestnými činy jsou však také některé sexuální trestné činy (trestný čin znásilnění, sexuální nátlaku nebo pohlavního zneužití). Domníváme se, že tento výčet trestných činů působí velmi nekonceptně a neúplně. Dle našich zkušeností jsou velkým problémem trestné činy proti životnímu prostředí, kterých se zaměstnavatelé, mnohdy v důsledku neznalosti právních předpisů, dopouštějí v hojně míře. Tyto trestné činy však v taxativním výčtu návrhu zákona zcela absentují.

Dalším z cílů návrhu je např. zavedení informačního systému spravovaného státním zastupitelstvím, jenž by měl umožnit podávání anonymních trestních oznámení a jiných podnětů, a zároveň zajistit možnost oznamovatele komunikovat s policií za současného utajení identity oznamovatele.

Ve vztahu k ochraně whistleblowerů návrh zákona obsahuje v první řadě status tzv. chráněného oznamovatele. Tento status v zásadě dává oznamovateli ihned při podání trestního oznámení možnost požádat o přidělení tohoto statusu. Ten je mu bezodkladně po této žádosti přiznán předběžným opatřením do doby, než bude řádně o statusu rozhodnuto. Podmínkou pro přiznání statusu tzv. chráněného oznamovatele je dobrá víra oznamovatele, která se presumuje, a dále skutečnost, že oznamovatel nebyl účasten oznamovaného trestného činu.

Přiznání statusu chráněného oznamovatele by mělo dle navrhované úpravy v první řadě chránit whistleblowerů před odvetou zaměstnavatele. Proto návrh počítá s tím, že pro některá jednání (např. skončení pracovního poměru, převedení na jinou práci) by zaměstnavatel potřeboval přivolení krajské pobočky Úřadu práce. Takové přivolení zaměstnavatel nezís-

ká, pokud v rámci prošetření bude zjištěno, že k danému jednání by došlo v reakci na oznámení. Návrh dále stanoví náhradu ztráty příjmu oznamovatele v důsledku např. výpovědi nepovolené Úřadem práce, a to až do výše padesátinásobku minimální mzdy, a náhradu nemajetkové újmy až do výše 100 000 Kč. Tyto částky by měl vyplácet stát, přičemž se předpokládá regres státu vůči zaměstnavateli.

Ve vztahu k tomuto návrhu zákona se zaměstnavatelé obávají nárůstu administrativní práce, který jistě postihne také státní orgány (např. krajské pobočky Úřadu práce). Další obava zaměstnavatelů přichází v souvislosti s nárůstem falešných oznámení, která činí zaměstnanci za účelem získat nárok na náhradu příjmu či nemajetkové újmy. Bohužel způsoby, jakými bude možné toto jednání zaměstnanců eliminovat či postihnout návrh zákona neřeší. Problematickým aspektem bude zřejmě také samotné prokazování, zda se zaměstnavatel protiprávního jednání dopustil, či nedopustil a důkazní nouze s tím související.

Ačkoliv nemůžeme předpovídat, jak politické boje o právní úpravu whistleblowingu dopadnou, jedno je jisté – právní úprava whistleblowingu a ochrany whistleblowerů je nezbytná a čím dříve bude přijata, tím dříve bude moci sloužit svému účelu. S ohledem na různá pojetí právní úpravy whistleblowingu se nicméně domníváme, že problematika whistleblowingu si zaslouží vlastní právní předpis, který bude upravovat nejen postup, jak mohou whistleblowéři upozorňovat na protiprávní jednání svých nadřízených a zaměstnavatelů, ale bude důsledně upravovat také pravidla pro ochranu whistleblowerů, aby nemohli být za své jednání ze strany zaměstnavatelů trestáni. ●

Alice Kubičková

Veronika Patáková

LP Legal, advokátní kancelář, s.r.o.

 LP Legal

Poznámky:

[1] Sněmovní tisk č. 1034.

[2] Sněmovní tisk č. 799.

RANDA HAVEL ■ LEGAL

TACTICS PRECISION VICTORY.

UNIKÁTNÍ RESTAURACE NA VRCHOLU NEJVYŠŠÍ BUDOVY V PRAZE

AUREOLE

FUSION RESTAURANT & LOUNGE

Nabízíme:

- Snídaně již od 8.00 hodin
- Obchodní obědy
- Romantické večeře
- Speciální degustační menu
- Stylový koktejlový bar
- O víkendu dětský koutek s hlídáním a zvýhodněné polední menu
- Parkování v budově

Restaurace je držitelem prestižního ocenění

Bib Gourmand

Michelin BIB Gourmand

Aureole Fusion Restaurant and Lounge,
Hvezdova 1716/2b, 140 00 Praha 4
tel. +420 222 755 380
e-mail info@aureole.cz
www.aureole.cz

ERBIA
CONGRESS CENTRUM

Erbia Congress Centrum, nejvýše položené kongresové centrum v Praze, se nachází ve 27. patře budovy City Tower. Na ploše o celkové rozloze 600 m² se rozprostírají 3 velké propojitelné sály s celkovou kapacitou až 250 osob, dále 1 VIP jednací salonek Mont Blanc, přilehlé Foyer a další zázemí. Sály je možné libovolně upravit dle konkrétních požadavků a také doplnit jakoukoliv technikou. Samozřejmostí jsou kompletní cateringové služby, stálé připojení k wifí a další služby. Jakákoliv běžná konference či společenská akce se stane díky tomuto výjimečnému prostředí a našim profesionálním službám nezapomenutelným zážitkem.

Erbia Congress centrum
Hvezdova 1716/2b, 140 00 Praha 4
tel.: +420 222 753 574
e-mail: info@erbiacongress.cz
www.erbiacongress.cz

KONGRESOVÉ CENTRUM S NEJVYŠŠÍ NADMOŘSKOU VÝŠKOU V ČR

Zastupování společnosti v likvidaci

Nejvyšší soud České republiky ve svém usnesení sp. zn. 29 Cdo 4747/2014 ze dne 25. listopadu 2015 (dále jen „Usnesení“) uvedl, že společnost v likvidaci v občanském soudním řízení zastupuje zásadně likvidátor. Uvedené se podle Usnesení Nejvyššího soudu neuplatní pouze v případě, „nemá-li společnost likvidátora, nebo jde-li o řízení, v němž je zastoupení společnosti likvidátorem vyloučeno“. Z toho vyplývá, že statutární orgán společnosti v likvidaci není oprávněn ve smyslu ustanovení § 21 odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, v platném znění, za právnickou osobu jednat, je-li u dané společnosti zároveň jmenován likvidátor. Bez ohledu na to, že Usnesení se zabývá právní úpravou před rekonstrukcí soukromého práva, je v něm výslovně uvedeno, že jeho závěry se „obdobně prosadí i v poměrech právní úpravy zákona o obchodních korporacích“.

Posouzení problematiky podle obchodního zákoníku

Podle některých názorů prezentovaných v odborné literatuře „statutární orgány společnosti neukončují v souvislosti se jmenováním likvidátora svou činnost, nýbrž existují a jsou činné i nadále, protože působnost likvidátora je omezena věcně jen na úkony směřující k likvidaci (§ 72 odst. 1 ObchZ) a nezahrnuje zejména záležitosti, které se týkají vnitřních poměrů zrušené obchodní společnosti (např. svolávání valných hromad).“^[1] Z citovaného komentáře k (dnes již zrušenému) zákonu č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník (dále jen „ObchZ“) by tak bylo možno vyvodit, že i po jmenování likvidátora by mělo být umožněno statutárním orgánům v některých otázkách za společnost jednat a zastupovat ji. Zejména ve „zbytkovém“ rozsahu, který

překračuje jednatelské oprávnění likvidátora vyplývající ze zákona ve smyslu dřívějšího ustanovení § 72 ObchZ (po- tažmo nynějšího ustanovení § 196 zá- kona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v platném znění (dále jen „NOZ“), a v je- hož mezích – dle tohoto výkladu – likvi- dátorovi jednat za společnost již nepří- sluší.

V tomto duchu obdobně rozhodl např. Vrchní soud v Olomouci, který ve svém usnesení dovedl, že: „likvidátor není oprávněn v případě, že společnost má statutární orgán, ke svolání valné hro- mady, ani k zastupování společnosti (udělení plné moci za společnost) v říze- ní před soudem o vyslovení neplatnos- ti usnesení valné hromady.[2] Na podpo- ru těchto závěrů komentářová literatura rovněž uvádí, že „poté, co přejde oprá- vnění jednat jménem společnosti na lik- vidátora či insolvenčního správce, ne- zaniká funkce statutárního orgánu, ten- to orgán však může jednat ve věcech společnosti pouze v rozsahu, ve kterém nepřešlo jednatelské oprávnění na lik- vidátora či insolvenčního správce.“[3] Názory odborné literatury i judikatu- ry k předchozí právní úpravě likvidace se tak zjevně shodují na tom, že určité „zbytkové“ jednatelské oprávnění statu- tárním orgánům společnosti v likvidaci náleží.[4]

Tyto vcelku jednotné názory dřívěj- ší právní úpravy, týkající se rozsahu oprávnění jak likvidátora, tak statutar- ního orgánu společnosti v likvidaci, nic- méně Nejvyšší soud ve svém Usnesení vyvrátil svým vyjádřením, podle které- ho „nelze dovozovat, že by členům sta- tutárního orgánu zůstávalo „zbytkové“ jednatelské oprávnění (oprávnění za- stupovat společnost v likvidaci) při úko- nech mimo rozsah vymezený ustanove- ním § 72 ObchZ“. Tento názor Nejvyšší- ho soudu je však v rozporu nejen s výše uvedenými závěry komentářové litera- tury, ale do jisté míry i s dikcí ustanove- ní § 68 odst. 5 ObchZ. V tomto ustanove- ní je totiž uvedeno, že „byla-li společnost zrušena nebo bylo-li ohledně ní vydá- no rozhodnutí o úpadku, vykonává sta- tutární orgán svou působnost jen v tako- vém rozsahu, v jakém nepřešla na likvi- dátora“.

Jak se k tomu staví nový občanský zákoník

NOZ se k rozsahu oprávnění jednat za právnickou osobu, která vstoupila do lik- vidace, staví mnohem jednoznačněji než ObchZ. V ustanovení § 188 NOZ sta- noví absolutní zákaz za společnost v likvi- daci jednat „mimo rozsah uvedený v § 196 NOZ“, tedy mimo rozsah sledující „jen ta- kový účel, který odpovídá povaze a cíli likvidace“. Znění ustanovení § 193 NOZ k tomuto dodává, že „likvidátor nabývá působnosti statutárního orgánu okamžik- em svého povolání.“[5] Z tohoto vyplývá, že likvidátor plně přebírá působnost sta- tutárního orgánu společnosti v likvida- ci a vzhledem k tomu, že dle nové prá- vní úpravy lze u společnosti v likvidaci vy- konávat jen činnost výhradně směřující k její likvidaci, neexistuje tak žádné jed- nání, při kterém by dle NOZ statutární or- gán mohl za společnost jednat.

S ohledem na odborný výklad k ustano- vení § 196 NOZ, jakož i s ohledem na sa- motnou podstatu tohoto ustanovení NOZ, je tak více méně jasné, že: „na likvidáto- ra přechází právo jednat jménem společ- nosti, zaniká tak právo statutárního orgá- nu jednat jménem společnosti dle § 188, ale likvidátorovo oprávnění je omeze- no na úkony směřující k likvidaci společ- nosti.“[6] Na rozdíl od úpravy ObchZ zaují- má k této problematice NOZ stejný postoj jako předmětné Usnesení, jehož závěry lze na aktuální právní úpravu bez další- ho aplikovat.

Závěrem

Soud ve svém Usnesení nevylučuje mož- nost, aby členové statutárního orgánu za určitých okolností společnost v likvi- daci zastupovali. Jednoznačně však říká, že tomu tak může být pouze v případech, kdy společnost likvidátora buď nemá, nebo ji likvidátor z určitých důvodů zastu- povat nemůže (např. pro konflikt zájmů). Zůstává tedy otázkou, jakým způsobem si závěry předmětného Usnesení vykládat ve světle právní úpravy ObchZ. Je zřej- mé, že ve svém Usnesení se Nejvyšší soud k dané věci staví tak, že jiné úkony než ty, které spadají do působnosti likvidátora, za společnost v likvidaci dle jeho názoru

činit nelze a žádné „zbytkové“ jednatelské oprávnění (ve smyslu výše uvedené argu- mentace k ObchZ) tak neexistuje.

Statutární orgány nemohou za společnost v likvidaci jednat jednoduše proto, že dle názoru Nejvyššího soudu u společnosti v likvidaci žádné „zbytkové“ jednatelské oprávnění není. S ohledem na vyjasnění výkladových nesrovnalostí bude potřeba si počkat na budoucí vývoj judikatury Nej- vyššího soudu, případně na jiná odborná vyjádření, která budou k této problemati- ce bezesporu následovat. ●

JUDr. Ivan Rada, Ph.D.

Mgr. Matěj Gródl

Rada & Partner advokátní kancelář, s.r.o.

Rada
& Partner
advokátní kancelář

Poznámky:

- [1] Pokorná, J., Kovařík Z., Čáp, Z., a kol. Obchod- ní zákoník. § 70 Komentář. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2009.
- [2] Usnesení Vrchního soudu v Olomouci sp. zn. 5 Cmo 179/2011 ze dne 6. prosince 2011.
- [3] Štenglová, I., Plíva, S., Tomsa, M. a kol. Ob- chodní zákoník. Komentář. 13. vydání. Praha: C. H. Beck, 2010, 281-289 s.
- [4] Výjimku zde tvořil jen Nejvyšší správní soud, který ve svém rozhodnutí sp. zn. 5 A 122/2002 ze dne 28. srpna 2003 uvedl: „Vstup společnosti do likvidace má z hlediska jednání statutárního orgánu závažné právní důsledky. Především zaniká působnost dosavadního statutárního orgánu jednat jménem obchodní společnosti. (...) Vstupem společnosti do likvidace automatic- ky nezaniká funkce statutárních orgánů. Ty jsou ve své existenci nedotčeny, ale zaniká jejich oprávnění jednat jménem společnosti.“
- [5] K tomuto viz ustanovení § 188, 193 a 196 NOZ
- [6] Svejkovský, J., Deverová, L. a kol. Právnícké osoby v novém občanském zákoníku. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 163-164.

K odpovědnosti dětí za porušení přepravní smlouvy

V nedávné době rozhodoval Ústavní soud opakovaně o ústavních stížnostech stěžovatelů, proti kterým jsou vedeny exekuce v důsledku jízdy prostředky MHD bez jízdního dokladu, přičemž k těmto jízdám docházelo v době nezletilosti stěžovatelů. Jde často o situace, kdy k porušení přepravní smlouvy došlo v důsledku zanedbání vyživovací povinnosti rodičů, kteří neposkytli svým dětem prostředky na zaplacení jízdného.

Právní úprava před 1. 1. 2014

Ve svém nálezu sp. zn. I. ÚS 1041/14 ze dne 4. 12. 2014 Ústavní soud přírážku k jízdnému v případě porušení povinnosti cestujícího mít u sebe platnou jízdenku právně kvalifikoval jako smluvní pokutu. V případě řešeném uvedeným nálezem byla stěžovatelce dvěma elektronickými platebními rozkazy uložena povinnost zaplatit jízdné za použití prostředku městské hromadné dopravy, přírážku k jízdnému a nahradit žalobci náklady řízení.

Stěžovatelka v tomto případě namítala zejména zásah do jejích ústavně zaručených práv spočívajících v procesních pochybeních nalézacího soudu při rozhodování o povinnosti nezletilé. Ústavní soud se však ve svém nálezu vyjádřil i ke hmotněprávní podstatě napadených rozhodnutí (elektronických platebních rozkazů), když konstatoval, že „[j]e žádoucí podotknout, že dítě obvykle nemá vlastní majetek a rodiče vůči němu mají vyživovací povinnost. Tato skutečnost se v dané věci odráží i tím, že nastoluje otázku, zda stěžovatelka vůbec zavinila porušení přepravních povinností (...). Pokud by soudy zjistily, že k jízdám načerno docházelo v důsledku zanedbávání vyživovací povinnosti ze strany rodičů, a nikoliv vinou dítěte, je namístě, aby aplikovaly § 545 odst. 3 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění platném v době porušení přepravní smlouvy stěžovatelkou, podle kterého není dlužník povinen smluvní pokutu zaplatit, jestliže porušení povinnosti nezavinil.“

Ústavní soud tedy vyslovil názor, že pokud se v řízení prokáže, že k jízdě dítěte načerno došlo v důsledku porušení vyživovací povinnosti ze strany jeho rodičů, nelze po dítěti úspěšně vymáhat zaplacení přírážky k jízdnému (pokuty).

Právní úprava po 1. 1. 2014

Nutno zdůraznit, že výše citovaný náleze se týká situace, kdy k jízdě načerno došlo za účinnosti občanského zákoníku č. 40/1964 Sb. V současné době proto vzniká otázka, do jaké míry je uvedený závěr ohledně nezletilým nezaviněného porušení povinnosti prokázat se platnou jízdenkou použitelný i na jízdy načerno, k nimž došlo po 1. 1. 2014, tedy po nabytí účinnosti nového občanského zákoníku.

Na rozdíl od právní úpravy v § 545 odst. 3 občanského zákoníku z roku 1964, která povinnost zaplatit smluvní pokutu vázala na zaviněné porušení povinnosti, nový občanský zákoník povinnost zaplatit smluvní pokutu neváže na zaviněné porušení povinnosti. Pokud není smluvními stranami sjednáno jinak, je smluvní strana, která povinnost porušila, povinna zaplatit smluvní pokutu i v případě, že porušení smlouvy nezavinila.[1]

Na druhou stranu, ustanovení § 2051 nového občanského zákoníku dává soudu možnost, aby na návrh dlužníka, s přihlédnutím k hodnotě a významu zajišťované povinnosti, snížil nepřiměřeně vysokou smluvní pokutu, a to až do výše škody vzniklé

do doby rozhodnutí porušením povinnosti, na kterou se smluvní pokuta vztahuje.

Přenos odpovědnosti za porušení přepravní smlouvy na rodiče

Za přelomový v oblasti této problematiky pak lze označit aktuální náleze Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 1775/14 ze dne 15. 2. 2017, jehož závěry (přestože se týkají jízdy načerno, k níž došlo před 1. 1. 2014) lze jistě aplikovat i na situace vzniklé po účinnosti nového občanského zákoníku.

Svým nálezem zrušil Ústavní soud platební rozkazy, kterými bylo stěžovatelce uloženo zaplatit právnímu nástupci dopravního podniku za použití prostředku MHD bez platného lístku jízdné, přírážku k jízdnému a náklady řízení, přičemž v době přistižení bez lístku bylo stěžovatelce 12 let.

Přestože ke zrušení platebních rozkazů přistoupil Ústavní soud především z důvodu procesních pochybení obecného soudu (spočívajících v tom, že obecný soud nespojil tři souběžně proti stěžovatelce vedená řízení o žalobách stejného žalobce), vyjádřil se dále i ke hmotněprávní podstatě nalézacího řízení, tedy k otázce, zda tehdy dvanáctiletá stěžovatelka mohla odpovídat za porušení povinnosti z přepravní smlouvy.

Podle Ústavního soudu je na obecných soudech, aby v každé konkrétní věci posoudily, zda je u nezletilého dána způsobilost k uzavření smlouvy o přepravě osob, včetně všech jejích ujednání a důsledků vyplývajících z jejího porušení. S odkazem na starší judikaturu Ústavní soud konstatoval, že dvanáctileté dítě je zpravidla způsobilé k tomu, aby mohlo nástupem do dopravního prostředku MHD uzavřít platnou přepravní smlouvu s vědomím, že mu vzniká povinnost zaplatit stanovené jízdné.

Ústavní soud dále odkázal na svůj výše citovaný náleze sp. zn. I. ÚS 1041/14 a potvrdil

díl, že „[t]o, jakým způsobem rodiče o nezletilé dítě pečují a jak plní své rodičovské povinnosti, však může ovlivnit výrok soudu o uplatněném nároku na zaplacení smluvní pokuty. Pokud by totiž soudy zjistily, že k jízdám načerno docházelo v důsledku zanedbávání vyživovací povinnosti ze strany rodičů, a nikoliv vinou dítěte, je namístě, aby – pokud k porušení přepravní smlouvy došlo před 1. 1. 2014 – aplikovaly § 545 odst. 3 dřívějšího občanského zákoníku, podle kterého není dlužník povinen smluvní pokutu zaplatit, jestliže porušení povinnosti nezavinil (...)“.

Ústavní soud však šel v odůvodnění nálezu ještě dále, když uvedl, že „i v případě, že nefunkčnost rodinných vztahů nebyla prokázána, a že by tedy porušení povinnosti uhradit jízdné mohlo být přičitatelné nezletilému dítěti, je třeba si klást otázku, zda si dítě ve věku dvanácti let může být vědomo následku spojeného s nezaplacením jízdného, tedy zda povinnost zaplatit přírážku k jízdnému, či dokonce hradit náklady řízení o zaplacení této částky, je přiměřená jeho rozumové a volní vyspělosti. Předpokladem subjektivní odpovědnosti je totiž schopnost zavinit, neboli schopnost vlastním jednáním založit svou odpovědnost, která se odvíjí od schopnosti člověka posoudit následky svého jednání a toto jednání ovládnout. Kromě toho nezletilé dítě obvykle nemá vlastní majetek, možnost obstarání si příjmu vlastním úsilím je zákonem omezena (viz § 8 dřívějšího občanského zákoníku, § 6 zákona č. 262/2006, zákoník práce, ve znění do 31. 12. 2013, § 33–34 zákona č. 89/2012, občanský zákoník) a rodiče vůči němu mají vyživovací povinnost; je tedy otázkou, zda může dítě samo nést odpovědnost za zaplacení smluvní pokuty a případných nákladů řízení“.

Ústavní soud zdůraznil, že nezletilí jsou subjektem zvláštní ochrany, kterou jim garantuje jak mezinárodní právo, tak ústavní pořádek České republiky (zejména čl. 32 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Mezinárodní Úmluva o právech dítěte v článku 3 odst. 1 stanoví, že zájem dítěte musí být předním hlediskem při jakékoli činnosti týkající se dětí, ať už uskutečňované veřejnými nebo soukromými zařízeními sociální péče, soudy, správními nebo zákonodárnými orgány. Ve vztahu k tomuto mezinárodněprávnímu závazku České republiky Ústavní

soud s odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 1 As 116/2014-29 ze dne 12. 11. 2014 zdůraznil, že tato zásada slouží jako základní interpretační princip pro soudy a další orgány veřejné moci při výkladu právních předpisů dopadajících na nezletilé, a to tím způsobem, že je-li možné interpretovat právní předpis vícero způsoby, musejí zvolit ten, který nejefektivněji naplňuje nejlepší zájem dítěte.

Ústavní soud rovněž odkázal na čl. 27 odst. 2 Úmluvy o právech dítěte, podle kterého rodič(e) nebo jiné osoby, které se o dítě starají, nesou v rámci svých schopností a finančních možností základní odpovědnost za zabezpečení životních podmínek nezbytných pro rozvoj dítěte. Ústavní soud zmínil také čl. 24 odst. 1 a 2 Listiny základních práv Evropské unie, dle kterých mají děti právo na ochranu a péči nezbytnou pro jejich blaho, a prvořadným hlediskem při všech činnostech veřejných orgánů i soukromých institucí, které se týkají dětí, musí být nejvlastnější zájem dítěte.

Ústavní soud dovodil, že s těmito závazky České republiky je neslučitelné uložit nezletilému, aby zaplatil dluh (byť zpočátku relativně nízký), o kterém se dozví až po dosažení zletilosti, kdy může dluh narůst o další příslušenství a náklady, které podle Ústavního soudu mohou mít „rdousivý účinek“ a ztěžovat tak vstup do dospělosti.

Na základě uvedeného Ústavní soud konstatoval že „v projednávané věci bylo úkolem soudů zohlednit vázanost dítěte (stěžovatelky) jednotlivými ujednáními smlouvy o přepravě, míru jeho zavinění při porušení této smlouvy a chránit zájem dítěte, aby do dospělosti nevstupovalo se závazky, jimž nemůže dostát. To může vést i k závěru, že řídicí zájem dítěte bude nejlépe ochráněn tak, že se uplatní spoluodpovědnost jeho rodičů za dluhy vzniklé z jízdy načerno. Pokud tedy nezletilé dítě není fakticky schopno splnit své povinnosti z přepravní smlouvy a není pro svoji nedostatečnou duševní vyzrállost schopno posoudit následky své jízdy načerno, v soukromoprávní rovině nic nebrání přenosu odpovědnosti za placení na jeho rodiče či jiného zákonného zástupce.“

Závěr

Z citované judikatury Ústavního soudu vyplývá, že soudy jsou povinny ve spo-

rech o zaplacení jízdného za použití prostředku MHD zkoumat předně otázku, zda bylo nezletilé dítě způsobilé uzavřít smlouvu o přepravě. I v případě, že dítě bylo k takovému úkonu dostatečně způsobilé, musí soud pečlivě zkoumat, zda si dítě mohlo být vědomo všech důsledků spojených s nezaplacením jízdného, přičemž jde nejen o povinnost zaplatit přírážku k jízdnému, ale též o další náklady nalézajícího a následně exekučního řízení. Soud musí vzít v úvahu, zda v důsledku rozhodnutí soudu nebude dítě do dospělosti vstupovat se závazky, jež by pro něj měly „rdousící efekt“.

Navíc Ústavní soud výslovně připustil možnost, aby odpovědnost za placení dluhů vzniklých z porušení přepravní smlouvy byla přenesena z nezletilého na jeho rodiče nebo jiného zákonného zástupce.

Dodržování uvedených principů by mělo zamezit zjevným nespravedlnostem, k nimž v současnosti dochází například v situacích, kdy jsou exekučně vymáhány desetitisícové částky po dětech, které byly v důsledku závažného zanedbávání péče ze strany rodičů soudem umístěny do ústavní výchovy, přičemž vymáhané dluhy vznikly z jízdy načerno v době, kdy děti ještě byly v „péči“ svých rodičů.

Nezbytnou podmínkou k naplnění popsaných principů však je důsledné zachování procesních práv nezletilých účastníků řízení, zejména právo na řádné zastoupení v řízení, které je bohužel ze strany obecných soudů často ignorováno, o čemž svědčí řada dalších nálezů Ústavního soudu z poslední doby. ●

Mgr. Martin Snížek, advokát
VEPŘEK ČASKA VLACHOVÁ
advokátní kancelář s.r.o.

vcv VEPŘEK ČASKA VLACHOVÁ
advokátní kancelář

Poznámka:

- [1] Viz důvodová zpráva k § 2048 až 2052 občanského zákoníku. Viz též in Hulmák, M. a kol. Občanský zákoník V. Závazkové právo. Obecná část (§ 1721–2054). 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 1282.

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ KŘÍŽ A PARTNEŘI

Advokátní kancelář byla založena již v roce 1991 a má tedy bohaté zkušenosti s poskytováním právních služeb a v současné době patří mezi přední advokátní kanceláře v České republice v mnoha oblastech, a to zejména v níže uvedených odvětvích.

Právní služby poskytujeme české i zahraniční klientele jak při přípravě smluvních dokumentů a jiných právních úkonů, tak při zastupování před soudy obecnými, rozhodčími, jakožto i před soudem Ústavním. Podle okolností případu advokátní kancelář zastupuje klienta při jednáních s příslušnými státními orgány a institucemi, popřípadě dalšími subjekty, které mají pro konkrétní věc zásadní význam. Úzká je rovněž spolupráce s auditorskými firmami, daňovými poradci či patentovými zástupci.

Svým klientům nabízíme komplexní řešení: využíváme týmových odborných znalostí specialistů z různých oborů a zohledňujeme tak všechny aspekty zadání klienta. Spolu s individuálním přístupem ke každému klientovi zajišťujeme optimální cestu k řešení problému.

OBORY PRÁVNÍCH SLUŽEB POSKYTOVANÝCH AKKP

Mezinárodní transakce | Duševní vlastnictví a jiná práva k nehmotným statkům (vč. práva na ochranu osobnosti, dobré pověsti a proti nekalé soutěži) | Fúze, akvizice a transformace | Litigace (soudní a rozhodčí řízení) | Energetika | Pracovní právo a kolektivní vyjednávání | Veřejné zakázky | Hospodářská soutěž | Obchodní právo závazkové a společenstevní | Nemovitosti | Insolvence | Rodinné právo | Správní právo | Daňové a finanční (včetně bankovníctví) právo | Trestní právo

Advokátní kancelář Kříž a partneři s.r.o. | Rybná 9, 110 00 Praha 1 |

Tel.: 224 819 325 | Fax: 224 819 343 |

info@ak-kp.cz | www.ak-kp.cz

Member of International Practice Group |

Právnická firma roku 2013, 2015, 2016 v kategorii duševní vlastnictví

právník roku

JUDr. Tomáš Dobřichovský, Ph.D. – Právník roku 2016

Prof. Dr.h.c. JUDr. Jan Kříž, CSc. – Právník roku 2007

Uplatnění nároků z porušení smluvního předkupního práva k nemovitosti dle SOZ a NOZ

Za dobu více než tří let ode dne nabytí účinnosti zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jako „NOZ“) se v praxi stále častěji vyskytují problémy s aplikací ustanovení o smluvním předkupním právu, zejména pak v případech jejich porušení. Cílem tohoto článku je komparace důsledků porušení předkupního práva k nemovitosti sjednaného ve smlouvě podléhající režimu zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jako „SOZ“) a smlouvě podléhající režimu NOZ, a to zejména se zaměřením na možnosti postupu oprávněného, jehož předkupní právo bylo porušeno (ignorováno).

Porušení předkupního práva sjednaného ve smlouvě podléhající režimu SOZ

Smluvní předkupní právo je v SOZ komplexně upraveno v ust. § 602 až 606 obsahujících vedlejší ujednání kupní smlouvy, přičemž je nutné rozlišovat předkupní právo sjednané s věcněprávními účinky (tj. zapsané u dané nemovitosti v katastru nemovitostí) a obligačními účinky (tj. nezapsané u dané nemovitosti v katastru nemovitostí). Právní úprava obsažená v SOZ se přitom bude aplikovat na všechny smlouvy obsahující předkupní právo, podléhající dle přechodných ustanovení NOZ právnímu režimu SOZ.[1]

Smluvní předkupní právo nabývá věcněprávní účinky dnem jeho vkladu do katastru nemovitostí a působí i vůči dalším vlastníkům nemovitosti.[2] V případě, kdy dojde k převodu vlastnického práva k nemovitosti, aniž by byla nemovitost nejprve nabídnuta oprávněnému z předkup-

ního práva ke koupi, má oprávněný dvě možnosti: (i) může se domáhat na novém nabyvateli, aby mu nemovitost nabídl za stejných podmínek, za jakých ji nabyl od povinného (bývalého vlastníka), nebo (ii) této možnosti nevyužije, a předkupní právo k nemovitosti mu zůstane zachováno vůči novému nabyvateli. Pokud oprávněný předkupní právo vůči novému nabyvateli nemovitosti uplatní, ale ten mu věc za shodných podmínek ke koupi nenabídne, může oprávněný podat žalobu k nahrazení projevu vůle nového nabyvatele soudním rozhodnutím.[3] Z čistě jazykového výkladu ust. § 603 odst. 3 SOZ vyplývalo, že se má oprávněný žalobou domáhat pouze toho, aby mu byla věc novým nabyvatelem nabídnuta ke koupi, tedy, aby tuto nabídku učinil vůči oprávněnému soud prostřednictvím svého rozhodnutí s následnou nutností akceptace této nabídky žalovaným. Ve shodě s odbornou literaturou[4][5] a judikaturou[6] se však domníváme, že je třeba přihlídnout k účelu právní úpravy a ke skutečnosti, že vůle oprávněného k uzavření kupní smlouvy je již obsažena v samotné žalobě. Pokud je

tedy obsahem samotné žaloby oprávněného návrh na uzavření kupní smlouvy a její podmínky, nahradí soud vůli nového nabyvatele nemovitosti, převezme do výroku rozhodnutí text kupní smlouvy, která tak bude uzavřena dnem nabytí právní moci soudního rozhodnutí. Pravomocné soudní rozhodnutí pak bude podkladem pro vklad vlastnického práva oprávněného do katastru nemovitostí. Taková situace je přitom pro oprávněného výrazně příznivější, než kdyby soud pouze uložil novému nabyvateli povinnost nabídnout oprávněnému nemovitost ke koupi do tří dnů ode dne právní moci rozsudku.

Smluvní předkupní právo nezapsané u dané nemovitosti v katastru nemovitostí má pouze obligační (závazkové) účinky, vzniká dnem uzavření smlouvy a je účinné pouze vůči současnému vlastníkovi nemovitosti (smluvní straně). Pokud tento vlastník nemovitost převede třetí osobě, aniž by jí dříve nabídl oprávněnému z předkupního práva, předkupní právo zaniká. Oprávněný má vůči původnímu vlastníkovi pouze nárok na náhradu škody ve smyslu ust. § 420 SOZ z titulu porušení smluvního ujednání o předkupním právu.[7] Lze ovšem konstatovat, že vyčíslení a následné prokázání výše vzniklé škody v soudním řízení je ve většině řešených případů pro oprávněného problematické.

Porušení předkupního práva sjednaného ve smlouvě podléhající režimu NOZ

Pokud je předkupní právo sjednáno ve smlouvě podléhající režimu NOZ s věcněprávními účinky (je zapsáno v katastru nemovitostí), původní vlastník převede vlastnické právo k nemovitosti třetí osobě

a nenabídne ji oprávněnému z předkupního práva (předkupníkovi) ke koupi, má se oprávněný možnost domáhat na novém nabyvateli (koupěchtivém), aby mu nemovitost za příslušnou úplat (sjednanou kupní cenu nebo kupní cenu stanovenou znalecem) převedl do vlastnictví.[8] Jestliže tak nový nabyvatel nemovitosti neučiní, má oprávněný možnost své právo na převedení nemovitosti do vlastnictví uplatnit žalobou. Spornou otázkou je, jak má znít petit takové žaloby podané oprávněným na nového nabyvatele nemovitosti. Část odborné literatury[9] se kloní k použití žaloby na plnění, která by zřejmě směřovala k povinnosti nového nabyvatele uzavřít kupní smlouvu s oprávněným do tří dnů od právní moci rozsudku. Pokud bude mít však oprávněný informace o obsahu a podmínkách smlouvy uzavřené dříve mezi bývalým vlastníkem a novým nabyvatelem (což by nemělo být vzhledem k uložení smlouvy v katastru nemovitostí pro oprávněného obtížné), považujeme za jednoznačně výhodnější použití žaloby na nahrazení projevu vůle ve smyslu ust. § 163 odst. 1 OSŘ, kde by oprávněný požadoval přímo nahrazení projevu vůle nového nabyvatele směřující k uzavření kupní smlouvy soudem, přičemž kupní smlouva by byla okamžikem nabytí právní moci rozhodnutí soudu uzavřena. Pravomocné rozhodnutí by pak bylo podkladem pro převod vlastnického práva v katastru nemovitostí.[10]

Pro případ, kdy je smlouvou podléhající režimu NOZ sjednáno předkupní právo pouze s obligačními účinky (není zapsáno v katastru nemovitostí), vlastník převede nemovitost třetí osobě a nenabídne ji ke koupi oprávněnému z předkupního práva, je třeba posoudit, zda tento nový nabyvatel o existenci předkupního práva oprávněného věděl nebo musel vědět. Uvedená otázka bude v případě sporu předmětem dokazování v soudním řízení. Jestliže nový nabyvatel nemovitosti o existenci předkupního práva oprávněného nevěděl, ani nemohl vědět (typicky jde o situaci, kdy je předkupní právo sjednáno v samostatné smlouvě, která není založena v katastru nemovitostí jako nabývací titul), má oprávněný pouze nárok na náhradu škody ve smyslu ust. § 2913 NOZ vůči bývalému vlastníku nemovitosti. Jako velmi problematické se však v praxi jeví vyčíslení škody, která oprávněnému skutečně v důsledku porušení sjednaného předkupního práva vznikla.

Pokud ale nový nabyvatel nemovitosti o existenci předkupního práva oprávněného věděl nebo mohl vědět (typicky obdržel oznámení od oprávněného nebo je předkupní právo součástí listiny uložené v katastru nemovitostí), je smlouva o převodu vlastnického práva k nemovitosti sjednaná bývalým vlastníkem a novým nabyvatelem uzavřena s rozvazovací podmínkou uplatnění předkupního práva oprávněným.[11] V praxi vzbuzují textace uvedeného ust. § 2145 NOZ a jeho právní důsledky nejasnosti. Pokud nový nabyvatel o existenci předkupního práva věděl nebo mohl vědět a oprávněný vůči bývalému vlastníku nebo novému nabyvateli[12] předkupní právo k nemovitosti uplatní, je dnem doručení takového oznámení jedné z uvedených smluvních stran smlouva o převodu vlastnického práva k nemovitosti rozvázána a její právní účinky pominou.[13] Nemovitost se tak dostává zpět do vlastnictví bývalého vlastníka, který by měl obratem nabídnout uzavření kupní smlouvy oprávněnému.

V praxi se lze setkat typicky se situací, kdy oprávněný uplatní vůči novému nabyvateli i bývalému vlastníku svoje předkupní právo s oznámením, že ke dni jeho doručení je jejich smlouva o převodu vlastnického práva k nemovitosti rozvázána a s požadavkem na uzavření kupní smlouvy s bývalým vlastníkem, ale nový nabyvatel a bývalý vlastník nemovitosti jsou nečinní. V takovém případě nezbude oprávněnému, než se žalobou domáhat určení, že účinky smlouvy o převodu vlastnického práva k nemovitosti uzavřené mezi bývalým vlastníkem a novým nabyvatelem v důsledku naplnění rozvazovací podmínky pominuly.[14] Současně se bude muset oprávněný domáhat buď žalobou na plnění uložení povinnosti, aby mu (bývalý) vlastník nemovitost nabídl ke koupi, nebo žalobou na nahrazení projevu vůle (bývalého) vlastníka soudem, aby byla kupní smlouva uzavřena prostřednictvím soudního rozhodnutí. Jak jsme již opakovaně uvedli, jeví se žaloba na nahrazení projevu vůle ve smyslu ust. § 161 odst. 3 OSŘ jako pro oprávněného výhodnější varianta, když oprávněný má v případě úspěchu v řízení ihned k dispozici listinu, na jejímž základě mu katastr nemovitostí převede vlastnické právo k nemovitosti. Doposud není bohužel vydáno precedenční rozhodnutí dovolacího soudu ke správnému po-

stupu oprávněného, jehož předkupní právo k nemovitosti bylo porušeno (ignorováno), při dovolání se svého předkupního práva u soudu a při aplikaci problematického ust. § 2145 NOZ. Oprávněný tak, vzhledem k poněkud nesystematickému zařazení ustanovení, které obsahuje rozvazovací podmínku uplatnění předkupního práva, v NOZ, nemají prozatím úplnou jistotu, jakým procesním způsobem se svého smluvního předkupního práva domáhat, když tuto jistotu jim může poskytnout až judikatura Nejvyššího soudu. ●

JUDr. Jakub Jeřábek

MT Legal s.r.o., advokátní kancelář

Poznámky:

- [1] Viz ust. § 3028 a násl. NOZ.
- [2] Viz ust. § 603 odst. 3 SOZ.
- [3] Viz ust. § 161 odst. 3 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jako „OSŘ“).
- [4] Lavický, P. Občanský soudní řád. Praktický komentář. Praha: Wolters Kluwer, 2016, komentář k § 161.
- [5] Fiala, J. Kindl, M. a kol. Občanský zákoník. Komentář. Praha: Wolters Kluwer, 2009, komentář k § 603.
- [6] Rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 22 Cdo 1875/2005 ze dne 19. 9. 2007.
- [7] Nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 265/1998 ze dne 13. 12. 2015 a rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 1339/2004 ze dne 13. 12. 2005 nebo sp. zn. 28 Cdo 2286/2009 ze dne 10. 12. 2009.
- [8] Viz ust. § 2144 NOZ.
- [9] Hulmák, M. a kol.: Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 123 – komentář k ust. § 2144.
- [10] Viz výše rozbor předkupního práva s věcně-právními účinky u smluv v režimu SOZ.
- [11] Viz ust. § 2145 NOZ.
- [12] NOZ blíže nestanoví, zda by mělo být předkupní právo uplatněno v této situaci vůči bývalému vlastníku nebo novému nabyvateli, proto dovozujeme, že postačuje uplatnění pouze vůči jedné z těchto smluvních stran, v praxi však doporučujeme zaslání oznámení oběma těmto smluvním stranám.
- [13] Viz ust. § 548 odst. 2 NOZ.
- [14] Viz ust. § 80 OSŘ.

Poskytnutí dobrovolného příplatku akcionářem do akciové společnosti

Předmětem tohoto článku je podání výkladu právní úpravy poskytování finančních prostředků do akciové společnosti formou příplatku akcionáře mimo základní kapitál společnosti. Právní úprava týkající se příplatku mimo základní kapitál, co se týče společnosti s ručením omezeným, je zakotvena v § 162 a 163 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZOK“), co se týče akciové společnosti, právní úprava v ZOK absentuje. Stejně tak tomu bylo i v již neplatném obchodním zákoníku, kdy tento právní předpis upravoval příplatek mimo základní kapitál pouze u společnosti s ručením omezeným v § 121. Lze konstatovat, že možnost poskytnutí dobrovolného příplatku se dovozuje výkladem i u akciové společnosti.

Příplatek akcionáře mimo základní kapitál společnosti

Příplatkem je třeba rozumět právo nebo povinnost společníka vložit do společnosti příplatek nad společníkův vklad mimo základní kapitál a zákon tak upravuje jak příplatek dobrovolný, tak příplatek nedobrovolný (příplatková povinnost). Příplatek, jedno zda dobrovolný či povinný, směřuje k posílení vlastního kapitálu společnosti společníkem, aniž by tím docházelo k posílení postavení společníka. Pokud společnost zamýšlí navýšit vlastní kapitál, může tak učinit buď pomocí vkladu do základního kapitálu společnosti nebo pomocí příplatku do vlastního kapitálu mimo základní kapitál. Příplatek do vlastního kapitálu akciové společnosti je v porovnání s navyšováním základního kapitálu velmi rychlým a efektivním způsobem navýšení vlastního kapitálu akciové společnosti. Jak již bylo výše stanoveno, u akciové společnosti ZOK příplatek do vlastního kapitálu mimo základní kapitál nijak neupravuje. Otázkou zůstává, zda má tato absence právní úpravy za následek možnost, resp. nemožnost akcionářů poskytnout

příplatek do akciové společnosti. V nejběžnější rovině lze poukázat na jeden ze stěžejních ústavních principů, který stanoví, že „každý může činit, co není zákonem zakázáno, a nikdo nesmí být nucen činit, co zákon neukládá.“[1] V této souvislosti je však nutné uvést, že zákaz určitého chování nebo jednání nemusí být v zákoně vyjádřen vždy explicitně,[2] pokud však určitý postup neodporuje výslovnému ustanovení zákona, a neodporuje ani kontextu a smyslu zákona, je možné dojít k závěru, že daný postup je v souladu s výše uvedeným ústavním principem, a je tedy dovolen. Nastává však otázka, zda může být akcionář k poskytnutí příplatku nucen, obdobně jako je tomu u společnosti s ručením omezeným. Vzhledem k výše uvedenému ústavnímu principu a vzhledem k zásadám navyšování vlastního kapitálu akciové společnosti obsaženým v obchodním zákoníku, které zakládají princip dobrovolnosti (a součinnosti) akcionáře při navyšování základního kapitálu (a tudíž vlastního kapitálu), máme za to, že akcionáře nutit k poskytnutí příplatku do akciové společnosti nelze, a to ani za předpokladu, že by možnost příplatku byla obsažena ve stanovách akci-

ové společnosti a o příplatku by rozhodlo představenstvo či valná hromada společnosti.

Pojmové znaky příplatku:

- jedná se o způsob, jakým může dojít k financování činnosti společnosti z vlastních zdrojů;
- tvoří součást vlastního kapitálu společnosti, nevstupuje do základního kapitálu a v tomto smyslu není prostředkem zvaným, s nímž by bylo nutno zacházet jako se základním kapitálem.

Je na akciové společnosti, aby si stanovila pravidla poskytnutí příplatku. Nejsou-li pravidla poskytnutí příplatku stanovena ve stanovách, je poskytnutí příplatku akcionářem možné se souhlasem statutárního orgánu. Právním základem pro poskytnutí příplatku je faktické poskytnutí a přijetí příplatku či nepojmenovaná smlouva, pro niž zákon nepředepisuje žádné formální náležitosti, přičemž tato smlouva je jistějším právním základem. Příplatek nelze poskytnout jednostranným jednáním.

Dobrovolný příspěvek

Zákon ponechává dobrovolný příspěvek na vůli akcionáře, nicméně předpokládá také souhlas statutárního orgánu. Ten může být udělen i jen tím, že statutární orgán se společně smlouvu o příspěvku uzavře, či pouze poskytnutím příspěvku akcionářem a přijetím příspěvku společností. Stanovy mohou upravit další podrobnosti toho, jak se dobrovolný příspěvek poskytuje, stejně jako ho mohou úplně vyloučit.

1. Peněžitý dobrovolný příspěvek

Zákon předpokládá, že primárně se dobrovolný příspěvek plní v penězích.

2. Nepeněžitý dobrovolný příspěvek

Zákon řeší výslovně otázku možného nepeněžitého dobrovolného příspěvku, o čemž byly podle dosavadní právní úpravy spory, a tento výslovně povoluje. Opět se tak může stát bez ingerence stanov, ale i zde se vyžaduje smlouva o příspěvku mezi společností a akcionářem či poskytnutí příspěvku akcionářem a přijetí příspěvku společností, tedy je nezbytný vždy souhlas statutárního orgánu. Zákon odkazuje na obdobné použití § 143 ZOK a povinného ocenění nepeněžitého dobrovolného vkladu znalcem, ledaže se postupuje podle § 143 odst. 4 ZOK. Znalce vybírá statutární orgán a akcionář, stejně jako oni určují odměnu.

Vrácení příspěvku

Možnost vrácení příspěvku akcionářům v právní úpravě také absentuje. Příplatky mimo základní kapitál akciové společnosti je možné distribuovat pouze jako jiné vlastní zdroje akciové společnosti. Problematické je pak v této souvislosti ustanovení § 350 odst. 2 ZOK,[3] podle něhož nelze rozdělit zisk ani jiné vlastní zdroje v částce převyšující výši hospodářského výsledku posledního skončeného účetního období zvýšenou o nerozdělený zisk z předchozích období a sníženou o ztráty z předchozích období

a o přiděly do rezervních a jiných fondů, jak jsou stanoveny zákonem, případně stanovami. Akciové společnosti vlivem této restrikce mají velmi omezenou možnost výplaty tzv. jiných vlastních zdrojů akcionářům.

Dle výkladového stanoviska KANCLU[4] příspěvek akcionáře do vlastního kapitálu mimo základní kapitál je možný a dovolený. V odůvodnění stanoviska je uveden argument již výše zmíněný, že poskytnutí příspěvku není zákonem výslovně zakázáno a nelze ani dovodit, že by jeho poskytnutí bylo v rozporu s veřejným pořádkem či dobrými mravy. Dále KANCL dovozuje, že poskytnutím příspěvku nejsou poškozována práva společnosti, jejích akcionářů či věřitelů, naopak jeho poskytnutím dochází ke zvýšení hodnoty účasti akcionářů, dobytosti pohledávek věřitelů a úvěruschopnosti.

Výkladové stanovisko dále přímo odkazuje na ustanovení § 365 odst. 4 zákona č. 125/2008 Sb., o přeměnách obchodních společností a družstev,[5] které výslovně připouští možnost příspěvků akcionářem v souvislosti se změnou právní formy.

Je nezbytné dodat, že stanovisko neobsahuje závazný výklad právních předpisů. Výklad právních předpisů podaný ve stanovisku má působit pouze silou v něm obsažené právní argumentace.

Závěr

Ačkoliv je příspěvek regulován pouze u společnosti s ručením omezeným, nezakazuje se ho využít u ostatních korporací, typicky u akciové společnosti. Důvod je nejen v tom, že to zákon nezakazuje a ani není důvod takovýto zákaz dovozovat z podstaty akciové společnosti, ale také v tom, že o otázkách posílení vlastního kapitálu akciové společnosti vždy musí rozhodovat nejen ona sama, ale také její společníci, coby nositelé reziđuálního nároku. Proto se přikláníme k názoru, že poskytnutí příspěvku akcionáře do vlastního kapitálu akciové společnosti mimo základní kapitál, je možné a dovolené. Pravidla poskytnutí příspěvku rozhodně doporučujeme nejprve zakotvit ve stanovách. Co se týče vrácení poskytnutých příspěvků akcionářům, doporu-

čujeme s ohledem na značnou odpovědnost statutárních orgánů zvýšenou opatrností vzhledem k ustanovení § 350 odst. 2 ZOK. ●

Mgr. Petra Marková, advokát

Advokátní kancelář JELÍNEK & Partneři s.r.o.

Poznámky:

- [1] Jak dovedl Nejvyšší soud ČR v rozhodnutí sp. zn. 29 Odo 1107/2003 ze dne 31. srpna 2004: „obecně platí, že neupravuje-li obchodní zákoník (či jiný právní předpis) určitý postup či chování a ani nelze z kontextu ustanovení právního předpisu či ze zásad, jimiž se řídí obchodní zákoník nebo český právní řád, dovodit, že jde o postup nebo jednání nedovolené, platí, že takový postup či jednání je možné a dovolené.“
- [2] Jak dovedl Nejvyšší soud ČR v rozhodnutí sp. zn. 29 Odo 185/2003 ze dne 21. srpna 2003: „Nedovolenost určitého jednání nemusí právní předpis upravovat výslovně, ale může vyplynout z kontextu jednotlivých ustanovení právního předpisu či více předpisů.“
- [3] § 350 odst. 2) ZOK: „Částka k rozdělení mezi akcionáře nesmí překročit výši hospodářského výsledku posledního skončeného účetního období zvýšenou o nerozdělený zisk z předchozích období a sníženou o ztráty z předchozích období a o přiděly do rezervních a jiných fondů v souladu s tímto zákonem a stanovami.“
- [4] Výkladové stanovisko č. 26 Expertní skupiny Komise pro aplikaci nové civilní legislativy při Ministerstvu spravedlnosti ze dne 25. června 2014 – k příspěvku akcionáře do vlastního kapitálu mimo základní kapitál
- [5] § 365
(4) Jestliže je výše vlastního kapitálu v účetní závěrce sestavené ke dni, k němuž byl vyhotoven projekt změny právní formy, nižší než základní kapitál, který má mít společnost nebo družstvo podle projektu změny právní formy, není změna právní formy přípustná, ledaže se společníci nebo členové v projektu změny právní formy zavazí k příspěvkům mimo základní kapitál v takové výši, aby ke dni zápisu změny právní formy do obchodního rejstříku byl vlastní kapitál stejný nebo vyšší než základní kapitál.

Váš specialista na:

- corporate governance
- fúze a akvizice
- pracovní právo
- řešení sporů

ŠPIČKOVÁ KVALITA
PRÁVNÍCH SLUŽEB

VYSOKÁ ODBORNOST
VŠECH ČLENŮ TÝMU

DLOUHOLETÁ
ZKUŠENOST

OSOBNÍ VZTAH
S KLIENTY
A POROZUMĚNÍ
JEJICH POTŘEBÁM

Váš partner na právním poli

Pomáhejte s námi. Podpořte náš PRO BONO projekt

www.detibezdluhu.cz

VEPŘEK CASKA VLACHOVÁ
advokátní kancelář s.r.o.
Husova 242/9, 110 00 Praha 1

T: (420) 222 220 775
F: (420) 222 220 804
E: info@vcv.cz

www.vcv.cz

K problematice důvěrnosti komunikace mezi advokátem (obhájcem) a klientem z pohledu evropského práva a judikatury

Odposlechy komunikace mezi advokátem (obhájcem) a klientem úzce souvisí s otázkou respektování profesního tajemství a povinnosti mlčenlivosti advokáta, na kterou se vztahují záruky ochrany práva na spravedlivý proces a práva na soukromý život upravené v člancích 6 a 8 Úmluvy na ochranu základních práv a svobod.

Evropský soud pro lidská práva („ESLP“) konstatoval, že „právo obžalovaného na komunikaci se svým obhájcem je jedním ze základních předpokladů spravedlivého procesu v demokratické společnosti a vyplývá z článku 6 odst. 3 písm. c) Úmluvy“.[1] Kromě stanoviska, že „právo každého na spravedlivý proces“ je závislé na „vztahu důvěry mezi advokátem a klientem“,[2] ESLP opakovaně zdůrazňuje, že zásahy do profesního tajemství

nebo povinnosti mlčenlivosti mohou založit porušení článku 8 Úmluvy (právo na respektování soukromého a rodinného života). Toto ustanovení „poskytuje posílenou ochranu komunikace mezi advokáty a jejich klienty“,[3] což je „opodstatněné vzhledem ke skutečnosti, že advokáti zastávají zásadní úlohu v demokratické společnosti spočívající v obhajobě účastníků řízení“, avšak „tuto nezbytnou úlohu nemohou vykonávat, pokud nemohou zaručit těm, které hájí, že jejich komunikace zůstane důvěrná“.[4]

Mezi významné judikáty týkající se důvěrnosti komunikace mezi advokátem a klientem, které obsahují obecné principy, lze zařadit následující:

S. v. Švýcarsko (12629/87), 1991, §48: „(...) pokud advokátovi není umožněno, aby si s klientem vyměňoval důvěrné instrukce bez sledování, právní pomoc jím poskytovaná ztrácí na užitečnosti vzhledem k tomu, že Úmluva zaručuje práva, která jsou praktická a efektivní (...)“

Niemietz v. Německo (13710/88), 1992, §37: „(...) zasahování do profesního tajemství má dopady na řádné fungování justice, a tudíž na práva zaručená v článku 6 Úmluvy (...)“.

Kopp v. Švýcarsko (23224/94), 1998, §74: „(...) vztah důvěry mezi advokátem a jeho klientem se přímo dotýká práva obhajoby“.[5]

Foxley v. Spojené království (33274/96), 2000, § 43: „(...) vztah advokáta a klienta je v zásadě privilegovaným vztahem a korespondence v tomto kontextu, ať je její účel jakýkoliv, se týká věcí soukromé a důvěrné povahy“.

Michaud v. Francie (12323/11), 2012, § 118: „(...) článek 8 chrání důvěrnost veškeré „korespondence“ mezi jednotlivci, poskytuje zvýšenou ochranu komunikaci mezi advokáty a jejich klienty. Toto je opodstatněné vzhledem ke skutečnosti, že advokáti zastávají zásadní úlohu v demokratické společnosti spočívající v obhajobě účastníků řízení. Avšak advokáti tuto nezbytnou úlohu nemohou vykonávat, pokud nemohou zaručit těm, které hájí, že jejich komunikace zůstane důvěrná. Je to vztah důvěry mezi nimi, který je v sázce a který je nezbytný ke splnění takové mise. Na něm je nepřímo ale nezbytně závislé právo každého na spravedlivý proces, včetně práva obžalovaných neuvěřit se.“

ESLP dále konstatoval, že povinnost mlčenlivosti advokáta je chráněna specifikou článkem 8 Úmluvy.

Pruteanu v. Rumunsko (30181/05), 2015, §49: „Záznam konverzace mezi advokátem a klientem nepochybně narušuje profesní tajemství, které je základem vztahu důvěry mezi nimi“.

R. E. v. Spojené království (62498/11), 2015, §131: ESLP shledal porušení článku 8 Úmluvy v souvislosti se skrytým sledováním dialogu mezi advokátem a jeho klientem na policejní stanici: „Sledování právní konzultace představuje extrémně závažnou míru zásahu do práva na respektování soukromého života a korespondence ... Tudíž v takových případech je očekáváno poskytnutí stejných záruk na ochranu jednotlivce před arbitrárními zásahy do jeho práv chráněných čl. 8, jaké jsou vyžadovány v případech zaznamenávání komunikace ...“.

ESLP zpravidla posuzuje otázku zaznamenávání komunikace mezi advokátem a klientem z hlediska ochrany práva na soukromí komunikace (čl. 8 Úmluvy) s tím, že poskytuje komunikaci mezi advokátem a klientem vyšší stupeň ochrany než jiným soukromým komunikacím.

Existuje však výjimka z ochrany Úmluvou. Profesním tajemstvím nebo povinností mlčenlivosti není chráněna taková komunikace mezi advokátem a klientem, v jejímž rámci advokát napomáhá nebo se podílí na páchání trestného činu.

Rozdíly v aplikovatelnosti článků 6 a 8 Úmluvy na případy komunikace advokáta (obhájce) s klientem, na kterou se vztahuje profesní tajemství/povinnost mlčenlivosti

Z relevantní judikatury ESLP vyplývají následující závěry. Pokud se na komunikaci mezi advokátem a klientem vztahuje profesní tajemství/povinnost mlčenlivosti (s výjimkou komunikace, v rámci které dochází k participaci na trestném činu) a pokud komunikace spadá do rozsahu aplikovatelnosti článku 6 Úmluvy, tj. pokud se jedná o komunikaci uskutečněnou v souvislosti s trestním nebo civilním řízením, potom jakýkoliv její záznam nebo sledování by bylo v rozporu s článkem 6 Úmluvy, a tedy porušením základního lidského práva na spravedlivý proces ze strany státních orgánů. Záznam nebo sledování takové komunikace by byl nepřipustný, a to vzhledem k absolutní povaze ochrany poskytované článkem 6 Úmluvy.

Pokud se komunikace mezi advokátem a klientem netýká trestního nebo civilního procesu, tj. pokud se na komunikaci nevztahuje čl. 6 Úmluvy, přichází v úvahu aplikovatelnost článku 8 Úmluvy. Jinými slovy, ostatní komunikace, na kterou se vztahuje profesní tajemství/povinnost mlčenlivosti, je soukromou komunikací mezi advokátem a klientem a spadá pod ochranu práva na soukromý a rodinný život garantovanou článkem 8 Úmluvy. Narušení důvěrnosti takové komunikace (záznamem nebo sledováním) podléhá přezkumu toho, zda byla dodržena zásada proporcionality (spravedlivá rovnováha) ze strany státu (tj. ochrana není absolutní jako v případě čl. 6 Úmluvy), kdy nutně dochází k porušení zájmů jednotlivce na zachování důvěrnosti komunikace a veřejného zájmu na záznamu nebo sledování komunikace (tj. toho, zda zásah spočívající v narušení důvěrnosti komunikace byl „nezbyt-

ný v demokratické společnosti“), přičemž zásah ze strany státu musí rovněž splňovat požadavky legality a legitimacy (sledovat legitimní cíl) tak, aby nedošlo k porušení čl. 8 Úmluvy.[6] Avšak v každém případě taková komunikace požívá zvýšené ochrany článku 8 Úmluvy a aplikují se zásady vyslovené v případě Michaud, které by měly vést k obdobné ochraně, jakou garantuje článek 6 Úmluvy.

O tom, že respektování důvěrnosti komunikace mezi advokáty a klienty ze strany státních orgánů je otázkou zásadního významu v demokratické společnosti, svědčí skutečnost, že se jí zabýval také Výbor ministrů Rady Evropy ve svém doporučení týkajícím se svobodného výkonu profese advokáta, které bylo přijato v roce 2000 a adresováno všem členským státům Rady Evropy.

Doporučení Výboru ministrů Rady Evropy No R(2000)21 ze dne 25. října 2000

Doporučení obsahuje řadu zásad, které by měly smluvní státy Úmluvy, tedy i Česká republika, dodržovat tak, aby mohla být zachována svoboda a nezávislost výkonu profese advokáta. Z doporučení vyplývá, že jedním z důvodů jeho přijetí bylo „podpořit svobodu výkonu profese advokáta za účelem posílení vlády práva, na níž se advokáti podílejí zejména při ochraně základních svobod jednotlivce“. Z uvedeného jednoznačně vyplývá, že ohrožení svobodného výkonu advokáta by zároveň znamenalo ohrožení vlády práva.

V souladu s jednou ze zásad (zásada č. I bod 6.) by měla být přijata „veškerá opatření k zajištění respektování důvěrnosti vztahu mezi advokátem a klientem“, přičemž „výjimky z této zásady by měly být dovoleny pouze tehdy, pokud jsou v souladu s vládou práva“.

Právo Evropské unie

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/48/EU ze dne 22. října 2013 o právu na přístup k obhájci v trestním řízení a řízení týkajícím se evropského zatýkácího rozkazu a o právu na informování tře-

tí strany a právu na komunikaci s třetími osobami a konzulárními úřady v případě zbavení osobní svobody.

Tato směrnice stanoví minimální pravidla týkající se práva na přístup k obhájci v trestním řízení. Směrnice podporuje uplatňování Listiny, zejména jejích článků 4, 6, 7, 47 a 48, přičemž vychází z článků 3, 5, 6 a 8 Úmluvy, jak jsou vykládány Evropským soudem pro lidská práva. Bod 33 odůvodnění směrnice stanoví následující:

Důvěrnost komunikace mezi podezřelou nebo obviněnou osobou a jejím obhájcem je zásadní pro zajištění účinného výkonu práva na obhajobu a je nezbytnou součástí práva na spravedlivý proces. Členské státy by proto měly bez výjimky respektovat důvěrnost schůzek a jiných způsobů komunikace mezi obhájcem a podezřelou nebo obviněnou osobou při výkonu práva na přístup k obhájci, které je uvedeno v této směrnici. Touto směrnici nejsou dotčeny postupy pro řešení situace, kdy existují objektivní a skutkové okolnosti, na jejichž základě existuje podezření, že se obhájce podílí spolu s podezřelou nebo obviněnou osobou na trestném činu. Jakoukoli trestnou činnost obhájce nelze považovat za legitimní pomoc podezřelým nebo obviněným osobám v rámci této směrnice. Z povinnosti respektovat důvěrnost pro členské státy nevyplývá pouze povinnost zdržet se zasahování do této komunikace nebo přístupu k ní, nýbrž i povinnost, aby v případě, kdy jsou podezřelé nebo obviněné osoby zbaveny svobody nebo se jinak nacházejí na místě, které je pod státní kontrolou, zajistily, aby komunikace probíhala způsobem, který prosazuje a chrání důvěrnost.

Podle článku 4 směrnice:

Členské státy respektují důvěrnost komunikace mezi podezřelými nebo obviněnými osobami a jejich obhájcem v rámci výkonu práva na přístup k obhájci stanoveného podle této směrnice. Tato komunikace zahrnuje schůzky, korespondenci, telefonické hovory a jiné formy komunikace, které jsou přípustné podle vnitrostátního práva.

Povinnost členských států Evropské unie, a tedy i České republiky, je respektovat

důvěrnost komunikace mezi obhájci a jejich klienty. Tato povinnost je absolutní.

Rozsudek Soudního dvora Evropské unie AM & S v. Komise

V případě AM & S v. Komise[7] SDEU konstatoval, že zachování důvěrnosti komunikace mezi advokátem a klientem představuje obecný právní princip, který je společný všem právním řádům členských států, a základní právo chráněné unijním právem. Podle SDEU „každá osoba musí mít bez omezení možnost poradit se s advokátem, jehož profese zahrnuje poskytování nezávislého právního poradenství všem, kteří jej potřebují“, a tudíž důvěrnost komunikace mezi advokátem a klientem musí požívat ochrany[8]

V případě AM & S v. Komise SDEU definoval rozsah profesního tajemství/povinnosti mlčenlivosti v Evropské unii na základě společné právní tradice členských států. Předpokladem ochrany důvěrnosti komunikace je, že komunikace je vedena za účelem a v zájmu práva na obhajobu klienta, a že je vedena nezávislými advokáty, kteří mají oprávnění vykonávat advokátní praxi v členském státě. SDEU zdůraznil, že ochrana důvěrnosti komunikace mezi advokátem a klientem je klíčová pro práva obhajoby.

Závěr

Důvěrnost komunikace mezi advokátem (obhájcem) a klientem, na kterou se vztahuje povinnost mlčenlivosti a profesní tajemství, je chráněna nejen Evropskou úmluvou o ochraně základních práv a svobod, ale také právem Evropské unie jako jedno ze základních práv a jako obecný právní princip. Důležitost zachování důvěrnosti komunikace mezi advokátem a klientem je také vyjádřena v doporučení Výboru ministrů Rady Evropy No R(2000)21 ze dne 25. října 2000 a ve směrnici Evropského parlamentu a Rady 2013/48/EU ze dne 22. října 2013.

Ochrana důvěrnosti takové komunikace je absolutní, pokud se týká trestního nebo civilního řízení, tedy pokud je aplikovatelný článek 6 Úmluvy (ale samozřejmě může být aplikován také článek

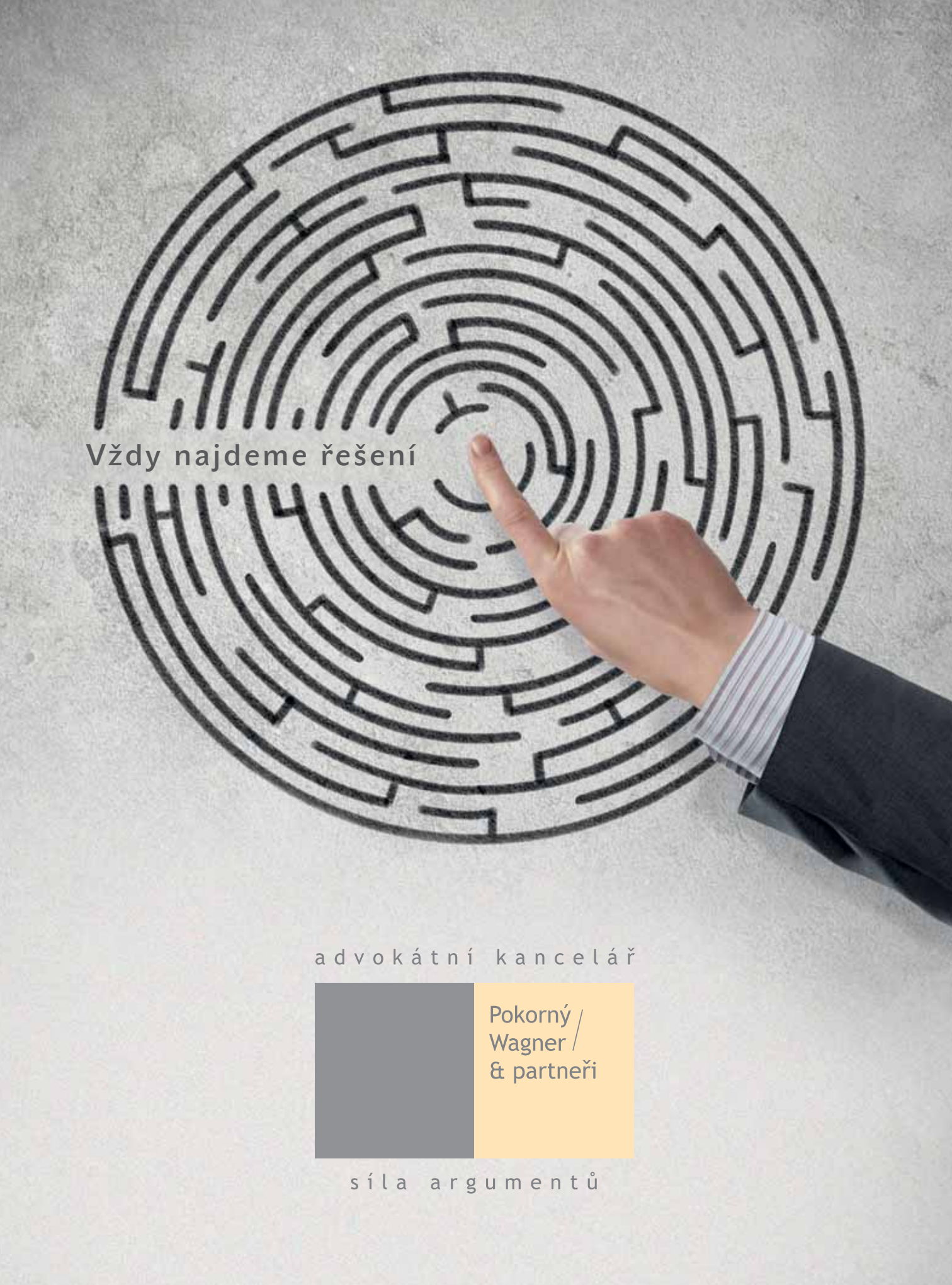
8 Úmluvy společně s článkem 6). V případech, kdy je aplikovatelný toliko článek 8 Úmluvy (není aplikovatelný článek 6 Úmluvy nebo jej subsumuje článek 8 Úmluvy), tato ochrana není absolutní, neboť je zkoumána proporcionalita, a tedy nezbytnost zásahu do takové komunikace, avšak míra ochrany důvěrnosti komunikace mezi advokátem a klientem je podle článku 8 Úmluvy zvýšená oproti ostatním druhům komunikace a v zásadě se blíží absolutní ochraně podle článku 6 Úmluvy.

Ochrana komunikace mezi advokátem a klientem se výjimečně nevztahuje toliko na komunikaci, v jejímž rámci advokát pomáhá nebo se podílí na páchaní trestného činu, jinak řečeno, zde již nejde o komunikaci mezi advokátem a klientem, ale mezi pachatelem trestného činu. ●

Mgr. Vladimíra Pejchalová Grünwaldová,
LL.M., Ph.D.

Poznámky:

- [1] S. v. Švýcarsko (12629/87), 1991, § 48; Domenichini v. Itálie (15943/90), 1996, § 39; Ócalan v. Turecko (46221/99), 2005, § 1333; Moiseyev v. Ruská federace (62936/00), 2008, § 209; Campbell v. Spojené království (13590/88), 1992, § 44-48.
- [2] Michaud v. Francie (12323/11), 2012, § 117-118.
- [3] Kopp v. Švýcarsko (23224/94), 1998.
- [4] Tamtéž.
- [5] ESLP v tomto případě uvedl, že telefonní hovory uskutečněné z advokátní kanceláře spadají pod pojem „soukromý život“ a „korespondence“ ve smyslu čl. 8 odst. 1 Úmluvy, a že záznam takových hovorů představuje zásah do práva garantovaného čl. 8 Úmluvy ze strany státních orgánů. ESLP dospěl k závěru, že tento zásah byl sice v souladu se zákonem, avšak co se týče kvality práva, švýcarské právo neupravovalo dostatečně jasně rozsah a způsob výkonu pravomoci státních orgánů. Tudíž stěžovatel – advokát neměl minimální stupeň ochrany, který vyžaduje vláda práva v demokratické společnosti. Došlo tedy k porušení článku 8 Úmluvy.
- [6] Campbell v. Spojené království, 25. březen 1992, Series A No. 233.
- [7] AM & S v. Komise (155/79), 1982, § 16 a 18.
- [8] Tamtéž.

A hand in a dark suit sleeve and striped shirt cuff points its index finger towards the center of a large, circular maze drawn on a light-colored concrete floor. The maze is composed of black lines forming a complex, winding path that eventually leads to a small opening in the center. The text "Vždy najdeme řešení" is superimposed on the left side of the maze.

Vždy najdeme řešení

advokátní kancelář

Pokorný /
Wagner /
& partneři

síla argumentů

Dopad směrnice ATAD na akviziční financování

Bankovní financování je pro společnosti obvykle značně atraktivní. Za prvé, úroky z úvěru jsou odčitatelné od základu daně dlužníka (na rozdíl od dividendy při financování prostřednictvím vlastního kapitálu) a slouží tedy jako tzv. daňový štít. Za druhé, externí financování na rozdíl od financování formou vnitroskupinového úvěru není zatížené omezeními spojenými s pravidly nízké kapitalizace. V akvizičním financování je zpravidla nutné použít techniku debt push-down. Daňovou uznatelnost úroků zásadně ovlivní nová evropská směrnice proti vyhýbání se daňovým povinnostem, která se tak nepřímo dotkne i debt push-down struktur.

Debt push-down v akvizičním financování

Jednou ze stěžejních otázek, jež je nutné při akvizičním financování řešit, je daňová uznatelnost akvizičních nákladů, zejména úroků z akvizičního úvěru. Dle zákona o daních z příjmů (ZDP) jsou daňově neuznatelné úrokové náklady spojené s úvěrem pro akviziční SPV přijatým v období šesti měsíců před nabytím podílu (pokud akviziční SPV neprokáže, že úvěr s držbou podílu nesouvisí).[1]

Dále mohou být neuznatelné i další náklady akvizičního SPV v souvislosti

s akvizicí, protože se jedná o náklady vynaložené na příjmy nezahrnované do základu daně.[2]

Pro ilustraci poslouží jednoduchá analogie. Při akvizici ve formě přímého nákupu majetku (asset deal) není pochyb o tom, že kupující může daňově uznat plnou výši úroků z úvěru na nákup majetku. V případě akvizice společnosti vlastníci majetek (share deal) však daňová uznatelnost není samozřejmá, protože zdanitelný zisk cílové společnosti a daňový výdaj akvizičního SPV se nachází ve dvou různých společnostech. Vzniká tak určitá asymetrie, která nahrává transakcím typu asset deal a znevýhodňuje transakce typu share deal, přestože jsou v mnoha případech z obchodních či jiných ekonomických důvodů vhodnější či přímo nezbytné, aby se daná transakce vůbec mohla uskutečnit.

V některých právních řádech není nutné tento problém vůbec řešit, protože (i) skupina společností je považována z pohledu daně z příjmů za jeden celek, a není tedy podstatné, na které úrovni ve skupině vznikl daňový výdaj resp. zdanitelný příjem (tzv. plná daňová konsolidace, např. v USA) anebo (ii) daňové právo poskytuje možnost daňově uznat daňový výdaj jedné společnosti ve skupině proti zdanitelnému příjmu jiné společnosti ve skupině (tzv. group relief, např. ve Velké Británii).

Ani v České republice (či v jiných jurisdikcích, kde výše uvedené koncepty využít nelze) tento problém není neřešitelný. Je však nutné využít dostupné struktury debt push-down, obrazně řečeno „stlačení“ dluhového zatížení dolů na cílovou společnost. Cílem debt push-down je, kromě dalších ekonomických důvodů, daňová optimalizace pozice kupujícího i cílové společnosti při akvizici, a to pomocí uznatelnosti akvizičních nákladů akvizičního SPV proti ziskům cílové společnosti. V českém právním prostředí jsou nejčastěji používané struktury debt push-down fúze a přímé financování cílové společnosti za účelem výplaty superdividendy ke splacení akvizičního úvěru.

Debt push-down prostřednictvím fúze spočívá v tom, že akviziční SPV a cílová společnost po akvizici fúzují, což zpravidla umožňuje daňovou uznatelnost akvi-

zičních nákladů vzhledem k tomu, že zisky nástupnické společnosti podléhají dani z příjmů.

Velkou pozornost mezi odbornou veřejností však nedávno vzbudil rozsudek NSS ve věci CTP Property VI, a. s.,[3] v němž společnost využila přeshraniční vnitroskupinovou restrukturalizaci. Ta zahrnovala i akvizici podílu a fúzi, po níž nástupnická společnost nárokovala daňovou uznatelnost akvizičních nákladů. V tomto případě soud označil restrukturalizaci za zneužití práva a úrokové náklady za daňově neuznatelné, protože smyslem restrukturalizace bylo pouhé získání daňové úspory. Soud považoval za klíčové, že jednání musí mít jasný (jiný než daňový) ekonomický racionálně odůvodněný smysl, který v projednávané věci nebyl prokázán. Za podstatné faktické okolnosti v daném případě lze označit (i) neexistenci externího prodávajícího (akvizice probíhala v rámci skupiny) a (ii) absenci externího poskytovatele úvěru, který by poskytoval reálné finanční prostředky společnosti (akviziční úvěr vznikl konverzí z jiného instrumentu).

Dle právních vět v tomto rozsudku se domníváme, že v případě, kdy jde o reálnou akvizici společnosti, která byla dosud mimo skupinu, a kdy navíc akviziční SPV obdrží prostředky prostřednictvím akvizičního úvěru od banky, je možnost daňově uznat úroky z akvizičního úvěru rozsudkem ve věci CTP Property VI, a. s. v podstatě nedotčena. Fúze je tedy v praxi nadále využívána pro účely debt push-down. Mimo to další výhodou fúze je její schopnost řešit problém finanční asistence.

Druhou možností je přímé financování cílové společnosti za účelem mimořádné výplaty dividendy společníkovi, tedy akvizičnímu SPV (tzv. superdividendy). Akviziční SPV nabyté prostředky využije ke splacení akvizičního úvěru. Externí dluhové zatížení se tímto způsobem v podstatě přeneso dolů na úroveň cílové společnosti bez potřeby fúze.

V praxi výběr konkrétního řešení závisí na kombinaci více faktorů komerčních, daňových a právních, včetně přijatelnosti fúze jako takové pro daný konkrétní případ.

Pozor na omezenou uznatelnost externích úrokových nákladů dle ATAD

V boji proti agresivnímu daňovému plánování je na mezinárodní úrovni aktivní zejména Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD), která připravila iniciativu proti erozi daňového základu a přesouvání zisku (Base Erosion and Profit Shifting, BEPS). Týká se konkrétně např. omezení odčitelnosti úroků, zdanění při odchodu ze země, zdanění ovládaných zahraničních společností (controlled foreign entities, CFC) a zdanění hybridních nesouladů. Jde o doporučení, která nejsou právně závazná, avšak EU si některá vzala za svá a vnučila jim závaznost pro členské státy formou směrnice proti vyhýbání se daňovým povinnostem (Anti Tax Avoidance Directive, ATAD).[4]

Pro dluhové financování má zásadní význam zejména BEPS Action plan 4, čili pravidla omezující odčitelnost úroků, která ATAD také převzala. Jedná se zřejmě o nejdiskutovanější a nejvýznamnější z pravidel ATAD.

V českém daňovém právu je nyní základní pravidlo pro omezení daňové uznatelnosti úroků (tzv. nízká kapitalizace) vyjádřeno tak, že úhrn úvěrových finančních nástrojů od spojené osoby dlužníka v průběhu zdaňovacího období nesmí překročit čtyřnásobek výše vlastního kapitálu dlužníka.[5] V případě překročení jsou náklady z části úvěru překračujícího tuto hranici daňově neuznatelné. Pravidlo má dopad výlučně na úroky hrazené spojeným osobám dlužníka.

Toto pravidlo bude nahrazeno novým podle ATAD. Jak BEPS, tak ATAD, cílí na přeshraniční erozi daňového základu v rámci skupiny, čili pokud společnost rezidentní v zemi s nízkými daňovými sazbami poskytne úvěr společnosti rezidentní v zemi s vysokými daňovými sazbami, sníží se daňová povinnost celé skupiny. Nově dle ATAD (pro společnosti ve skupině a s výjimkou finančních institucí) budou úrokové náklady převyšující úrokové výnosy daňově uznatelné pouze do ročního limitu 30 % hrubého provozního zisku

(tj. zisku před odečtením úroků, daní, odpisů a amortizace – EBITDA). Pravidlo se však vztahuje – v rozporu s původně deklarovaným cílem v první větě tohoto odstavce – jak na úrokové náklady ve vztahu ke spojeným osobám ve skupině, tak k nespojeným. Jedná se tak o zásadní přelom ve vztahu k dosavadní, v principu neomezené, uznatelnosti externích úrokových nákladů.

Zmírňujícím prvkem dle směrnice je, že členské státy EU mají relativní volnost co se týče a) přenesení neuznaných nákladů v čase, tj. jejich uznání v budoucnu (bez omezení), do minulosti (do tří let zpět) a přenesení neuplatněné kapacity limitu EBITDA do budoucna (až pět let), b) vyjmutí pravidla na úrokové náklady převyšující úrokové výnosy do výše tří milionů eur a c) uplatnění pravidla pouze na skupinu jako celek anebo alespoň připuštění výjimky z pravidla na skupinové úrovni (tj. pokud je podíl nadměrných výpůjčních nákladů k EBITDA společnosti nižší než tento podíl na úrovni celé skupiny, může si společnost odečíst nadměrné výpůjční náklady až do té části EBITDA, která odpovídá podílu na úrovni celé skupiny). Ministerstvo financí ČR vydalo v březnu diskusní materiál, kde vyjádřilo svůj postoj k těmto bodům.[6] Ministerstvo na jedné straně uvedlo, že navrhne možnost převedení nadměrných úrokových nákladů neuznaných v jednom období do následujících období, na druhé straně však zvažuje snížit limit na jeden milion eur. Z důvodu přílišné komplexnosti nepředpokládá aplikaci pravidla na skupinu jako celek, ani zavedení výjimky z pravidla na skupinové úrovni.

ATAD dále umožňuje členským státům zakotvit výjimku pro úvěry uzavřené před 17. červnem 2016. Ministerstvo financí však tuto možnost zatím neplánuje a pravidlo by se tak mělo aplikovat i na úvěry načerpané před uvedeným datem. Domníváme se, že toto zpětné uplatnění nových pravidel může mít velmi negativní dopad na již běžící dlouhodobá financování, u kterých se s takovou dodatečnou záteží nemohlo počítat.

Implementace do českého práva má nastat 1. ledna 2019. Pokud právo členského státu již obsahuje pravidla „stejně účinná“, jako omezení daňové uznatelnosti

úroků dle ATAD, členský stát má možnost požádat o výjimku a počkat s implementací až do roku 2024. Ačkoli není zcela zřejmé, zda stávající pravidla v českém právu jsou „stejně účinná“, dle aktuálních informací Ministerstvo financí o výjimku požádat nehodlá a implementace by tedy měla nastat již k 1. lednu 2019.

Zneužití daňového režimu dle ATAD

Na debt push-down struktury konkrétně by mohlo mít dále dopad i obecné pravidlo proti zneužití daňového režimu dle ATAD. Dle něho členské státy nemají brát v úvahu „operaci nebo sled operací, které s přihlídnutím ke všem příslušným skutečnostem a okolnostem nejsou skutečné, neboť hlavním důvodem nebo jedním z hlavních důvodů jejich uskutečnění bylo získání daňové výhody, která maří předmět nebo účel příslušného daňového práva“. Jde o obdobný princip jako ten uvedený v rozsudku NSS ve věci CTP Property VI, a. s., dle něhož musí mít transakce rovněž „jasný (jiný než daňový) ekonomický racionálně odůvodněný smysl“. Ministerstvo financí deklarovalo, že pravidlo zneužití práva je již implicitně součástí právního řádu, protože vyplývá ze stávající správní a soudní praxe v ČR, a nebude proto výslovně vloženo do ZDP ani jiného právního předpisu.

Závěr

Pravidlo limitace odčitelnosti externích úrokových nákladů dle ATAD způsobuje převrat, ačkoli nemá přímý vliv na debt push-down struktury používané v ČR, u kterých lze očekávat jejich využívání i po implementaci ATAD. Nicméně v akvizičních transakcích bude nutné toto pravidlo zohlednit a může mít vliv na volbu konkrétního řešení debt push-down. Za samotným pravidlem limitace odčitelnosti úrokových nákladů stojí patrně snaha obecně motivovat společnosti k většímu využívání vlastních zdrojů namísto dluhového financování, a to i externího. Deklarovaný cíl směrnice (tj. omezit erozi daňového základu prostřednictvím přeshraniční daňové optimalizace ve skupině) totiž v případě externího financování postrádá jakoukoli logiku.

Zda bude mít toto daňové pravidlo tak zásadní vliv, aby převážilo nesporné ekonomické výhody spojené s dluhovým financováním, zatím není jasné, každopádně zkomplikuje finanční plánování nejen akvizičního, ale i jakéhokoli většího provozního či investičního bankovního financování, kde mohou úrokové náklady přesáhnout výše uvedený roční limit. Jak již bylo zmíněno, ATAD poskytuje členským státům určitou volnost a bude tedy velmi důležité, jak budou předmětná pravidla implementována do českého ZDP. Doporučujeme pozorně sledovat tento vývoj a myslet na nová pravidla při strukturování transakcí. ●

Miloš Felgr, partner

Marian Husár, advokát

Clifford Chance Prague LLP, organizační složka

Poznámky:

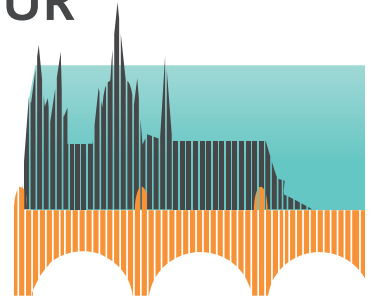
- [1] § 25, odst. 1, písm. zk) ZDP.
- [2] § 25, odst. 1, písm. i) ZDP.
- [3] Rozsudek NSS ze dne 15. října 2015, sp. zn. 9 Afs 57/2015.
- [4] Směrnice Rady (EU) 2016/1164 ze dne 12. července 2016, kterou se stanoví pravidla proti praktikám vyhýbání se daňovým povinnostem, které mají přímý vliv na fungování vnitřního trhu.
- [5] § 25, odst. 1, písm. w) ZDP.
- [6] Veřejná konzultace: Implementace směrnice EU proti vyhýbání se daňovým povinnostem do českého právního řádu. Dostupné na www.mfcr.cz/cs/o-ministerstvu/verejne-diskuze/2017/verejna-konzultace-implementace-smernice-28011.

INTERNATIONAL SOCIETY FOR LABOUR AND SOCIAL SECURITY LAW

XII European Regional Congress

Prague, 20 - 22 September 2017

Faculty of Law, Charles University, Prague, Czech Republic

CURRENT CHALLENGES IN LABOUR LAW AND SOCIAL SECURITY LAW

The Congress will be held under the auspices of the President of the Senate of the Parliament of the Czech Republic, **Mr. Milan Štěch** and Charles University Rector **Prof. MUDr. Tomáš Zima, DrSc.**,

Wednesday, 20 September 2017

- **Young Scholars' Section Meeting** (Faculty of Law)
- **Opening Ceremony** (Grand Hall of the Carolinum)
- **Welcome Cocktail** (Gothic ground floor of the Carolinum)

Thursday, 21 September 2017 (Faculty of Law)

- **Plenary session - Theme 1:** Migrant Workers
- **Plenary session - Theme 2:** European Works Council
- **Session 1:** Social Integration of Immigrants
- **Session 2:** Sport and Labour Law
- **Session 3:** Work-life Balance
- **Session 4:** Social Dialogue in Europe: Recent Trends and Practices
- **Gala Dinner** - Art Nouveau restaurant (Municipal House)

Friday, 22 September 2017 (Faculty of Law)

- **Plenary session - Theme 3:** New Forms of Social Security
- **Plenary session - Theme 4:** The Role of the State in Industrial Relations
- **Session 5:** Temporary Agency Work
- **Session 6:** Recent Labour Law Reforms in Europe
- **Closing session**

Registration at
www.ercprague2017.cz

Partners

Media partners

Other partners

Aplikovatelnost Fair Value při oceňování nemovitých věcí

Tento článek si klade za cíl zvýšit povědomí o způsobu oceňování věcí (včetně věcí nemovitých), při němž se nezjišťuje cena obvyklá (tržní hodnota), nýbrž tzv. „Fair Value“ (někdy v českém prostředí překládána nepřesně jako tzv. „reálná hodnota“).

Fair Value vychází z mezinárodních oceňovacích standardů (International Valuation Standards[1] a European Valuation Standards[2]) dále jen „IVS“ a „EVS“), přičemž nyní (od vydání aktualizovaných standardů IVS v roce 2013) se lze setkat též s termínem „Equitable Value“, který jednak více akcentuje, že výsledkem ocenění má být cena „spravedlivá“, a jednak je tím odlišen od termínu Fair Value užívaného v Mezinárodních standardech účetního výkaznictví (IAS/IFRS). Vždy, když je v tomto článku použit termín Fair Value, jde o termín ve smyslu EVS a IVS.

Cena obvyklá v. Fair Value

Pokud jde o volbu metodiky ocenění nemovitých věcí v České republice, bývá příslušný znalec či odhadce většinou limitován. V případě stanovení ceny obvyklé[3] dle zákona č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku a o změně některých zákonů, v platném znění (dále jen „ZoOM“), je možné postupovat dokonce výhradně na základě porovnávací metody. Obvyklá cena se pak vypočte jako aritmetický průměr množiny již realizovaných kupních nebo dražebních cen v daném místě a čase (s výjimkou cen mimořádných). Volba metody tedy není věcí odborného uvážení znalce, nýbrž legálním příkazem.[4] V takových případech nemá znalec jinou možnost (typicky v případě zadání vypracování znaleckého posudku na cenu obvyklou od orgánu veřejné moci), než stanovit obvyklou cenu nemovité věci pomocí porovnávací metody a nelze-li cenu obvyklou stanovit pro nedostatek porovnatel-

ných případů (např. jedná-li se o unikát), je zcela legitimní znalecký posudek uzavřít konstatováním, že cenu obvyklou nelze stanovit.

V případech, kdy je možné se odchýlit od nutnosti stanovit cenu obvyklou (např. tam, kde to umožňuje zákon, resp. není-li třeba trvat na ocenění příslušné nemovité věci formou znaleckého posudku), a zejména tam, kde z objektivních příčin není možné stanovit cenu obvyklou použitím srovnávací metody, máme za to, že Fair Value může být velice užitečným nástrojem při oceňování nemovitých věcí, neboť v sobě dokáže zahrnout mnohem širší paletu proměnných, než cena obvyklá (viz definice Fair Value níže).

IVS definuje Fair Value jako odhadnutou cenu za převod aktiva nebo závazku mezi známými informovanými a s transakcí svolnými stranami, která odráží příslušné záměry těchto stran.[5] Zároveň je předpokládáno stanovení takové ceny, která bude spravedlivá mezi dvěma konkrétními, známými stranami, a to s ohledem na příslušné výhody a nevýhody které každá z nich získá v souvislosti s danou transakcí.[6]

EVS definuje Fair Value jako cenu, která by měla být nabídnuta za koupi nemovité věci nebo za přenos odpovědnosti v rámci řádné transakce mezi známými a s transakcí svolnými účastníky trhu, kteří disponují plnou znalostí všech relevantních skutečností a rozhodují se v souladu se svými zamýšlenými cíli.[7]

V návaznosti na shora uvedené definice je zřejmé, že metoda stanovení Fair Value re-

flektuje souvislosti individuální transakce tak, aby do ocenění byly zahrnuty i výsledné výhody a nevýhody, které z transakce vyplynou pro její účastníky, přičemž cílem je, aby výsledná hodnota byla pro účastníky transakce co nejvíce spravedlivá, přičemž není rozhodné, jakým způsobem by se takto zjištěná Fair Value lišila od tržní hodnoty.

Lze využít stanovení Fair Value při nakládání s obecním majetkem?

Nakládání s obecním majetkem je navýsost citlivé téma, zejména v kontextu některých medializovaných případů poslední doby. Obce mají jakožto veřejnoprávní korporace při nakládání se svým majetkem zvláštní povinnosti, mimo jiné musí nakládat se svým majetkem účelně a hospodárně.[8] Vedle soukromoprávních principů se tak zde uplatní i veřejnoprávní prvky, které sledují transparentnost při nakládání s obecním majetkem.[9] Tyto principy účelnosti a hospodárnosti nakládání s majetkem obce jsou dále rozvíjeny v § 39 odst. 2 v ZoOM (potažmo v § 36 odst. 2 ZoHMP): Při úplatném převodu majetku se cena sjednává zpravidla ve výši, která je v daném místě a čase obvyklá, nejde-li o cenu regulovanou státem. Odchylka od ceny obvyklé musí být zdůvodněna, jde-li o cenu nižší než obvyklou. Není-li odchylka od ceny obvyklé zdůvodněna, je právní jednání neplatné. Je zajímavé, že zákon výslovně ukládá povinnost stanovit cenu obvyklou pouze u úplatných převodů majetku obce, nikoliv tehdy, je-li majetek obcí nabýván. Pro naše účely je však významné, že příslušné rozhodující orgány obce se mohou od stanovení ceny obvyklé odchýlit, byť pod sankcí neplatnosti takového jednání, není-li odchylka řádně odůvodněna.

Odchýlení se od ceny obvyklé při převodech obecního majetku není neobvyklé a rozhodně nemusí být v rozporu s péčí

řádného hospodáře.[10] Mohou ovšem nastat situace, kdy cenu obvyklou postupem dle ZoOM nelze stanovit a obec se tak může dostat do patové situace – nemůže stanovit cenu obvyklou, tedy nedokáže ani zdůvodnit odchylku. Tehdy bude zřejmě třeba vycházet a postupovat v duchu obecných právních zásad, zejména podle slušnosti a přiměřenosti se zřetelem na sledovaný účel.[11] Byl by absurdní závěr, že nelze platně zcizit např. nemovitě věci ve vlastnictví obce, jsou-li nezpůsobilé ocenění dle porovnávací metody.

Metoda stanovení Fair Value (založená na mezinárodně respektovaných oceňovacích standardech EVS a IVS) se může jevit jako odpovídající výše zmíněným obecným právním zásadám tam, kde neexistuje příslušný trh, neboť z definice by měla být především co nejvíce spravedlivá pro všechny relevantní strany dané transakce. V takovém případě je vysoce doporučené podrobit kritické-

mu přezkumu samotné výchozí proměnné a postupy z nichž odhad Fair Value v konkrétním případě vychází, přičemž žádoucím stavem před schválením příslušné dispozice je, aby rozhodující orgán byl vnitřně ztotožněn jak se všemi výchozími proměnnými a postupy směřujícími ke stanovení Fair Value, tak se samotným výsledkem, přičemž je žádoucí tento proces zachytit v rámci odůvodnění příslušné dispozice.

Využití Fair Value v rámci smírného řešení sporů

Kromě výše uvedeného jsou autoři článku toho názoru, že metoda zjišťování Fair Value by mohla být ze své podstaty hledání spravedlivé ceny vhodným nástrojem nebo alespoň inspirací v oblasti smírného řešení sporů (a to např. i v rámci mediace), neboť je způsobilá reflektovat šířeji specifika příslušné transakce i zájmy účastníků se stran.

Závěr

Ambicí tohoto článku není popsat konkrétní postup při stanovování Fair Value věci (to je ostatně práce znalců/odhadců z ekonomických oborů), nýbrž dát ke zvážení užití Fair Value tam, kde není třeba držet se stanovení ceny obvyklé, nebo tam, kde stanovení ceny obvyklé není možné. Současně je však třeba opět zdůraznit, že stanovení Fair Value v žádném ohledu nenahrazuje určení ceny obvyklé, český právní řád Fair Value nezná, přičemž ke dni sepsání tohoto článku nebyla autorům známa ani žádná soudní rozhodnutí týkající se tohoto tématu. V každém případě bude zajímavé sledovat, jakého se metodě stanovování Fair Value dostane uplatnění v praxi. ●

JUDr. Jiří Brož, advokát a partner

Mgr. Ondřej Říha, advokát

Advokátní kancelář Brož, Sedlatý s.r.o.

Poznámky:

[1] International Valuation Standards Council. International Valuation Standards 2017. ISBN: 978-0-9931513-0-9.

[2] The European Group Of Valuer's Associations. European Valuation Standards 2016. Eight edition. ISBN 978-90-819060-1-2.

[3] § 2 odst. 1 ZoOM: „Majetek a služba se oceňují obvyklou cenou, pokud tento zákon nestanoví jiný způsob oceňování. Obvyklou cenou se pro účely tohoto zákona rozumí cena, která by byla dosažena při prodejích stejného, popřípadě obdobného majetku nebo při poskytování stejné nebo obdobné služby v obvyklém obchodním styku v tuzemsku ke dni ocenění. Přitom se zvažují všechny okolnosti, které mají na cenu vliv, avšak do její výše se nepomítají vlivy mimořádných okolností trhu, osobních poměrů prodávajícího nebo kupujícího ani vliv zvláštní obliby. Mimořádnými okolnostmi trhu se rozumí například stav tísně prodávajícího nebo kupujícího, důsledky přírodních či jiných kalami. Osobními poměry se rozumí zejména vztahy majetkové, rodinné nebo jiné osobní vztahy mezi prodávajícím a kupujícím. Zvláštní oblibou se rozumí zvláštní hodnota přikládaná majetku nebo službě vyplývající z osobního vztahu k nim. Obvyklá cena vyjadřuje hodnotu věci a určí se porovnáním.“

[4] Telec, Ivo. Posuzování obvyklé ceny u převodu nemovitostí. Bulletin advokacie. 2015, 2015(6), 15-19.

[5] IVS, čl. 50.1.: „Equitable Value is the estimated price for the transfer of an asset or liability between identified knowledgeable and willing parties that reflects the respective interests of those parties.“

[6] IVS, čl. 50.2.: „Equitable Value requires the assessment of the price that is fair between two specific, identified parties considering the respective advantages or disadvantages that each will gain from the transaction.“

[7] EVS, kapitola Valuation Bases Other than Market Value, čl. 4.1: „The price that would be received to sell a property or paid to transfer a liability in an orderly transaction between identified willing market participants possessing full knowledge of all the relevant facts, making their decision in accordance with their respective objectives.“

[8] § 38 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZoO“); § 35§ odst. 1 zákon č. 131/2000 Sb., o hlavních městě Praze, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZoHMP“)

[9] Srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 28 Cdo 3297/2008 ze dne 8. 4. 2009: „Je zřejmé, že obec ani jakožto účastníka soukromoprávního vztahu nelze vyjmout z požadavků kladených na správu věcí veřejných. Obec jakožto veřejnoprávní korporace má při nakládání se svým majetkem určité zvláštní povinnosti vyplývající právě z jejího postavení jakožto subjektu veřejného práva.“

Proto i zde platí, že hospodaření s majetkem obce musí být maximálně průhledné, účelné a veřejnosti přístupné.“

[10] Viz Metodické doporučení Ministerstva vnitra České republiky k činnosti územních samosprávních celků (Povinnosti obcí při nakládání s obecním majetkem podle zákona o obcích), v. 7.2: „v praxi znamená hodnotit zamýšlenou dispozici z hlediska její „přínosnosti“ („výhodnosti“) pro obec, přičemž toto hodnocení sestává ze dvou, případně ze tří navazujících kroků. V první fázi je majetková dispoziční posuzována z hlediska jejího materiálního (ekonomického, hospodářského) přínosu, který obec z této dispozice získává, tedy zjednodušeně řečeno hodnotou získávaného protiplnění (vyšší kupní ceny, vyšší nájmu apod.). [...] To však samozřejmě neznamená, že by obec nemohla disponovat svým majetkem z ekonomického hlediska „méně výhodně“. Cena (či obecněji „ekonomická hodnota“ obcí získávaného protiplnění) je totiž pouze prvotním hlediskem pro posouzení dispozice. Neméně důležitým kritériem je zákonem předvidané plnění úkolů obce a dosahování jejich zájmů. Jinak řečeno, obec může disponovat majetkem i ekonomicky méně výhodně, je-li taková dispozice obhajitelná „důvody hodnými zvláštního zřetele“...“

[11] Telec, Ivo. Posuzování obvyklé ceny u převodu nemovitostí. Bulletin advokacie. 2015, 2015(6), 15-19.

*Milují nás
dům teď patří
mé exmanželce.*

Život je plný zvrátů a každý
z nich si žádá rozhodnutí.

Swiss Life pomáhá svým klientům
rozhodovat se správně v oblasti
správy privátních financí
a majetku již od roku 1857.

844 111 444

www.swisslifeselect.cz

premium@swisslifeselect.cz

Je čas na Kleos

Vyhnete se riziku při sdílení dokumentů

Objevte chytřejší způsob, jak mít přehled a bezpečně sdílet veškeré dokumenty

- Využívejte jednu zabezpečenou platformu k vytváření, revizím, komentování a sdílení dokumentů.
- Snadno přijímejte soubory nahrané od externích partnerů.
- Pracujte na jakémkoli zařízení, ať jste kdekoli – vždy máte po ruce aktuální data.

Pro právníky je bezpečnost dat zásadní.

Proto již více než 13 000 profesionálů v Evropě důvěřuje advokátnímu systému Kleos.

Vyzkoušejte právě teď, jak vám Kleos dokáže změnit život.

Napište si o demo na www.kleos.cz

+ BONUS pro uživatele ASPI

SLEVA 5 000 Kč na pořízení systému Kleos

Několik poznámek k ust. § 2630 odst. 1 občanského zákoníku

Občanský zákoník stanovuje pro stavební díla v ust. § 2630 specifickou úpravu odpovědnosti za vady. Dle tohoto ustanovení odpovídají spolu se zhotovitelem také další osoby, které nejsou smluvními stranami smlouvy o dílo. Toto pojetí je v novém občanském zákoníku zcela nové, přičemž představuje výrazný odklon od předcházejících právních úprav a v mnoha směrech rovněž zásadní průlom do samotných principů tohoto smluvního typu.

Dotčené zákonné ustanovení obsahuje ve svých dvou odstavcích poněkud nystematicky dvě zcela odlišné normy. V prvním odstavci nastoluje princip solidární odpovědnosti některých dalších osob za vady díla provedeného zhotovitelem. V odstavci druhém pak stanovuje možnost zhotovitele liberovat se za určitých podmínek z odpovědnosti za vady díla. Tento článek se věnuje ustanovení prvního odstavce.

Obecně k solidární odpovědnosti třetích osob

Ustanovení § 2630 odst. 1 občanského zákoníku stanovuje, že bylo-li plněno vadně, je vzhledem k tomu, co sám dodal, se zhotovitelem společně a nerozdílně zavázán:

- a) poddodavatel zhotovitele,
- b) kdo dodal stavební dokumentaci, a
- c) kdo prováděl dozor nad stavbou.

Toto zákonné ustanovení představuje odklon od standardního principu,[1] že za vady díla je objednateli odpovědný pouze a výlučně jeho zhotovitel. Z tohoto pohledu se oprávněně namítá, že se jedná o úpravu revoluční,[2] nebo přinejmenším zásadní a zcela novou.[3] Důvody, pro které zákonodárce k takovému uspořádání sáhnul, nejsou blíže patrné, neboť důvodová zpráva dané ustanovení přechází mlčením.[4] To samozřejmě návazně ztěžuje i výklad tohoto zákonného ustanovení.

Ze zákona samého je především patrné, že k odpovědnosti zhotovitele za vady přistupují osoby, které nejsou stranami smlouvy o dílo a stojí tedy vně závazku touto smlouvou založeného. V případě poddodavatele jde o osobu, která je jinak v právním vztahu pouze se zhotovitelem. Ve druhých dvou případech jde pak zpravidla o osoby, které jsou naopak v právním vztahu pouze s objednatel.

Výše uvedené je narušením základního principu odpovědnosti za vady v závazkovém právu, totiž, že se jedná bezvýjimečně o odpovědnost smluvní.[5] Pro osoby uvedené v ust. § 2630 odst. 1 občanského zákoníku jde naopak o odpovědnost za vady založenou ex lege.

Současné však platí, že výše uvedené narušení principu *contractus facit ius inter partes* není důsledné, což při výkladu a aplikaci ust. § 2630 odst. 1 občanského zákoníku vyvolává další obtíže zásadního charakteru. Byť je totiž odpovědnost za vady díla jako taková založena ex lege, obsah této odpovědnosti je i nadále dán ex contractu. Třetí osoba je totiž vázána se zhotovitelem společně za vady díla.

Jakost díla a tým i jeho případná vadnost jsou i nadále definovány smlouvou sjednanou mezi objednatel a zhotovitelem.[6] Zákon omezuje odpovědnost třetí osoby pouze kvantitativně, nikoliv kvalitativně. Jinak řečeno: stanovuje, že třetí osoba odpovídá vzhledem k tomu, co sama dodala,[7] nicméně bez ohledu na jakékoliv další podmínky vždy tehdy bylo-li plněno vadně.[8] Takovéto vymezení odpovědnosti třetí osoby je pak problematické především u poddodavatelů zhotovitele, kterému nemusí být znám obsah smlouvy mezi objednatel a zhotovitelem a vlastně ani to, že takováto smlouva existuje.[9]

Ve svém důsledku se tedy jedná o uspořádání, v němž dvě smluvní strany (byť na základě jakéhosi zákonného „zmocnění“) svojí smlouvou stanovují povinnosti osobě třetí. Lze pak důvodně pochybovat, zda je takovéto zákonné ustanovení slučitelné s principy závazkového práva,[10] resp. vůbec s ústavním pořádkem České republiky.

Dále je z textu zákona patrné, že obsah odpovědnosti třetí osoby je shodný s obsahem odpovědnosti samotného zhotovitele. Objednatel tedy může vůči takovéto třetí osobě uplatňovat veškerá práva z vad stejně, jako vůči zhotoviteli.[11]

Ze solidární povahy této odpovědnosti lze pak dovozovat, že vůči oběma solidárně zavázaným dlužníkům musí objednatel uplatnit totožné právo z odpovědnosti za vady. Je přitom nasnadě, že např. pro osobu, která dle ust. § 2630 odst. 1 písm. c) zákona pouze vykonávala dozor nad stavbou, může být závazek odstranit vady díla jen obtížně splnitelný. Jednou uplatněné právo z odpovědnosti za vady lze nicméně změnit pouze za podmínek stanovených zákonem[12] a objednatel tedy zřejmě nebude mít ani jinou možnost, než trvat na právu původně uplatněném.

Dále zákon stanovuje, že třetí osoba odpovídá ohledně toho, co sama plnila, se zhotovitelem společně a nerozdílně. Tím je třeba nepochybně rozumět povinnost plnit jeden za všechny a všichni za jednoho dle ust. § 1872 občanského zákoníku.

V této souvislosti je však třeba upozornit, že zákon na společnou a nerozdílnou odpovědnost odkazuje bez dalšího, tj. bez jakéhokoliv upřesnění či omezení. Je tedy třeba na solidární odpovědnost třetích osob se zhotovitelem aplikovat celou právní úpravu společného a nerozdílného dlužení, vč. ustanovení o podílech na dluhu[13] a následném regresu.[14] To by opět představovalo podstatnou odchylku od původní úpravy zejm., pokud je o vztah zhotovitel – poddodavatel.[15]

Zákon nicméně výslovně stanoví, že jsou třetí osoby společně a nerozdílně se zhotovitelem vázány z vadného plnění. Společná a nerozdílná odpovědnost třetích osob se zhotovitelem tedy již zřejmě nebude zahrnovat odpovědnost ze záruky za jakost, ani odpovědnost za případné smluvní pokuty, jimiž objednatel pravidelně zajišťuje nesplnění povinností odpovídajících nárokům z vad.

S trojstrannou povahou závazku založené ust. § 2630 odst. 1 občanského zákoníku je konečně spojena otázka možnosti smluvní dispozice s jeho obsahem. V tomto směru lze souhlasit s názorem, že ustanovení dispozitivní je, nicméně protože třetím osobám stanovuje pouze povinnosti, nelze jeho aplikaci úspěšně vyloučit ve smlouvě mezi nimi a zhotovitelem díla,[16] resp. objednatelem. Aplikace ust. § 2630 odst. 1 musí být provedena ve vlastní smlouvě o dílo mezi objednate-

lem a zhotovitelem. K tomu lze pak pouze dodat, že ve smlouvách o dílo uzavíraných se spotřebitelem, nebude toto zákonné ustanovení možné vyloučit vůbec.[17]

K odpovědnosti poddodavatele

V čele nesourodé skupiny osob solidárně odpovědných se zhotovitelem za vady díla stojí „poddodavatel zhotovitele“.

Problematické je již samotné vymezení pojmu „poddodavatel“, tedy učení okruhu osob, na které se zákonná odpovědnost vztahuje. Zřejmě nelze nic namítat proti názoru, že se jedná o synonymum tradičně užívaného pojmu „subdodavatel“.[18] Je pak ale třeba připomenout, že pojem „subdodavatel“ sice tuzemská právní praxe desítky let užívá, nicméně nikdy mu nedala žádnou legální definici. Současně naše právní předpisy nikdy k tomu pojmu nevztahovaly žádné právní následky[19], a proto nikdy nevystala potřeba jej definovat judikatorně. Nezbyvá tedy než přiznat, že při hledání obsahu tohoto právního pojmu stojí česká právní praxe na samém začátku. Zákon sám představuje jen několik vodítek k výkladu tohoto právního pojmu.

Především ust. § 2630 odst. 1 písm. a) stanovuje, že se jedná o poddodavatele zhotovitele. Z toho vyplývá, že se musí jednat o osobu, která je v právním vztahu se zhotovitelem.[20]

Jaký má být obsah tohoto právního vztahu, již zákon výslovně nestanovuje. V tomto směru je třeba poukázat na významový posun, k němuž došlo mezi zněním obchodního a stávajícího občanského zákoníku. Obchodní zákoník pojem subdodavatele alespoň nepřímou definoval tím, že v ust. § 538 hovořil o jiné osobě, kterou zhotovitel pověřil provedením díla. Z toho pak nepřímou vyplývalo, že za subdodavatele zákon považuje toho, kdo dílo za zhotovitele (zčásti) provádí, tj. toho, kdo se na díle podílí svou vlastní prací,[21] a má tedy se zhotovitelem sám uzavřenou smlouvu o dílo.

Stávající občanský zákoník nicméně v ust. § 2589 hovoří o provádění díla pod osobním vedením zhotovitele. Upřednost-

ňuje tedy spíše koordinační roli zhotovitele, než obsah povinností jeho subdodavatelů. Dále sám zákonodárce zvolil pro označení takovýchto osob označení „poddodavatel“, nikoliv „podzhotovitel“. Z toho lze opět dovozovat, že se má vztahovat na osoby, které pro dílo dodávají, nikoliv pouze na ty, které jej zhotovují.[22] Konečně úvodní ustanovení § 2630 odst. 1 vztahuje odpovědnost podzhotovitele k tomu, co sám „dodal“.

Konečně lze odkázat na aplikační praxi k právním předpisům o zadávání veřejných zakázek. Tyto právní předpisy jako jedině v tuzemském právním řádu spojují s pojmem subdodavatel či poddodavatel právní následky. V důsledku toho se rovněž obsahem tohoto pojmu zabývala aplikační praxe. Ta došla v zásadě k závěru, že pojem subdodavatel není zákonem nijak vymezen, tj. ani omezen a za subdodavatele lze *stricto sensu* považovat i osobu, u které zhotovitel nakupuje zcela běžné stavební materiály – např. hřebíky.[23]

Z výše uvedeného lze učinit závěr, že poddodavatelem ve smyslu ust. § 2630 odst. 1 písm. a) zákona může být nejen takový smluvní partner zhotovitele, který pro něj na základě jiné smlouvy o dílo provádí část prací na díle, ale v zásadě jakákoliv osoba, která je se zhotovitelem v právním vztahu, jehož předmět plnění je následně zhotovitelem „dodáván“, resp. využít pro dílo samotné. Typicky se může jednat o dodavatele materiálů či různých zařízení, které pak zhotovitel využije k zabudování do díla.

Z jazykového výkladu zákona a ostatně i z výše citované aplikační praxe současně neplatí podmínka, že by si poddodavatel musel být svého poddodavatelství vědom. Tedy jinak řečeno, že by si při poskytování plnění zhotoviteli měl či musel být vědom toho, že toto plnění následně zhotovitel použije v rámci plnění svého smluvního vztahu s objednatelem.

Tento zákonný princip může být zdrojem nepříjemných překvapení pro dodavatele různých složitějších zařízení, která jsou následně zabudována do staveb, a to aniž by součástí plnění subdodavatele byla současně montáž.

V tomto směru lze opět připomenut výše řečené, totiž, že odpovědnost poddodavatele se váže k závazku zhotovitele vůči objednateli, nikoliv k závazku samotného poddodavatele vůči zhotoviteli. Poddodavatel tedy zřejmě bude solidárně odpovídat za vady díla i tehdy, pokud jím poskytovaná záruka, resp. lhůty pro vytýkáání vad zhotoviteli již uplynuly. A to i tehdy, pokud zhotoviteli své plnění poskytl bez vědomí toho, že zhotovitel následně použije pro plnění smlouvy o dílo a tedy i bez vědomí toho s kým, kdy a s jakými podmínkami bude tato smlouva uzavřena.

Konečně lze připomenout, že odpovědnost zhotovitele a poddodavatele je společná a nerozdílná, a to zřejmě i pokud jde o podíl na společném dluhu, které jsou dle dispozitivního zákonného ustanovení shodné.[24] To na jedné straně znamená, že bude-li zhotovitel povinen poskytnout objednateli slevu z ceny díla za vady spočívající v části díla plněné subdodavatelem, bude oproti předchozí právní úpravě moci po tomto subdodavateli požadovat pouze polovinu částky poskytnuté slevy. A vice versa, bude-li poddodavatel nucen uhradit slevu z ceny díla objednateli, bude moci po zhotoviteli požadovat opět polovinu částky slevy z ceny – a to bez ohledu na to, že jeho vlastní odpovědnost za vady vůči zhotoviteli již zanikla.

S ohledem na to, že poddodavatel se zřejmě nemůže této své odpovědnosti nijak zprostit, lze pouze připojit nepřilíš užitečné doporučení v tom směru, aby každý potenciální poddodavatel věnoval pozornost tomu, s kým vstupuje do smluvního vztahu a jak tento jeho smluvce zamýšlí s poskytnutým plněním dále naložit. Dále lze doporučit smluvní úpravu podílů na případném budoucím společném a nerozdílném závazku.

Poddodavatel se své odpovědnosti zprostit, pokud prokáže, že vadu způsobilo jen rozhodnutí zhotovitele nebo toho, kdo nad stavbou vykonával dozor. I toto liberační ustanovení vyvolává více výkladových a aplikačních problémů.

Především je poněkud matoucí zákonem užívaný výraz „jen“. Těžko může vadu díla např. způsobit pokyn osoby vykonávající dozor. Vada díla[25] má vždy faktickou povahu a těžko ji lze tedy způsobit jen, tj. vý-

lučně pokynem. K vadě díla vede vždy až splnění takového pokynu.

Uvedený liberační důvod je zřejmě třeba vnímat v kontextu ust § 2594 a 2595 občanského zákoníku. Tedy v rámci povinnosti zhotovitele (zde tedy poddodavatele) upozornit na nevhodný pokyn k provedení díla.

Dále stojí za povšimnutí, že se jedná o taxativně stanovený výčet liberačních možností poddodavatele. Z toho současně vyplývá, že jakékoliv jiné důvody nebudou pro existenci odpovědnosti poddodavatele významné.

Poddodavatel se tedy zřejmě své odpovědnosti nezprostit, pokud prokáže, že vadu způsobila chyba ve stavební dokumentaci.[26] Stejně tak se nezprostit své odpovědnosti ani tím, pokud prokáže, že svůj vlastní závazek vůči zhotoviteli plnil bezvadně, tj. že vada spočívá v odlišně sjednaných vlastnostech plnění mezi objednatelem a zhotovitelem na straně jedné a zhotovitelem a poddodavatelem na straně druhé. Poddodavatelům lze tedy doporučit, aby si vždy zjistili vlastnosti díla sjednané mezi objednatelem a zhotovitelem.

Odpovědnost toho, kdo dodal stavební dokumentaci a toho, kdo vykonával dozor nad stavbou

Dle ust. § 2630 odst. 1 písm. b) a c) občanského zákoníku se zhotovitelem odpovídá za vady díla solidárně osoba, která dodala stavební dokumentaci nebo osoba, která vykonávala dozor nad stavbou.

Stavební dokumentací se rozumí především různé stupně projektové dokumentace ve smyslu vyhlášky č. 499/2006 Sb., o dokumentaci staveb.[27] Nikoliv však výlučně. S ohledem na širokou definici stavebního díla uvedenou v ust. § 2623 občanského zákoníku se může právní úprava solidární odpovědnosti za vady vztahovat i na takové stavby, pro které stavební zákon pořízení projektové dokumentace nevyžaduje, a bývají prováděny dle různých forem zjednodušené dokumentace.

Osobou, která vykonává dozor nad stavbou, se opět rozumí především stavbyvedoucí a osoba vykonávající stavební dozor dle ust. § 153 stavebního zákona. Dále se může jednat i o osobu vykonávající technický dozor stavebníka dle ust. § 152 odst. 4 stavebního zákona. Dle tohoto ustanovení bude zřejmě odpovídat také osoba zajišťující stavební dokumentaci, pokud vada díla vznikne pochybením v oblasti jejího autorského dozoru, nikoliv v dokumentaci samotné. Odpovědnost však zřejmě bude možno vztáhnout i na jakoukoliv jinou osobu, která vykonává dozor nad stavbou, a to bez ohledu na její formální postavení dle stavebních předpisů.

Zákonnému textu bývá vytýkáno, že se názvosloví užívané v ust. § 2630 odst. 1 písm. b) a c) důsledně nedrží názvosloví užívaného stavebními předpisy.[28] Tato výtka je jistě oprávněná v tom smyslu, že využití názvosloví stavebního zákona by bylo vhodnější z hlediska právní jistoty i vnitřní koheze právního řádu jako takového.

Na druhou stranu lze připomenout, že pojmy užívané stavebním zákonem jsou pojmy veřejného práva a povinnost vypracovat stavební dokumentaci v rozsahu projektové dokumentace stejně jako povinnost zajistit dozor nad stavbou kvalifikovaným stavbyvedoucím či stavebním dozorem jsou povinnostmi veřejnoprávními.

Uplatňování soukromého práva je přitom nezávislé na uplatňování práva veřejného. Z tohoto pohledu je pak logičtější, že zákonodárce v občanském zákoníku vztahuje tuto odpovědnost k faktické stránce věci, tedy např. k osobě, která dle dohody s objednatelem skutečně zajišťovala dozor nad stavbou, a nikoliv k formální stránce věci, tj. k tomu, zda tato daná osoba byla či nebyla stavebním dozorem ve smyslu stavebního zákona.

Na první pohled se postavení těchto osob liší od postavení poddodavatele tím, že zpravidla budou ve smluvním vztahu k objednateli, nikoliv ke zhotoviteli. Současně lze uvést, že z pohledu dalších ustanovení občanského zákoníku má jejich vztah ke zhotoviteli, resp. možnost ovlivňovat způsob, jakým zhotovitel provádí dílo, v mnohém shodný právní základ.

Osoba vykonávající dozor nad stavbou může do provádění díla pravidelně inženýrovat tým, že vykonává objednatelovo právo udělovat zhotoviteli pokyny k provedení díla. Obdobně se i stavební dokumentace předaná zhotoviteli považuje za pokyn k provedení díla.[29] Solidární odpovědnost těchto osob se zhotovitelem pak zpravidla nastoupí tehdy, pokud nesprávnou povahou jimi uděleného pokynu zhotovitel postupem dle ust. § 2594 zákona neodhalí.

U osoby vykonávající dozor nad stavbou se dále bude jednat o případy zanedbání kontroly nad prováděním stavby tím, že dozor neodhalí nesprávný postup zhotovitele vedoucí k vadám díla.

Samostatnou otázkou je možnost liberace. Dodavatel stavební dokumentace se odpovědnosti zproští, pokud prokáže, že vadu nezpůsobila chyba v dokumentaci.

Osoba vykonávající dozor se zproští v případě, že vadu nezpůsobilo selhání dozoru.

Stejně jako v případě poddodavatele ukládá zákon odpovědné osobě důkazní břemeno ohledně splnění liberačního důvodu. Splnění podmínek liberace tedy musí třetí osoba vždy aktivně prokázat. Je nasnadě, že nesení tohoto důkazního břemene bude pro tyto osoby v konkrétních případech velmi obtížné. Lze tedy jen doporučit, aby zejm. osoba vykonávající dozor důsledně evidovala svou činnost při výkonu dozoru, a to zejm. ve stavebním deníku.

Konečně si lze povšimnout, že na rozdíl od odpovědnosti poddodavatele, zákon stanovuje povinnost tvrzení negativně. Zatímco tedy poddodavatel musí prokázat, co vadu způsobilo, musí dodavatel dokumentace a dozor prokazovat, že oni vadu nezpůsobili.

S uvedeným pak souvisí i to, že odpovědnost poddodavatele je modifikována slovem „jen“, které naopak v písm. b) a c) záněna absentuje. Jinak řečeno pro liberaci dodavatele dokumentace či projektanta nepostačí prokázat, že jejich pochybení nebylo výlučnou příčinou vady. Naopak budou odpovídat i tedy, pokud bylo jejich pochybení pouze jednou z příčin a samotnou bezprostřední příčinou vzniku vady pak bylo např. to, že zhotovitel jejich pochybení neodhalil postupem dle § 2594 zákona. ●

JUDr. Libor Píkna, advokát

Advokátní kancelář

ERHARTOVÁ VÍTEK & PARTNERS

ERHARTOVÁ
VÍTEK & PARTNERS
advokátní kancelář

Poznámky:

- [1] Který zákon jinak zachovává pro veškerá jiná díla s výjimkou stavebních děl ve smyslu ust. § 2623 a násl.
- [2] Srov. Grulich, T. Smlouva o dílo v návrhu nového občanského zákoníku. Právní rozhledy, 2011, č. 20, s. 745.
- [3] Srov. Hulmák, M. a kol.: Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část (§ 2055–3014). Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 1134, či Štandera, J.: Smlouva o dílo v novém občanském zákoníku. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 156.
- [4] Byť se má za to, že se jedná o významnou změnu oproti předchozí úpravě. K tomu srov. Eliáš, K. Smlouvy o dílo dnes a zítra. Soudce, 2013, č. 7, s. 75.
- [5] Srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ve věci sp. zn. 25 Cdo 464/2011
- [6] Srov. ust. § 2615 odst. 1 občanského zákoníku.
- [7] Tj. v rozsahu svého závazku ke zhotoviteli či objednateli.
- [8] Tj. s ohledem na ust. § 2615 odst. 1 občanského zákoníku podle obsahu závazku mezi objednatel a zhotovitelem.
- [9] K tomu viz níže.
- [10] Srov. např. ust. § 1769 občanského zákoníku.
- [11] Je otázkou, zda lze např. vůči poddodavatel uplatnit i právo odstoupit od smlouvy.

- Zákon obsah společné odpovědnosti nijak nelimituje, z čehož vyplývá, že je tento postup možný. Proti tomu stojí v zásadě pouze zjevná absurdita odstoupení od smlouvy jako jednostranného právního jednání v rámci závazkového právního vztahu adresovaného sobě, která není jeho účastníkem.
- [12] Srov. ust. § 2106 odst. 2 občanského zákoníku.
 - [13] Ust. § 1875 občanského zákoníku.
 - [14] Ust. § 1876 odst. 2 občanského zákoníku.
 - [15] K tomu viz níže.
 - [16] Takto Hulmák, M. a kol.: Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část (§ 2055–3014). Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 1135.
 - [17] Srov. ust. § 1814 písm. a) občanského zákoníku.
 - [18] Horák, P. Smlouva o dílo v novém občanském zákoníku (vybrané otázky a použitelnost stávající judikatury). Sborník XXII. Karlovarské právnícké dny, 2014, s. 63.
 - [19] S výjimkou právních předpisů o zadávání veřejných zakázek. K tomu viz níže.
 - [20] Shodně Horák, P. Smlouva o dílo v novém občanském zákoníku (vybrané otázky a použitelnost stávající judikatury). Sborník XXII. Karlovarské právnícké dny, 2014, s. 63.

- [21] Plní povinnost typu facere nebo povinnost typu facere et dare.
- [22] Je samozřejmě otázkou, nakolik zákonodárce pouze upravil pojem „subdodavatel“ a nakolik byl případně ve vleku názvosloví zákona č. 109/1964 Sb., hospodářský zákoník, který běžně užíval slovního spojení „dodávka prací“ a v tomto kontextu i sám užíval pojmu poddodavatel. Faktem ale zůstává, že jazykový výklad pojmu „poddodavatel“ je širší, než by byl výklad pojmu „podzhotovitel“.
- [23] Šebesta, Podešva, Olík, Machurek: Zákon o veřejných zakázkách s komentářem, Praha: ASPI, 2006, s. 327 a dále rozhodnutí předsedy Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže sp. zn. R390,393/2014.
- [24] Takto ust. § 1875 občanského zákoníku.
- [25] S výjimkou vad právních.
- [26] Srov. ust. § 2630 odst. 1 písm. b) občanského zákoníku.
- [27] Grulich, T. Smlouva o dílo v návrhu nového občanského zákoníku. Právní rozhledy, 2011, č. 20, s. 745.
- [28] Tamtéž.
- [29] Takto rozhodnutí Nejvyššího soudu ve věci sp. zn. 32 Odo 945/2006.

Specialisté na hospodářskou soutěž.

hospodářská soutěž

energetika

veřejné zakázky

compliance

Praha

Bratislava

Dosáhněte lehce svého cíle.
S námi.

ERHARTOVÁ
VÍTEK & PARTNERS
advokátní kancelář

www.akev.cz

Nevyhovění žádosti o dotaci vskutku (a zatím plně) podléhá správnímu řádu

Při rozhodování o poskytování dotací podle zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Rozpočtová pravidla“) se uplatní postup podle správního řádu a následná možnost soudního přezkumu, jestliže žadatel není v žádosti o dotaci zcela vyhověno. Uvedené dovodila zejména judikatura Nejvyššího správního soudu,[1] o čemž již ostatně naše advokátní kancelář referovala v jednom ze svých dřívějších článků, přičemž pro stručnost lze na něj na tomto místě odkázat.[2]

Nově je výše uvedená teze o nutnosti aplikovat správní řád výslovně podpořena i materiálem k připravované novele[3] Rozpočtových pravidel (dále jen „Novela“), jejíž návrh byl vypracován právě v reakci na výše zmiňovanou judikaturu.[4] Součástí materiálu k Novele, který již prošel připomínkovým řízením, je mj. důvodová zpráva a Závěrečná zpráva z hodnocení dopadů regulace (dále jen „RIA“).

Stav před Novelou

Důvodová zpráva k Novele uvádí: „Poskytování dotací (...) ze státního rozpočtu je výkonem veřejné správy, a proto se na něj vztahuje správní řád, a to i z toho důvodu, že poskytování dotací není podřízeno žádnému procesu, který by správní řád plně nahrazoval.“[5]

RIA na podporu výše uvedeného závěru odkazuje též na dřívější soudní judikaturu, která v určitých případech dovodila nutnost aplikace správního řádu při poskytování dotací a přípustnost soudního přezkumu rozhodnutí o neposkytnutí dotace.[6]

Dle RIA by měl poskytovatel při rozhodování o poskytování dotací aplikovat správní řád také s ohledem na to, že výlučka z aplikace správního řádu obsažená v ust. § 14 Rozpočtových pravidel byla (k 1. 1. 2006, kdy správní řád nabyl účinnosti) nepřímo novelizována přechodným ust. § 180 odst. 1 správního řádu, které stanoví, že „tam, kde se podle dosavadních právních předpisů postupuje ve správním řízení tak, že správní orgány vydávají rozhodnutí, aniž tyto předpisy řízení v celém rozsahu upravují, postupují v otázkách, jejichž řešení je nezbytné, podle tohoto zákona včetně části druhé.“[7] Toto přechodné ustanovení dopadá i na případy, kdy některý zákon před účinností správního řádu zcela vyloučil (dřívější) správní řád (v té době zákon č. 71/1967 Sb.), jak potvrdila judikatura Nejvyššího správního soudu (viz např. rozhodnutí č. 2307/2011 Sb. NSS). Dopadá tedy i na výlučku z aplikace správního řádu obsaženou v ust. § 14 Rozpočtových pravidel, pročez by měl být správní řád od 1. 1. 2006 aplikován.[8] Výlučka z aplikace správního řádu zakotvená v ust. § 14 Rozpočtových pravidel byla následně sice novelizována, přičemž její aktuální podoba je výsledkem novelizace prove-

dené zákonem č. 171/2012 Sb. s účinností od 1. 8. 2012, ale výslovně se vztahuje jen na pozitivní rozhodnutí. Na negativní rozhodnutí (nevyhovění žádosti) je také proto nutno (od 1. 8. 2012) aplikovat správní řád. [9] RIA konstatuje, že v praxi se až dosud ve velké části případů postupovalo při poskytování dotací bez ohledu na ust. § 180 odst. 1 správního řádu a s ním spjatou judikaturu či na změny vyvolané novelou č. 171/2012 Sb.[10]

RIA shrnuje, že – jak je z judikatury zřejmé (a jednoznačně tak konstatoval i rozšířený senát Nejvyššího správního soudu) – na proces rozhodování o poskytování dotací se správní řád vztahuje už dnes (i když se podle něj v praxi nepostupuje). RIA dále uvádí, že „v současné době většina poskytovatelů – a to i přesto, že by měla – správní řád nepoužívá“, což je protiprávní, a dovozuje, že pokud poskytovatelé dotace budou nadále ignorovat aktuální judikaturu a nebudou postupovat podle správního řádu, budou se vystavovat nebezpečí žalob.[11]

Stav po Novele (bude-li přijata ve znění navrhovaném v důvodové zprávě)

Deklarovaným účelem Novelou je podřídit poskytování dotací správnímu řádu, což by mohlo být zejména pro nezasvěceného čtenáře poněkud matoucí, když správní řád se na poskytování dotací použije již nyní (před připravovanou Novelou a tato má rozsah jeho aplikace naopak omezit).

Vyloučení správního řádu prosazované velkou částí resortů RIA odmítá a uvádí, že rozhodování o poskytování dotací je výkonem působnosti v oblasti veřejné správy – ostatně pokud by tomu tak nebylo, nemělo by smysl v Rozpočtových pravidlech vylučovat aplikaci správního řádu

a soudního přezkumu.[12] Pro poskytování dotací jakožto výkonu veřejné moci proto platí pravidlo obsažené v čl. 2 odst. 3 Ústavy ČR, resp. v čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, tedy že veřejnou moc lze vykonávat jen v případech, v mezích a způsoby, které stanoví zákon. Úplně vyloučení aplikace správního řádu, aniž by byl proces poskytování dotací upraven, nelze považovat za adekvátní s ohledem na judikaturu Ústavního soudu vztahující se k ustanovením vylučujícím správní řád „bez náhrady.“[13] „Naprostá eliminace použití správního řádu by sice byla řešením nejvíce preferovaným všemi poskytovateli, ale vzhledem k tomu, že (...) by toto řešení bylo shledáno protiústavním, byla tato varianta rovnou vyloučena.“[14]

Důvodovou zprávou k Novele preferovaným řešením je zakotvit do Rozpočtových pravidel speciální úpravu řízení o poskytnutí dotace, koncipovaného jako jednostrupňové (tedy žadatel o dotaci se nebude moci proti rozhodnutí o neposkytnutí dotace odvolat či proti němu podat rozklad), avšak s možností soudního přezku-

mu, popř. následného přezkumného řízení za účelem uspokojení žadatele o dotaci. Správní řád by se na řízení o poskytnutí dotace použil (jen) podpůrně s tím, že aplikace některých jeho ustanovení by byla výslovně či z povahy věci vyloučena.[15]

Dle přechodných ustanovení Novely by o žádostech o dotaci podaných před účinností Novely mělo být rozhodováno podle dosavadních právních předpisů.[16]

Závěr

Nevyhovění žádosti o poskytnutí dotace podléhá správnímu řádu a proti takovému rozhodnutí lze podat řádný opravný prostředek (odvolání, resp. rozklad) dle správního řádu, popř. nebude-li rozhodnutím opravnému prostředku vyhověno, brojit proti takovému rozhodnutí správní žalobou do dvou měsíců od doručení takového rozhodnutí. Přezkum rozhodnutí o neposkytnutí dotace nenahrazuje správní uvážení poskytovatele dotace o tom, zda a v jaké výši dotaci poskytne, nýbrž je zaměřen na otázku, zda byly při posky-

tování dotace dodrženy právní předpisy, zda rozhodnutí splňuje náležitosti správního rozhodnutí včetně řádného odůvodnění a zda při dotačním řízení byly dodrženy základní zásady činnosti správních orgánů a principy, na nichž stojí veřejné právo (transparentnost, zákaz diskriminace, rovné zacházení apod.).[17]

V případě přijetí Novelou navrhované úpravy patrně odpadne možnost podat řádný opravný prostředek, nicméně měla by zůstat zachována možnost soudního přezkumu. U žádostí podaných před účinností Novely by však (s ohledem na přechodná ustanovení Novely) mělo být postupováno podle dosavadních předpisů, a tudíž přípustné podat řádný opravný prostředek, resp. nutné tento vyčerpat před podáním správní žaloby jako podmínku její přípustnosti. ●

Mgr. Jan Dudák, advokát
HOLEC, ZUSKA & Partneři, advokáti

■ ■ ■ HOLEC, ZUSKA
& PARTNEŘI
ADVOKÁTI | ANWALTSBÜRO | RECHTSANWÄLTE

Poznámky:

[1] Viz rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2015, č. j. 9 Ads 83/2014-46.

[2] Viz článek JUDr. Karla Zusky, advokáta: „Nevyhovění žádosti o dotaci podléhá postupu podle správního řádu a je soudně přezkoumatelné“, 4. 1. 2016, <http://www.holec-advokati.cz/cs/publikace/aktuality/343>.

[3] Viz vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony. Tento návrh, který je v gesci Ministerstva financí, byl vládou předložen dne 23. 3. 2017 Poslanecké sněmovně a rozeslán poslancům jako tisk 1071/0. Nabytí účinnosti novely se navrhuje k 1. 1. 2018.

[4] Srov. tisková zpráva Ministerstva financí ČR: „Novela rozpočtových pravidel zprůhlední poskytování dotací ze státního rozpočtu“, vydaná dne 22. 3. 2017, dostupná na: <http://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2017/novela-rozpoctovych-pravidel-zpruhledni-28090>.

[5] Viz Důvodová zpráva, obecná část, 1. Zhodnocení platného právního stavu, včetně zhodnocení současného stavu ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti mužů a žen.

[6] Viz Závěrečná zpráva z hodnocení dopadů regulace (RIA), 1. Důvod předložení a cíle, 1.3 Popis existujícího právního stavu v dané oblasti, strana 4 a judikatura tam uvedená.

[7] Viz Závěrečná zpráva z hodnocení dopadů regulace (RIA), 1. Důvod předložení a cíle, 1.3 Popis existujícího právního stavu v dané oblasti, strana 4.

[8] Viz tamtéž, strana 5.

[9] Viz tamtéž, strana 3.

[10] Viz tamtéž, strana 5.

[11] Viz Závěrečná zpráva z hodnocení dopadů regulace (RIA), Shrnutí, 3. Agregované dopady návrhu zákona, 3.1 Dopady na státní rozpočet a ostatní veřejné rozpočty, 1. Důvod předložení a cíle, 1.3 Popis existujícího právního stavu v dané oblasti, a 3. Výhodnocení nákladů a přínosů, Varianta 0 – Zachování současného stavu, strana 1, 5 a 10. Srov. vypořádání připomínek k materiálu s názvem „Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů“, Zásadní připomínka vznesená Úřadem vlády – Ministrem pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu k závěrečné zprávě z hodnocení dopadů regulace (ZZ RIA).

[12] Viz Závěrečná zpráva z hodnocení dopadů regulace (RIA), 1. Důvod předložení a cíle, 1.3 Popis existujícího právního stavu v dané oblasti, strana 4.

[13] Viz tamtéž, 1. Důvod předložení a cíle, 1.5 Popis cílového stavu, strana 8 a 9.

[14] Viz tamtéž, 2. 2. Návrh variant řešení, strana 10.

[15] Viz Důvodová zpráva, obecná část, 2. Odůvodnění hlavních principů navrhované právní úpravy (...) a Důvodová zpráva, zvláštní část, K části první – novela rozpočtových pravidel, čl. I, bodu 14, § 14q.

[16] Viz Důvodová zpráva, zvláštní část, K části první – novela rozpočtových pravidel, k čl. II.

[17] Viz článek JUDr. Karla Zusky, advokáta: „Nevyhovění žádosti o dotaci podléhá postupu podle správního řádu a je soudně přezkoumatelné“, 4. 1. 2016, <http://www.holec-advokati.cz/cs/publikace/aktuality/343>. Srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 8. 2010, č. j. 2 As 52/2010-59 (č. 2133/2010 Sb. NSS), na který odkazuje i Závěrečná zpráva z hodnocení dopadů regulace (RIA), 1. Důvod předložení a cíle, 1.3 Popis existujícího právního stavu v dané oblasti, strana 4.

BUDUJEME
HRDÉ
ČESKO

OCENĚNÍ ČESKÝCH LÍDRŮ

SEZNAMTE SE
S ČESKÝMI LÍDRY

BYZNYS

VÝSLEDKY

TRANSPARENTNOST

www.oceneniceskychlidru.cz

Vyčíslení slevy z ceny v případě vad zájezdu a praxe

S blížící se letní sezónou se stává opět aktuální problematika vyčíslení výše slevy z ceny v případě vad zájezdu. Základní zákonná východiska vyčíslení výše slevy z ceny jsou zachycena v zákoně č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ObčZ“). Dále je nezbytné brát v potaz ujednání smluvních stran smlouvy o zájezdu a v neposlední řadě soudní rozhodnutí, potažmo rozhodovací praxi České obchodní inspekce. Tento krátký příspěvek si klade za cíl přiblížit vyčíslení slevy z ceny v praxi, pokud zakoupený zájezd vykazuje vady.

Nárok na slevu zákazníka v případě vady zájezdu je upraven v ustanovení § 2540 ObčZ, kde je stanoveno – „Má-li zájezd vadu a vytkl-li ji zákazník bez zbytečného odkladu, má zákazník právo na slevu z ceny ve výši přiměřené rozsahu a trvání vady. [...]“. Vedle toho, že zákazníkovi bezprostředně v destinaci svědčí právo na nápravu vadně poskytovaného plnění zájezdu, příp. právo na repatriaci, taktéž zákazníkovi svědčí právo na náhradu škody a právo na pomoc v nesnázích. V praxi však zákazníci nejčastěji uplatňují právě slevu z ceny.[1]

Nejednoznačné pojmy

Co se pojmů „sleva z ceny“ a „výše přiměřená rozsahu a trvání vady“ týče, ObčZ v tomto ohledu vykazuje při interpretaci (příp. aplikaci) dotčeného ustanovení určité nejasnosti, a to ve vztahu k:

(i) slevě z ceny – ustanovení § 2540 ObčZ nikterak nestanoví, zda se má jednat o slevu z celkové ceny zájezdu, slevu z ceny zájezdu bez fakultativních služeb (jako např. pojištění) či slevu z ceny konkrétní vadné služby (jako např. ubytování). Z objektivního hlediska by se jevilo jako spravedlivé brát v potaz pouze aplikaci slevy na cenu vadné konkrétní služby. Pokud totiž např. doprava nevykazuje vady a zákazníci shle-

dají vady pouze na ubytování (např. v hotelu není v provozu v katalogu nabízené fitness centrum), dávalo by smysl slevu aplikovat pouze na cenu ubytování. Smlouvy o zájezdu zásadně obsa-

hují jednotlivé položky celkové ceny[2] zájezdu, pro zákazníka je pak zcela transparentní, na jakou cenu byla sleva uplatněna. Zajisté nebylo při koncepci ustanovení § 2540 ObčZ intencí zákono-

dárce neúměrně zvýhodňovat spotřebitele na úkor pořadatelů zájezdů.

- (ii) výši přiměřené rozsahu a trvání vady – uvedená specifikace měřítka pro určení výše slevy z ceny činí v praxi velké potíže.[3] Zásadní je v tomto ohledu dokazování, kde mohou zpravidla nastat dva scénáře. V prvním případě sepiše zákazník přímo v destinaci s delegátem protokol, do kterého popíše vadu zájezdu a delegát se relevantně k vadě vyjádří. V druhém případě zákazník až po návratu ze zájezdu reklamuje vadu (i bez předložení) důkazů a očekává, že pořadatel bez dalšího přijme jeho potvrzení stran existence vady, rozsahu vady a trvání vady

Praxe – kompenzační systém pořadatelů zájezdů

S přihlédnutím k výše nastiněným nejasnostem stran vyčíslení výše ceny je zcela logické, že pořadatelé implementovali určité kompenzační (tabulkové) systémy pro jednotné určení výše slevy z ceny. Zásadně tedy pořadatelé již ve smlouvě o zájezdu, resp. všeobecných obchodních podmínkách či reklamačních podmínkách, jež jsou nedílnou součástí smlouvy o zájezdu a s jejichž obsahem zákazníci podpisem smlouvy o zájezdu vyslovují souhlas, zákazníkům stanoví ustálená kritéria pro vyčíslení slevy zájezdu (nejčastěji formou procentuálního vyjádření ve vztahu ke konkrétní vadě zájezdu). Zákazníci při podpisu smlouvy o zájezdu většinou nevěnují ustanovení o vyčíslení slevy ceny pozornost a tato ustanovení začínají „studovat“ až v případě jejich nespokojenosti s plněním smlouvy o zájezdu. Následně pak zákazníci nesouhlasí s vyčíslením slevy z ceny určené pořadatelem a někteří zjistí, že existuje tzv. frankfurtská tabulka, která má vyčíslení škody nastavené jinak, než dotčený pořadatel. Zákazníci pak mají dva nástroje, jak proti vyčíslení slevy z ceny brojit, a to mimosoudní cestou před ČOI v souladu s ustanovením § 14 zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZoOS“), nebo cestou žaloby k soudu.

Co se řízení před ČOI týče, pokud pořadatel v případném mimosoudním řešení sporu odkáže na svůj kompenzační sys-

tém, ČOI většinou tento systém přijme, a to bez hlubšího posuzování problematiky právního aspektu a aplikace kompenzačního systému pořadatele a relevance frankfurtských tabulek (i když tyto jsou zveřejněny na webových stránkách ČOI).

Co se řízení před soudem týče, právní zástupci zákazníků pro vyloučení kompenzačního systému pořadatele často argumentují existencí již zmíněných frankfurtských tabulek, překvapivostí klauzule o kompenzačním systému ve všeobecných obchodních podmínkách pořadatele ve smyslu § 1753 ObčZ či všeobecným argumentem ochrany spotřebitele. Co se překvapivosti klauzule týče, soudy by v tomto ohledu měly aplikovat měřítko průměrného spotřebitele, a pokud zákazník podepíše smlouvu o zájezdu, jejíž součástí je i výslovné popsání kompenzačního systému, nemůže následně namítat nepředvídatelnost a překvapivost. V neposlední řadě, jako zásadní argument pro nemožnost aplikace frankfurtských tabulek při stanovení výše slevy z ceny soudním rozhodnutím mluví hned dva argumenty: (i) frankfurtské tabulky jsou metodikou platnou v německém právním řádu a (ii) existence dvoustranného ujednání smluvních stran smlouvy o zájezdu o kompenzačním systému stvrzeného podpisem smlouvy o zájezdu. Samotné frankfurtské tabulky byly v rozhodovací praxi českých soudů zmíněny pouze jednou, a to v rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 28. 4. 2016, č. j. 33 Cdo 747/2015-111, kdy soud konstatoval: „Při posuzování důvodnosti nároku, eventuálně jeho výše, může být vodítkem tzv. frankfurtská tabulka slev, kterou již v roce 1985 vydala 24. komora Zemského soudu ve Frankfurtu. Označuje nečastější nedostatky při plnění závazků vyplývajících z cestovní smlouvy a má pouze orientační charakter při přiznávání slev ze zájezdu. Je použitelná zejména v situaci, kdy se cestovní kancelář se zákazníkem, který uplatnil nároky vyplývající z porušení cestovní smlouvy, vyrovnává mimosoudně“. Z citované části daného rozhodnutí je zjevný charakter frankfurtských tabulek, kdy tyto mohou být použitelné zejména při mimosoudním vyrovnání a jsou orientační. Pokud má tedy pořadatel implementován kompenzační systém, s nímž byl zákazník při podpisu smlouvy o zájezdu srozuměn, nelze se zásadně odvolávat na frankfurtské tabulky.

Závěr

Lze tedy dospět k závěru, že vyčíslení slevy z ceny v případě vady zájezdu není zatím v praxi pevně ustáleno, jistým východiskem je implementace kompenzačního systému pořadatelů zájezdů. Vzhledem k tomu, že každý pořadatel může mít odlišný systém kompenzace, naskytuje se v tomto ohledu otázka, zda by nebylo vhodné vytvořit metodiku k vyčíslení slevy z ceny uznávanou kapacitou, např. Nejvyšším soudem (jako je tomu např. v případě metodiky k náhradě nemajetkové újmy na zdraví). ●

JUDr. Nikola Horká, advokátní koncipientka
KŠD LEGAL advokátní kancelář s.r.o.

Poznámky:

- [1] Vzhledem k omezenému rozsahu tohoto příspěvku není aspirací autorky rozebírat vznik nároku na slevu z ceny či jakékoliv jiné plnění z vadného plnění dle smlouvy o zájezdu nebo uplatňování daných nároků zákazníka u pořadatele; ani otázka, co je vlastně vadou zájezdu, není v tomto článku zodpovídaná.
- [2] I když cestovní kanceláře mají zákonnou povinnost ve smlouvě o zájezdu uvádět celkovou konečnou cenu zájezdu v souladu s ustanovením §13a zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů.
- [3] Důvod uvedené vágnosti je však zcela logický, vady zájezdu jsou vždy specifické (a subjektivní) ve vztahu ke každému zájezdu a ve vztahu ke každému zákazníkovi.

PSD 2 a silné ověření klienta

Nová směrnice o platebních službách známá pod zkratkou PSD 2 již vstoupila do druhé poloviny své implementační lhůty a zbývá tak jen něco přes půl roku na to, aby byla převedena i do českého právního řádu. O to by se měl postarat nový zákon o platebním styku, který prošel připomínkovým řízením a v současnosti čeká na projednání ve vládě. Nejzazší termín, kdy by měl vstoupit v účinnost, je 13. ledna 2018, v současné chvíli je ale vzhledem ke stavu legislativního procesu těžké předvídat, zda je splnění tohoto termínu reálné.

PSD 2 upravuje a rozšiřuje původní směrnici, jež platila od roku 2007, přičemž reaguje zejména na vývoj on-line plateb a celkově internetového poskytování bankovních služeb. Jednou z hlavních změn je zahrnutí dvou nových platebních služeb – služby informování o platebním účtu a služby nepřímého udělení platebního příkazu. S tím jde ruku v ruce i vytvoření okruhu tzv. „third-party providers“ („TPP“), tedy poskytovatelů platebních služeb odlišných od bank a jiných platebních institucí. Co se týče služby informování o účtu, bude se zpravidla jednat o různé společnosti poskytující agregátní informace o finanční situaci uživatele prostřednictvím mobilní aplikace, např. výši útrat rozdělených do skupin dle preferencí uživatele, příjmů atd., a to třeba i ze všech platebních účtů uživatele najednou. Tito TPP budou mít přístup k informacím o jednotlivých platebních účtech uživatele, a to samozřejmě na základě jeho souhlasu. Banky či jiní poskytovatelé platebních služeb budou tedy nově povinni takové informace na vyžádání TPP poskytovat, přičemž jak banka, tak i TPP musí zajistit bezpečnost těchto informací a přístupových údajů uživatele.

Technická specifikace těchto bezpečnostních požadavků není v současné době známa ve své definitivní podobě. Evropský orgán pro bankovníctví (EBA) vydal dne 23. února 2017 návrh regulačních technických standardů (RTS), které musí být přijaty Komisí jako prováděcí nařízení. V případě RTS jde o dokument zásadního

významu, který mimo jiné stanoví technické parametry tzv. silného ověření klienta („SCA“), tedy výše zmíněné podmínky zajištění bezpečnosti, které musí být provedeno vždy, když uživatel přistupuje ke svému platebnímu účtu, a především v případech, kdy je vyšší zájem na ochraně jeho peněžních prostředků a osobních dat a tedy především při přístupu k platebnímu účtu prostřednictvím TPP. Silným ověřením se rozumí použití alespoň dvou zabezpečovacích prostředků z následujících tří kategorií – znalosti (typicky PIN nebo osobní heslo), předmět v držení (platební karta) nebo fyzická vlastnost osoby (otisk prstu, skenování sítnice).

Od vydání návrhu RTS má Komise tři měsíce na to, aby RTS schválila, doplnila nebo odmítla. Tato lhůta tedy vyprší dne 23. května 2017, přičemž v tuto chvíli není jisté, jak k němu Komise přistoupí. Pokud Komise RTS odmítne nebo doplní, má EBA šest týdnů na to, aby připomínky Komise zpracovala do stávajícího návrhu, a celý proces se bude opakovat. Evropský parlament a Rada mají po přijetí RTS další tři měsíce na to, aby návrh případně odmítly. Den přijetí finálního znění a účinnosti RTS tak zatím není jistý, v tuto chvíli je reálný termín účinnosti počátkem roku 2019. S ohledem na vývoj legislativního procesu v ČR však není předvídatelné ani to, zda bude schválen nový zákon o platebním styku a nabude účinnosti dle plánu, tedy v lednu 2018.

Důsledky časové prodlevy mezi účinností nového zákona o platebním styku a RTS

jsou však významné. Nastanou totiž pochybnosti o tom, jakým způsobem tyto povinnosti plnit, nejistota může vzniknout i na straně uživatelů, neboť hrozí, že si různí poskytovatelé vyloží tuto povinnost rozdílně.

To, že RTS nebudou v mezidobí účinné, však podle našeho názoru neznamená, že by nebylo možné v souladu s případně účinným zákonem o platebním styku poskytovat uvedené nové služby. Zákon o platebním styku totiž povinnost zpřístupnit potřebné údaje z platebních účtů poskytovatelům platebních služeb ukládá, zároveň stanoví, že mimo jiné k zabezpečení přístupu je nutné použít silné ověření klienta. Po dobu, po kterou nebudou RTS účinné, tak budou pouze chybět specifikace toho, jaké parametry musí toto sil-

né ověření klienta splňovat. To podle našeho názoru není důvod k tomu, aby nebylo možné nové platební služby využívat, pouze je možné, že parametry silného ověření budou nastaveny individuálně. Není ani vyloučeno, že v tomto směru bude ještě vydáno výkladové stanovisko Komise, EBA, České národní banky či Ministerstva financí, případně že přímo v zákoně o platebním styku bude nakonec položeno přechodné či vysvětlující ustanovení.

Bezpečnost všech dat je dále zajištěna jednak povinností provádět silné ověření klienta, jednak skutečností, že všechny TPP budou povinni požádat o udělení povolení Českou národní bankou. Pro udělení povolení je v případě poskytovatelů nepřímého udělení platebního příkazu nutné mít základní kapitál v minimální výši 50 000 eur (požadavek na minimální výši kapitálu pro poskytovatele služby informování o platebním účtu dán není) a pro oba druhy TPP se vyžaduje zřízení povinného pojištění nebo jiné záruky za neautorizované nebo nesprávně provedené transakce, resp. neoprávněného získání informace. TPP musí splňovat i další obecné požadavky pro poskytovatele platebních služeb, bude tedy povinen vypracovat organizač-

ní řád, řídicí a kontrolní systém či obchodní plán a doložit je České národní bance. Zároveň musí zajistit, aby osoby s kvalifikovanou účastí byly důvěryhodné a vedoucí osoby byly odborně způsobilé k vedení takové společnosti. Pro většinu společností z oblasti FinTech jsou toto nové povinnosti, s nimiž dříve neměly zkušenosti. Na udělení povolení má ČNB tříměsíční lhůtu.

Je třeba mít také na paměti, že při nakládání s daty je třeba dbát všech požadavků kladených na zpracovatele údajů, včetně evropské regulace tzv. GDPR, tedy nařízení o ochraně osobních údajů.

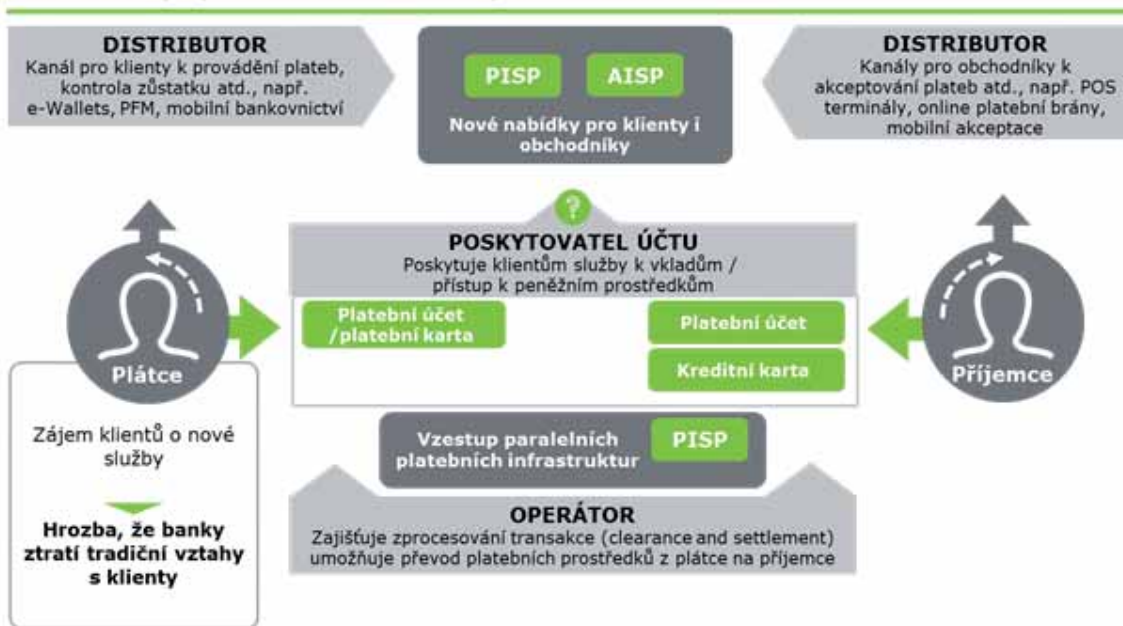
Jako se cílená reklama usídlila v internetovém prostředí, cílené nabízení finančních produktů (např. půjček) se se souhlasem uživatele může stát mnohem přesnější, pokud bude mít poskytovatel služby informování přístup i k datům z ostatních účtů uživatele. Pro udržení pozice na trhu bude možná poskytování takových služeb, stejně jako zpřístupňování dalších online platebních služeb prostřednictvím třetích stran (a tím získání přístupu k většímu množství potenciálních zákazníků) jedinou cestou.

PSD 2 představuje jednak další z regulačních opatření, které zejména na banky doléhá, jednak potenciál pro inovaci, která však v sobě skrývá nové příležitosti, ať už pro společnosti z oblasti FinTech, tak i pro současné hráče bankovního trhu. Počáteční náklady pro oba okruhy společností však mohou být velmi rychle vykoupeny potenciálními zisky na rostoucím trhu online bankovníctví, a to zejména v případě, že výše zmíněné regulační nástrahy budou vyřešeny rychle a odborně. ●

Jan Procházka, advokát
Veronika Kundeliusová, koncipientka
Ambruz & Dark Deloitte Legal,
advokátní kancelář

Deloitte
Legal

Klíčové změny v platbách a informacích o platebních účtech

Nová pravidla rozhodčího řízení ICC mají za cíl zrychlit a zlevnit mimosoudní řešení sporu u ICC

Mezinárodní rozhodčí soud („Soud ICC“) mezinárodní obchodní komory („ICC“) aktualizoval svá Pravidla pro rozhodčí řízení („Pravidla ICC“). S účinností od 1. 3. 2017 tak došlo v rozhodčím řízení vedeném u ICC k následujícím významným změnám a úpravám, se kterými má tento článek za cíl stručně seznámit jak českou odbornou veřejnost, tak i uživatele rozhodčího řízení (strany sporu).

Nejvýznamnější novinkou Pravidel ICC je zavedení zrychleného řízení (expedited procedure).[1] Hlavním cílem je zvýšení časové a finanční efektivity rozhodování sporů, jejichž hodnota nepřesahuje částku 2 mil. USD. Té má být docíleno následujícími opatřeními:

Zavedení zrychleného řízení a jeho prvky

Ve zrychleném řízení ICC nebudou, mimo jiné, vypracovávány a podepisovány tzv. Terms of Reference (k tomu viz níže). Konference o vedení sporu (case management conference) se musí konat

už do 15 dnů od převzetí spisu jediným rozhodcem či rozhodčím tribunálem. Na konferenci o vedení sporu[2] jediný rozhodce či rozhodčí senát určí po diskusi se stranami další procesní postup ve věci tak, aby spor bylo možno rozhodnout v co nejkratším čase s co nejmenšími finančními náklady.

Je důležité zdůraznit, že ve zrychleném řízení může Soud ICC určit, že spor rozhodne jediný rozhodce i přesto, že v rozhodčí doložce strany stanovily něco jiného.[3] Na druhou stranu se toto ustanovení nepoužije tehdy, když se pravidla o zrychleném řízení na daný spor nebudou vůbec aplikovat (k tomu viz níže). Pakliže strany výslovně neurčí jinak, Soud ICC bude inklinovat spíše ke jmenování jediného rozhodce ve zrychleném řízení, byt' dá stranám možnost se k tomuto vyjádřit.[4]

Dalším aspektem zrychleného řízení podle Pravidel ICC je, že rozhodčí senát či jediný rozhodce mohou po konzultaci se stranami rozhodnout, že (i) řízení bude probíhat pouze na základě stranami předložených dokumentů, tedy bez nařízení ústního jednání; (ii) limitovat počet, délku a rozsah písemných podání stran a svědeckých a znaleckých výpovědí; stejně tak (iii) neuložit povinnost jedné straně (či oběma) předložit druhé straně sporu určité dokumenty, které má k dispozici pouze ona (tzv. document production).[5]

Ve zrychleném řízení musí být rozhodčí nálezy vydány do šesti měsíců od konání konference o vedení sporu (zatímco limit ve standardním řízení v ICC je vydání nálezu do šesti měsíců od podpisu Terms of Reference), pakliže tuto lhůtu neprodlouží Soud ICC.[6]

Ohledně nákladů řízení je možné uvést následující. Zatímco poplatky za správní výlohy ICC (administrative costs) jsou pro standardní i zrychlené řízení stejné, odměna rozhodců je u zrychleného řízení zhruba o 20 % menší.[7] Další úspory je možno dosáhnout, jestliže spor bude rozhodovat jediný rozhodce, namísto stranami původně zamýšleného tříčlenného tribunálu, jak jsme tuto možnost popsali výše. Je však potřeba ještě upozornit na skutečnost, že na druhou stranu ICC zvýšilo minimální výši poplatku za správní výlohy z původních 3 000 USD na současných 5 000 USD (při hodnotě sporu nepřevyšující 50 000 USD),[8] což může vyvolávat určité pochybnosti, zda je řízení podle (aktualizovaných) Pravidel ICC opravdu finančně efektivnější, zvláště u relativně malých částek, které jsou předmětem sporu.

Aplikace pravidel zrychleného řízení

Pravidla zrychleného řízení se automaticky aplikují na všechny spory vzniklé z rozhodčí smlouvy (doložky) k ICC uzavřené po 1. 3. 2017, jejichž hodnota nepřesahuje 2 miliony USD. Zrychlené řízení bude použito i v případě větší částky, jestliže se tak strany dohodly.[9] Na druhou stranu, ustanovení o zrychleném řízení se nepoužijí, jestliže strany

výslovně možnost jejich užití vyloučily, a to i následně. Dále se pak ustanovení o zrychleném řízení nepoužijí, jestliže to Soud ICC bude pokládat za vhodné (resp. pokládá za nevhodné jejich použití v daném případě). Takové rozhodnutí Soud ICC může učinit na žádost jedné ze stran, případně i z vlastního podnětu.[10]

Další změny v Pravidlech ICC od 2017

Další dvě změny v Pravidlech ICC od 1. 3. 2017 se týkají všech sporů, tedy nikoliv pouze zrychleného řízení. Jedna umožňuje soudu poskytovat důvody pro svá rozhodnutí o námitkách a druhá zkracuje lhůtu pro vypracování Terms of Reference (v české verzi Pravidel ICC jako „mandát rozhodčího senátu“). Terms of Reference jsou specifický dokument rozhodčího řízení před ICC, ve kterém rozhodčí tribunál z počátečních podání stran shrne podstatu sporu, nároky stran a jejich stanovisko k bodům vznášených protistranou. Terms of Reference podepisuje rozhodčí senát a strany sporu a podléhají schválení Soudu ICC. Dosavadní verze Pravidel ICC poskytovala na vypracování Terms of Reference lhůtu dvou měsíců od té doby, co rozhodčí senát či jediný rozhodce obdrželi spis. Nově je lhůta pro přípravu Terms of Reference zkrácena na 30 dní.[11] Ve zrychleném řízení nebudou nově Terms of Reference vypracovávány vůbec, jak už jsme uvedli výše.

Revidovaná Pravidla ICC obsahují také ustanovení, která umožní straně požádat Soud ICC, aby odůvodnil své rozhodnutí (především ohledně jurisdikce a konsolidace). Dříve toto bylo prakticky možné, byť to nebylo přímo upraveno, pokud o odůvodnění požádaly obě strany. Podle nových Pravidel ICC je dána tato možnost i jednostranně. Došlo totiž k vypuštění poslední věty čl. 11(4) Pravidel ICC, která výslovně stanovila, že odůvodnění rozhodnutí Soudu ICC (ať už ve věcech jmenování a potvrzení rozhodce, o námitce proti rozhodci nebo výměně rozhodce) se stranám neposkytuje. Komunikace odůvodnění rozhodnutí Soudu ICC vůči stranám má za cíl zvýšit transparentnost rozhodovacího procesu Soudu ICC a komunikaci vůči uživatelům roz-

hodčího řízení, tedy stranám sporu samotným.[12] Závěrem je potřeba zdůraznit, že další aspekty rozhodčího řízení před ICC, které jsou pro něj typické, zůstávají nezměněny. To se týká především kontroly rozhodčího nálezu Soudem ICC ještě před jeho vydáním (scrutiny of the award).[13] ●

JUDr. Ing. Miloš Olík, LL.M., MCI Arb, partner
Mgr. Michal Čáp, LL.M., MCI Arb, advokát
ROWAN LEGAL, advokátní kancelář s.r.o.

Poznámky:

- [1] Čl. 30 Pravidel ICC a (nová) Příloha č. 6 Pravidel ICC.
- [2] Čl. 24 Pravidel ICC.
- [3] Čl. 2(1) Přílohy č. 6 ICC Pravidel.
- [4] <https://iccwbo.org/dispute-resolution-services/arbitration/expedited-procedure-provisions/> [poslední návštěva 10. 5. 2017].
- [5] Čl. 3 Přílohy č. 6 ICC Pravidel.
- [6] Čl. 4 Přílohy č. 6 ICC Pravidel.
- [7] V detailech odkazujeme na Přílohu č. 3 ICC Pravidel.
- [8] A to již od 1. 1. 2017 (čl. 3 Přílohy č. 3 ICC Pravidel).
- [9] Čl. 30(2) Pravidel ICC.
- [10] Čl. 30(3)(c) Pravidel ICC.
- [11] Čl. 23(2) Pravidel ICC.
- [12] <https://iccwbo.org/media-wall/news-speeches/icc-court-amends-its-rules-to-enhance-transparency-and-efficiency/>.
- [13] Čl. 34 Pravidel ICC.

Spotřebitelské soutěže v novém... a na co si dát pozor

Euroskeptici často říkají: Evropská unie je přeregulovaná, nutí nás stále přijímat zbytečné, složité či dokonce nesmyslné zákony, které brzdí podnikatelské subjekty v rozletu a vůbec ztrpčují život nám všem spotřebitelům. Poslední legislativní vývoj na poli regulace spotřebitelských soutěží – u nás tolik populárního marketingového nástroje – je však pěkným příkladem vyvracejícím taková tvrzení. Možnost od 1. 1. 2017 vyhrát po nákupu v supermarketu nebo drogerii ve slosování auto totiž Čechům vlastně vymohla Evropská unie. Ani v novém jednodušším režimu se však organizace akce neobejde bez úskalí.

Omezující zákon o loteriích

Pořadatelé spotřebitelských soutěží si po dlouhá léta při nastavování jejich pravidel museli dávat pozor, aby se nedostali do rozporu s obávaným ustanovením tehdy účinného loterijního zákona o tzv. „spotřebitelských loteriích.“ Toto ustanovení šroubovaným způsobem zakazovalo, aby soutěže, kde je výherce vybírán náhodným výběrem, umožňovaly určité typy výher (zejména peníze). Zároveň ale umožňovalo, aby byly takto udělovány věcné ceny, pokud jejich hodnota nepřesáhne určitou částku. Vše se navíc muselo s předstihem oznamovat finančnímu úřadu a za porušení zákona hrozila pokuta až 10 mil. Kč.

Nový zákon o hazardu

Od letošního ledna účinný zákon o hazardních hrách již zvláštní úpravu spotřebitelských akcí neobsahuje a nepřebírá ji ani

jiný právní předpis. Ke změně přístupu došlo kvůli rozporu zákona o loteriích s právem EU. Spotřebitelské akce jsou totiž tzv. obchodními praktikami dle příslušné evropské směrnice. Tato směrnice obecně zakazuje nekalé obchodní praktiky a vyjmenovává obchodní praktiky, které jsou považovány za nekalé za všech okolností. Jelikož se jedná o tzv. plně harmonizovanou oblast, kterou není možné nad rámec evropské úpravy vnitrostátním zákonodárstvím dále rozšiřovat – což právě zákon o loteriích dělal – bylo jediným východiskem příslušná ustanovení z nové právní úpravy vypustit.

Jak na spotřebitelské soutěže

Od letoška je tak možné pořádat spotřebitelské soutěže bez zákonných omezení popsaných na začátku článku. Spotřebitelská akce však i tak musí splňovat obecné požadavky na jednání vůči spotřebiteli, tedy zejména být transparentní, srozumitelná a neklamat spotřebitele. Na to nově v plné šíři dohlíží Česká obchodní inspekce. Na jaká úskalí tedy mohou pořadatele narazit i v novém, uvolněném režimu?

Pozor na sázky. I nadále bude třeba se zejména vyvarovat toho, aby spotřebitelská soutěž měla znaky hazardní hry regulované zákonem o hazardu. Zjednodušeně, spotřebitel nesmí být žádán, aby poskytl nějakou hodnotu, která se mu nemusí vrátit, aby se mohl akce zúčastnit. Typicky například nelze účast na akci vázat na nákup určitého zboží za cenu vyšší, než je jeho obvyklá cena. Nebo pokud by soutěž probíhala prostřednictvím SMS zprávy, její cena nesmí převyšovat cenu dle tarifu apod.

Mezery v pravidlech. Problém však vždy nemusí být ryze právní povahy. Pro pořadatele může např. být zklamáním, pokud se na předních místech žebříčku hodnotných výher ocitne vícekrát stejný výherce, což se může stát u různých dovednostních, rychlostních nebo i tipovacích soutěží, pokud takovou eventualitu pravidla předem nevyločí. Rizikové z hlediska nežádoucího výsledku mohou být např. soutěže „lajkovací“. Nelze totiž podceňovat schopnosti mobilizace internetového davu jinak méně talentovanými účastníky kreativní soutěže. Podle lajků tedy lépe vybírat pouze např. do užšího výběru, a rozhodování o ví-

tězích (a autech či zájezdech pro ně) nechat na odborné porotě.

Svolení a licence. Pořadatel by měl při přípravě pravidel soutěže myslet na to, zda a jak bude chtít s vítězem marketingově pracovat. Pravidla by proto měla obsahovat široce formulované svolení k užití osobnostních záznamů např. z ceremoniálního předání výhry. Pokud soutěž spočívá v zasílání a vyhodnocování vlastních fotografií, výtvarných děl nebo videí, je třeba myslet též na vhodné licenční ujednání, na jehož základě pořadatel může takové vítězné dílo sám marketingově užít.

Osobní údaje. Dnes se o osobních údajích hovoří zejména v souvislosti s novým evropským nařízením (tzv. GDPR), na které se podniky musí do května 2018 adaptovat. V rámci spotřebitelských soutěží se souhlasy se zpracováním osobních údajů však stále často poskytují neplatně, nebo se vyžadují tam, kde nemají. Zejména je třeba postupovat opatrně, je-li účelem soutěže též sběr osobních údajů od účastníků a jejich případné využití k analytickému zpracování. Poskytnutí souhlasu se zpracováním osobních údajů by mělo být separátním úkonem. V internetovém formuláři by tedy měla být dvě samostatná vyplňovací políčka – jedno k pravidlům a druhé k souhlasu.

Daňové aspekty soutěží. Výhra v soutěži je považována za zdanitelný příjem výherce, který u fyzických osob při hodnotě nad 10 000 Kč podléhá srážkové dani z příjmu ve výši 15 %. Pokud tedy budou v soutěži rozdělovány výhry nižší hodnoty, budou od daně osvobozeny. Jiný může být postup u finančních a věcných výher a důležitou otázkou je i daňový domicil výherce či pořadatele, resp. organizátora soutěže. V případech vyšších výher lze doporučit konzultaci s odborníkem, jak správně nastavit zdanění výher v soutěži a související informování soutěžícího o případných daňových povinnostech.

Mimosoudní řešení spotřebitelských sporů. Obchodníci uzavírající kupní smlouvy nebo smlouvy na poskytování služeb musejí ve svých obchodních podmínkách a na internetových stránkách informovat spotřebitele o subjektu mimosoudního řešení sporů, u něhož se mohou v případě sporu s obchodníkem domáhat porušení

svých práv. Ačkoli se tato povinnost nevztahuje výslovně na spotřebitelské soutěže, z opatrnosti a vzhledem k vznikající dobré praxi je rozumné tyto informace soutěžícím prostřednictvím pravidel soutěže poskytnout.

Problematika trvalého pobytu soutěžících. Pořadatelé soutěží mají ve zvyku podmiňovat účastenství v soutěži občanstvím či trvalým pobytem v ČR. Důvodem bývá obava z organizačního a administrativního zatížení (event. odlišného daňového režimu výher) v případě, že se výhercem stane cizinec. S ohledem na judikaturu Soudního dvora EU by však v rámci EU mělo být principiálně umožněno spotřebitelům, kteří využijí svého práva volného pohybu, se v jeho rámci zúčastnit marketingové akce i v jiné zemi. ●

Jaroslav Šuchman, advokát

Havel, Holásek & Partners s.r.o.,
advokátní kancelář

Zrušení údaje o místě trvalého pobytu druhým manželem

Jedním z údajů vedených v informačním systému evidence obyvatel o státních občanech České republiky (dále jen „občan“) je vedle např. jména, příjmení či data narození i adresa místa trvalého pobytu.

Je právem každého občana si místo trvalého pobytu zvolit, zároveň i tento údaj zrušit.[1]

Právem zrušit údaj o místě trvalého pobytu však mohou disponovat i třetí osoby, a to aniž by potřebovaly součinnost osoby, jejíž údaj o místě trvalého pobytu bude zrušen. Postupem, jak toto právo využít, se zabývá následující text.

Základní předpoklady

Ustanovení § 10 odst. 1 zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o evidenci obyvatel“) stanoví, že „Místem trvalého pobytu se rozumí adresa pobytu občana v České republice, která je vedena v základním registru obyvatel ve formě referenční vazby (kódu adresního místa) na referenční údaj o adrese v základním registru územní identifikace, adres a nemovitostí, kterou si občan zvolí zpravidla v místě, kde má rodinu, rodiče, byt nebo zaměstnání“. Alternativně může být místem trvalého pobytu i sídlo tzv. ohlašovny (jako ohlašovna jsou označeny obecní úřady, v hlavním městě Praze a v územně členěných statutárních měs-

tech úřady městských částí nebo městských obvodů, pokud tak stanoví statuty těchto měst). Přípustné je mít pouze jedno místo trvalého pobytu, a to v objektu, který je k tomu způsobilý podle vyhlášky Ministerstva vnitra č. 362/2000 Sb. (dále jen „objekt“).

Výše uvedené ustanovení nevylučuje možnost zvolení téhož místa trvalého pobytu více občany, což je obvyklé v případě manželů, kteří mají povinnost podle § 687 odst. 2 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „občanský zákoník“) spolu žít a přispět tím k založení rodinné domácnosti podle § 743 odst. 1 občanského zákoníku. Podmínkou vytvoření rodinné domácnosti však není společné místo trvalého pobytu, jde ovšem o obvyklý

jev, kdy manželé upřednostní „jednu adresu“ nad dvěma, jak je předpokládáno i pro účely tohoto příspěvku. Je však možné, že jeden z manželů již nechce udržovat rodinnou domácnost a založí domácnost (nikoli rodinnou) vlastní (jak umožňuje § 691 odst. 1 občanského zákoníku ve spojení s § 743 odst. 3 občanského zákoníku).

Druhý manžel pak může zcela logicky požadovat po manželovi, který vytvořil domácnost vlastní, aby si k objektu, ve kterém byla původní rodinná domácnost, zrušil údaj o místu trvalého pobytu. Zmíněný požadavek se však ne vždy musí setkat s kladnou reakcí a druhému manželovi tak nezbude, než navrhnout zrušení údaje o místu trvalého pobytu ohlašovně sám.

Právní východiska

Zrušení údaje o místu trvalého pobytu je oprávněna navrhnout pouze osoba, která splňuje požadavky kladené na ni § 12 odst. 2 zákona o evidenci obyvatel („Ohlašovna rozhodne o zrušení údaje o místě trvalého pobytu podle odstavce 1 písm. c) (pozn. aut. – § 12 zákona o evidenci obyvatel) jen na návrh vlastníka objektu nebo jeho vymezené části nebo na návrh oprávněné osoby uvedené v § 10 odst. 6 písm. c)“). Pro účely článku lze předpokládat, že druhý manžel je vlastníkem objektu – domu, a je tedy oprávněn podat návrh na zrušení údaje o místu trvalého pobytu

Ohlašovna má pravomoc rozhodnout o zrušení údaje o místu trvalého pobytu podle § 12 odst. 1 písm. a), b) nebo c) zákona o evidenci obyvatel. Pro rozebíraný případ je relevantní pouze písm. c) zmíněného ustanovení, kdy toto uvádí, že „Ohlašovna rozhodne o zrušení údaje o místu trvalého pobytu, zaniklo-li užívací právo občana k objektu nebo vymezené části objektu, jehož adresa je v evidenci obyvatel uvedena jako místo trvalého pobytu občana a neužívá-li občan tento objekt nebo jeho vymezenou část.“

Předpokladem k vyhovění návrhu na zrušení údaje o trvalém pobytu třetí osobou je tedy oprávněnost této osoby návrh podat. Dále musí být kumulativně splněny obě podmínky uvedené v § 12 odst. 1 písm. c), tedy že musí zaniknout užívací

právo a objekt nesmí být fakticky užíván osobou, jejíž údaj o trvalém pobytu by měl být zrušen.[2]

Samotné užívací právo manžela k objektu (právo bydlení) vzniká uzavřením manželství na základě § 744 občanského zákoníku. A to k obydlí, které je zároveň místem rodinné domácnosti (podle § 743 odst. 1 občanského zákoníku). K zániku tohoto práva, a tedy naplnění jednoho z požadavků vedoucích ke zrušení údaje o místu trvalého pobytu druhým manželem, uvádí komentář následující: „Právo bydlení zaniká, jestliže: a) jeden z manželů přestane mít výhradní právo užívat byt nebo dům, b) zanikne byt nebo dům, c) byt nebo dům přestanou být obydlím (např. v důsledku zániku rodinné domácnosti manželů, ať už dohodou nebo v důsledku trvalého opuštění rodinné domácnosti).“[3] Z pohledu článku jsou významné informace uvedené v závorkách pod písm. c). První stanoví, že je možností manželů se na zániku rodinné domácnosti dohodnout (v takovém případě by pravděpodobně nebylo třeba, aby návrh na zrušení údaje o místu trvalého pobytu podával druhý manžel, neboť konsensem vedoucím k zániku rodinné domácnosti lze podložit závěr, že zrušení údaje o místu trvalého pobytu provede ten manžel, jehož údaj o místu trvalého pobytu má být zrušen). Druhá pak, že rodinná domácnost zanikne trvalým opuštěním rodinné domácnosti manželem, což je stěžejní východisko pro téma článku. „Trvale opuštění rodinné domácnosti je právním jednáním manžela, kterým opouští rodinnou domácnost s úmyslem se již nevrátit a manželské soužití neobnovit.“[4] Pokud tak manžel svým prvním jednáním (podle § 545 občanského zákoníku) trvale opustí rodinnou domácnost, tedy „zanikne“ obydlí manželů, musí logicky zaniknout i právo bydlení manžela, který rodinnou domácnost opustil, tedy užívací právo k objektu.

Přestat fakticky užívat objekt není nic složitějšího. Jednoduše řečeno jde pouze o ukončení bydlení v objektu. Je však nutné upozornit na to, že trvalým opuštěním rodinné domácnosti nemusí nutně manžel přestat fakticky užívat objekt. Ač je taková situace neobvyklá, trvale opustit rodinnou domácnost může manžel i tehdy, kdy nadále užívá objekt původní rodinné

domácnosti např. k přespaní. Tím nepřestane fakticky užívat objekt a ohlašovna návrhu na zrušení údaje o místu trvalého pobytu nevyhoví.

Závěrem

Zrušit údaj o místu trvalého pobytu, jak poukázáno výše, je možné i na návrh třetí osoby. Musí být však naplněny tři předpoklady taktéž uvedené výše, jejichž splnění musí navíc navrhovatel – druhý manžel na základě § 12 odst. 2 in fine ohlašovně doložit, a to vyjma té informace, kterou si může ohlašovna ověřit bezúplatně veřejným dálkovým přístupem v katastru nemovitostí (podle § 12a zákona o evidenci obyvatel).

Doložení, jak v článku uváděno, opuštění rodinné domácnosti a faktického neuzívání objektu manželem, kterému má být údaj o místě trvalého pobytu zrušen, však může být dosti problematické. Ani na jedno totiž nelze vydat „potvrzení“. V úvahu přichází čestné prohlášení manžela, jehož údaj o místu trvalého pobytu má být zrušen, vyloučeny nejsou ani svědecké výpovědi (podle § 51 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád). Poslední slovo však ve věci bude mít vždy, v rámci své diskreční pravomoci, ohlašovna. ●

Mgr. **Jakub Šefrna**
advokátní koncipient
JUDr. **Petr Toman, LL.M.**
partner
TOMAN, DEVÁTÝ & PARTNEŘI advokátní kancelář, s.r.o.

TOMAN, DEVÁTÝ & PARTNEŘI
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ
www.iustitia.cz

Poznámky:

- [1] Srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu č. j. 2 As 64/2005-108 ze dne 6. 2. 2007.
- [2] Srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 3 As 38/2008-82 ze dne 23. 10. 2008.
- [3] Lavický, Petr. Občanský zákoník: komentář. Praha: C. H. Beck, 2015. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-503-9. s. 403.
- [4] Tamtéž. s. 397.

Jde se vůbec bránit proti vrácení dotací?

Obrana proti krácení dotací není častým institutem a věnuje se mu kvalifikovaně pouze několik advokátních kanceláří. Uchazeči se totiž leckdy vůbec nesnaží zvrátit pro ně nepříznivé následky, a pokud ano, leckdy tak činí nekvalifikovaně. Jaké mohou být některé argumenty při obraně?

Dotace mohou být poskytovány z několika právních titulů, kdy jedním z nich je samozřejmě Dohoda o poskytnutí dotace. Ta má logicky veřejnoprávní charakter. Na základě konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu ČR je postaveno na jisto, že dohoda o poskytnutí příspěvku spolufinancovaného z veřejných zdrojů mají charakter tzv. veřejnoprávních smluv sui generis.[1]

Důležité je, že nastavení Dohody je věcí poskytovatele dotace a její obsah nemá příjemce fakticky charakter ovlivnit. Je tedy odpovědností poskytovatele dotace, aby nastavil přesná a jasná pravidla, protože se zde používá jakási obdoba „contra proferentem“.

Důležitý je rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 11. 2010, č. j. 1 Afs 77/2010-81 (publ. pod č. 2243/2011 Sb. NSS), z něhož vyplývá, že „vlastností veřejnoprávní smlouvy, která je uzavírána mezi správním orgánem vykonávajícím veřejnou správu na jedné straně a soukromou osobou na straně druhé, již jsou však zakládány povinnosti v oblasti veřejného práva (s možností dispozice s finančními prostředky z veřejného rozpočtu), musí být prioritně její jednoznačnost. [...] Je nepřijatelné, aby spory či nejasnosti formulací veřejnoprávní smlouvy ve svých důsledcích ztížily pozici „slabší“ strany, tedy žalobce jako soukromé osoby.“

Konstantní rozhodovací praxe Nejvyššího správního soudu tedy stanoví, že nejednoznačnost a neurčitost dotačních podmínek nikdy nemůže jít k tíži příjemce dotace, jakožto „slabší“ strany. Často jsou

ve smlouvě o poskytnutí dotace podmínky pro vrácení dotace vymezeny velmi vágně a nezářídka se stává, že jsou pro krácení nastaveny kumulativní podmínky, ovšem poskytovatel krátí i při nesplnění pouze jedné z nich. To je samozřejmě postup špatný s ohledem na výše uvedené.

Další oblastí je výše korekce, kdy se pro sebemenší porušení podmínek smlouvy o poskytnutí dotace stanovuje korekce ve výši 100%. Nejvyšší správní soud v této oblasti poskytuje vodítko, jakým způsobem v obdobných případech jednat, a to i co do hodnocení závažnosti porušení smluv. V rozsudku ze dne 31. 3. 2014, č. j. 2 Afs 49/2013-34, se NS zabýval otázkou, a sice, zda je správný závěr, že při úvaze o odvodu do státního rozpočtu má správce daně hodnotit závažnost zjištěných nedostatků ve vazbě na výši odvodu, či zda samotná skutečnost, že k pochybením došlo, má za následek odvod v plné výši.

Nejvyšší správní soud zde dospěl k jednoznačnému závěru, že ze zákona o rozpočtových pravidlech přímo neplyne, že je pod pojmem částka, v jaké byla porušena rozpočtová kázeň podle § 44a odst. 4 písm. c), třeba vždy rozumět celou poskytnutou dotací.

V dalším rozsudku zase soud řešil případ, kdy se příjemce dotace odchýlil od stanovených dotačních podmínek při poskytování záloh, a vyslovil, že oporou pro odvod sankčního charakteru nemůže být pouze formální zjištění vystavení zálohových faktur, bez zkoumání faktického nakládání s prostředky. Nejvyšší správní soud posuzoval i případ opožděného vrácení nevyčerpaných prostředků státního rozpočtu a vyslovil,

že ze znění § 44 odst. 2 zákona o rozpočtových pravidlech je zřejmý úmysl zákonodárce odvést při porušení rozpočtové kázně do státního rozpočtu odvod ve stejné výši, v jaké byla rozpočtová kázeň porušena, tedy i úmysl zohlednit při stanovení výše odvodu i tu část peněžních prostředků, které byly čerpány v souladu s dohodnutými či stanovenými podmínkami.[2] Již v tomto rozsudku zdejší soud odlišil tento případ od jiného rozhodnutí,[3] v němž byl naopak předepsán odvod v případě, kdy příjemce dotace porušoval ve značném rozsahu a po celou dobu čerpání dotace její podmínky a kde byl odvod v plné výši důvodný.

Dle Nejvyššího soudu je při stanovení výše korekce třeba zvažovat:

- okolnosti konkrétního porušení rozpočtové kázně a zároveň
- vycházet z principu proporcionality mezi závažností tohoto porušení a výši za ně předepsaného odvodu.

Platí tedy, že při každém konkrétním porušení pravidel je potřeba zvážit, zda je důvod k „vrácení“ dotace a hlavně v jaké výši. Ne každé porušení povinnosti totiž zakládá povinnost příjemce vrátit 100% výše dotace. ●

JUDr. Jakub Dohnal, Ph.D., advokát
DOHNAL PERTOT SLANINA,
advokátní kancelář, v.o.s.

Poznámky:

- [1] Viz např. rozsudky ze dne 19. 8. 2010, č. j. 2 As 52/2010-59, ze dne 28. 4. 2011, č. j. 1 As 22/2011-64, publ. pod č. 2343/2011 Sb. NSS, nebo ze dne 17. 1. 2013, č. j. 7 As 173/2012-44, vše dostupné na www.nssoud.cz.
- [2] V rozsudku ze dne 11. 6. 2009, č. j. 7 Afs 107/2008-100.
- [3] Rozsudku ze dne 29. 8. 2008, č. j. 5 Afs 70/2007-50.

PETERKA PARTNERS

THE CEE LAW FIRM

STALI JSME SE NEJVĚTŠÍ ČESKOU PRÁVNÍ FIRMOU NA RUSKÉM TRHU

PRÁVNÍ SLUŽBY V 90 ZEMÍCH SVĚTA

Na českém trhu působíme od roku 2000 a mezi naše klienty patří téměř 200 světových lídrů v nejrůznějších oborech lidské činnosti. Prostřednictvím našich vlastních poboček poskytujeme právní služby v 9 zemích střední a východní Evropy a máme též bohaté zkušenosti s případy a s transakcemi v řadě dalších států.

Každý měsíc evidujeme až 100 nových případů, na kterých spolupracujeme se zahraničními právními firmami. Jsme proto v pravidelném kontaktu s téměř 2000 právních firem po celém světě a máme tak rozsáhlé znalosti o situaci na trhu právních služeb v desítkách zemí.

Naším klientům nebo partnerským českým advokátním kancelářím pomáháme vybrat nejvhodnější právní firmy pro jejich zahraniční aktivity v 90 státech světa a vyjednat s nimi co nejvýhodnější finanční podmínky. Zohledňujeme při tom potřebnou specializaci, naše zkušenosti se službami poskytnutými jednotlivými právními firmami v minulosti a samozřejmě i klientův rozpočet.

V České republice již takto úspěšně spolupracujeme s mnoha advokátními kancelářemi. V rámci spolupráce naši právníci v dohodnutém rozsahu koordinují práci zahraničních právních firem, podílejí se na identifikaci klíčových aspektů zahraničního práva, definují potřebná zadání a komunikují mezi všemi zúčastněnými stranami. Samozřejmě při tom vždy plně respektujeme existující vztahy mezi advokáty a jejich klienty.

V případě zájmu o spolupráci nás můžete kontaktovat na e-mailu pfcz@peterkapartners.com, rádi vám poskytneme podrobnější informace.

česká firma na
mezinárodních trzích

www.peterkapartners.com

Rozhodčí doložka

Způsob jmenování či určování rozhodců by měl v každém případě být v souladu se zásadou rovnosti stran jako jedním ze základních procesních principů, na kterém je soudní i rozhodčí řízení postaveno. Z tohoto pohledu je nežádoucí, aby rozhodci byli určeni zcela nebo převážně jednou stranou. Stejně pravidlo je třeba aplikovat v případě, že je určen jen jediný rozhodce. Pokud jde o stav, kdy by výběr rozhodce měl být ponechán na vůli pouze jednoho z účastníků, nelze takové ujednání o určení rozhodce v rozhodčí smlouvě považovat za platné pro rozpor s § 39 obč. zák. z důvodu narušení zásady rovnosti stran v řízení. Pokud si strany sjednají určení rozhodce v rozhodčí smlouvě neplatně, rozhodčí smlouva je neplatná podle § 39 obč. zák. pro rozpor se zákonem, z čehož vyplývá, že

taková rozhodčí smlouva je absolutně neplatná, tedy neplatná jako celek.

Společné jmění manželů, exekuce, stavba jako součást pozemku

Ustanovení § 143a odst. 4 obč. zák. sleduje ochranu věřitele, který má vůči jednomu z manželů vymahatelnou pohledávku, jejíž uspokojení by mohlo být zkráceno smlouvou, kterou by byl zúžen dosavadní rozsah společného jmění manželů. Mohou-li se manželé (každý z nich) na smlouvu o zúžení společného jmění manželů odvolat vůči věřiteli (nebo jiné třetí osobě), jen – jak vyplývá z ustanovení § 143a odst. 4 obč. zák. – jestliže je věřiteli (nebo jiné třetí osobě) znám obsah smlouvy o zúžení společného jmění manželů, znamená

Plné texty naleznete na www.epravo.cz v sekci „Soudní rozhodnutí“

to zejména, že smlouva o zúžení společného jmění manželů je právně účinná vůči věřiteli jen tehdy, byla-li manželé uzavřena (stala-li se mezi manželi účinnou) dříve, než vznikla věřiteli pohledávka (vůči jednomu z manželů), a jestliže již v té době byl věřiteli také znám obsah smlouvy o zúžení společného jmění manželů, jakož i to, že nemůže být vůči věřiteli právně účinná smlouva o zúžení společného jmění manželů, která byla manželi uzavřena (stala se mezi manželi účinnou) teprve poté, co věřiteli již vznikla jeho pohledávka vůči jednomu z manželů (rozsudek Nejvyšší-

ho soudu ze dne 9. května 2013, sp. zn. 21 Cdo 1154/2012). Usiluje-li žalobkyně o vyloučení staveb z exekuce vedené proti jejímu manželovi, musí se soud zabývat otázkou, zda byl žalovanému znám obsah smlouvy o zúžení společného jmění manželů. Dospěje-li soud k závěru, že obsah smlouvy o zúžení společného jmění manželů byl žalovanému znám, předmětné stavby (které i nadále zůstanou součástí pozemků) z exekuce vyloučí. V opačném případě však bude možné v exekuci prodejem těchto staveb pokračovat a dojde-li v důsledku jejich exekučního zpeněžení ke změně jejich vlastníka, stanou se opět samostatnými věcmi.

Trvalý pobyt a odpovědnost státu za škodu

Při posuzování předpokladů odpovědnosti státu za škodu způsobenou nevydáním rozhodnutí v přiměřené lhůtě, jakož i při úvaze o formě a výši zadostiučinění podle platné právní úpravy vyjádřené zejména v § 13 a v § 31a zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti je nutno postupovat též v souladu s judikaturou Evropského soudu pro lidská práva vztahující se k čl. 6 odst. 1 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Udělení povolení k trvalému pobytu je v diskreci veřejné moci konkrétního státu, tudíž v řízení o povolení k trvalému pobytu nemůže být zasaženo do žádného soukromého práva ve smyslu čl. 6 odst. 1 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.

Insolvence a náhrada škody

Zprostil-li se insolvenční navrhovatel odpovědnosti za škodu nebo jinou újmu způsobenou dlužníkovi zamítnutím insolvenčního návrhu (mimo jiné) i tehdy, byl-li insolvenční návrh zamítnut proto, že dlužník po jeho podání splnil závazky, které osvědčovaly jeho úpadek (srov. ustanovení § 147 odst. 2 insolvenčního zákona), musí ke stejnému důsledku vést i stav,

kdy insolvenční soud zamítne insolvenční návrh z důvodu, že dlužník „je schopen“ tyto závazky splnit vzhledem k předpokládaným příjmům, kterých se mu má dostat v neisté době budoucí.

Restituce a účastníci řízení

Restituční řízení, které je prováděno podle zákona o půdě, je zvláštním druhem správního řízení se speciální úpravou stran účastníků řízení ve vztahu k obecné úpravě účastenství (§ 14 odst. 1 správního řádu), neboť v jeho rámci jsou předmětem zkoumání podmínky, zda dané osoby splňují předpoklady oprávněné osoby apod. Podle § 9 odst. 8 zákona o půdě jsou účastníky řízení oprávněná osoba, která uplatnila nárok na vydání nemovitosti u pozemkového úřadu, povinná osoba a pozemkový fond. Okruh účastníků restitučního řízení podle zákona č. 229/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů, je taxativně vymezen v ustanovení § 9 odst. 8 tohoto zákona; proto je i v řízení podle části páté občanského soudního řádu vyloučeno použití ustanovení § 27 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb. (§ 250b odst. 2 o. s. ř.).

Smluvní pokuta

Pokud má být závazek k zaplacení smluvní pokuty sjednán platně, musí z ujednání o smluvní pokutě jednoznačně vyplývat splnění jaké konkrétní povinnosti je tímto institutem zajištěno, to znamená při porušení, které konkrétní povinnosti vzniká nárok na zaplacení smluvní pokuty. Ve smyslu § 36 odst. 2 věty druhé obč. zák. je podmínka rozvazovací, jestliže na jejím splnění závisí, zda následky již nastalé pominou. Z účelu ustanovení o podmínce rozvazovací je zřejmé, že zásadně nevzniká žádná povinnost ke splnění podmínky. Pokud by tomu tak bylo, nejednalo by se o podmínku, ale o smluvní povinnost. Tím, že smluvní strana nesplní povinnost plynoucí jí z ujednání o zaplacení dohodnuté ceny v dohodnutém termínu plnění, nemůže znamenat, že by tímto jednáním smluvní strany měly pominout nějaké nastalé následky spojené s nezaplacením smluvní ceny. Z právní úpravy ohledně rozvazovací podmínky vyplývá, že při naplnění rozvazovací podmínky podle § 36 obč. zák. nastává zánik právních účinků smlouvy bez dalšího.

Plné texty naleznete na www.epravo.cz v sekci „Soudní rozhodnutí“

Úschova

Složili-li dlužník plnění u soudu ve smyslu ustanovení § 185a a násl. o. s. ř., je tím splněn dluh jen tehdy, jestliže plnění nebylo (nemohlo být) poskytnuto věřiteli samotnému z důvodů uvedených v ustanovení § 568 obč. zák., podle něhož nemůže-li dlužník splnit svůj závazek věřiteli, protože věřitel je nepřítomen nebo je v prodlení nebo má-li dlužník důvodné pochybnosti, kdo je věřitelem, nebo věřitele nezná, nastávají účinky splnění závazku, jestliže jeho předmět dlužník uloží do úřední úschovy. Vynaložené nutné náklady s tím spojené nese věřitel (§ 569 obč. zák.). Dlužníkem příjemce se soud stává nejdříve k okamžiku, kdy je rozhodnuto o vydání úschovy příjemci. Jestliže není pravomocně rozhodnuto o vydání, má věřitel příjemce, který uplatňuje na předmět úschovy své právo – dále též „přihlašovatel“, právo žádat o vydání předmětu úschovy postupem podle ustanovení § 185d odst. 3 o. s. ř., event. podle § 185e o. s. ř. Prostřednictvím podlužnické žaloby, resp. postupem podle ustanovení § 312 a násl. o. s. ř., tj. provedením výkonu rozhodnutí/exekuce příkázáním tzv. jiné peněžité pohledávky za dlužníkem povinného, event. postupem podle ustanovení § 320 o. s. ř., tj. provedením výkonu rozhodnutí/exekuce příkázáním jiných majetkových práv, se proto věřitel příjemce může úspěšně domáhat uspokojení své pohledávky za schovatelem, jakožto podlužníkem, až za situace, kdy bude najisto postaveno, komu je schovatel povinen úschovu vydat, tedy, že skutečně vystupuje v pozici dlužníka. Do té doby je postup podle ustanovení § 312 a násl. o. s. ř. ve spojení s § 52 odst. 1 ex. řádu (obdobně podle § 320 o. s. ř.), stejně jako podání podlužnické žaloby, předčasný. Připuštěním možnosti domáhat se uspokojení pohledávky mimo řízení o úschovu by došlo k nepřipustnému obcházení tohoto řízení na úkor samotného příjemce a případně i dalších přihlašovatelů.

Zástavní právo

Po dobu, po kterou je vlastníkem, byt „podmíněným“, nemovitých věcí, na nichž má být zřízeno exekutorské zástavní právo, osoba oprávněného, nemůže být tento způsob exekuce nařízen.

Náhrada škody, náklady léčení

Nárok na náhradu nákladů léčení ve smyslu § 449 odst. 1 obč. zák. náleží osobě trvale poškozené na zdraví v rozsahu účelně vynaložených výdajů na zajištění léčení či jiné potřebné péče, pokud není hrazena ze systému veřejného zdravotního pojištění, případně z jiných veřejných zdrojů. V případě, že takové náklady za poškozeného vynaloží někdo jiný, tj. třetí osoba, má sama právo požadovat jejich náhradu po škůdci (§ 449 odst. 3 obč. zák.). Poskytne-li ovšem potřebnou pomoc vlastní osobní péčí o poškozeného či jeho domácnost třetí osoba, nemůže požadovat odměnu za vykonané činnosti, neboť ji zákon nepřiznává. Jestliže vzhledem k nesoběstačnosti poškozeného potřebný rozsah domácích prací a celkové výpomoci ze strany osoby blízké přesahuje běžnou a standardní úroveň rodinné spolupráce a solidarity, náleží nárok na náhradu přímo samotnému poškozenému bez ohledu na to, zda případně vypomáhající členy rodiny nějak honoroval.

Oddlužení a dluhy z podnikání

Jestliže dlužník, který má dluh z podnikání, v návrhu na povolení oddlužení ani k výzvě insolvenčního soudu netvrdí skutečnosti, z nichž v souladu s ustanovením § 389 odst. 2 insolvenčního zákona vyplývá, že dluh z podnikání nebrání řešení jeho úpadku nebo hrozícího úpadku oddlužením, insolvenční soud návrh na povolení oddlužení odmítne; totéž platí, má-li důvod, pro který dluh z podnikání nebrání řešení dlužníkovy úpadku nebo hrozícího úpadku oddlužením, spočívat v tom, že s tím souhlasí věřitel, o jehož pohledávku jde (§ 389 odst. 2 písm. a) insolvenčního zákona), a dlužník v návrhu na povolení oddlužení uvede, že takový souhlas nemá, nebo vyjde-li před rozhodnutím o návrhu na povolení oddlužení v řízení najevo, že věřitel, o jehož pohledávku

jde, s oddlužením nesouhlasí. Postup podle § 397 odst. 1 věty druhé insolvenčního zákona je v těchto případech vyloučen“.

Parkoviště a náhrada škody

Z prosté přítomnosti mobilní buňky na parkovišti bez přítomnosti hlídače nelze vyvodit závěr o hlídání parkoviště, který by vedl ke zpřísněné povinnosti k náhradě škody podle § 2945 o. z.

Spoluvlastnictví

Pokud některý z účastníků řízení o zrušení a vypořádání spoluvlastnictví (§ 1143 a násl. o. z.) řádně uplatní nárok na tzv. širší vypořádání (§ 1148 odst. 1 o. z.), nelze o vzájemných platebních povinnostech účastníků rozhodnout jediným výrokem a provést započtení proti budoucímu nároku na zaplacení vyrovnávacího podílu.

Výpověď z nájmu bytu

Ustanovení § 2288 odst. 2 písm. a) o. z. je třeba vykládat tak, že má-li být byt, jehož nájem je vypovídán, užíván pronajímatelem, je výpovědní důvod podle citovaného ustanovení naplněn bez dalšího, jen v případě, má-li být byt užíván pronajímatelovým manželem, který hodlá opustit rodinnou domácnost, musí pronajímatel doložit, že byl podán návrh na rozvod manželství nebo manželství bylo již rozvedeno.

Oddlužení

Skutečnost, že dlužníci byl na základě amnestie prezidenta republiky prominut trest (uložený pravomocným rozhodnutím soudu) a že se na ni hledí, jako by nebyla odsouzena, nedovoluje soudu, aby v této souvislosti nezohlednil (ve skutkové rovině) chování dlužnice, pro které bylo proti ní vedeno trestní stíhání, jež skončilo rozhodnutím, kterým byla uznána vinnou ze spáchání konkrétního skutku.

Odpovědnost státu za škodu

Obecně je rozhodný počátek řízení spojován s jeho počátkem dle procesních předpisů. Posun rozhodného počátku řízení před zahájení řízení dle procesních před-

pisů je výjimkou z pravidla. Aplikace této výjimky nemůže být dovozována pouze z nejistoty budoucího účastníka řízení ohledně jeho právního postavení, neboť je pravidlem, že tato nejistota, z níž plyne rovněž nejistota ohledně výsledku řízení, předchází samotnému zahájení řízení. Rovněž věřitel, jehož pohledávka nebyla řádně a včas uhrazena, je v nejistotě ohledně vymození této pohledávky. Z toho však nelze dovodit, že by měla být odčiněna jeho újma již ode dne splatnosti pohledávky, nikoli až ode dne, kdy se se svým nárokem obrátí na soud. Je-li právní skutečností, s níž je spojován vznik újmy, nesprávný úřední postup, tento postup nemůže působit újmu ještě před tím, než započal.

Plné texty naleznete na www.epravo.cz v sekci „Soudní rozhodnutí“

Ušlý zisk a náhrada škody

Ušlým ziskem se rozumí újma spočívající v tom, že u poškozeného nedojde v důsledku škodné události k rozmnožení majetkových hodnot, ač se to dalo důvodně očekávat s ohledem na pravidelný běh věcí. Jde o ztrátu očekávaného přínosu, o to, o jaký reálně dosažitelný prospěch poškozený přišel. Náhrada se určuje jako rozdíl mezi předpokládaným ziskem a náklady, které bylo třeba na jeho dosažení vynaložit. Závěry, jež dovodila judikatura především v podnikatelských vztazích, a to že při určení výše náhrady ušlého zisku se vychází z částky, kterou by za obvyklých okolností – nebýt škodné události – poškozený ze své činnosti získal, s přihlédnutím k nákladům, které by musel na dosažení těchto výnosů vynaložit, platí obecně pro určení výše ušlého zisku.

Trest zákazu činnosti

Do doby výkonu trestu zákazu činnosti se nezapočítává pouze doba skutečného výkonu nepodmíněného trestu odnětí svobody, tzn. doba, po kterou se odsouzený fyzicky nachází v některém ze zařízení příslušných k výkonu nepodmíněného

PPS
advokáti

Důvěra a podpora našich klientů, stejně jako pracovní nasazení a výsledky celého našeho týmu jsou hlavními faktory dosavadního úspěšného fungování završeného ziskem ocenění » **Právníká firma roku pro regionální kancelář** « v soutěži pořádané společností EPRAVO.CZ

Na trhu právních služeb od roku 2002

Hradec Králové

Velké náměstí 135/19
500 03 Hradec Králové
Tel: +420 495 512 831-2

Praha

Římská 14
120 00 Praha 2
tel. +420 224 237 905

Vysoké Mýto

Jiráskova 154
566 01 Vysoké Mýto
tel. +420 465 423 200

Rychnov nad Kněžnou

Poláčkovo náměstí 85
516 01 Rychnov nad Kněžnou
tel.+420 494 321 351

Kolín

Chelčického 1380
280 02 Kolín
tel. +420 777 783 098

www.ppsadvokati.cz

trestu odnětí svobody. Za skutečný výkon nepodmíněného trestu odnětí svobody naopak nelze považovat dobu, po kterou je tento výkon přerušen, nebo po kterou je odsouzený z jeho výkonu podmíněně propuštěn.

Plné texty naleznete na www.epravo.cz v sekci „Soudní rozhodnutí“

Odstupné

Odstupné poskytované při skončení pracovního poměru podle ustanovení § 67 odst. 1 věty první zák. práce formou jednorázového peněžitého plnění přísluší zaměstnanci nejen v případě, že po skončení pracovního poměru nemá nové zaměstnání, ale i tehdy, když ihned po rozvázání pracovního poměru nastoupí do práce k jinému zaměstnavateli, popřípadě začne vykonávat samostatnou výdělečnou činnost. Nepodaří-li se však zaměstnanci, kterému bylo při skončení pracovního poměru poskytnuto odstupné, nalézt nové zaměstnání, a stane-li se proto uchazečem o zaměstnání evidovaným u příslušné krajské pobočky Úřadu práce, poskytne se mu podpora v nezaměstnanosti až po uplynutí doby, která se určí podle počtu násobků průměrného výdělku, ze kterých byla odvozena minimální výše odstupného (srov. § 44a větu první zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, účinném do 9. 12. 2012). Protože po dobu určenou podle počtu násobků průměrného výdělku, ze kterých byla odvozena minimální výše odstupného, odstupné takovému zaměstnanci nahrazuje odměnu za práci a protože při provádění výkonu rozhodnutí srážkami z tohoto jeho příjmu musí být po celou uvedenou dobu zajištěna nezbytná výživa zaměstnance a osob, vůči nimž má vyživovací povinnost, je třeba k jednorázově poskytnutému odstupnému přistupovat jako k výplatě příjmu za několik měsíců poskytnutého najednou (předem) a srážky – obdobně jako při výplatě dlužné mzdy za několik měsíců najednou (§ 286 OSŘ) – vypočítat za každý měsíc období určeného podle počtu násobků průměrného výdělku, ze kterých byla odvozena minimální

výše odstupného, zvláště. Znamená to, že základní nepostižitelná částka stanovená podle ustanovení § 278 OSŘ se od odstupného neodečte jen jednou, ale tolikrát, kolik násobků průměrného výdělku odstupné poskytnuté zaměstnanci představuje. Uvedený postup při výpočtu srážek z odstupného se uplatní nejen v případě, že zaměstnanci, kterému bylo při skončení pracovního poměru poskytnuto odstupné, se nepodaří nalézt nové zaměstnání, ale i tehdy, jestliže zaměstnanec po rozvázání pracovního poměru nastoupí do práce k jinému zaměstnavateli (okolnost, že zaměstnanci vzniklo právo na mzdu nebo jiný příjem uvedený v § 299 odst. 1 OSŘ u nového zaměstnavatele, nemůže mít z hlediska postupu při výpočtu srážek z odstupného význam, a to již proto, že zaměstnavateli nemusí být v době výplaty odstupného známa). V takovém případě se v době určené podle počtu násobků průměrného výdělku, ze kterých byla odvozena minimální výše odstupného, postupuje tak, jako by šlo o několik mezd (§ 302 odst. 1 OSŘ); byla-li proto základní nepostižitelná částka stanovená podle ustanovení § 278 OSŘ odečtena od odstupného (tolikrát, kolik násobků průměrného výdělku odstupné poskytnuté zaměstnanci představuje), neodečte se již od mzdy příslušející zaměstnanci za odpovídající počet měsíců u nového zaměstnavatele.

Podmínky řízení

Věcnou legitimací se v občanském soudním řízení rozumí oprávnění účastníků vyplývající z hmotného práva. Věcnou legitimací má ten z účastníků řízení, který je nositelem hmotného práva, o něž v řízení jde, jinak řečeno, kterému svědčí stav z hmotného práva (právo nebo povinnost), o něž v řízení jde; nedostatek věcné legitimace je důvodem k zamítnutí žaloby, nikoli k zastavení řízení. Nedostatek aktivní věcné legitimace žalobce nelze pokládat za nedostatek podmínek řízení ve smyslu ustanovení § 104 o. s. ř.

Společenství vlastníků jednotek

Ustanovení § 1209 odst. 1 o. z. stanoví k podání návrhu tříměsíční lhůtu, jejíž počátek nastává okamžikem, kdy se vlastník jednotky o přijatém rozhodnutí shromáždění dozvěděl nebo dozvědět mohl. Tím-

to okamžikem je u vlastníka přítomného na shromáždění okamžik přijetí rozhodnutí shromážděním, neboť tímto dnem se návrhatele dozvěděl o vydání rozhodnutí shromáždění. Proto lhůta k podání návrhu soudu mu začíná běžet dnem konání shromáždění, nikoli až dnem, kdy mu byl případně doručen zápis ze shromáždění. Poučení účastníků řízení postupem podle § 118a odst. 2 o. s. ř. přichází v úvahu jen tehdy, jestliže možné jiné právní posouzení věci vyžaduje doplnění vyličení rozhodujících skutečností (a navržení důkazů je prokazující), významných z pohledu skutku, který je předmětem řízení; postačující-li v řízení uskutečněná tvrzení a navržené (či nenavržené, ale provedené) důkazy pro objasnění skutkové stránky věci i při případném jiném právním názoru soudu, není třeba k poučení podle ustanovení § 118a odst. 2 o. s. ř. přistupovat.

Přerušování řízení a náklady řízení

Za situace, kdy žalovaná plnila na základě pravomocného rozhodnutí, které bylo dovolacím soudem zrušeno, a žalovaná následně po žalobkyni požaduje v jiném řízení zaplacení této částky z titulu bezdůvodného obohacení, je důvodné, aby v původním řízení, které následuje po vrácení věci dovolacím soudem, bylo aplikováno ustanovení § 109 odst. 2 písm. c) o. s. ř. o přerušení řízení i v případě, že žalobkyně vezme žalobu zpět, neboť vyřešení otázky bezdůvodného obohacení má dopad na rozhodnutí ohledně nákladů řízení podle § 146 odst. 2 o. s. ř. v tom, zda k zastavení řízení došlo pro chování žalobkyně, resp. zda žalobkyně zavinila, že došlo k zastavení řízení. Rozhodování o nákladech soudního řízení je integrální součástí soudního řízení jako celku, a poměřovat úspěch a neúspěch ve věci nelze jen tím, jak bylo o konkrétním návrhu rozhodnuto, ale je třeba jej posuzovat i v širších souvislostech.

Uznání cizích rozhodnutí a exekuce

Úmluva o uznání a výkonu cizích rozhodnutí náleží se řadí mezi přímo použitelné mezinárodní smlouvy a proto jsou rozhodčí nálezy spadající do její působnosti za titul výkonu rozhodnutí uznávány bez zvláštního řízení. To však samo o sobě neznamená, že by takové rozhodčí nálezy

mohly být i způsobilým titulem coby titul exekuční. Tak by tomu mohlo být jen tehdy, bylo-li by zde rozhodnutí „o uznání“.

Společné jmění manželů a insolvence

Ustanovení § 205 odst. 3 věty druhé insolvenčního zákona brání tomu, aby se dlužníkův manžel úspěšně domohl vyloučení majetku náležejícího do (nevypořádaného) společného jmění dlužníka a tohoto manžela jen proto, že jde o majetek ve společném jmění manželů.

Incidenční spory a vedlejší účastenství

Zájem na co nejvyšším uspokojení přihlášené pohledávky z výtěžku zpeněžení majetkové podstaty je především zájmem majetkovým. Rozsah (míra) uspokojení přihlášené pohledávky se bezprostředně dotýká práv a povinností přihlášeného věřitele plynoucích z hmotného práva (předurčuje, v jakém rozsahu pohledávka zanikne jinak než splněním – § 311 insolvenčního zákona). Insolvenční věřitel není oprávněn sám podat odpůří žalobu (§ 239 insolvenčního zákona) a tedy (s výjimkou upravenou v § 239 odst. 2 insolvenčního zákona) ani nemůže jinak (než jako vedlejší účastník na straně insolvenčního správce) „pomoci“ tomu, aby se majetek ušlý na základě neúčinných právních úkonů „vrátil“ zpět do majetkové podstaty dlužníka (a tedy se i zvýšila míra uspokojení pohledávek přihlášených věřitelů z výtěžku zpeněžení majetkové podstaty).

Smluvené úroky v insolvenčním řízení

Tam, kde se před rozhodnutím o úpadku dlužníka stala [podle dohody účastníků smlouvy o půjčce (nebo smlouvy o úvěru)] pro prodlení dlužníka s hrazením dohodnutých splátek půjčky (splátek úvěru) splatnou celá dosud neuhrazená část půjčky (úvěru) i s dohodnutými úroky z půjčky (z úvěru) za celou dobu, po kterou měla být půjčka (úvěr) splácena a takto kapitalizovaný úrok se stal součástí nesplacené jistiny, není namíste aplikace ustanovení § 170 písm. a) insolvenčního zákona. Ke dni rozhodnutí o úpadku zde již totiž nejsou žádné „úroky“, jež by po tomto roz-

hodnutí ještě mohly přirůst k jistině pohledávky jako její příslušenství.

Nájem pozemku

K obnovení nájemní smlouvy podle § 2230 odst. 1 o. z. může dojít jen v případě, že jde o nájem na dobu určitou, který skončil uplynutím sjednané doby nájmu. V případě, že nájem skončil jinak (dohodou, výpovědí – po uplynutí výpovědní doby atd.), se ustanovení § 2230 odst. 1 o. z. neuplatní, a i v případě, kdy pronajímatel nevyzve nájemce ve lhůtě stanovené v § 2230 odst. 1 o. z. (a v případě nájmu bytu ve lhůtě stanovené v § 2285 o. z.) k vrácení věci, k obnovení nájmu nedojde.

Předběžné opatření a SVJ

Rozhodnutí o dočasném zákazu jednat podle rozhodnutí shromáždění podle § 1209 odst. 1 věta za středníkem o. z. je svou povahou rozhodnutím o předběžném opatření. Podá-li vlastník jednotky v řízení o určení neplatnosti usnesení shromáždění společenství vlastníků jednotek (spolu s žalobou, případně kdykoliv v dalším průběhu řízení) návrh podle § 1209 odst. 1 věty první za středníkem o. z., rozhodne soud o takovém návrhu podle § 102 odst. 1 o. s. ř. (ve spojení s § 1 zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, dále jen „z. ř. s.“). V souladu s § 102 odst. 3 o. s. ř. se tak použije i ustanovení § 75b o. s. ř. o povinnosti navrhovatele složit jistotu (nejde o řízení, které by bylo možné zahájit i bez návrhu – § 12 odst. 3 z. ř. s.), soud rozhodne o návrhu bezodkladně, popř. nejpozději do sedmi dnů od podání návrhu (§ 75c odst. 2 o. s. ř.), usnesení účastníkům odešle ve lhůtě stanovené v § 76c o. s. ř. a uloží navrhovateli zaplatit soudní poplatek (§ 4 odst. 1 písm. h) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, položka 5 Sazebníku poplatků, který tvoří přílohu k tomuto zákonu).

Omluvitelné důvody zmeškání lhůty

Skutečnost, že orgán, který soud určil jako doručující podle § 48 odst. 1 o. s. ř., účastníkovi (adresátovi) zasluku nedodal, protože nebyl zastížen a nebylo mu možné zanechat výzvu, ani skutečnost, že účastník měl u jiného doručujícího orgánu (než který zvolil soud) zřízené zvláštní

služby, a tvrdí, že při jejich využití by mu zasluka místo náhradního doručení byla předána a mohl se s rozsudkem seznámit včas (nikoliv až po uplynutí lhůty k odvolání), nelze považovat za omluvitelný důvod ve smyslu § 58 o. s. ř.

Plné texty naleznete na www.epravo.cz v sekci „Soudní rozhodnutí“

Dokazování

Základem pro rozhodnutí soudu ve věci samé může být zásadně jen skutkový stav zjištěný na základě dokazování provedeného podle ustanovení hlavy druhé, části třetí občanského soudního řádu. Mezi výjimky z tohoto obecného pravidla normativně vyjádřeného v § 153 odst. 1 o. s. ř. lze zařadit jednak případy, kdy zákon soudu ukládá, aby o věci samé rozhodl na zcela jiném podkladě, než jaký představuje zjištěný skutkový stav věci (např. na základě neunesení břemene tvrzení, resp. důkazního břemene některým z účastníků řízení, na základě soudního smíru uzavřeného podle § 99 o. s. ř. nebo podle/fikce/uznání žalovaného ve smyslu § 153a o. s. ř. apod.), a jednak případy, kdy soud aplikuje (hmotně)právní normu na skutkový stav, který nebyl zjištěn výlučně prostřednictvím důkazních prostředků vyjmenovaných příkladmo v ustanovení § 125 o. s. ř. Tak je tomu zejména tehdy, jestliže soud využije oprávnění, jež mu přiznává ustanovení § 120 odst. 4 o. s. ř., a vezme za svá skutková zjištění též shodná tvrzení účastníků. Shodná tvrzení účastníků jsou prostředkem, na jehož základě soud může učinit zjištění o skutkových okolnostech, které by jinak – kdyby se účastníci ve svých tvrzeních rozcházel – musel objasňovat dokazováním. Soud nemusí provádět dokazování ani ohledně okolností, které jsou obecně známé, nebo o nich získal poznatky z vlastní úřední činnosti (srov. § 121 o. s. ř.).

Rozhodnutí valné hromady a zápis skutečností do obchodního rejstříku

Rejstříkovému soudu nepřisluší v rejstříkovém řízení posuzovat platnost usnese-

ní valné hromady společnosti s ručením omezeným, a to ani v řízení o povolení zápisu skutečnosti založené usnesením valné hromady do obchodního rejstříku. Naopak k vadám, pro které se na usnesení valné hromady hledí, jako by nebylo přijato (srov. zejména § 45 odst. 1 a 2 z. o. k. a § 245 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku), rejstříkový soud přihlednout musí. Specifická situace může nastat v případě, že usnesení valné hromady, zakládající skutečnost, která se zapisuje do obchodního rejstříku, musí být (ex lege) osvědčeno notářským zápisem podle § 80a a násl. zákona č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád). Bez ohledu na to, jaké důsledky má absence notářského zápisu v konkrétním případě pro platnost usnesení valné hromady, nedoloží-li návrhovateli rejstříkovému soudu (přes výzvu podle § 88 z. v. r.) notářský zápis osvědčující přijaté usnesení valné hromady, rejstříkový soud návrh na zápis odmítne podle § 86 písm. e) z. v. r.

Plné texty naleznete na www.epravo.cz v sekci „Soudní rozhodnutí“

Odpovědnost za vady, ušlý zisk

O vztah příčinné souvislosti, který je jednou z podmínek odpovědnosti za škodu podle § 420 odst. 1 obč. zák., se jedná, vznikla-li škoda následkem protiprávního úkonu škůdce. Byla-li příčinou vzniku škody jiná skutečnost, odpovědnost za škodu nenastává; příčinou škody může být jen ta okolnost, bez jejíž existence by ke škodnému následku nedošlo. Přitom nemusí jít o příčinu jedinou, nýbrž stačí, jde-li o jednu z příčin, která se podílí na nepříznivém následku, o jehož odškodnění jde, a to o příčinu důležitou, podstatnou a značnou. Je-li příčin více, působí z časového hlediska buď souběžně anebo následně, aniž se časově překrývají; v takovém případě je pro existenci příčinné souvislosti nezbytné, aby řetězec postupně nastupujících příčin a následků byl ve vztahu ke vzniku škody natolik propojen (prvotní příčina bezprostředně vyvolala jako ná-

sledek příčinu jinou a ta postupně připadne příčinu další), že již z působení prvotní příčiny lze důvodně dovozovat věcnou souvislost se vznikem škodlivého následku. Na druhé straně řetězec příčin nezakládá příčinnou souvislost mezi jednáním škůdce a vzniklou škodou tehdy, vstupuje-li do děje jiná, na jednání škůdce nezávislá skutečnost, která je pro vznik škody rozhodující.

Postoupení věci

Při postoupení věci podle § 222 odst. 2 tr. ř. nestačí, jestliže je ve výroku jen právní posouzení skutku a skutek samotný je popsán pouze v odůvodnění usnesení. V odůvodnění usnesení o postoupení věci musí být uvedeny skutkové a právní úvahy, na podkladě kterých soud rozhodl o postoupení věci. Vzhledem k významu popisu skutku je nezbytné, aby byl zahrnut do výrokové části každého meritorního rozhodnutí, protože jinak by vznikaly pochybnosti o zachování totožnosti skutku, o dosahu právní moci meritorního rozhodnutí a o možnosti použití opravných prostředků proti nim. Proto musí být již z výroku usnesení o postoupení věci podle citovaného ustanovení zřejmé, o jaký skutek se vlastně jedná a jaký skutek může být předmětem rozhodování jiného příslušného orgánu. Právní moci totiž nabývá jen výrok rozhodnutí, nikoli jeho odůvodnění, a proto příslušný orgán, jemuž byla věc postoupena, je vázán pouze vymezením skutku ve výrokové části usnesení o postoupení věci; popis skutku jen v jeho odůvodnění nestačí, protože jeho vymezení zde není závazné a neposkytuje spolehlivý podklad pro rozhodnutí příslušného orgánu o tom, zda jde o přestupek nebo kárné provinění. Tyto zásady musí mít logický dopad i na případ, když soud po provedeném dokazování zjistí jiné skutkové okolnosti, než na základě kterých byla podána obžaloba, podle níž skutek, který vymezovala, byl dostatečným podkladem pro závěr o naplnění znaků trestného činu, který v něm byl spatřován. Jestliže však soud provede při hlavním líčení důkazy, které řádně zhodnotí, a v odůvodnění svého rozhodnutí náležitě postupem podle § 2 odst. 5, 6 tr. ř. vyloží, z jakých důvodů dospěl k jiným skutkovým okolnostem, je tato jeho činnost výsledkem jím provedeného dokazování,

a proto je nutné, aby tyto své od obžaloby odlišné skutkové závěry nejen jasně odůvodnil, ale i přesně a jasně vyjádřil ve výroku o postoupení věci. Ani v tomto případě nestačí nová skutková zjištění uvést jen v odůvodnění rozhodnutí, protože orgán, jemuž se věc postupuje, bude rozhodovat o tom skutku, který vzešel z výsledků dokazování před soudem, nikoliv o tom, pro který byla podána obžaloba. I v tomto případě totiž platí, že právní moci nabývá jen výrok rozhodnutí, nikoli jeho odůvodnění a že příslušný orgán, jemuž byla věc postoupena, rozhoduje o skutku vymezeném ve výrokové části usnesení o postoupení věci a tím, jak zní odůvodnění, v této souvislosti není vázán. V případě postoupení věci je rozhodné to, že jde o meritorní rozhodnutí, při němž soud jinému orgánu postupuje celou trestní věc. Důvodem tohoto postupu může být jedině závěr soudu učiněný na základě provedeného dokazování, že nejde o trestný čin, ale že zažalovaný skutek by mohl být jiným orgánem posouzen jako přestupek nebo kárné provinění. Přestože ustanovení § 222 odst. 2 tr. ř. užívá pojem „zažalovaný skutek“ nelze z tohoto dovozovat, že je tím myšlen v přesné a nezměněné podobě ten skutek, který je uveden ve znění obžaloby, protože by v případě tohoto výkladu zcela postrádalo smyslu to, že orgán, jemuž je věc postoupena, rozhoduje o skutku, jak byl vymezen, neboť by i tento orgán musel rozhodovat znovu o skutku, který však výsledky provedeného dokazování prokázán nebyl, tzn. slovy zákona, soud v něm „shledal“ na základě jiných skutkových okolností, že nejde o trestný čin.

Zastavení exekuce

Pokud jde o způsob rozdělení rozdělovací podstaty, je třeba se řídit § 337c o. s. ř., a u pohledávek stejné skupiny pak pořadím podle odstavce 5 téhož ustanovení i v případě, že povinný nabytí vlastnictví k postiženým nemovitostem po zahájení exekuce na jeho majetek. Aplikaci ustanovení § 337c o. s. ř. i v rámci řízení konaného podle zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (dále též jen „ex. řádu“), nebrání specifická povaha exekučního řízení konaného podle ex. řádu, když na rozdíl od řízení o soudní výkon rozhodnutí konaném výhradně podle ustanovení § 251 a násl. o. s. ř. je podstat-

▣ ▣ ▣ HOLEC, ZUSKA & PARTNEŘI

ADVOKÁTI | ATTORNEYS | RECHTSANWÄLTE

Advokátní kancelář **HOLEC, ZUSKA & PARTNEŘI** patří mezi renomované kanceláře zaměřené na komplexní právní služby pro soukromý i veřejný sektor. Kancelář je členem **mezinárodní sítě** právních kanceláří **AllyLaw** zaměřených na poradenství v obchodním právu. Poskytujeme **multidisciplinární služby** v rámci spolupráce s významnými poradenskými firmami zejména v rámci fúzí, akvizic, restrukturalizací, služeb projektového poradenství, veřejných zakázek a projektů v oblasti výzkumu, vývoje a inovací, zpracování analýz, metodik a legislativních prací. V soutěži Právníká firma roku byla advokátní kancelář **HOLEC, ZUSKA & PARTNEŘI** opětovně vyhlášena doporučovanou či velmi doporučovanou kanceláří zejména pro oblasti **pracovního práva, veřejných zakázek a práva duševního vlastnictví**, kde byla za rok 2012 vyhlášena **vítězem**. Mezi **hlavní nabízené služby kanceláře** patří právní poradenství v následujících oblastech:

- Veřejné zakázky
- Veřejná podpora
- Projekty financované z EU fondů
- Výzkum, vývoj a inovace
- Plánování a financování sociálních služeb
- Analýzy, metodiky, studie proveditelnosti, legislativní podpora
- Obchodních právo
- Fúze, due diligence, reorganizace
- Právo duševního vlastnictví
- Pracovní právo
- Nemovitosti a stavební právo
- Retail / Ochrana spotřebitele
- Řešení tuzemských a mezinárodních sporů, činnost rozhodců

AllyLaw

advokátní systém pro úspěšné

Právnická firma roku – Právo informačních technologií

se v softwaru vyzná.

Není náhoda, že užívá
advokátní systém
PRAETOR

Vyzkoušejte jej i Vy

+420 774 101 130

www.praetor-systems.cz

né, že postižená nemovitost je ve vlastnictví povinného nikoliv k okamžiku zahájení řízení, ale v době vydání exekučního příkazu jejím prodejem.

Výkon rozhodčích nálezů

Rozhodčí doložku, podle níž veškeré spory mezi smluvními stranami budou řešeny v rozhodčím řízení Rozhodcovským súdom v Košiciach podle jeho jednacích řádů, jenž je stálým rozhodčím soudem ve smyslu § 12 zákona č. 244/2002 Z. z., nelze bez dalšího hodnotit jako netransparentní toliko z důvodu, že nerozhodoval stálý rozhodčí soud zřízený ve smyslu § 13 zákona o rozhodčím řízení, ale stálý rozhodčí soud zřízený podle § 12 zákona č. 244/2002 Z. z. „soukromou“ právníkou osobou. Tato skutečnost proto sama o sobě nezakládá důvod pro odepření výkonu rozhodčího nálezu pro rozpor s veřejným pořádkem spočívající v porušení základního práva účastníka na spravedlivý proces.

Restituce, neplatnost právního úkonu, určovací žaloba

Předpoklad úspěšnosti žaloby o určení, zda tu právní vztah nebo právo je, či není (určovací žaloby), po procesní stránce spočívá v tom, že účastníci mají věcnou legitimaci a že na požadovaném určení je naléhavý právní zájem. I když se to často v soudní praxi děje (a to i v publikované judikatuře vyšších soudů), není správné naléhavý právní zájem na požadovaném určení zaměňovat s věcnou legitimací k žalobcem požadovanému určení. Věcnou legitimaci v řízení o určení, zda tu právní vztah nebo právo je, či není, má ten, kdo je účasten právního vztahu nebo práva, o něž v řízení jde, nebo jehož právní sféry se sporný právní vztah nebo sporné právo týká. Naléhavý právní zájem na požadovaném určení pak vyjadřuje způsob právní ochrany, které se má dostat soudním rozhodnutím tomu, kdo má v řízení o určovací žalobě aktivní věcnou legitimaci, a to vůči tomu, kdo je k požadovanému určení pasivně věcně legitimován. Věcnou legitimaci v řízení o určení, zda tu právní vztah nebo právo je, či není, samozřejmě nemají jen ti, kteří jsou účastníky sporného právního vztahu nebo o jejichž sporné právo jde. Přípustné je rovněž určení práv-

ního vztahu nebo práva, jichž se žalobce – z pohledu hmotného práva – neúčastnil, jestliže se takový právní vztah nebo právo přímo dotýká jeho právní sféry (a jím požadované proto může ovlivnit jeho právní postavení). Naléhavý právní zájem na požadovaném určení je proto současně dán jen tehdy, jestliže je (objektivně vzato) způsobilé odstranit stav právní nejistoty žalobce nebo ohrožení jeho práva. Navrhuje-li žalobce určení svého vlastnického práva k nemovitosti nebo jiného práva, které se zapisuje do Katastru nemovitostí ČR, je na požadovaném určení vždy naléhavý právní zájem, má-li být soudní rozhodnutí určující právo zaznamenáno do katastru nemovitostí a tímto způsobem dosaženo shody mezi stavem právním a stavem zapsaným v Katastru nemovitostí ČR. Určovací žaloba je preventivního charakteru a má místo jednak tam, kde její pomocí lze eliminovat stav ohrožení práva či nejistoty v právním vztahu, a k odpovídající nápravě nelze dospět jinak, jednak v případech, v nichž určovací žaloba účinněji než jiné právní prostředky vystihuje obsah a povahu příslušného právního vztahu a jejím prostřednictvím lze dosáhnout úpravy, tvořící určitý právní rámec, který je zárukou odvrácení budoucích sporů účastníků, přičemž tyto funkce určovací žaloby korespondují právě s podmínkou naléhavého právního zájmu.

Účastníci řízení

Oznámením o postoupení pohledávky, které je adresované dlužníku, postupitel vyvolá změnu osoby oprávněné přijmout plnění a také na sebe bere riziko vyplývající z toho, že i v případě neplatnosti (či dokonce neexistence, např. pokud by šlo o nicotný právní úkon) smlouvy o postoupení pohledávky splní dlužník dluh třetí osobě (postupníkovi) s účinky i pro postupitele. Ve vztahu mezi postupníkem a dlužníkem nemůže být otázkou platnosti postoupení významná, pro dlužníka je podstatné, zda postupovaný dluh existuje (a proto jsou mu zachovány námitky proti pohledávce, které mohl uplatnit v době postoupení – § 529 odst. 1 obč. zák.), ale není jeho věcí, kdo jej vymáhá; má splnit dluh podle pokynů věřitele. Otázkou, zda pohledávka byla skutečně postoupena a zda postoupení bylo platné, lze řešit ve sporu mezi postupitelem a postupníkem. Oznámení postupitele dlužníkovi

o tom, že došlo k postoupení pohledávky, je právní skutečností, se kterou právo poji vznik povinnosti dlužníka plnit postupníkovi. Právní skutečností, na kterou právo váže změnu osoby oprávněné přijmout plnění, je tak oznámení postoupení postupitelem dlužníkovi; není podstatné, zda ve skutečnosti k cessi platně či vůbec došlo. Tato úprava je stanovena na ochranu dlužníka, neboť jinak by byl v trvalé nejistotě, zda plnil tomu, komu měl. Otázkou, zda pohledávka byla skutečně postoupena a zda postoupení bylo platné, lze řešit jen ve sporu mezi postupitelem a postupníkem. Při rozhodování o procesním nástupnictví podle § 107a o. s. ř. se tato skutečnost projeví v tom, že jakmile se žalovaný dlužník v řízení dozví o návrhu žalobce (postupitele) na procesní nástupnictví podle § 107a (§ 41 odst. 3 o. s. ř.), nezkoumá již soud platnost a dokonce ani existenci smlouvy o postoupení pohledávky. Je tomu tak v důsledku aplikace § 526 odst. 2 obč. zák., podle něhož oznámí-li dlužníku postoupení pohledávky postupitel, není dlužník oprávněn se dožadovat prokázání smlouvy o postoupení. Návrh na vstup účastníka musí být podán za řízení, tedy dříve, než soud o věci samé rozhodl, a musí být doložen souhlas nabytatele práva se vstupem do řízení. Došlo-li k oznámení postoupení pohledávky vzniklé za účinnosti obč. zák. postupitelem postupníkovi za účinnosti o. z., řídí se posouzení důsledků oznámení postoupení, jako právní skutečnosti, s níž právní předpisy spojují převod práva ve smyslu § 107a o. s. ř., obč. zák.

Plné texty naleznete na www.epravo.cz v sekci „Soudní rozhodnutí“

Odpovědnost za vady

Podléhá-li prodej bytové jednotky v širším slova smyslu režimu ustanovení § 612 obč. zák., není důvod, aby pro charakter předmětu koupě (viz § 118 odst. 2 obč. zák. a § 1 zákona č. 72/1994 Sb.) byl vyloučen dopad § 19 odst. 3 zákona na ochranu spotřebitele argumentem faktické nemožnosti ve lhůtě 30 dnů odstranit reklamovanou vadu bytové jednotky v širším slo-

va smyslu. Ustanovení § 19 odst. 3 zákona na ochranu spotřebitele připouští, aby se spotřebitel s dodavatelem dohodl na delší než 30denní lhůtě, v níž má být reklamační vyřízení. Uvedené ustanovení předpokládá, že v některých případech může být zjištěna příčina vady (a tím i oprávněností reklamace) delší, znemožňující reklamaci vyřídit (a odstranit vadu) ve 30denní lhůtě.

Plné texty naleznete na www.epravo.cz v sekci „Soudní rozhodnutí“

Restituce

Výkladem ustanovení zákona č. 212/2009 Sb., ve znění zákona č. 121/2012 Sb., s přihlédnutím k ustanovení § 5 odst. 2 písm. b) vládního nařízení č. 8/1947 Sb. z. a n., nelze než dovodit, že tento zákon upravuje – jak to vyplývá z jeho ustanovení § 1 – vypořádání občanům České republiky za nemovitý majetek, který zanechali jako státní občané Československé republiky na Podkarpatské Rusi, a nikoliv vypořádání za každou přihlášku k soupisu majetku podanou podílovým spoluvlastníkem tohoto majetku, přičemž pro určení výše finančního vypořádání za tento majetek zákon jako rozhodující pokládá okruh a cenu nemovitostí uvedených v přihlášce k soupisu podle citovaného vládního nařízení, vynásobené indexem 10; výše vypořádání (za okruh a cenu nemovitostí), jak zákon stanoví v ustanovení § 7 odst. 5, nesmí převýšit celkem částku 2 000 000 Kč, a to i v případě, je-li více oprávněných osob. Maximální výši vypořádání stanovenou v ustanovení § 7 odst. 5 zákona č. 212/2009 Sb., ve znění zákona č. 121/2012 Sb., tj. částku 2 000 000 Kč, je tedy třeba vždy vztahovat k celku nemovitého majetku (okruhu a ceně nemovitostí uvedených v přihlášce k soupisu) zanechaného na Podkarpatské Rusi, a to bez ohledu na počet jeho (tehdejších) spoluvlastníků a počet přihlášek k soupisu nemovitého majetku podle citovaného vládního nařízení, přičemž „tuto částku jako zákonnou maximální výši vypořádání nelze v žádném případě překročit“. Přijetím zákona č. 212/2009 Sb. coby

restitučního předpisu, byť s odstupem 20 let, se demokratická společnost snaží alespoň o částečné zmírnění následků majetkových křivd občanům České republiky, k nimž došlo zanecháním nemovitého majetku na území Podkarpatské Rusi v souvislosti s jejím smluvním postoupením Svazu sovětských socialistických republik. Podle ústavního soudu (usnesení ze dne 26. 5. 2011, sp. zn. II. ÚS 3241/10) „je věcí státu, aby určil, za jakých podmínek budou poškozené osoby odškodněny. Zákodárce tak může stanovit nejen okruh oprávněných osob, ale i rozsah majetku a časové limity restitucí. Při stanovení rozsahu odškodnění je zákonodárce pouze limitován zákazem libovůle. Pokud tedy zákonodárce vymezil rozsah odškodnění ve speciálním zákonu, soud je povinen podle těchto ustanovení postupovat, a nemůže nahrazovat vůli zákonodárce a stanovovat další náhrady, případně rozšiřovat okruh oprávněných osob, které nejsou ve speciálních předpisech uvedeny....Není možné přitom přehlížet, že ke vzniku majetkových křivd nedošlo v důsledku vydání restitučních předpisů, ale v souvislosti se samotným aktem (mezinárodní smlouvou), na jehož základě bylo území Podkarpatské Rusi přenecháno jinému státu“.

Odpovědnost státu za škodu, náklady řízení, náležitosti dovolání

Měřítkem toho, zda rozhodnutí soudu prvního stupně je, či není přezkoumatelné, nejsou požadavky odvolacího soudu na náležitosti odůvodnění rozhodnutí soudu prvního stupně, ale především zájem účastníků řízení na tom, aby mohli náležitě použít v odvolání proti tomuto rozhodnutí odvolací důvody. I když rozhodnutí soudu prvního stupně nevyhovuje všem požadavkům na jeho odůvodnění, není nepřezkoumatelné, jestliže případné nedostatky odůvodnění nebyly – podle obsahu odvolání – na újmu uplatnění práv odvolatele. Nelze považovat za nepřezkoumatelné rozhodnutí soudu prvního stupně, jestliže z něj nepochybně vyplývá, jak a na základě kterých skutečností bylo soudem prvního stupně rozhodnuto, a žalobci nebyla odepřena možnost proti jeho závěrům v odvolání brojít.

Může-li být dovolání přípustné jen podle § 237 o. s. ř., je dovolatel povinen v dovolání pro každý dovolací důvod vymežit, které z tam uvedených hledisek považuje za splněné (§ 241a odst. 2 o. s. ř.). Pouhá kritika právního posouzení odvolacího soudu ani citace (části) textu ustanovení § 237 o. s. ř. nepostačují. Nepostačuje ani odkaz na rozhodnutí Ústavního soudu nebo Evropského soudu pro lidská práva, od jejichž řešení se má řešení přijaté odvolacím soudem odchylovat, nebo tvrzení, že odvolací soud postupoval v rozporu s judikaturou soudu dovolacího, aniž by dovolatel blíže specifikoval, kterou konkrétní judikaturu dovolacího soudu má na mysli.

Rozhodčí doložka

Byl-li v režimu ustanovení § 7 odst. 1 věty druhé zákona č. 216/1994 Sb., ve znění účinném od 1. 4. 2012, rozhodčí smlouvou povolán jmenovitě určený rozhodce (fyzická osoba) nejen k rozhodnutí sporu jejich stran, nýbrž i k případnému určení jiného rozhodce za sebe, pak tímto původně určeným rozhodcem vydaný rozhodčí nález nelze posuzovat jako vydaný někým, kdo k tomu neměl pravomoc.

Spolková autonomie

Přílišně, a tudíž nežádoucí ingerenci soudu do spolkové autonomie má za úkol zabránit možnost diskrece zakotvená v § 260 o. z. (ani použitím tohoto ustanovení není nové právní úpravě přiznávána způsobilost zpětně modifikovat již vzniklá práva a povinnosti dotčených subjektů). Toto ustanovení je použitelné ve všech řízeních, jejichž předmětem je neplatnost rozhodnutí orgánu spolku. Aplikací výše uvedeného ustanovení nevylučuje ani ustanovení § 242 o. z. Ustanovení § 260 o. z. se tedy může uplatnit i v rámci přezkumu rozhodnutí o vyloučení člena spolku.

Smlouva o přepravě věci

Posledním dnem, kdy by mělo být vydáno zboží podle Hamburských pravidel (Úmluva OSN o námořní přepravě zboží, která byla v České republice vyhlášena pod č. 193/1996 Sb.) je nutno rozumět poslední den doby pro dodání zboží (tj. doby, během které dodání zboží není

opožděným dodáním podle čl. 5 odst. 2 Hamburských pravidel). Jiný výklad by vedl ke zmaření účelu čl. 20 Hamburských pravidel, kterým je nastolení jistoty v obchodním styku tím, že se časově omezí možnost úspěšného vymožení práva. Promlčecí lhůta proto začíná běžet posledním dnem doby dodání zboží (přičemž tento den se podle čl. 20 odst. 3 Hamburských pravidel nezapočítává do promlčecí lhůty). V případě, že doba dodání zboží není ujednána, je dobou dodání doba, ve které by to bylo rozumné požadovat od pečlivého dopravce s ohledem na okolnosti případu (čl. 5 odst. 2 Hamburských pravidel).

Odměna insolvenčního správce

Vyhláška č. 313/2007 Sb., o odměně insolvenčního správce je v intencích ustanovení § 38 insolvenčního zákona zvláštním předpisem, podle kterého se odměna insolvenčního správce stanoví, a to i na základě zmocnění obsaženého v ustanovení § 431 písm. b) insolvenčního zákona. V případě, kdy je úpadek dlužníka řešen reorganizací, určuje odměnu insolvenčního správce ustanovení § 2 vyhlášky, a to za každý započatý měsíc po rozhodnutí o povolení reorganizace, ve vazbě na průměrný měsíční obrat za poslední účetní období předcházející insolvenčnímu návrhu. Potud vyhláška (na rozdíl od způsobu řešení úpadku dlužníka konkursem) neváže výši odměny na výtěžek zpeněžení majetkové podstaty (viz ustanovení § 1 odst. 1 a 2 vyhlášky ve spojení s ustanovením § 283 insolvenčního zákona).

Výpověď z nájmu bytu

S ohledem na účel a smysl ustanovení § 2290 o. z. a následky, které výpověď z nájmu bytu pro nájemce má, je třeba přezkum oprávněnosti výpovědi podle tohoto ustanovení chápat v širším smyslu. Neoprávněná výpověď proto bude i neplatná či zdánlivá výpověď (bez ohledu na naplněnost výpovědního důvodu). Zjistí-li proto soud v řízení, že je výpověď z nějakého důvodu neplatná (absolutně, relativně) či zdánlivá, rovněž žalobě nájemce vyhovějí, neboť ani taková výpověď nebyla dána „po právu“, tedy v souladu se zákonem.

Práva z průmyslového vlastnictví

Právo k obchodní firmě patří mezi tzv. práva na označení a je považováno za jedno z tzv. průmyslových práv, kam ho výslovně řadí ve svém článku 1 odst. 2 Pařížská úmluva. Speciálním předpisem, upravujícím vymáhání práv z průmyslového vlastnictví, je zákon č. 221/2006 Sb., o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví a o změně zákonů na ochranu průmyslového vlastnictví (dále jen „ZVPPV“), který s účinností od 1. ledna 2008 (srov. § 15 ZVPPV) upravil ve svém ustanovení § 6 zvláštní působnost soudu ve věcech průmyslového vlastnictví. Podle § 6 odst. 1 písm. a) ZVPPV rozhoduje Městský soud v Praze jako soud prvního stupně ve sporech o nárocích vycházejících z průmyslového vlastnictví, o nárocích z ohrožení a porušení práv z průmyslového vlastnictví a o nárocích na vydání bezdůvodného obohacení získaného na úkor toho, komu svědčí práva z průmyslového vlastnictví, a o nárocích podle části první tohoto zákona. Podle § 6 odst. 2 ZVPPV Městský soud v Praze v řízeních právě uvedených jedná a rozhoduje ve specializovaných senátech složených z předsedy a dvou soudců.

Výživné

Plnění na základě absolutně neplatné dohody o jednorázovém vyplacení výživného splatného v budoucnu pro nezletilé dítě (odbytné) představuje vždy bezdůvodné obohacení. Bezdůvodné obohacení vzniká na straně rodiče, který jako účastník neplatné dohody plnění přijal (k tomu srov. § 457 obč. zák.), a proto bude v soudním řízení o vydání bezdůvodného obohacení z neplatné dohody o jednorázovém vyplacení výživného splatného v budoucnu pro nezletilé dítě tento rodič také pasivně věcně legitimován. Uplatní se tak závěr vyjádřený v rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 20. 4. 2005 sp. zn. 33 Odo 369/2004, že spočívá-li bezdůvodné obohacení v plnění na základě neplatné smlouvy, jsou ve vzájemném vztahu pouze její účastníci. To platí bez ohledu na to, zda se v souvislosti s plněním z neplatné smlouvy obohatil i někdo jiný nebo zda v souvislosti s plněním z této smlouvy došlo k bezdůvodnému obohacení i na úkor někoho jiného.

Plné texty naleznete na www.epravo.cz v sekci „Soudní rozhodnutí“

Zástavní právo a odúmrť

Smrtí zástavního dlužníka (fyzické osoby) právo zástavního věřitele na uspokojení ze zástavy (z výtěžku zpeněžení zástavy) nezaniká. Ten, kdo nabyt (jako dědic) zástavu, tedy vystupuje na místě zůstavitele rovněž jako tzv. náhradní dlužník, působí vůči němu zástavní právo a má postavení zástavního dlužníka. Vzhledem k tomu, že zákon nestanoví jinak ve vztahu ke státu, který nabyt zástavu na základě tzv. odúmrť, má stát v tomto směru stejné postavení jako zůstavitelův dědic, působí vůči němu zástavní právo, které tížilo zůstavitele (z důvodu odpovědnosti za dluhy zůstavitele podle ustanovení § 472 odst. 1 obč. zák.), a stát má postavení zástavního dlužníka. Z toho je zřejmé, že závazky zůstavitele přecházejí na stát (v rozsahu jeho odpovědnosti za přiměřené náklady spojené s pohřbem zůstavitele a za zůstavitelovy dluhy) a zástavní právo zřízené podle hospodářského zákoníku k věci, kterou stát nabyt na základě tzv. odúmrť, okamžikem přechodu zástavy na stát nezaniká.

Insolvenční správce

Rozhodnutí, jímž soud prvního stupně (insolvenční soud) ustanovil do funkce insolvenčního správce dlužníka osobu určenou opatřením předsedy insolvenčního soudu mimo stanovené pořadí (§ 25 odst. 2 a 5 insolvenčního zákona), nelze účinně zpochybnit argumentem, že opatření je nezákonné, jelikož pro takový postup nebyly splněny zákonem požadované podmínky (§ 25 odst. 5 insolvenčního zákona). Nejde o způsobilý odvolací důvod ve smyslu ustanovení § 26 věty druhé insolvenčního zákona, když případný nesprávný postup předsedy insolvenčního soudu při vydání opatření nečiní z takto ustanoveného insolvenčního správce osobu, u které je (proto) důvod pochybovat o její nepodjatosti pro její poměr k věci nebo k osobám účastníků ani osobu, která nesplňuje podmínky pro ustanovení.

Odporovatelnost a SJM

Pojem „dlužník“ užitý v ustanovení § 42a obč. zák. nelze vykládat ve stejném smyslu, v jakém je užit při úpravě závazkového práva, obsažené v části osmé zákona č.40/1964 Sb., občanský zákoník (ve znění pozdějších předpisů). Uvedený pojem nelze posuzovat jen podle významu použitého slova, ale zejména za použití pravidel logického a systematického výkladu. Hovoří-li zákon při úpravě závazkového práva o „dlužníku“, je z kontextu, v jakém tento pojem užívá, nepochybné, že má na mysli jen osobu, která je povinna splnit závazek (dluh). Z obsahu a smyslu ustanovení § 42a obč. zák. je však zřejmé, že v něm uvedený pojem „dlužník“ zahrnuje nejen toho, kdo je zavázán splnit závazek (dluh), ale také jeho manžela, a to za předpokladu, že věřitel má právo na uspokojení vymahatelné pohledávky ze společného jmění dlužníka a jeho manžela, popřípadě z majetku, který manžel dlužníka nabyt na základě smlouvy o zúžení společného jmění do svého výlučného vlastnictví.

Plné texty naleznete na www.epravo.cz v sekci „Soudní rozhodnutí“

Rodičovská odpovědnost

I v případě, kdy dítě žije delší dobu na území jiného členského státu Evropské unie a bylo by možno nejen s ohledem na samotnou dobu pobytu, ale i stupeň začlenění do nového prostředí obecně dovozovat, že zde již získalo obvyklý pobyt, je třeba zvážit, zda si dítě nepodržel obvyklý pobyt v původním členském státě i s ohledem na vůli rodičů projevenou v uzavřené dohodě o výkonu povinností a práv z rodičovské odpovědnosti.

Územní rezerva

Územní rezerva představuje pouze dočasné opatření, které může trvat jen po dobu nezbytnou pro prověření možnosti využití území pro stanovený zájem. Neomezuje vlastníky dotčených nemovitostí zcela, pouze se dotýká mož-

nosti realizovat záměry, které by mohly využít území. Zásadně proto není namístě poskytnout za omezení vlastnických práv způsobených územní rezervou náhradu.

Řízení o vylučovací žalobě

V řízení o vyloučení věcí z exekuce je právní skutečností zakládající procesní nástupnictví na straně žalovaného až pravomocné rozhodnutí soudního exekutora o vstupu právního nástupce do exekučního řízení na místo původního oprávněného. Skutečnost, že došlo k procesnímu nástupnictví v exekučním řízení, může soud v řízení o excindační žalobě vzít toliko na vědomí prostřednictvím usnesení, jímž se upravuje vedení řízení. O tom, že ve sporu vyvolaném exekučním řízením došlo ke změně v osobě účastníka řízení, tudíž soud v řízení o excindační žalobě nerozhoduje podle ustanovení § 107a o. s. ř.

Pojištění odpovědnosti za škodu

Pasivně legitimovaným subjektem ve sporu o pojistné plnění z titulu přímého nároku poškozeného proti pojistiteli odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla podle právní úpravy účinné před 1. 1. 2000 a tedy i subjektem, jemuž jedinému může být soudem ukládána povinnost k plnění, je Česká kancelář pojistitelů.

Odpovědnost za škodu způsobenou provozem dopravních prostředků, náklady řízení

Ani skutečnost, že řízení o náhradu škody nebo jiné újmy je osvobozeno od soudního poplatku a že neúspěšným nezletilým žalobcům v těchto řízeních zpravidla není uložena povinnost k náhradě nákladů řízení (§ 142 o. s. ř.) se nedotýká povinnosti platit náklady řízení (§ 140 odst. 1 o. s. ř.), bude-li nezletilý např. zastoupen advokátem, ať již prostřednictvím rodičů, či uzavře-li nezletilý smlouvu o zastoupení osobou s odbornými znalostmi po 1. 1. 2014 sám. Podání žaloby z důvodu tvrzené majet-

kové a nemajetkové újmy se týká oblasti správy majetku nezletilého dítěte a nelze je považovat za běžnou záležitost, jež by svou povahou patřila do běžné správy jeho majetku. Proto i pro podání žaloby z důvodu tvrzené majetkové a nemajetkové újmy je třeba schválení opatrovnického soudu podle ustanovení § 179 o. s. ř. Obdobné závěry je třeba učinit i ve vztahu k podání žaloby jednorázové odškodnění nemajetkové újmy způsobené usmrcením blízké osoby.

Věcná příslušnost soudu, soudní poplatky

Po pravomocně prohraném sporu o vyloučení určitého majetku z konkursní podstaty (tedy poté, co nastala nevyvratitelná domněnka správnosti soupisu) již neúspěšný vylučovatel nemá možnost vynutit si zákaz zpeněžení takového majetku a zabránit rozdělení výtěžku zpeněžení mezi úpadcovy věřitele (je po dobu trvání účinků konkursu zbaven práva s tímto majetkem nakládat a dojde-li k jeho zpeněžení, nemůže úspěšně zpochybnit vlastnictví osoby, která tento majetek zpeněžením nabytla). Jakkoli správce konkursní podstaty může (má-li za to, že následně nastaly podmínky takového postupu) i pak sám vyloučit dotčený majetek z konkursní podstaty, neporušuje žádnou povinnost, jestliže po skončení excindačního sporu zpeněží majetek, jehož definitivní příslušnost ke konkursní podstatě založil právě výsledek excindačního sporu. Totéž platí o činnosti členů věřitelského výboru z titulu soudní činnosti poskytované správci konkursní podstaty při zpeněžování takového majetku.

Nájem a promlčení

Institut promlčení má vést oprávněného k tomu, aby svá práva vykonal ve společensky přiměřené době tak, aby po časově neomezenou dobu nebyli dlužníci ohledně svých povinností vystaveni donucujícímu zákroku ze strany soudů. Tím institut promlčení v souladu s požadavkem právní jistoty brání existenci dlouhotrvajících občanských subjektivních práv a jim odpovídajících povinností. Za právo mající majetkový charakter, které je třeba uplatnit v tříleté promlčecí době stanovené v § 101 obč. zák., je

třeba považovat i právo nájemce domáhat se po pronajímateli vyúčtování záloh na služby, které mu zaplatil. Jeho uplatnění se v konečném důsledku projeví v majetkové sféře nájemce i pronajímatele, neboť má za následek vznik povinnosti uhradit přeplatek či nedoplatek, který vyúčtováním vznikne. Jedná se o hmotněprávní nárok, nejde o konstitutivní rozhodnutí, každé zálohové plnění je třeba vypořádat, platí-li tedy nájemce zálohy na služby, má pronajímatel vždy povinnost je vyúčtovat (ať již v termínech sjednaných v nájemní smlouvě, popř. stanovených právními předpisy – např. vyhláška č. 372/2001 Sb., kterou se stanoví pravidla pro rozúčtování nákladů na tepelnou energii na vytápění a nákladů na poskytování teplé užitkové vody mezi konečné spotřebitele).

Náhrada škody

Schopnost poranit cévu i při regulérním postupu operátora je vlastností každého vodiče a katétru, proto lze důvodně dovést, že z povahy použitých nástrojů, které vstupují do kontaktu se stěnou cévy a které mají úzký tvar a tvrdší konzistenci než dotčené tkáně, vyplývá určité riziko, že se negativním způsobem projeví při pohybu v cévě, a to i za předpokladu,

že jsou použity správně. Tzv. predispozice poškozeného nevylučuje příčinnou souvislost mezi škodnou událostí a vznikem újmy.

Doručování

Případné pochybení v určení místní příslušnosti soudu, vzhledem ke spíše administrativnímu charakteru tohoto druhu příslušnosti, nemůže mít samo o sobě bez dalšího za následek porušení ústavně zaručených práv a svobod účastníka řízení. Skutečnost případně místní nepřislušnosti soudu nezakládá důvod významný pro řádné doručení písemnosti – doručení fikcí. Rozsudek soudu je doručen účastníkovi postupem podle § 49 odst. 4 o. s. ř., i když by soud rozhodující o takovém doručení byl případně v dané věci místně nepřislušný.

Nabývání majetku z majetkové podstaty

Pro závěr, zda nabytím majetku není obcházen zákonný zákaz (omezení) při nabývání majetku z majetkové podstaty, není podstatné jen to, v jakém postavení vůči členu věřitelského výboru je osoba, která nabývá majetek z majetkové podstaty, ale zda jednání této osoby

a dotčeného člena věřitelského výboru nesměřuje k tomu, aby prostřednictvím této osoby v konečném důsledku majetek z majetkové podstaty nabyl člen věřitelského výboru, aniž by před uzavřením smlouvy o nabytí majetku požádal o vyslovení souhlasu s takovým nabytím majetku schůzí věřitelů.

Neodkladný úkon

Typickým příkladem neodkladného úkonu ve smyslu § 20 odst. 6 zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii je sepsání opravného prostředku ve lhůtě, jejíž běh započal před zánikem smlouvy o poskytování právních služeb, a hrozí-li, že marně uplyne. Pokud však klient advokátovi výslovně sdělí, že na splnění této povinnosti netrvá, není advokát v průběhu zmíněné 15 denní lhůty povinen, ale fakticky ani oprávněn neodkladné úkony jménem klienta činit. ●

Plné texty naleznete na www.epravo.cz v sekci „Soudní rozhodnutí“

epravo.cz
INSTITUTE

Video přednáška „Testy insolvence“

Zjistěte vše o tzv. testu insolvence - nové podmínce pro výplatu dividend a tantiém na valné hromadě. S problematikou Vás seznámí Michal Žižlavský, advokát a insolvenční správce.

 <https://institute.epravo.cz/>

*Jsmo v odborném vzdělávání napřed ...
... o mnoho let*

Mercedes-Benz E kupé

Emoce a luxus

I přesto, že se jedná o nejmladšího z členů rodiny třídy E, má tento pětimetrový sporták za sebou už skoro 50letou tradici. Jeho předchůdcem bylo v roce 1968 kupé „/8“ a další generace ho úspěšně následovaly. Nějakou dobu se také vyrábělo pod označením CLK. Typické znaky pro tuto třídu si kupé udrželo do současnosti. V porovnání s předchůdcem má nové kupé výrazně větší půdorys a úměrně se tím zvýšil prostorový komfort uvnitř vozu. Nový model kombinuje klasické přednosti vozu kategorie „gran turismo“ s nejmodernější technikou a poskytuje mimořádný komfort pro čtyři osoby při cestování na dlouhé vzdálenosti.

Exkluzivní sportovní kupé zaujme výraznou přídílí s nízko umístěnou maskou chladiče, centrální hvězdou a adaptivními LED světlomety osazenými 84 vysokovýkonnými diodami. Výrazné prolisy kapoty se táhnou od motoru přes boky až k zadní části, která je osazena dvoudílnými LED svítelnami s inovativní krystalickou optikou, díky níž svět-

lomety při rozsvícení připomínají žhnutí proudového motoru. Absence střešního sloupku B a nízko položená bezrámová boční okna opticky podtrhují celkovou dynamiku modelu.

V interiéru na první pohled upoutají výdechové ventilační soustavy v designu turbínových motorů. Základní verze přístrojové desky kombinuje dva kruhové

přístroje se sruženým širokouhlým displejem. Za příplatek lze výbavu rozšířit na dva displeje o velikosti 12,3" s vysokým rozlišením, jejichž vzhled si každý řidič může přizpůsobit podle svých potřeb. K dispozici jsou tři styly zobrazení „Classic“, „Sport“ a „Progressive“.

Standardně je k dispozici systém DYNAMIC SELECT s režimem nastavení tlume-

ní podvozku „Comfort“, „Sport“ a „Sport+“. Alternativně může být nové kupé vybaveno vícekomorovým vzduchovým odpružením AIR BODY CONTROL, včetně stabilizace pohybů karoserie při dynamických změnách na všech kolech.

Pod kapotou najdou zákazníci výkonné a hospodárné zážehové i vznětové motory, mezi nimiž je i nově vyvinutý vznětový čtyřválec. V době uvedení na trh budou nejprve na výběr jeden vznětový a tři zážehové motory s rozsahem výkonu od 135 kW (184 k) do 245 kW (333 k). Další varianty motorů a verze 4MATIC budou následovat. Všechny verze jsou vybaveny funkcí ECO Start-Stop a samozřejmě splňují požadavky emisní normy Euro 6.

Moderní a sportovní design doplňují prvky nejtěsnějšího manažerského sedanu současnosti třídy E. Třída E kupé, vybavená informačním a zábavním systémem COMAND Online, vstupuje do nové éry síťového propojení a digitalizace. Základem je dokonalá integrace chytrého telefonu do systému vozidla, včetně kapacitního připojení k anténě vozidla a bezdrátového nabíjení. Využitím komunikace NFC (Near Field Communication) lze chytrý telefon proměnit v digitální klíček od vašeho vozu nebo s využitím aplikace chytrého telefonu zajet či vyjet z parkovacího stání. Mezi osvědčené asistenty patří služba dopravního zpravodajství Live Traffic Information a přijímání aktuálních informací o stavu dopravy nebo zobrazování míst s plynulou dopravou. Pokud již uvíznete v zácpě, může vám individuální přání splnit služba Concierge Service, která pomůže s rezervací míst v restauraci nebo vstupenek na hokejové utkání. ●

Společnost **MT Legal s.r.o.**, advokátní kancelář poskytuje komplexní právní a poradenské služby pro veřejný a soukromý sektor v rámci celé České republiky, a to prostřednictvím svých více jak 20 právních specialistů.

MT Legal s.r.o., advokátní kancelář

■ **PRAHA**
■ Karolíny Světlé 25, 110 00 Praha 1
■ tel.: +420 222 866 555

■ **BRNO**
■ Jakubská 121/1, 602 00 Brno 2
■ tel.: +420 542 210 351

■ **OSTRAVA**
■ Bukovského 30, 710 00 Ostrava
■ tel.: +420 596 629 503

■ email: info@mt-legal.com
■ www.mt-legal.com

NABÍZENÉ SLUŽBY

- komplexní právní poradenství
- poradenství dodavatelům a zadavatelům veřejných zakázek
- kontrola nabídek dodavatelů, administrace zadávacích a koncesních řízení
- zpracování právních rozborů a analýz
- zastupování v soudních, správních a arbitrážních řízeních
- přednášková činnost, metodická podpora

HLAVNÍ SPECIALIZACE

- právo veřejného investování (veřejné zakázky, koncese, projekty PPP, veřejná podpora, strukturální fondy EU)
- právo EU
- právo duševního vlastnictví, právo ICT
- energetické právo
- stavební právo
- horní právo
- právo životního prostředí
- zdravotnické právo
- vodní a lesnické právo
- právo obchodní, občanské, správní, pracovní
- arbitráže a investiční spory

Heslovitě o správném nastavení hesel

Má vaše heslo 16 znaků včetně těch speciálních? Máte pro každou online službu jiné unikátní heslo, jak to radí odborníci na kybernetickou bezpečnost? Pakliže tyto podmínky nesplňujete, jste na tom stejně jako valná většina lidí pracující v online prostředí. Na druhou stranu, tam, kde obyčejný smrtelník ohrožuje své osobní informace nebo nejhůře peníze, je odpovědnost advokáta mnohem větší.

Jan Drozd je odborníkem na počítačovou bezpečnost a u nás v SingleCase hlídá, aby všechny zabezpečovací prvky fungovaly tak, jak mají. Dali jsme společně s ním dohromady seznam doporučení, která v případě převedení do praxe radikálně snižují riziko krádeže vašich online účtů a dat.

U všech Honzových značně rigidních bezpečnostních pravidel jsme hledali jejich vnitřní princip, vlastně jsme si u každého udělali takový malý teleologický výklad. V 4. bodě na konci článku pak nabízíme konkrétní systém správy hesel, který mohou aplikovat i právníci či jacíkoliv jiní lidé, které neživí počítačová bezpečnost.

1) Jak má vypadat bezpečné heslo

Honza: „Doporučená délka hesla je 32 znaků, obsahuje malá, velká písmena, číslice a speciální znaky.“

My sami máme někdy problém vzpomenout si na PIN ke kartě nebo jaký paragraf má v novém OZ veřejná soutěž (§ 1772, pro ty, kterým by nedalo to hledat), takže 32 znaků je stoprocentně nad naše možnosti. Důležité je si uvědomit, že každý znak navíc pomáhá síle hesla. Na rozluštění hesla od 1 do 9 potřebujete maximálně 9 pokusů, pokud ale přidáme znak navíc, je to už 99 pokusů. Složitost roste řádově. Kombinatorika nám totiž říká, že na rozluštění jedné pozice ze znaků a čísel nepotřebujeme 9, ale až 36 (9+27) pokusů. A ještě více je to se speciálními znaky, proto je také Honza doporučuje používat.

2) Jak mám vytvořit bezpečné heslo

Honza: „Heslo by nemělo obsahovat nezměněná jednoduchá slova, jméno a pře-

- *Nemějte všude stejné heslo.*
- *Vytvořte si silná hesla.*
- *Používejte správce hesel nebo alespoň rozdělte služby podle důležitosti a přiřaďte jim adekvátní hesla.*
- *Používejte dvoufázové ověřování a nepoužívejte bezpečnostní otázky.*
- *Nechť vás provází síla (hesla).*

zdívku uživatele, jeho rodiny, firmy nebo domácích mazlíčků, data narození, výročí svatby a podobně. V ideálním případě nedává smysl, nedá se nijak dovodit.“

32 znaků nedávajících žádný smysl připomíná do značné míry učení se na zkoušku z práva životního prostředí. Jde ale o obranu vůči nejčastějšímu způsobu útoku, o tzv. brute force, v překladu hru-

bou sílu. Hackerský software automaticky dosazuje kombinace nejčastěji v heslech používaných výrazů a slov. Jak víme ze zkoumání databází hesel zveřejněných hackery, tak nejpoužívanější heslo na světě je „heslo“ (resp. „password,“). Na druhém místě je „123456“. V první stovce pak najdeme křestní jména, čísla typu 121212, několik sprostých slov, ale také „stars,“. Software je automaticky vyzkouší, protože mají největší pravděpodobnost úspěchu.

Hacker zvyšuje úspěšnost tím, že softwaru poradí několik klíčových slov, jmen a dat dohledatelných právě ze sociálních sítí, diskusních fór a veřejných registrů. Proto libovolné Lence narozené v roce 81 nepomůže při profesionálním útoku zkomolit jméno na heslo Leniczka81, hackerský software se nejspíš zkomoleno Lenka na Leniczka už dávno naučil a s velkou pravděpodobností kombinaci s rokem narození zkusí.

3) Kolik mám mít hesel

Honza: „Na každém účtu mějte jiné unikátní heslo.“

Nejspíš už je vám jasné, že Honzova doporučení jsou nesplnitelná nejen pro běžného uživatele. Zapamatovat si desítky hesel o 32 znacích je nesplnitelné pro kohokoliv, kdo nemá zvláštní dar a zákaz vstupu do kasina. Prozradíme, že řešením je správce hesel, více o něm v dalším bodě. Nyní se však podívejme zase na pozadí Honzovy rady. Asi nejhorší případy hackerského útoku jsou v kompletní krádeži v podstatě celé online identity uživatele. Dochází k tomu typicky ve dvou scéná-

řích. Prvním je právě jednotné heslo. Zloděj ukradne vaše heslo na nějaké službě (v poslední době proběhl velký únik hesel ze sítě LinkedIn) a vyzkouší to samé heslo nebo jeho variace ve službách ostatních. Druhým scénářem ztráty více služeb během jednoho útoku jsou případy prolomení ochrany účtu, kterým se autorizujete do jiných služeb, typicky osobní mail nebo účet na Facebooku. Ve starých mailech hacker najde vaše přihlašovací údaje nebo další data potřebná k prolomení jiného účtu.

4) Jak se vůbec dají tato doporučení následovat

Honza: „Je mi jasné, že si nemůžete zapamatovat 20 různých hesel s délkou 32 znaků. Neukládejte hesla do prohlížeče, jsou často napadané. Pořídte si správce hesel, ideálně takový, který v prohlížeči neuchová ani data.“

I my musíme doporučit správce hesel, z celé plejády možností vychází nejlépe poměrem starosti o řešení a jeho bezpečnosti. Pokud se pro něj rozhodnete, použijte KeePass, LastPass a 1Password. Honzovi žádná z výše zmíněných aplikací nevyhovovala, a vyvinul svou, ještě bezpečnější variantu. Pokud správci hesel nedůvěřujete nebo ho nechcete z jiného důvodu používat, doporučujeme rozdělit vaše služby na tři kategorie podle důležitosti:

1. Do té první dejte ty nejcitlivější – internetové bankovníctví, SingleCase či jiný online přístup ke spisu, e-mailovou schránku, Facebook. Těmto službám vymyslete unikátní a složitá hesla. Pokud to povolují, aktivujte u nich dvoufázové ověřování přes telefon.

2. Druhá skupina hesel jsou služby, které používáte a jsou zneužitelné, ale případná škoda při jejich ztrátě by nebyla tak vysoká. Sociální sítě jako Twitter, Instagram, LinkedIn, služby s kreditem: Košík.cz, kreditová jízdenka Student Agency apod. U nich můžete vymyslet variaci hesla, například „muj ucet @ foto koccek a 2 psu“ pro Instagram a „muj ucet @ zivotopis a pr0 chlubení“ pro LinkedIn. Pokud to s bezpečností myslíte opravdu vážně, můžete si přečíst odborný článek o tvorbě silných hesel od Michala Špačka.

3. Třetí kategorie jsou služby, na jejichž ztrátě vám nezáleží. Typicky je to povinné vyplňování profilu u soutěží, anket, her, kde musíte vymyslet přihlašovací údaje, ale nejspíš je už nikdy nepoužijete. Je s podivem kolik lidí dá neznámé službě svůj mail a vyplní k němu shodné heslo. U těchto služeb mějte jedno heslo na všechny.

Svá hesla si rozhodně nepište na papírek k monitoru nebo je nenoste v peněžence. Také se vyhněte používání tzv. bezpečnostních otázek, získat rodné jméno vaší matky nebo vaši přezdívku z mládí je totiž ještě snazší než prolomení nedobrého hesla. ●

Autor: Štěpán Klíma, SingleCase

Jak se kradou hesla?

V tuto chvíli musíme vysvětlit, že krádež databáze hesel z nějaké služby dnes většinou automaticky neznamená, že zloděj má vaše heslo. To totiž u dobrých služeb nemá ani její provozovatel, jeho databáze obsahuje jen šifry, které odemknete právě svým heslem. Ne každá internetová stránka s uživatelským přístupem ale databázi šifruje, nešvar je to třeba u starých e-shopů. Šifrování je výrazně znesnadnění práce pro internetové zloděje, problémem ale je, že velká část služeb stále šifruje starou šifrovací metodou známou jako MD5, kterou lze bez problému prolomit.

V praxi to znamená, že jednou rozšifrované heslo se dostane do tzv. rainbow tables. To jsou databáze rozšifrovaných hesel, které si hackeři sdílí a prodávají. Běžně používaná hesla, o kterých jsme mluvili v předchozím bodě, jsou o to nebezpečnější, hlavně to ale znamená, že postupem času ubývá hesel, které šifrování při úniku databáze hesel ochrání. Samo o sobě vás tedy silné heslo neochrání, pokud ho už v minulosti někdo použil a hacker rozšifroval. SingleCase a jiné dobře zabezpečené služby používají na ochranu proti rainbow tables techniku tzv. solení – před zašifrováním hesla k němu přidávají „sůl“ – řetězec znaků unikátní pro danou službu.

Budoucnost patří elektromobilům

Mnoho lidí považuje elektromobily za nepraktické a ve skutečném světě nepoužitelné – mají krátký dojezd, nabíjení trvá celou věčnost a navíc je pořízení automobilu na elektřinu velmi nákladné. Tato tvrzení ale dnes již neplatí anebo přestanou platit v nejbližších letech. Díky technologickému pokroku se výrazně prodloužil dojezd a zkrátila doba nabíjení elektromobilů a klesá také jejich cena. V neposlední řadě se rychle zahušťuje síť dobíjecích stanic. Elektromobily se tak stávají plnohodnotným dopravním prostředkem.

V České republice je v současnosti registrováno už více než tisíc elektromobilů. V posledních letech přitom na českých silnicích přibývají stále rychleji, v loňském roce majitelé zaregistrovali 271 nových aut na elektřinu. Růstový trend dokládají i údaje za prvních pět měsíců letošního roku, kdy na českých silnicích přibylo dalších 173 elektromobilů. Podobně jako v dalších vyspělých zemích Evropy, i v České republice se tak elektrická auta stávají běžnou součástí zejména městského provozu.

To se promítá do všech oblastí týkajících se prodeje a servisu elektromobilů. Nedávná studie společnosti Roland Berger předpokládá v roce 2020 v Česku roční prodej až 7 tisíc vozidel s elektrickým pohonem. To představuje asi 3% trhu a jen malé zaostání za zeměmi západní Evropy, kde se tento podíl očekává mezi 5 a 10%. V roce 2025 by každé páté nově prodané auto v Česku mělo mít elektrický pohon a o dalších pět let později bude české silnice brázdit 250 tisíc elektromobilů.

Příležitost pro energetiky

Takové množství automobilů, které pro svůj pohon potřebují elektřinu, předsta-

vuje pro energetiky významnou příležitost. Spotřeba rosy díky většímu rozšíření elektromobilů klesne odhadem o 14 procent a naopak 8 procent veškeré vyrobené elektřiny budou spotřebovávat právě elektromobily. Čtvrt milionu těchto aut může spotřebovat tolik elektřiny, že na její výrobu bude potřeba celý jeden blok jaderné elektrárny.

Elektromobilita představuje příležitost pro růst i pro největší českou automobilku Škoda Auto. Nedávno navázané partnerství firmy se společností ČEZ je tak jen přirozeným krokem. „Škoda Auto je pro nás jako česká společnost velmi důležitým partnerem,“ uvedl generální ředitel Skupiny ČEZ Daniel Beneš.

Široká síť dobíječek

ČEZ se na nástup elektromobility již několik let připravuje a po celém Česku buduje síť dobíjecích stanic. Projekt Elektromobilita ČEZ nyní v Česku provozuje přes 70 dobíjecích stanic a je tak největší sítí svého druhu nejen v rámci Česka, ale i celého regionu střední a východní Evropy. ČEZ navíc připravuje jejich průběžnou modernizaci. Nyní je v síti 26 rychlodobíjecích stanic, které elektromobil „natankují“ během několika desítek minut, už do konce

dubna by se ale zásuvky pro rychlé dobíjení měly objevit na všech 70 stanicích ČEZ.

Ani toto není konečné číslo. Další veřejné rychlodobíjecí stanice vybuduje ČEZ v letech 2017 a 2018 na hlavních tazích napříč Českou republikou. Celkem 42 stanic umožňujících dobítí většiny běžné kapacity baterií za 20 až 30 minut vznikne díky grantu z evropského programu CEF. Nad rámec těchto stanic bude vybudována také jedna lokalita kombinující integraci dobíjecích stanic, systému pro ukládání energie a výroby z obnovitelného zdroje.

Ekologická veřejná doprava

Elektromobily se neuplatňují jen v soukromé dopravě. Stále častěji se vozy na elektrický pohon objevují i na autobusových linkách ve městech, kde pomáhají snižovat emise ve veřejné dopravě. Již více než rok dopravuje dvojice elektrobusesů cestující mezi multifunkčním areálem BB Centrum a stanicí metra Budějovická v Praze 4. Lídrem elektromobility v městské hromadné dopravě ovšem možná překvapivě nejsou Praha, Brno nebo Ostrava, ale slezský Třinec. Město od začátku března provozuje deset elektrobusesů – nikde jinde v České republice početnější flotilu nemají. ●

Překonáváme
s vámi překážky
již více než 20 let

JELÍNEK

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

2015
právnícká
firma
roku
velmi doporučovaná
kancelář

Advokátní kancelář JELÍNEK & Partneři s.r.o.

Působíme v Pardubicích a Hradci Králové

www.advokatijelinek.cz

2012
právnícká
firma
roku
velmi doporučovaná
kancelář

VYTRVALOST | TRADICE | SÍLA

Obědy pro děti za svou existenci už nasytily deset tisíc školáků

Zní to v dnešní době téměř neuvěřitelně, ale je to tak. Stále existují tisíce dětí, kterým nezbývá, než smutně pokukovat po svých kamarádech, když jdou po vyučování na oběd. Jejich rodiče jim totiž nezaplatili obědy. Nemají na to peníze. I proto v roce 2013 vznikl projekt Obědy pro děti (OPD) jako jedna z aktivit obecně prospěšné společnosti Women for Women Ivany a Pavla Tykačových.

„Snažíme se pomáhat především dětem, jejichž situace je dlouhodobá, které nemají vidinu zlepšení situace, a pro které mohou být obědy ve školní jídelně mnohdy jediným pravidelným teplým jídlem,“ říká Ivana Tykač, ředitelka Women for Women, o. p. s. Podle jejích slov projekt za dobu své existence umožnil získat oběd deseti tisícům školáků. To se mohlo

stát ale jen díky tomu, že se prostřednictvím OPD za čtyři roky jeho existence podařilo vybrat více než 70 milionů korun, které darovali manželé Tykačovi, dobrovolní dárci a zásadním způsobem na něj přispívá také Ministerstvo školství ČR, které se do projektu rovněž zapojilo. OPD spolupracuje v tomto školním roce s takřka 800 školami po celé České republice.

Finanční příspěvek není poskytován přímo rodinám dětí. Pomoc přichází přímo prostřednictvím základních škol, zapojených do projektu, a to na základě darovací smlouvy tak, aby se obědy dostaly opravdu k dětem, nezkomplikovalo to ještě více situaci jejich rodičů a pomoc nemohla být zneužita. Je tedy nutná úzká a aktivní spolupráce se základními ško-

lami. Ředitelé škol ve spolupráci s učiteli vytipovávají potřebné děti na základě své dlouholeté pedagogické praxe. S každou základní školou je řešena žádost individuálně. Děti mají uhrazeny obědy až do konce školního roku. Projekt je celorepublikový a může se do něj přihlásit jakákoli základní škola z České republiky.

Projekt OPD není „pouze o jídle“, ale pomáhá dětem rovnou v několika důležitých aspektech. Stravování ve školních jídelnách zajišťuje dětem pravidelnou, vyváženou a teplou stravu. „Pokud ale dítě nechodí na obědy do školní jídelny z finančních důvodů, bývá vyčleněno z kolektivu svých spolužáků. A tomu se snažíme předjet,“ říká Ivana Tykač. Poskytnutá pomoc má ale i další pozitivní dopady – dětem se zlepšují školní výsledky i docházka, jsou iniciativnější a sebevědomější.

ADRESNOST A OCHRANA DĚTÍ

Jedním ze základních principů OPD je ochrana identity dětí zařazených do projektu. „Anonymita jejich údajů je zaručena, zásadně nezveřejňujeme jména dětí a rodin, zařazených do projektu. Škola, do které dítě dochází, samozřejmě ví, o koho se jedná, ale dodržuje pravidla a diskretnost při vyřízení příspěvků a zajištění obědů. V tomto je projekt velice křehký,“ popisuje Jana Skopová, manažerka Women for Women, která má projekt OPD na starosti.

Dárci nepodporují konkrétní děti, ale projekt jako celek. Pomoc je čerpána dle aktuálního stavu. Finanční podporu dárců je možno po individuální konzultaci směřovat do konkrétního regionu. Základní školy nevyčerpané zálohy vyúčtovávají a případné přeplatky (nemoc, nepřítomnost ve škole) vrací zpět na transparentní účet projektu. To je také zakotveno v darovacích smlouvách. Finanční prostředky z transparentního účtu jsou ve 100 procentech případů využity pouze na platby školních obědů pro konkrétní děti.

V OPD ocení jednorázový příspěvek i pravidelné platby. Ten, kdo chce pomoci, může také využít dárcovské certifikáty podle hesla, že každý příspěvek má smysl. A pokud někdo váhá, kolik má přispět – jeden školní oběd vychází v průměru na 25 korun. Náklady na jeden měsíc školních obědů pro jednoho žáka se pohybují okolo 500 korun, což znamená zhruba 5000 korun na celý školní rok.

Hlavním partnerem OPD je společnost Nivea v rámci své kampaně Nivea pečuje o rodinu. Projekt také získal záštitu Ministerstva práce a sociálních věcí, Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, Asociace krajů a Svazu obcí a měst. Od Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy získal projekt velmi významnou finanční podporu, a to pro kalendářní rok 2016 a 2017.

Obědy pro děti v datech

Projekt vznikl v roce 2013.

Založila jej Ivana Tykač.

Poskytl obědy již 10 000 školákům.

Vynaloženo bylo více jak 70 milionů korun.

Transparentní účet:
888 555 999/5500.

www.obedyprodeti.cz

A proč si tuto formu pomoci potřebným oblíbili dárci napříč celou českou společností? „Naše společnost se rozhodla podpořit „Obědy pro děti“ tím, že z každé naší zakázky odvádíme předem stanovenou částku na projekt. A mohu říci, že jde o velmi úspěšnou a zdařilou spolupráci. Zaprvé je to pro nás vhodný způsob, jak se realizovat na poli sociální zodpovědnosti, jak dělat „dobrou věc“, a posilovat tak naši dobrou pověst. Za druhé naše nabídka je také touto promoakcí zřetelně odlišena od konkurence, a je to také zajímavé téma při jednání se zákazníky. A v neposlední řadě naši klienti po uskutečnění dodávky získávají dárcovský certifikát na jejich jméno, ve kterém je vyčísleno, na kolik obědů přispěli. A to buduje i jejich pocit souvazečnosti a upevňuje naše vzájemné vztahy. Tento způsob spolupráce můžeme všle doporučit všem firmám, které chtějí udělat dobrou věc, která navíc má i obchodní smysl a přínos,“ říká jednatel společnosti Reklamní tašky s. r. o. Slavomil Olšák.

OPD jsou ale pouze jedním z projektů obecně prospěšné společnosti Women for Women. Organizace pomáhá ženám i mužům s dětmi, které se ocitly v tíživé životní situaci, kterou nedokáží vlastními silami řešit, ale aktivně přistupují ke svým problémům. Detailnější informace o společnosti a jejich dalších projektech jsou na www.women-for-women.cz. ●

Rozhovory s uživateli systému Praetor

Výzvy a výhledy

Když práce baví

Rozhovor s JUDr. Lukášem Slaninou, zakládajícím partnerem advokátní kanceláře DOHNAL PERTOT SLANINA

Jste jedním ze tří zakladatelů velice dynamicky se rozvíjející společnosti Dohnal Pertot Slanina. Jak a kdy Vaše partnerství s Jakubem Dohnalem a Tomášem Pertotem vzniklo?

S Tomášem jsem se potkal v rámci společensko-sportovních akcí, které jsem v Hradci Králové pořádal pro koncipienty, padli jsme si do noty jak lidsky, tak profesně a po roce fungování samostatných praxí jsme otevřeli společnou kancelář.

S Kubou jsme se znali letmo z fakulty a spolupracovat jsme začali v rámci mého, dnes již spícího projektu Regionální síť advokátů ČR, v rámci kterého jsem oslovil vybrané mladé advokáty z celé republiky, abychom začali blíže spolupracovat a byli jsme tak schopni nabídnout lepší služby klientům. Z oslovených advokátů byl pro projekt nejvíce zapálený právě Kuba a během pár měsíců jsme se domluvili na společné kanceláři a původní projekt jsme postupně utlumili.

Společnost Dohnal Pertot Slanina byla již dvakrát v žebříčku Právníc-

kých firem roku oceněna jako „velmi doporučovaná právnická firma“, čím si tento úspěch vysvětlujete?

Doufám, že to je primárně tím, že všichni v kanceláři děláme svou práci rádi a dobře, což se projevuje ve spokojenosti klientů, kterých stále přibývá, a s tím přibývá i dalších kolegů. Čím jsme větší, tím více se o kanceláři ví. Zároveň se poctivě věnujeme marketingu a budování značky, což má jistě také vliv na úspěch v žebříčku PFR.

Jaká byla na začátku Vaše vize a kam společnost směřuje dnes?

Vize byla od začátku stejná jako dnes. Vytvořit kancelář, do které budeme rádi chodit a zároveň nebude nutné v ní trávit neúměrně množství času. K jejímu naplnění je pro nás nejdůležitější výběr kolegů, kterým se snažíme vytvořit takové podmínky, aby je práce bavila stejně jako nás, a to se odrazilo v kvalitních službách našim klientům.

Máte pobočky v Praze, Olomouci, Hradci Králové a Letohradě. Chystáte se expandovat i do dalších měst nebo Vám a Vaším klientům stávající síť kanceláří stačí?

Plán na expanzi do dalších měst nemáme. Ničemu se nebráníme, ale další pobočky by opět musely být postaveny kolem osobnosti, které by měly potenciál využít mož-

ností, které poskytuje zavedená kancelář a zároveň by nám lidsky zapadly do týmu. V tomto směru necháváme věci spíše plynout a čekáme, co nám čas přinese. Díky této otevřenosti příležitostí jsme loni potkali kolegy z Prahy, se kterými jsme se po několika měsících debat o možnostech spolupráce dohodli na spojení kanceláří a v průběhu letošního roku představíme kancelář pod novým názvem ARROWS a s významně rozšířeným profesním záberem nejen v oblasti práva.

Vaše kancelář se vyznačuje mimo jiné mládím společníků a advokátů – je to záměr nebo shoda náhod?

Odpověď Lukáše Slaniny na tuto a několik dalších otázek najdete na www.praetor-systems.cz/rozhovory ●

Praetor
advokátní systém pro úspěšné

Pokračování a další rozhovory najdete na

www.praetor-systems.cz/rozhovory

ÚSTAV LÉKAŘSTVÍ A KOSMETIKY nabízí osvědčenou metodu: **VITAL INJEKTOR**

Toužíte po viditelném omlazení a hydrataci pokožky? Přicházíme s novou a především účinnou službou právě pro vás!

Vital Injector připomíná „pistoli“, kterou vyškolený lékař přikládá na ošetřovanou plochu kůže. Ta vytvoří podtlak, přisaje se na kůži a z hlavičky pistole vyletí pět jehliček, jež do dermis vpichují kyselinu hyaluronovou. Vzhledem k možnosti naprosto přesného zvolení hloubky i dávky materiálu, který se uvolní při jednom výstřelu u všech vpichů, dosahujeme dokonalé rovnoměrné hydratace celé ošetřované plochy.

Docílíme tak úžasného a okamžitého výsledku! A vy se můžete těšit z mladistvého vzhledu a hydratované pokožky!

Navštivte Ústav lékařství a kosmetiky a svěřte se do péče zkušených odborníků v oblasti estetické medicíny na klinické úrovni. Jsme zařízením s nejdelší tradicí a nejvíce zkušenostmi v České republice. Již od založení ÚLK v roce 1958 jsme právem považováni za prestižní pracoviště. Zároveň je pro nás samozřejmostí využívání nejnovějších a nejkvalitnějších metod, přípravků a strojů při každém zákroku.

**Více informací o službách Ústavu lékařství
a kosmetiky naleznete na:**

www.ulk.cz

Ústav lékařství a kosmetiky

Vyšehradská 49 – Emauzy

128 00 Praha 2

e-mail: prijem@ulk.cz

prim. MUDr. Mirka Pelechová

Inovativní zajišťování právní ochrany

Každý den se člověk v tisku dočte o spoustě případů, které lidé řeší soudně, a také o tom, že ne vždy se soudům daří rozhodovat jednotně a předvídatelně. Soudy navíc trvají až nepřiměřeně dlouho a i spor o banalitu se často prodraží.

Když se pak člověku něco opravdu stane, např. zaměstnavatel s ním neprávem ukončí pracovní poměr, soused nechce ořezat větve stromu přesahující jeho pozemek, pojišťovna se brání vyplatit pojistné plnění po úrazu či dopravní nehodě, nebo druhá smluvní strana nechce zaplatit fakturu za zboží, začne přemýšlet, zda by v tom konkrétním jeho případě nebylo řešením jít do soudního sporu, zvláště když se problém nedaří vyřešit po dobrém. V takové chvíli mají velkou výhodu ti lidé, kteří mají uzavřené pojištění právní ochrany. Nemusejí se sami rozhodovat o tom, jestli do sporu jít, nemusejí přemýšlet, co ještě zkusit v rámci mimosoudního řešení věci a na co si dát pozor, aby si svá práva nepoškodili. Své případy mohou probrat s právníky v rámci svého pojištění. Např. v D.A.S., která je specializovanou pojišťovnou právní ochrany, přijmou právníci těchto hovorů několik desítek denně a od svého založení v České republice v roce 1995 do roku 2016 jich vyřídili již cca 203 tisíc. Na telefonu je přímo právník klientovi k dispozici 24 hodin, 7 dní v týdnu a s klientem vždy probere vše potřebné. Lidé se tak mohou v klidu a bez vynaložení zvláštních finančních prostředků poradit, jak

postupovat dále, jaké podklady je vhodné pro případné soudní řízení nashromáždit, jaké jiné možnosti než soudní řízení mají k dispozici. Pokud své podklady právníkovi zašlou, právník je pečlivě prostuduje a klientovi sdělí, zda má smysl do soudního řízení jít.

Pojištění právní ochrany navíc často zahrnuje také úhradu znaleckých posudků či náklady na tlumočení, pokud se případ řeší v cizině. Člověk se ani nemusí bát, že pokud by přece jen soud rozhodl v jeho neprospěch, že by najednou musel hradit náklady na svoje právní zastoupení, náklady na právní zastoupení příznavné protistraně, soudní poplatky apod. Smysl pojištění právní ochrany totiž tkví v tom, že člověk hradí pojistné, které se pohybuje v řádu několika stovek či tisíců korun ročně a následně pak v případě sporu pojišťovna za něj hradí všechny výše zmíněné výlohy až do v pojistné smlouvě ujednané výše. U D.A.S. tato částka dosahuje až 1 000 000 Kč na jeden případ.

Často se také stává, že člověk se soudnímu řešení sporu vyhýbá z důvodu, že nezná žádného dobrého advokáta, který by jej zastoupil. Pojišťovny právní ochrany však dokáží vyřešit i tuto situaci. Např. D.A.S. spolupracuje s osvědčenými advokátními kancelářemi po celé České republice a advokáta tak klientovi pomůže vybrat. Vhodné je v tomto ohledu i zmínit, že dle zákona má člověk nárok při řešení sporu skrze pojištění právní ochrany na zvolení svého vlastního advokáta, jehož náklady na spor jsou však následně hrazeny ze strany pojišťovny. Člověk tak získává maximální možnou jistotu, že jeho případ nebude zkruslován či řešen účelově, protože si za svého zástupce může sám vybrat toho advokáta, kterému nejlíc věří.

Pojištění právní ochrany skýtá v dnešní době plně soudních tahanic jistotu, že za pravidelně hrazenou poměrně nízkou částku pojistného, se lidé nemusí obávat většiny sporů, které by je v životě mohly potkat, protože na ně nebudou sami. ●

**“Prý smlouvu
nepotřebuji, když
jsme si plácli.”**

**Nespoléhejte na to, že je každý poctivý jako vy.
S právní ochranou D.A.S. vás již nikdo nenapálí.**

Nepříjemnosti vyřešíme za vás. Právní ochranu proti nespravedlnosti, nesmyslům, zvlí, byrokracii, nejasným podmínkám a neférovému přístupu poskytujeme svým klientům už od roku 1995.

www.das.cz | +420 267 990 711 | info@das.cz

BRÁNÍME SLUŠNÉ

Nové BMW řady 5, vyladěno pro právníky

Ukažte svoji osobnost... V novém BMW řady 5 sedan nebo kombi.

Nové BMW 5 pro rok 2017 je již sedmou generací a nejúspěšnějším manažerským vozem na světě. Přináší rovnováhu mezi sportovností, propracovanou elegancí a maximálním komfortem. Na české silnice vyrazilo 13. února. Provedení sedan nyní doplňuje i praktická varianta kombi.

V BMW Renocar jsme vybavili nové BMW řady 5 doplňkovou výbavou tak, aby bylo vaše cestování vždy bezpečné, komfortní a sebejisté. Atraktivní výbavu s pakem EXECUTIVE oceníte hned dvakrát, a to proto, že vám ji společnost Renocar poskytne zdarma.

Představujeme paket EXECUTIVE

Protože vaše bezpečnost je na prvním místě, věnovali jsme této oblasti maximální důraz.

BEZPEČNOST v rámci paketu EXECUTIVE

Abyste si byli jisti za každého počasí, na každém povrchu a v každé dopravní situaci chováním a reakcemi svého vozu, je každé BMW 5 EXECUTIVE vybaveno inteligentním pohonem všech kol BMW xDrive.

mu telefonu a hlavně v případě vážné nehody je nouzové volání spuštěno automaticky.

Dále se o Vaši bezpečnost starají: LED mlhová světla, dojezdové pneumatiky Runflat, asistent pozornosti...

RADOST Z JÍZDY A KOMFORT v rámci paketu EXECUTIVE

Pro vaši pohodu při řízení je důležitá správná pozice za volantem a opora pro vaše záda a nohy. O to se postarají Sportovní sedadla řidiče a spolujezdce s výrazným a nastavitelným bočním vedením a s možností prodloužení délky sedáku.

Chcete být ihned po nastartování informováni o uzavírkách, zácpách či jiných komplikacích v dopravě? Budete. Díky Navigaci Business s funkcí Real Time Traffic Information jste online informováni o hustotě dopravy a ani nemusíte zadávat trasu vaší cesty. Navigaci můžete tři roky bezplatně aktualizovat.

I ve městě dýcháte v BMW 5 vždy čistý a zdravý vzduch. Možností, jak si zpříjemnit pobyt uvnitř vozu během cestování je paket Ambient Air – zahrnující ionizaci vzduchu s možností provonění interiéru osmi unikátními parfémy.

Další prvky pro Váš komfort: Vyhřívání volant, parkovací kamera, bezdrátové dobíjení telefonu, ambientní osvětlení interiéru...

JEŠTĚ VÍCE PROSTORU A VARIABILITY

Provedení kombi u BMW tradičně označené jako Touring nabízí unikátní kombinaci radosti z jízdy, estetiky, inovací a inteligentní praktičnosti.

S BMW Renocar budete mít provozní náklady pod kontrolou

Každý vůz je vybaven balíčkem servisních služeb na 5 let nebo 100 000 kilometrů zdarma. Jednou z variant financování je operativní leasing. Radost z jízdy si můžete užívat v BMW 520d s pohonem všech kol xDrive a paketem EXECUTIVE již za 15 990 bez DPH měsíčně.

Objednejte si osobní schůzku a poznejte nové BMW 5 sedan a kombi osobně.
www.renocar.cz/executive ●

Vaše BMW s paketem EXECUTIVE rozpozná blížící se střeš s vozem či chodcem, varuje vás a vy tak máte dostatek času na bezpečné brzdění či vyhýbací manévry. Systém Active Guard – upozorňující na nebezpečí kolize.

V noci jako ve dne. Takto se budete cítit při použití nové generace LED světlometů. A navíc, asistent dálkových světel vás nechá soustředit se na řízení a postará se o správné použití dálkových světel.

V případě nehody v novém BMW 5 nemusíte hledat mobil, abyste si přivolali pomoc. Vždy se dovoláte díky vestavěnému tlačítku Emergency Call, které pro hovor nepotřebuje ani připojení k vašemu

Současnost a budoucí trendy v Asset Managementu budov pohledem AFI EUROPE

Asset Management je téma, o němž se příliš často nemluví. Neprávem. Přitom v obecném smyslu znamená nejvyšší úroveň řízení nemovitostí. Renomovaný Asset Manager leckdy koordinuje velmi širokou škálu různých aktivit: od koupě a prodeje nemovitostí, refinancování a řešení pronájmu až po nastavení jejich technické správy.

Musí tak být téměř renesanční osobností se širokým know-how z mnoha oblastí, což je o to těžší, že žádná univerzita v České republice neposkytuje v tomto specifickém oboru komplexní vzdělání. O současnosti, úskalích i trendech Asset Managementu hovoří David Přikryl, Asset Manager AFI EUROPE Czech Republic. Tato mezinárodní investorská a developerská společnost staví komerční a bytové nemovitosti vedle sedmi zemí střední a východní Evropy také v Česku.

Klíčové úkoly dnešního Asset Managementu

„Prvním úkolem Asset Managera je co nejdříve kompletně obsadit budovu za co

nejlepších podmínek a na co nejdélejší dobu,“ říká David Přikryl. „A pak se musíte postarat o velmi specifický Account Management – zjednodušeně o to, aby nájemci byli spokojeni. Vnímáme je jako velmi specifické klienty, protože v podstatě mění náš majetek. Dělají v našich prostorách úpravy, s nimiž pak musíme do budoucna počítat. Další stránkou Asset Managementu jsou výdaje – udržování plánovaného ročního rozpočtu. To vše má podstatný dopad na ocenění nemovitosti. Když poskládáte jednotlivé střípky mozaiky dohromady, ovlivní to hodnotu majetku. Ocenění budovy provádí externí znalec každý rok – a to má pak velký vliv na prodej nemovitosti, k němuž po čase řada investorů včetně AFI Europe směřuje. K tomu všemu je třeba připočítat každodenní úkoly v oblasti Property Managementu, typického

např. pro velká obchodní centra s mnoha nájemci, a Facility Management ve smyslu údržby a technické správy nemovitosti. To vše dává obrázek, jak komplexní disciplínou dnes Asset Management je. S trochou nadsázky lze shrnout, že dobrý Asset Manager se pozná podle toho, jak dokáže zvýšit hodnotu nemovitosti. Je to otázka jeho erudice, ale poslední rok a půl nám velmi pomáhá i situace na trhu, která je všeobecně dobrá," komentuje David Píkrýl.

Výběru kvalitních dodavatelů nahrává silná konkurence

U tří klíčových oblastí – Facility Managementu, zajišťování ostrahu a úklidu – je podle Davida Píkrýla z čeho vybírat, příslušných společností je na trhu dostatek. Proto lze smlouvy s těmito dodavateli uzavírat na dobu neurčitou s tříměsíční výpovědní lhůtou. „U nových projektů AFI EUROPE nevyužíváme tzv. integrovaný Facility Management, kdy je pouze jeden dodavatel, zajišťující jednotlivé služby prostřednictvím subdodavatelů. Chceme s různými dodavateli jednat a spolupracovat napřímo. Vyžadujeme však, aby každou z výše uvedených tří činností realizoval u všech našich projektů vždy jeden dodavatel. Proto jsme ceny, za které budeme nakupovat služby u kancelářských projektů Butterfly a AFI Vokovice, sjednali už nyní, i když jsou teprve ve výstavbě. Tendrovali jsme je ve velkém balíku společně se stávajícími objekty Classic 7 a Palác Broadway. Tento přístup se nám osvědčil jako nejeftivnější," dodává David Píkrýl.

Nové trendy (zelené budovy, průmysl 4.0) a jejich vliv na Asset Management

Česká republika se vyvíjí směrem k šetrnému stavebnictví: od roku 2020 se v souladu s legislativou EU v rámci směrnice EPBD II budou všechny novostavby muset stavět s téměř nulovou spotřebou energie. To vše bude mít na Asset Management vliv. „V AFI Europe se k těmto principům již dlouho hlásíme, o čemž svědčí i naše členství v České

radě pro šetrné budovy. Hlavními faktory, podle nichž se nájemci stále rozhodují o výběru budovy, jsou a zůstanou lokalita a cena. Jaké bude nájemné a za kolik budou služby a energie, je pro ně klíčové. Když dosáhnete úspor díky tomu, že máte zelenou budovu s nižší spotřebou, nájemci tam půjdou. Proto naše kancelářské komplexy stavíme tak, aby dosáhly na certifikace BREEAM nebo LEED (např. projekt Butterfly získal precertifikaci BREEAM Excellent). I když to z hlediska rozhodování nájemců není zásadní, celkovou image projektu samozřejmě dotváří třeba to, že si v certifikované budově mohou zaparkovat kolo," říká David Píkrýl. „V souvislosti s rozvojem technologií, kdy svou profesi můžete zvládat s počítačem prakticky odkudkoli, jsou jasným trendem dneška servisované kanceláře. V budoucnu bude přibývat společností typu Regus, které si pronajmou třeba 1000 m² na 10 let a následně je po kancelářích a menších jednotkách znovu pronajmou dalším klientům. Taková co-workingová centra fungují vlastně na bázi hotelu. Podnájemci přijdou na recepci, zaplatí kartou a využívají kancelářské prostory. Parkování se řeší rámcovými smlouvami. Provozovatelé servisovaných kanceláří většinou vyžadují, aby majitel nemovitosti dále nepronajímal ostatní prostory malým nájemcům a nekonkuroval jim. Ve smlouvě se například musí zavázat, že bude pronajímat plochy pouze od 200 m². Pro AFI EUROPE to ale není zatěžující, protože malí nájemci pro nás nejsou klíčovými klienty," vysvětluje David Píkrýl.

Facility Management brzdí nedostatek kvalifikovaných pracovníků

Společností, zajišťujících Facility Management, je na trhu dostatek. Problémem je však (stejně jako v řadě jiných oborů) nedostatek kvalifikovaných lidí na českém trhu. „Proto vedoucí pracovník na straně dodavatele vždy musí podléhat našemu schválení. Chceme s ním totiž mít velmi úzký, na vzájemném respektu a důvěře vybudovaný profesionální vztah. Samozřejmě pod sebou může mít tým čítající další desítku lidí. Ze zkušeností víme, že např. u firem na ostrahu

objektů, které mají stovky zaměstnanců, tvoří jejich vlastní pracovníci 75 % a ostatní hledají přes pracovní agentury. My na jednu stranu potřebujeme mít kvalifikované lidi, ale na druhou stranu máme nastavenou výši servisních poplatků, které deklarujeme vůči potenciálním nájemcům a nemůžeme je navyšovat. Neustále tedy balancujeme mezi kvalitou, kterou nakoupíme a tím, kolik přefakturuje nájemcům. Tyto služby totiž nájemci platí v plné výši," uvádí David Píkrýl.

V Česku chybí komplexní vysokoškolské vzdělávání

Asset Management v ČR není možné studovat jako komplexní obor. „Soudě podle Prahy se může zdát, že prémiových nemovitostí je dostatek, ale v regionech tomu tak není. Pro malý tuzemský trh se samostatný obor na univerzitě nevyplatí. Někteří odborníci z ČR studovali ve Velké Británii příbuzné obory typu znalec a oceňovatel majetku, jako je například certifikát RICS. V Česku jste buď ekonom, stavař, anebo právník. Asset Management je zkrátka práce napříč několika obory – a pokud v něm chcete být dobrý, musíte umět z každého jmenovaného oboru to podstatné. Na druhé straně je třeba si uvědomit, že jde pořád o tradiční business, kdy máte na jedné straně nemovitost a na druhé straně nájemce. Jen budovy se staví vizuálně hezčí a komfortnější, s mnoha vymoženostmi navíc," uzavírá David Píkrýl. ●

Nárůst obyvatel ve městech pomohou řešit revitalizace brownfieldů

Projekt Tripla – inspirace od YIT z Finska

Podle analýzy OSN nyní žije ve městech více než polovina světové populace a podle predikcí Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD) se do roku 2050 tento počet zvýší až na 70 %. Demografická prognóza vývoje obyvatelstva pro Prahu počítá do výše zmíněného roku s nárůstem počtu rezidentů až o 250 000.

Tato čísla jasně svědčí o nutnosti včas na tento vývoj reagovat a již dnes vytvářet podmínky pro vznik nových čtvrtí s nabídkou bydlení, služeb i pracovních příležitostí. A protože výstavba „na zelené louce“ vedoucí k rozšiřování měst má své limity, velký potenciál v sobě skrývají nevyužívané plochy brownfieldů. Inspirací dobré praxe ze

zahraničí je např. rozsáhlý projekt Tripla, který vzniká v Helsinkách. I finské hlavní město totiž do roku 2050 očekává nárůst počtu obyvatel o zhruba 200 000.

Bez spolupráce to nejde

Mnoho evropských metropolí se dnes potýká s řadou opuštěných budov v bývalých průmyslových areálech a nádra-

žích či s rozsáhlými nevyužitými plochami uvnitř měst. Ty představují na jedné straně problém chátrající zástavby, která má často vliv na zvyšování kriminality a bezdomovectví v lokalitě. Na druhé straně však skýtají obrovskou příležitost proměnit tato místa na kompaktní městské čtvrti s kompletní občanskou vybaveností, hustou sítí veřejné dopravy, relaxačními zónami, parky a s moderním

bydlením, kam se budou lidé rádi stěhovat. Podle analýzy pražského Institutu plánování a rozvoje (IPR) by měly takové oblasti vznikat ve větší míře i v Praze. Dlouhodobě se plánuje revitalizace areálů bývalých průmyslových závodů či nákladových nádraží o celkové rozloze více než 7 600 hektarů ve Vysočanech, Bubnech, na Smíchově či na Žižkově, která leží léta ladem. Přestavbu podobně rozsáhlých území však nejsou města schopná zvládnout sama. „Záleží především na městech, jak k revitalizaci svých brownfields přistoupí a zda jsou schopna konstruktivně spolupracovat s investory, developery, architekty, zájmovými skupinami a veřejností. Vlastní pozitivní zkušenost se spoluprací máme z projektu Suomi Hloubětín, kdy na Praze 9 měníme 9hektarovou plochu původní zahrádkářské kolonie v novou čtvrť až pro 2 000 obyvatel. Velkou inspirací může být také projekt Tripla naší mateřské finské firmy v Helsinkách, které se řadí mezi největší projekty proměny

území v Evropě,“ uvádí Vladimír Dvořák, jednatel a výkonný ředitel YIT Stavo.

Inspirace ze zahraničí – finská Tripla

Tripla není prvním projektem tzv. area developmentu YIT ve Finsku. Firma již v Helsinkách dokončila přímořský rezidenční komplex Merenkulijanranta s výhledem

na Baltské moře a ve výstavbě je i projekt Konepaja v bývalém průmyslovém areálu, který sloužil téměř sto let finským státním drahám. Je však ojedinělý svým rozsahem a náročností. Realizuje se jako joint venture v úzké spolupráci s městem Helsinky a dalšími třemi partnery, z nichž jedním je např. největší finská pojišťovna Etera. Význam projektu dokládají i investoři, z nichž nejdůležitějšími jsou Evropská investiční banka, Nordická investiční banka a další finské a švédské finanční ústavy. Tento projekt rozsáhlého městského urbanismu v hodnotě cca 1 mld. eur vytvoří nové centrum Helsinek. Do roku 2022 zde v několika etapách vznikne bydlení až pro pět tisíc nových obyvatel, největší nákupní centrum ve Finsku, kanceláře, hotelový komplex, hudební síň slávy, konferenční centrum či multifunkční sportovní aréna. Celý projekt je koncipován jako environmentálně šetrný. Například nákupní centrum bude stavbou s téměř nulovou spotřebou energie, jednou třetinou zelených střeš a až 20% úsporou vody. Cílem je dosažení platinové úrovně certifikace LEED. Součástí projektu bude i kompletní rekonstrukce vlakového nádraží a s ní související železniční síť. Ta v budoucnu spojí západní a východní část lokality Pasila a stane se tak nejvýznamnějším dopravním uzlem ve Finsku. Projekt bude propojený i s místním metrem, počítá se s cca 3 500 místy pro kola, chybět nebudou parkovací haly se stovkami dobíjecích stanic pro elektromobily. „Tripla je pravým příkladem rozsáhlého městského urbanismu, jehož cílem je kompletní revitalizace a kultivace dané lokality. Pro náš pražský nejrozsáhlejší projekt Suomi Hloubětín jsou zkušenosti a know-how našich kolegů z mateřského Finska cenným zdrojem informací a inspirace,“ doplňuje Vladimír Dvořák. ●

Vhodné pracovní prostředí jako klíč k produktivitě a zdraví zaměstnanců

Význam zdravého pracovního prostředí pro produktivitu a zdraví pracovníků si začíná uvědomovat čím dál více zaměstnavatelů. K efektivní prevenci nemocí přispívá zajištění vhodných podmínek pro práci, zohledňující širokou škálu faktorů od kvalitního osvětlení až po dobrou akustiku.

Zástupci firem DPD a Eaton EEIC přebírají ocenění Firma pro zdraví

Právě komplexní přístup k péči o fyzickou i duševní pohodu příznivě ovlivňuje nejen motivaci zaměstnanců, ale především jejich produktivitu a vztah k práci. Této problematice se věnovala i konference Péče o zdraví zaměstnanců, která se pod záštitou iniciativy Firma pro zdraví konala v prostorách Senátu ČR. Jak dosáhnout, abychom v kancelářích měli zdravé vnitřní prostředí, radili zástupci České rady pro šetrné budovy.

Prevence a zdravý životní styl

V České republice je ročně evidováno okolo 2,5 milionu případů pracovní neschopnosti z důvodu nemoci. Přitom až 80 % z nich je možné předcházet efektivní prevencí a zajištěním kvalitních pod-

mínek pro práci. Na nezbytnost podpory a ochrany zdraví poukazuje celá řada odborníků. Podle aktuálních dat trpí až 57 % dospělé populace nadváhou. Nádorová onemocnění ročně stoupají o 6 % a roste i počet lidí trpících cukrovkou druhého typu. Zdraví člověka je přitom ovlivněno genetikou jen z 20 %, ale životním stylem až z 50 %. Včasnou prevencí, zdravou a vyváženou stravou, dostatkem pohybu a absencí kouření lze proto předejít závažným onemocněním, jejichž léčba je následně spojena s výraznými finančními náklady. „Celková ztráta na HDP v důsledku léčebných výdajů ročně činí téměř 150 miliard korun. V zájmu zaměstnavatelů je proto udržovat své zaměstnance zdravé, což přispívá nejen ke stabilitě firmy, ale i k její prosperitě,“ říká Yvona Hartlová, ředitelka iniciativy Firma pro zdraví.

Podpora zdraví jako součást firemní kultury

Ačkoli je podle vedoucí kanceláře Světové zdravotnické organizace v ČR Aleny Šteflové obecná informovanost lidí o svém zdraví relativně vysoká, v oblasti samotné podpory zdraví pokulháváme. Postupně se však cestou podpory prevence a zdravého životního stylu začínají vydávat první firmy, které toto poslání považují za součást své firemní kultury a pozitivně vedou zaměstnance k včasné prevenci, změně stravovacích návyků či vyšší pohybové aktivitě. Právě těm uděluje Firma pro zdraví každoročně titul, který slouží jako inspirace pro další podniky. V letošním roce tak byly oceněny programy poskytovatele zásilkových služeb DPD, zaměřené na prevenci nádorových onemocnění či cukrovky, a také aktivity společnosti Eaton EEIC, směřující k podpoře zdravého životního stylu.

Kvalita kanceláří

Pro celkové zdraví zaměstnanců je kromě fyzické kondice podstatná i duševní a sociální pohoda. Kvalitní prostředí je proto dalším z požadavků na vytvoření vhodných podmínek pro práci. Zaměstnavatelé by při zařizování kanceláří měli klást důraz především na správné koncepní řešení prostor z hlediska ergonomie, akustiky, větrání, tepelných a světelných podmínek. „Nesprávně řešené prostory kanceláří představují zásadní problém, se kterým se jako garant Zdravé kanceláře soutěže CBRE Zasedačka roku každoročně setkáváme. Nedostatečná pozornost věnovaná právě této oblasti může vést k únavě, bolestem pohy-

bového aparátu, neschopnosti soustředit se či k hromadění stresu. Tyto obtíže mohou následně způsobovat závažná onemocnění, a to jak fyzické, tak psychické povahy,“ uvádí výkonná ředitelka České rady pro šetrné budovy Simona Kalvoda a doplňuje: „Čím dál více zástupců firem si však tuto skutečnost uvědomuje a zdravému prostředí v kancelářích přikládá větší váhu.“

Denní světlo, správná teplota a čerstvý vzduch

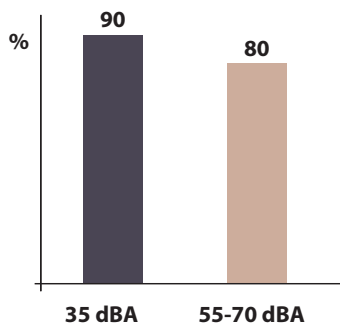
Kvalita vnitřního prostředí a výkon pracovníků jsou v první řadě odvislé od vhodných světelných podmínek a množství denního světla v místnosti. Nedostatek přirozeného světla má totiž zásadní vliv na lidský organismus a ovlivňuje naše duševní i tělesné zdraví. Denní světlo pronikající okny by mělo být doplněné vhodným výběrem svítidel s možností regulovat jejich intenzitu. Podle potřeby by mělo být možné nastavit i teplotu v místnosti. Zajištěn by měl být také dostatečný přísun čerstvého vzduchu, aby v kancelářích nedocházelo k hromadění škodlivého oxidu uhličitého (CO₂). „Kvalita vzduchu je naprosto zásadním faktorem zdravého vnitřního prostředí. Při nadměrné koncentraci CO₂ dramatickým způsobem klesá komunikační a pracovní aktivita zaměstnanců a tím jejich celková výkonnost. Studie Světové rady pro šetrné budovy uvádí až 10% pokles produktivity v důsledku nízké kvality vnitřního ovzduší. Řešením jsou vzduchotechnické technologie, které měří množství CO₂ a automaticky začnou vyměňovat vzduch v okamžiku, kdy koncentrace oxidu uhličitého stou-

pá,“ vysvětluje Tomáš Andrejsek, předseda představenstva České rady pro šetrné budovy a jednatel společnosti ELAN Interior.

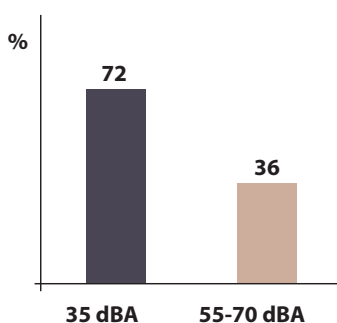
Nepodceňujte akustiku a ergonomii

Uživatelský komfort pracovního prostředí ovlivňuje i správné ergonomické a akustické řešení. Důležitá je nejen variabilita pracovního místa, ale i prostorové členění místností a vzdálenosti mezi nimi. „Zásadním problémem ve vztahu ke zdraví a produktivitě zaměstnanců jsou prostory, které často nezohledňují požadavky na vhodné akustické a ergonomické podmínky. Právě výrazná míra hluku vede k rozptylování pozornosti a je tak hlavním důvodem neschopnosti se soustředit na zadané úkoly. Dobré akustické podmínky přitom mohou zlepšit motivaci zaměstnanců ve vztahu k úkolu o 66 %. Pomoci mohou akustické obklady či nástěnné panely. Vždy je však potřeba hledat nejvhodnější řešení šité přímo na míru dané místnosti,“ podotýká Jiří Strnad, developer konceptů pro kanceláře a školy společnosti Saint-Gobain Ecophon, která vyrábí a dodává akustické výrobky a systémy. „Pokud jde o ergonomii, až 25 % tzv. sick days vzniká v důsledku onemocnění pohybového aparátu, z nichž je 20 % způsobeno špatnou ergonomií pracovního místa,“ uzavírá problematiku nevhodně koncipovaných prostor Tomáš Andrejsek. Součinnost všech uvedených aspektů pak vytváří kvalitní a především zdravé pracovní prostředí, které není jen produktivnější, ale navozuje i příjemnou atmosféru a významně motivuje zaměstnance. ●

Jednoduché úkoly
(hledání gramatických chyb)

Komplexní úkoly
(hledání logických chyb)

Vliv zvuku na pracovní výkonnost:
studie Berkeley University of California (zdroj: Saint-Gobain Ecophon)

Lexxus Norton:

zájem o luxusní nemovitosti ve světě slábne, poptávka v České republice je stále vysoká

Na pražském rezidenčním trhu přetrvává vysoká poptávka po bytech nebo vilách v luxusním segmentu. Aktuální stav realitního trhu jako celku – neúměrně dlouhý povolovací proces nových projektů či velký zájem investorů – zároveň motivuje růst jejich cen. Realitní kancelář Lexxus Norton zaznamenala prudké zdražení zejména u nemovitostí v nejprestižnějších lokalitách v centru metropole, kde nabídkové ceny dosáhly hranice 400 000 Kč/m². Přes nastíněný vývoj se dá očekávat, že koupě luxusní nemovitosti zůstane nadále vhodnou investiční příležitostí.

Praha je rájem milovníků luxusního bydlení

Luxusní segment je specifická část realitního trhu, která je složená především z jednotlivých výjimečných nemovitostí nacházejících se v prestižních lokalitách. Ty z větší části kopírují historické rezidenční čtvrti, zasahují však také do zcela nových – dříve většinou průmyslových – oblastí: „Luxusní rezidenční trh se rozvíjí především v Praze a jejím bezprostředním okolí. Nejdražší bytové lokality se nachází v historickém centru metropole po obou stranách Vltavy – Staré Město, Josefov, Malá Strana a Hradčany – či v tradiční diplomatické čtvrti Bubenči. Velmi oblíbené jsou rovněž Vinohrady se secesní bytovou zástavbou, vilové oblasti Dejvic (Hanspaulka), Střešovic (Ořechovka), Troji, Smíchova (Hřebenky) nebo dřívější

průmyslové oblasti Holešovic se zcela novými projekty. Zajímavým fenoménem je Pankrác, kde vzniká první výšková obytná budova v Praze v luxusním standardu,“ komentuje Denisa Višňovská, partner LEXXUS.

Luxusní projekt U Rajske zahrady 18

S koupí luxusní nemovitosti není dobré otálet – ceny nadále rostou

Realitní kancelář Lexxus Norton udává, že velký zájem o nadstandardní bydlení v uvedených lokalitách je jedním z důvodů nebývalého růstu maximálních nabídkových cen i nájemného v exkluzivních bytech. To aktuálně dosahuje až na 1 000 Kč/m² za měsíc. „Ceny v celém luxusním segmentu stouply za uplynulý rok v průměru o 10 %, takže v nejdražších bytových lokalitách již překračují 200 000 Kč/m². Tento nárůst je zvláště markantní v módních oblastech typu Pařížská ulice, v nichž se navýšily maximální požadované ceny z 257 000 Kč/m² až na 400 000 Kč/m². Zdražování sice není tak prudké jako u nemovitostí v středním segmentu, budoucí zájemci s ním však musí předem počítat,“ hodnotí současnou situaci Denisa Višňovská.

Mezi kupujícími již nepřevažují zájemci ze zahraničí

Podle dostupných analýz sice zájem o luxusní nemovitosti ve světě slábne, v České republice (a především v Praze) je však stále poměrně vysoký. Projevují ho zejména bonitní Češi a Slováci, hned po nich následují cizinci ze zemí EU či bývalého Sovětského svazu. Kupující považují drahé nemovitosti primárně za dlouhodobé a stabilní uložení finančních prostředků se snadnou likviditou investice v případě potřeby. Luxusní bytové jednotky mohou sloužit také ke krátkodobým pobytům majitelů či jako druhé bydlení v kombinaci s rodinným domem nebo bytem v zahraničí. Díky novým aplikacím navíc vý-

znamně stoupl počet investorů, kteří se věnují krátkodobému pronájmu malých bytů v historickém centru metropole. Ten pro ně může znamenat větší zhodnocení financí než dlouhodobý pronájem.

cí majitel nechat dokončit podle svého vkusu, představ a finančních možností," vyjmenovává současné trendy Denisa Višňovská a doplňuje: „Pravidlem se stává, že jsou současní zájemci stále

náročnější a jejich požadavky na kvalitu, komfort a parametry nemovitosti rostou. Mnoho exkluzivních bytů je jim proto šito přímo na míru.“ ●

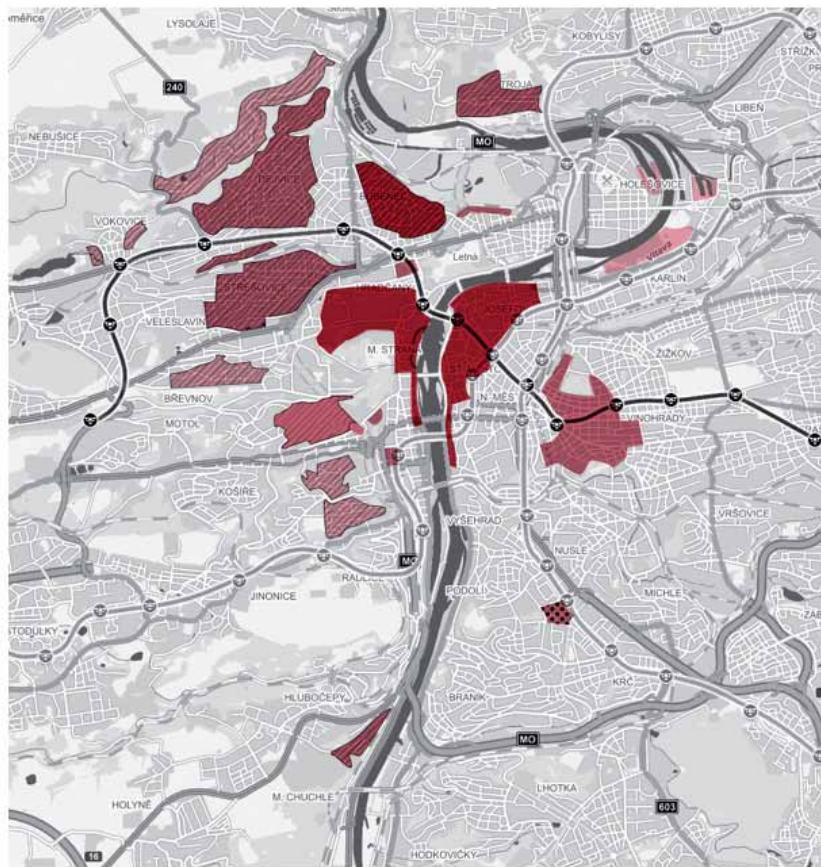

Luxusní projekt Hřebenky

Trendy v oblasti luxusního bydlení se mění, základní kritéria zůstávají stejná

Každá luxusní nemovitost musí splňovat několik základních kritérií, k nimž se řadí umístění v prestižní lokalitě (často v historické rezidenční zástavbě), atraktivní vzhled, nadstandardní kvalita provedení a základního vybavení a také výborná dopravní dostupnost a občanská vybavenost. Pro budoucí kupce je rovněž velmi důležitá zajištěná možnost parkování. Nezajištěné parkování u luxusního bytu snižuje podle realitních odborníků počet zájemců až o 50%. V současné době se u luxusních nemovitostí hodnotí také výjimečnost a originalita, s níž se do výsledné podoby interiéru promítne osobnost majitele, případně designéra. Viditelným trendem je snaha prezentovat interiéry exkluzivních bytů ve stylu minimalistické technické moderny s designovými doplňky. Mezi další požadované parametry patří například zeď na terasách a střešních zahradách, panoramatické výhledy či prodej bytů v nedokončeném stavu 'shell&core', které si může budou-

- Nejvyšší cenový segment
- Střední cenový segment
- Nižší cenový segment
- Vilevé čtvrti
- Výškové budovy

OBLASTI LUXUSNÍHO SEGMENTU V PRAZE A JEJICH CENOVÁ ÚROVEŇ

Kde je práce nejdražší?

Analýza TPA: srovnání zdanění a odvodů v zemích střední a východní Evropy

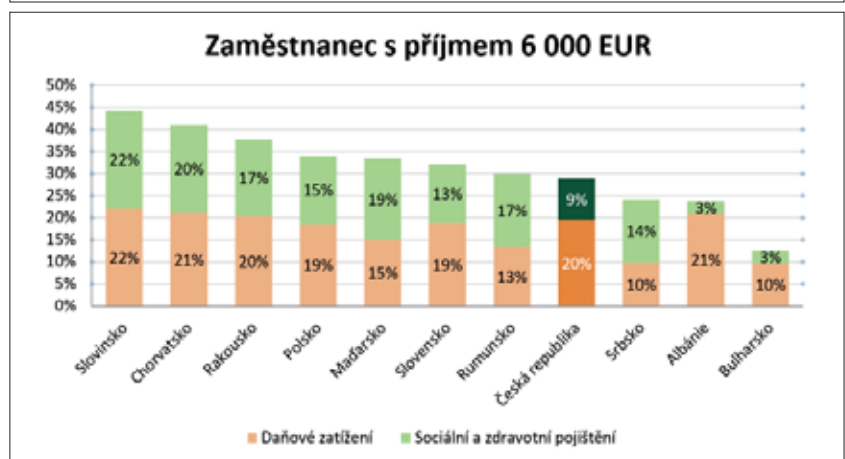
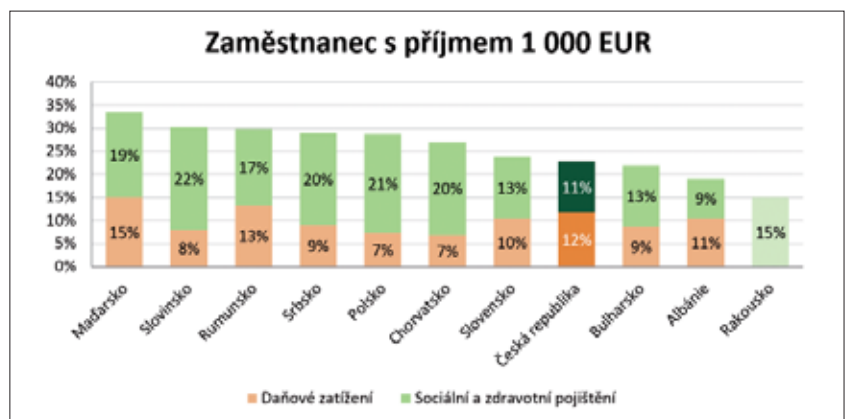
TPA Group porovnála zdanění roční mzdy pracovníků s průměrným a nadprůměrným příjmem a odvodové zatížení zaměstnavatelů, a to ve státech střední, východní a jižní Evropy. Je zajímavé vidět srovnání míry zdanění a výše odvodů zaměstnavatele na jedné straně a nákladů zaměstnavatele na zaměstnance na straně druhé v různých zemích Evropy.

Ekonomický vývoj České republiky je vzhledem k otevřenosti ekonomiky a rostoucí orientaci českých společností na export stále více závislý na ekonomickém vývoji zejména okolních států. České společnosti jsou nejen úspěšnými exportéry domácích výrobků, ale mají také stále větší apetit i na přímé investice v zahraničí. Tyto investice realizují buď přímo založením nové dceřiné společnosti, nákupem již existující zahraniční společnosti, nebo společným podnikáním se zahraničním partnerem (joint-venture). „Na zvýšený zájem o investice v zahraničí má vliv také posílení kurzu české koruny, které tyto investice českým podnikatelům dále ztraktivňuje. Tento zájem dokládá i náš úspěšný seminář o možných investicích českých společností v Srbsku, monitorujeme i zájem o investice v Rumunsku či Bulharsku,“ říká Jan Soška, partner TPA, která je členem mezinárodní sítě Baker Tilly. Kromě odstraňování investičních bariér a nastavení vhodných investičních pobídek ve státech střední a východní Evropy je tento trend motivován také cenou práce, která v případě výrobních společností představuje významný faktor ovlivňující jejich konkurenceschopnost. Nabízí se tedy otázky, jak to vlastně vypadá se zdaněním mezd a platů v okolních zemích střední a východní Evropy? Jak vysoké je odvodové zatížení českých zaměstnavatelů v porovnání s ostatními státy?

Česká TPA se rozhodla provést tuto srovnávací analýzu v zemích, kde skupina pů-

sobí, a do porovnání tedy zahrnula vedle České republiky také Polsko, Slovensko, Rakousko, Slovinsko, Maďarsko, Rumunsko, Bulharsko, Srbsko, Chorvatsko a Albánii. „Ve spolupráci s našimi zahraničními kolegy jsme namodelovali zjednodušené srovnání zdanění roční mzdy pra-

covníka s příjmem 1 000 EUR (přibližně 27 000 Kč) a zaměstnance (vrcholového manažera), který je odměňován mzdou v nadprůměrné výši 6 000 EUR (přibližně 160 000 Kč), a to při uplatnění daňového odpočtu na poplatníka,“ popisuje J. Soška.

Z analýzy vyplývá, že je třeba sledovat nejen výši daně z příjmů, ale také zatížení odvody do sociálního a zdravotního pojištění. Výše těchto odvodů ovlivňuje výši čistého příjmu zaměstnance a současně je také důležitým ukazatelem nákladovosti práce pro zaměstnavatele.

Zdanění a odvody zaměstnance s průměrným platem 27 000 Kč

Pro první srovnání odvodového zatížení byla zvolena mzda ve výši 27 000 Kč (1 000 EUR), tj. mzda nacházející se mezi průměrnou výší mzdy v České republice za rok 2016 (27 589 Kč) a mediánem mezd, tj. nejčastější mzdou (za 4. kvartál 2016 ve výši 25 061 Kč). Z porovnání sice vyplývá, že nejnižší míru odvodového zatížení mezd pro zaměstnance by vykazovalo Rakousko (15 %), nutno však říci, že daný údaj není zcela srovnatelný, neboť uvedený příjem nedosahuje v Rakousku ani minimální mzdy stanovené pro jednotlivé obory. Při porovnání ostatních států dle odvodového zatížení mezd dosahují nejvyššího zatížení zaměstnanci v Maďarsku (34 %), nejnižší je v Albánii (19 %), ostatní státy střední a východní Evropy včetně České republiky se pohybují v intervalu 22–30 %.

Při bližším zkoumání skladby odvodového zatížení průměrně vydělávajícího zaměstnance je ze srovnání zřejmé, že většina států uplatňuje sice nižší míru zdanění příjmů, avšak spíše vyšší odvody pojistného hrazeného zaměstnancem (v případě Maďarska a Slovinska dokonce bez omezení maximálním vyměřovacím základem).

Zdanění a odvody zaměstnance s nadprůměrným platem 160 000 Kč

V případě nadprůměrného platu ve výši 160 000 Kč (6 000 EUR) jsou výsledky odlišné vzhledem k odlišnému přístupu jednotlivých států k (ne)uplatňování progresivní sazby daně z příjmů a (ne)zavedení stropů pro odvody na sociální pojištění. Při této úrovni platu je možné zahrnout do srovnávaných zemí již i Rakousko. Míra zdanění se zvyšuje zejména díky uplatnění progresivních sazeb daně v některých státech (v České republice prostřednic-

tím solidárního zvýšení daně). Naopak podíl odvodů na pojistné se díky uplatnění maximálních vyměřovacích základů snižuje (např. Česko, Bulharsko, Albánie). Nejvyššími odvody jsou zaměstnanci zatíženi ve Slovinsku (44 %) následovaném Chorvatskem (41 %), nejnižší zatížení mají naopak v Bulharsku (13 %).

Náklady zaměstnavatele

Celkové náklady zaměstnavatele na zaměstnance (tj. hrubá mzda a odvody pojistného hrazeného zaměstnavatelem) představují v případě průměrného platu nejvyšší zatížení na Slovensku (135 %) následovaném Českou republikou (134 %), nejnižší zatížení má přitom Albánie (112 %) a Slovinsko (116 %).

Co se týče nákladovosti u manažerských pozic, nejvyšší náklady na manažerskou pracovní sílu jsou vzhledem k vysokému maximálnímu vyměřovacímu základu pro pojistné opět na Slovensku (135 %), následuje Rakousko (130 %) a Česká republika (128 %). Nejnižší zatížení má Bulharsko (104 %) a opět Albánie (103 %). Tyto údaje

je však třeba brát s určitou rezervou, neboť manažerské platy v zemích s nižší úrovní mezd jsou výrazně nižší než sledovaných 6 000 EUR. Od toho se také odvíjí stanovené maximální vyměřovací základy pro odvody pojistného v jednotlivých zemích, které uvedené srovnání obsahují. Lze však alespoň sledovat trend odvodového zatížení v jednotlivých zemích.

„Závěrem můžeme konstatovat, že ve srovnání s ostatními státy zaměstnanci v České republice odvádí ze své mzdy spíše nižší odvody na pojistné, což se projevuje potřebou vyššího zatížení zaměstnavatelů těmito odvody. Při stejné hrubé mzdě tedy český zaměstnavatel hradí s výjimkou Slovenska a Rakouska vyšší odvody na pojistné než v ostatních sledovaných státech, což vede k neatraktivně vysoké ceně práce pro zaměstnavatele. Nutná snaha o udržení konkurenceschopnosti mimo jiné také udržením srovnatelné nákladovosti práce s ostatními zeměmi v regionu tak nepřispívá k růstu hrubých mezd, které mohou česťti zaměstnavatelé svým zaměstnancům poskytnout,“ shrnuje Jan Soška, partner TPA Česká republika. ●

CEEQA – Lifetime Achievement in Real Estate poprvé do České republiky

Ocenění Central & Eastern European Real Estate Quality Awards (CEEQA) za celoživotní přínos pro rozvoj a zkvalitnění oblasti komerčních nemovitostí – Lifetime Achievement in Real Estate – poprvé doputovalo do České republiky. Cenu si ve Vídni v rámci slavnostního galavečera převzal Radim Passer, generální ředitel a předseda představenstva společnosti PASSERINVEST GROUP.

Central & Eastern European Real Estate Quality Awards (CEEQA) od roku 2004 oceňuje úspěšné projekty, firmy a osobnosti působící v oblasti komerčních nemovitostí napříč osmnácti zeměmi střední a východní Evropy. Ceny CEEQA organizuje CEE Insight Forum ve spolupráci s prestižním ekonomickým listem Financial Times a o vítězích rozhoduje nezávislá odborná porota, složená z řad bankéřů, konzultantů, investorů a dalších odborníků z oblasti Real Estate.

Ceny CEEQA jsou udíleny v pěti hlavních kategoriích – hlavní ocenění, ocenění projektů, společností, agentur a RealGreen – a jejich podkategorií. V rámci hlavního ocenění se každoročně udílí i cena za celoživotní přínos pro oblast komerčních nemovitostí.

Nezávislá odborná porota ocenila touto cenou Radima Passera, a to zejména za vybudování a další rozvoj multifunkčního areálu BB Centrum, který jeho společnost PASSERINVEST GROUP buduje již více než 20 let. Koncept tohoto „města ve městě“ je unikátní v celoevropském měřítku a porota

Radim Passer, předseda představenstva PASSERINVEST GROUP, při letošním předávání ocenění CEEQA – Lifetime Achievement in Real Estate

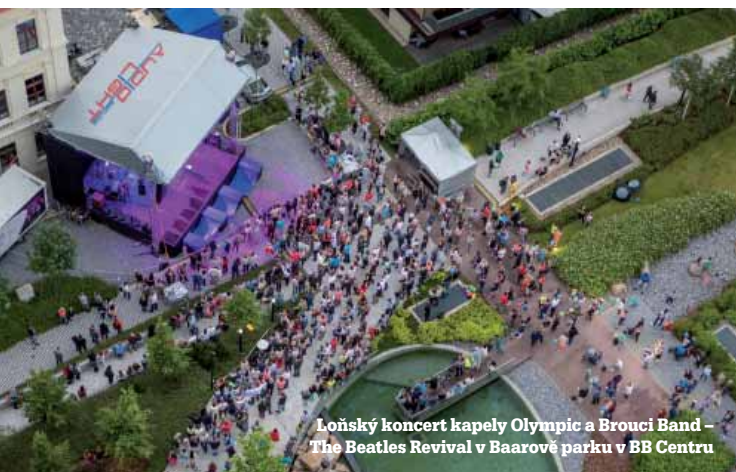
i proto považuje Radima Passera za jednoho z nejaktivnějších průkopníků přestavby střední a východní Evropy po pádu komunismu.

Specifičnost BB Centra spočívá v přítomnosti atributů kompaktní městské části, kde je možné nejen pracovat a bydlet, ale také se bavit, vzdělávat, nakupovat, sportovat a relaxovat.

Areál v současné době tvoří celkem sedmáct budov. Dvanáct administrativních – většina má vlastní zelenou střešní terasu – ostatní budovy jsou určeny k bydlení, vzdělávání, je zde škola a školka a společenské, kulturní centrum i sportovní centrum. V administrativních budovách jsou umístěny i ob-

Antonín Panenka a Karol Dobiaš předávají putovní pohár za 1. místo v turnaji BB C Cup 2016

Loňský koncert kapely Olympic a Brouci Band – The Beatles Revival v Baarově parku v BB Centru

Vladimír Klouda, výkonný ředitel PASSERINVEST GROUP, přebírá ocenění CZECH TOP 100 (2. zleva)

chodní jednotky, které nabízejí širokou škálu služeb, obchodů nebo mezinárodní kuchyni. BB Centrum má vlastní kyvadlovou dopravu od stanice metra C-Budějovická, na které již více než rok jezdí také dva elektrické autobusy. Jedním z hlavních bodů konceptu BB Centra je být dobrým sousedem. Proto společnost PASSERINVEST GROUP v průběhu celého roku pořádá neformální setkání či fotbalové utkání BB C Cup mezi nájemci. Dobrým sousedem chce být i pro obyvatele blízkého i širšího okolí. Proto jsou v BB Centru budovány zelené plochy jako Baarův park nebo park Brumlovka, ve kterém je velké dětské hřiště a oddělená loučka pro venčení psů.

V plánu je výstavba další etapy parku Brumlovka s dětským dopravním hřištěm a jezírkiem s maketou Šalamounova chrámu. V obou parcích jsou umístěny Knihobudky, veřejné knihovničky, ve kterých si mohou zájemci zdarma půjčit knihy nebo je vyměnit za ty, které už přečetli. V Baarově parku se každé léto pořádá koncert pro veřejnost. V letošním roce, v rámci oslav 25 let od založení skupiny PASSERINVEST, vystoupila v Baarově parku Hana Zagorová, skupina No Name a Děda Mládek Illegal Band a nechyběl ani bohatý doprovodný program.

Developerská skupina Radima Passera PASSERINVEST slaví 25 let působení na trhu a za tu dobu má ve svém portfoliu řadu projektů, z nichž nejvýraznější je multifunkční areál BB Centrum v pražské Michli a projekt Nová Karolina Park v centru Ostravy. Za čtvrtstoletí si skupina PASSERINVEST vybudovala silné konkurenceschopné postavení na trhu a společnost PASSERINVEST GROUP je dnes jednou ze tří největších a nejvlivnějších developerských společností. Dokazuje to i nedávné ocenění nejen mezinárodní CEEQA pro Radima Passera, ale i získání první příčky v žebříčku 100 obdivovaných firem České republiky 2017 – Činnosti v oblasti nemovitostí, služby pro podniky –, kterou každoročně pořádá a vyhlašuje sdružení CZECH TOP 100. Vedle tohoto úspěšného umístění se v letošním roce posunula o příčku výše na 8. místo v celkovém hodnocení 100 obdivovaných firem České republiky 2017.

Významná ocenění nezískává jenom společnost PASSERINVEST GROUP a její zakladatel Radim Passer, ale pravidelně jsou oceňovány i jednotlivé projekty, které v rámci areálu BB Centrum vznikají, např.: Budova G se umístila na 2. místě v 16. ročníku soutěže Best of Realty, Rezidenční park Baarova získal cenu čtenářů v soutěži Best of Realty či Budova FILADELFIE získala cenu Top Invest. Pozadu nezůstává ani ostravský projekt Nová Karolina Park, který získal hlavní cenu v soutěži Stavba Moravskoslezského kraje. ●

Zdroj fotografií: PASSERINVEST GROUP, CZECH TOP 100

Investice do nemovitostí?

Klíčem je atraktivní lokalita

Investice do nemovitostí určených k pronájmu jsou čím dál populárnější. Velkým problémem je však nedostatek nových bytů, což je důsledek zpříšňování podmínek pro developery. To má za následek výrazné zvyšování cen a v kombinaci s menší dostupností hypotečních úvěrů jsou to dva zásadní vlivy, které mohou významně zvýšit poptávku po nájemním bydlení. A právě na téma investičního bydlení poskytl rozhovor Peter Noack, spoluzakladatel a CEO společnosti **ZEITGEIST Asset Management**, která se zaměřuje na nákup objektů, které zhodnocuje, rozvíjí, renovuje a pronajímá téměř po celé Evropě.

Zeitgeist se zabývá rozvojem nemovitostních projektů různých segmentů pro soukromé a institucionální investory v České republice, v Německu, a také ve střední a východní Evropě. Co přesně to znamená?

Vždy hledáme ten nejlepší způsob zhodnocení nemovitostí jak u výstavby nových projektů, tak i zlepšení výnosnosti stávajících objektů. Nyní se významně zaměřujeme na residenční development, především na oblast nájemního bydlení, ve kterém spatřujeme největší potenciál pro růst trhu. Působíme také v oblasti studentského bydlení, a to prostřednictvím své dceřiné společnosti Zeitraum. V současné době máme ve správě aktiva ve výši 213 mil. EUR, pronajímáme 207 100 m² ploch a k rozvoji máme k dispozici 405 500 m² pozemků.

Peter Noack,
spoluzakladatel
a CEO společnosti
ZEITGEIST Asset
Management

Působíte v řadě zemí Evropy. Dají se mezi nimi spatřovat, co se týká přístupu k investicím do nemovitostí, nějaké rozdíly?

Každá země má svá vlastní specifika. Například v Německu tvoří nájemní bydlení tržní podíl více než 50%. To se také odráží v investování. V České republice trh s nájemním bydlením tvoří jen malý podíl na trhu s nemovitostmi. Tento trend se však mění. Totéž platí pro Polsko, kde si v důsledku některých regulačních změn v příštích letech mladé rodiny nebudou moci dovolit koupit vlastní byt, a proto v tomto segmentu očekáváme nárůst poptávky.

Jak byste zhodnotil stav investic do nemovitostí v ČR?

Česká ekonomika je v současné době jednou z neúspěšnějších v Evropě – trhy jsou likvidní a nabízejí pro investory opravdu dobré vyhlídky. Proto v blízké budoucnosti v České republice očekáváme několik transakcí, které budou srovnatelné se západní Evropou.

Dá se říci, že je u nás nyní historicky nejvyšší poptávka po investicích do nemovitostí?

Ano. Důvodem poptávky po nájemních nemovitostech je relativní bezpečnost této investice na stabilních evropských trzích, mezi které se řadí také Česká republika a zejména Praha. ČR je u zahraničních investorů vysoce hodnocena nejen pro svou politickou a ekonomickou stabilitu, ale také výhodnou polohu i relativně nízkou cenu ve srovnání s okolními státy.

Pro koho může být vlastně investice do nemovitostí zajímavá?

Investice do nemovitostí, zejména v atraktivních lokalitách, je dlouhodobě nejefektivnějším a nejspolehlivějším způsobem pro zhodnocení svých peněz, který preferují nejen movité privatní osoby či rodinné podniky, ale také institucionální investoři a v neposlední řadě penzijní fondy.

Vzhledem k tomu, že trh je velmi profesionální, osoby nepocházející z tohoto prostředí potřebují někoho, komu mohou věřit a na koho se mohou spolehnout, proto soukromým investorům doporučujeme především se zaměřit na pečlivý výběr konzultanta.

Dá se popsat, jak vypadá Váš typický klient?

Institucionální či privatní investor, který se zaměřuje na investice do kvalitních nemovitostních projektů s cílem dlouhodobého a atraktivního zhodnocení investice jak z pohledu pravidelného výnosu, tak i vzrůstající hodnoty samotné nemovitosti.

Vaše portfolio čítá téměř 20 projektů. Jakým způsobem je vybíráte? Je mezi nimi nějaký Váš srdcový?

V současné době tvoří naše rychle se rozrůstající portfolio 18 prémiových nemovitostí ve třech zemích Evropy. A další akvizice budou následovat v blízké budoucnosti.

Naše projekty volíme velmi pečlivě a v souladu s investičním a rizikovým profilem našich investorů. Jelikož naši klienti mají různé investiční vize, máme také my široké portfolio projektů. Obecně však platí, že lokalita je klíčem, a proto se vždy velmi soustřeďujeme na budoucí rozvoj v dané oblasti a okolí.

Na Švihance, Praha 2

Křížkova, Praha 8

Samozřejmě každý z našich projektů považujeme za jedinečný, proto je těžké si mezi nimi vybrat. Rádi volíme nejlepší možnou kombinaci mezi budovou jako takovou a jejím nejlepším využitím, a proto jsme založili vlastní společnost provozující studentské bydlení. Projekt U Průhonu je pro nás jedinečný tím, že v něm vystupujeme zároveň jako investor, tak i provozovatel.

Jaké má Zeitzeist cíle do budoucna?

Naším cílem je vytvořit v centrální Evropě udržitelné portfolio nájemních domů. Naším zájmem je vybudovat silnou pozici společnosti, která je na trhu prostřednictvím značky „Zeitzeist“ známá a rozpoznatelná jako mezinárodní developer operující s aktivy pro institucionální i pro soukromé investory v České republice, v Německu, a také ve střední a východní Evropě. Neustále vyhledáváme nové nemovitosti k nákupu a developementu a jsme otevření novým investorům. V horizontu tří let bychom chtěli správou nemovitostí a managementem dosáhnout objemu investic v hodnotě 1 miliardy EUR. ●

Letní akademie Evropa, USA a Česko 2017 proběhne v druhém týdnu letních prázdnin

Unikátní vzdělávací projekt pro studenty, čerstvé absolventy gymnázií a středních škol se zájmem o právo, ekonomii, politologii a aktuální bezpečnostní otázky, připravuje vysoká škola CEVRO Institut již po desáté.

Účastníci Letní akademie 2016 v TV NOVA

JUDr. Tomáš Sokol při přednášce v rámci Letní akademie 2016

Oblíbený vzdělávací projekt letos nese název Evropa, USA a Česko 2017 – aktuální výzvy a hrozby. Vzhledem k měnící se politické situaci nejen v Evropě škola předpokládá ještě větší zájem než v minulých letech. Vzdělávací kurz se bude konat ve dnech 10. – 13. července 2017 v sídle vysoké školy v centru Prahy. Jeho tradičním partnerem a podporovatelem je Nadace Konrada Adenauera, tedy německá vzdělávací instituce.

Kromě přednášek z oblasti ekonomie, politologie, práva a bezpečnosti, se kterými studenty seznámí přední osobnosti všech těchto oborů, studenti navštíví Poslaneckou sněmovnu a také newsroom TV Nova, kde se dozvědí, jakým způsobem se připravují a vysílají televizní zprávy. Účastníkům se na místě bude věnovat absolvent vysoké školy, jeden z nejznámějších moderátorů Rey Koranteng.

Neméně zajímavé budou debaty se známými pedagogy školy, např. s advokátem

JUDr. Tomášem Sokolem, bývalým ministrem a diplomatem JUDr. Cyrilem Svobodou, Ph.D. nebo rektorem CEVRO Institutu, specialistou na hospodářskou politiku prof. Ing. Josefem Šimou, Ph.D. Aktivní studenti, kteří se rádi vzdělávají a rozšiřují své obzory i o prázdninách, se tak mohou těšit na nabitý program po celou dobu konání akademie.

„Letní akademii letos pořádně již po desáté a musím říct, že kvalita studentů, kteří se nám na ni hlásí, rok od roku roste. Dle mého názoru je to dáno tím, že mla-

dí lidé mají během prázdnin opravdu mnoho možností, jak trávit volný čas. Najdou se však i tací, kteří si chtějí otevřít obzory a využít prázdninové volno i jinak než lenošením. Za tyto studenty jsme samozřejmě rádi. Bavi to pak obě strany a setkání jsou inspirativní", řekl k úspěšnému projektu prorektor pro studium Ladislav Mrklas.

Akademie může odpovědět nerozhodnutým studentům na otázku, jakému oboru se chtějí v budoucnu věnovat. Poznají také nové přátele z různých koutů země a dostanou se na místa, kam se většina studentů nemá šanci dostat.

V ceně účastnického poplatku v téměř zanedbatelné výši 1 200 Kč je kromě celého programu i třídenní ubytování na vysokoškolské koleji, tři obědy, jedna večeře a drobné občerstvení po celou dobu konání. Podmínkami účasti jsou věk 18 až 27 let a zájem o daná témata. ●

CEVRO Institut je soukromou vysokou školou práva, politologie, mezinárodních vztahů, ekonomie a bezpečnostních studií, která na českém vysokoškolském trhu působí více než deset let. Vysoká škola nabízí prestižní vzdělání, individuální přístup a špičkový pedagogický sbor. Vybrat si lze z bakalářských, magisterských i postgraduálních studijních programů. Přednáší zde elitní profesori a docenti i experti přicházející z praxe justice, veřejné správy a světa podnikání.

Více o škole
na www.cevroinstitut.cz či
<https://www.facebook.com/CEVROInstitut.cz/>

Účastníci Letní akademie 2016
ve studiu TV NOVA

Letní akademie 2016 –
přednáška o Liberální ekonomii z úst rektora
prof. Šímy

VILLA REGENHART

Nový wellness hotel v Jeseníku!

Regenhartova Villa s historickou duší opět ožívá

Chcete si užít naprostou pohodu v podhůří Jeseníků? Klid, relaxaci a odpočinek? Villa Regenhart může být tou správnou volbou pro Vás.

Město Jeseník se proslavilo především v 19. století díky vodoléčebným lázním Vincence Priessnitz, ale také díky textilní výrobě spojené s firmou Regenhart & Raymann. V roce 1899 se začala psát i historie jedné z nejkrásnějších vil v Jeseníku – Regenhartovy Villy – kterou nechal v letech 1898 až 1899 postavit jeden z bratrů, vlastníků textilní továrny, pan Ernst Regenhart jako své rodinné sídlo.

A nyní, díky svým novým majitelům, tato nádherná neobarokní vila po letech opět ožívá a představuje se jako čtyřhvězdičkový wellness & spa hotel se službami na té nejvyšší úrovni.

Navázat na téměř stovacetiletou tradici nebylo vůbec jednoduché, ale díky velmi citlivému přístupu architektů byla vila renovována s maximálním citem pro detail, s cílem zachovat původní architektonický ráz a historickou věrnost a vrátit jí tak její původní lesk a slávu. Samotná rekonstrukce hotelu byla dokončena v květnu 2016. Svým hostům je plně k dispozici od června letošního roku.

Historická atmosféra je citlivě propojena s moderním, čtyřhvězdičkovým luxusem. Všechny pokoje a apartmány disponují vysokorychlostním wi-fi připojením, satelitní televizí, minibarem, telefonem

a koupelnou vybavenou vanou či sprchou. Vybírat můžete z několika typů ubytování převážně apartmánového typu, každý pokoj je dokonce pojmenován po některém z členů Regenhartovy rodiny. K hotelu patří také venkovní terasa a rozlehlý park, stylová restaurace, lobby bar a pro Vaše hýčkání se pak otevírají netušené možnosti v našem wellness centru.

Zavřete oči a ponořte se do nirvány, která pohladí Vaše smysly. Prožijte chvíle harmonie těla a duše v našem luxusním spa & wellness centru. Bohatá nabídka wellness služeb je tady pro Vás. Uvolnit se můžete během různých relaxačních rituálů a masáží. V intimní atmosféře se Vám budou odborně a s maximální péčí věnovat vyškolené terapeutky a masérky. Odbourejte stres a posilte imunitu v saunovém světě s parní, solní a finskou saunou, k dispozici je i ochlazovací a od-

počinková zóna. Užít si můžete bazénový komplex s perličkovými lavicemi, vodopádem a masážními tryskami. Pro ty, kteří preferují spíše soukromí, bude tou správnou volbou privátní wellness, které Vám poskytne diskrétní odpočinek s unikátní trojkombinací hydromasážní whirlpool vany, finské sauny a vyhřívaného vodního lůžka. Nerušeně můžete také relaxovat pod širým nebem ve venkovní vířivce.

Na srdce si samozřejmě klademe vysoký standard naší restaurace, která služby hotelu vhodně doplňuje. Naším hostům nabízíme příjemnou atmosféru ve stylovém prostředí, pravidelně obměňovaný výběr pokrmů moderní české gastronomie s důrazem na využití regionálních a sezónních surovin. Zatímco na podzim si u nás můžete vychutnat lahodnou zvěřinu, v létě Vás rádi pozveme ke grilu plnému ryb z horských řek. Největším labužníkům nabízíme několikachodová degustační menu, sestavená z těch nejvybranějších pokrmů.

Na své si přijdou milovníci kávy, neboť se zde podává na zakázku připravená pražená káva té nejvyšší kvality. Hotel se může pochlubit dokonce vlastní značkou piva, kterým je polotmavý speciál téhož názvu, tedy Regenhart. V letním období přijde jistě vhod i posezení na terase s příjemným výhledem do přilehlého parku. Snažíme se, aby se každá Vaše návštěva proměnila v nezapomenutelný zážitek. Příprava kulinářských specialit je pro naše kuchaře prací i vášní zároveň.

Pro Vaše maximální pohodlí nabízíme kompletní concierge služby. Na přání pro Vás připravíme vše, co byste během Vaše

ho pobytu u nás mohli potřebovat. Ať se již jedná o rezervaci jízdenek, letenek, či jiných forem dopravy, tlumočnické služby, průvodcovské služby, hlídání a péče o děti, nebo jen vyčištění a vyžehlení prádla, náš personál je tu pro Vás. Získání služeb osobního asistenta nikdy nebylo jednodušší – naše hotelová recepce je zde k Vaším službám.

Pro turistické vyžití a výlety do blízkého okolí Vás čeká mnoho nádherných lokalit. Kromě blízkých Priesnitzových lázní a historického města Jeseník doporučujeme krásy bohaté přírody horského terénu, která nabízí mnoho k objevování nezávisle na ročním období. Mezi oblíbené letní cíle patří rozhledna na Pradědu, Biskupská hora, vodní elektrárna Dlouhé Stráně či Mechové jezírko na Rejvízu. Vaší touhou po adrenalinu může uspokojit adrenalin park v České Vsi nebo bobová dráha na Ramzové. V zimě se zase můžete těšit na bohaté možnosti místních ski areálů na Červenohorském sedle, projet se sněžnou rolbou nebo si užít ne-tradičních zážitků Snowbike kolovny. Mezi oblíbené celoroční cíle patří zámek Jánský Vrch, hrad Žulová a ruční papírna ve Velkých Losinách.

Samozřejmostí je možnost zprostředkování zapůjčení jízdního kola, lyží nebo snowboardu, dle aktuálního ročního období.

K výhodám hotelu zcela jistě patří snadná dostupnost. Nachází se přibližně 500 metrů od centra lázeňského města Jeseník a 10 minut chůze od autobusového nádraží. Na letiště v Ostravě dojedete autem za dvě hodiny, do Prahy pak přibližně za hodiny tři. Přijedete-li vlastním vozem,

zcela jistě využijete bezplatného parkování přímo na hotelovém parkovišti.

Víme, že existuje spousta míst, kde lze strávit nezapomenutelné chvíle, ale pouze jedním z nich je Villa Regenhart.

Nádherná neobarokní vila s atmosférou starých dob, připravena splnit všechna Vaše přání ve velkém stylu.

Prožijte svoji dovolenou či víkend na kouzelném místě s perfektním servisem a špičkovými službami. ●

*Nechte se hýčkat v rukou profesionálů.
Již nyní se těšíme na Vaši návštěvu.*

Villa Regenhart

Josefa Hory 673
790 01 Jeseník

VILLA REGENHART

Ing. Tibor Macík
ředitel hotelu

+420 588 886 640

recepce@villaregenhart.cz
obchod@villaregenhart.cz

www.villaregenhart.cz

IT nástroj pro více použití v kanceláři, do něhož se vyplatí investovat

V dnešní době se zdá, že ne každý hledá kvalitu a spolehlivost. Snižujeme náklady všude, kde to je jen trochu možné. Mnozí z nás například kupují levné oblečení neznámých značek. A dává to smysl, protože nové si můžeme koupit prakticky hned, jakmile nás to, co jsme si právě koupili, přestane bavit. Jste však připraveni použít stejnou logiku, tedy „kupme to nejlevnější na trhu“, při koupi auta nebo výběru zámku do dveří bytu? To vůbec není jisté, protože na určité věci se prostě chcete naprosto spolehnout. Stejný princip platí pro některé IT nástroje, díky nimž je vaše společnost bezpochyby více konkurenceschopná a efektivnější, což lze říci i o vás. Právě proto se takové nástroje prodávají za nezanedbatelné ceny – přinášejí totiž nové definice způsobů práce.

Jedním z takových nástrojů je nade vše pochybnost nová aplikace ABBYY FineReader 14. Pravděpodobně si myslíte, že jde jen o další vylepšení známého softwaru pro OCR, který je na trhu již více než 10 let. Pravda je taková, že budete příjemně překvapeni.

3× hodnota

ABBYY FineReader 14 je jako „švýcarský nůž“. Jde o komplexní nástroj, který sám o sobě úspěšně nahrazuje tři různé programy: editor PDF, software pro převod (OCR) dokumentů a software pro porovnávání dokumentů. Začne-li vaše právní

kancelář uvažovat o tom, že je potřeba si pořídit tři samostatná softwarová řešení pokrývající stejné úlohy, rychle zjistíte, že aplikace FineReader 14 je vlastně skvělou investicí.

3× méně péče

Čím méně programů máte, tím snadněji a pohodlněji se vám pracuje. Postup instalace bude jednoduchý i pro ty, kteří nejsou IT specialisty, a tak nemusíte platit dodavatelům služeb pro správu IT.

Máte obavy z technické podpory? Nemusíte mít! Pomoc týmu podpory společnosti ABBYY je pro všechny registrované majitele softwaru zcela zdarma. Nemusíte v tomto ohledu vynakládat žádný čas ani vyvíjet žádné úsilí.

2× více ušetřeného času

Pro společnost může představovat nepřijemný problém i samotný proces nákupu softwaru: je nutno pochopit složité licencování, požadavky apod. Nebylo by hezké ušetřit čas i v tomto okamžiku?

Licenční program ABBYY Corporate Plus vám pomůže ušetřit čas v době pořizová-

ní softwaru. Tento program nabízí společností, organizacím i jednotlivcům jednoduché a průhledné licencování. Efektivně splňuje potřeby různých právních kanceláří bez ohledu na jejich velikost či IT infrastrukturu.

Potřebujete více licencí? Díky atraktivní škále slev v případě hromadných nákupů zaplatíte méně.

Dáváte přednost nákupu od ověřeného partnera? Ani to nepředstavuje žádný problém – ověření a plně kvalifikovaní partneři společnosti ABBYY poskytnou kompetentní poradenství před nákupem, rychle se s vámi domluví na ideálních podmínkách a dodají zakoupené licence ve vašem jazyce.

Jaký je tedy další krok? Jak mohu pro svoji společnost požádat o speciální zkušební licenci zdarma?

Vyplňte webový formulář na oficiálních webových stránkách ABBYY a hned začnete využívat výhod nového programu FineReader 14.

Efektivita a kvalita práce, do níž se vyplatí investovat, pokud si vaše společnost chce udržet náskok před konkurencí. ●

Pojďte s námi!

skutky naděje

„Skutky naděje 2016“ – je již devátým ročníkem unikátního projektu, který svým rozsahem, aktivním přístupem pořadatelů a hlavně samotných účastníků, se řadí k nejmasovějším humanitárním a charitativním akcím v celé republice.

Projekt svými aktivitami oslovuje širokou veřejnost a všechny společenské vrstvy. Právě propojení různých společenských vrstev a jednotlivých odvětví sportovních i nespportovních aktivit je jednou z hlavních předností tohoto projektu.

Projekt Skutky naděje přispívá:

- a) na boj proti rakovině
- b) na podporu volnočasových aktivit mládeže, hendikepovaných a geneticky nemocných dětí

Více informací o projektu naleznete na www.skutkynadeje.cz

Generální partner

Hlavní partner

Partneři

Mediální partneři

Hlavní organizátor

Levity, a.s., Hvězdova 1716/2b, 140 78 Praha 4
e-mail: info@levity.cz, www.levity.cz

R

WELLNESS & SPA HOTEL VILLA REGENHART

- * **Výhodné pobytové balíčky**
- * **Stylová restaurace**
- * **Wellness & Spa**
- * **Firemní a rodinná setkání**
- * **Dárkové poukazy**

Adresář advokátních kanceláří, které přispěly do sekce „z právní praxe“

Advokátní kancelář Brož & Sokol & Novák s.r.o.

Sokolská třída 60
120 00 Praha 2
Tel.: +420 224 941 946
Fax: +420 224 941 940
e-mail: advokati@akbsn.eu
www.akbsn.eu

Advokátní kancelář Brož, Sedlatý s.r.o.

Atrium Flóra
Budova A
Vinohradská 2828/151
130 00 Praha 3
Tel.: +420 246 028 028
Fax: +420 246 028 029
e-mail: info@broz-sedlaty.cz
www.broz-sedlaty.cz

Advokátní kancelář ERHARTOVÁ VÍTEK & PARTNERS

Šafaříkova 201/17
120 00 Praha 2
Tel.: +420 224 409 920
e-mail: recepc@akev.cz
www.akev.cz

Advokátní kancelář Hartmann, Jelínek, Fráňa a partneři, s.r.o.

Sokolovská 5/49
186 00 Praha 8
Tel.: +420 225 000 400
Fax: +420 225 000 444
e-mail: recepc@hjf.cz
www.hjf.cz

Advokátní kancelář JELÍNEK & Partneři s.r.o.

Pardubice - Dražkovice 181
533 33 Pardubice
Tel.: +420 466 310 691
Fax: +420 466 310 691
e-mail: advokati@advokatijelinek.cz
www.advokatijelinek.cz

Advokátní kancelář Kríž a partneři s.r.o.

Rybná 9
110 00 Praha 1
Tel.: +420 224 819 334
Fax: +420 224 819 343
e-mail: info@ak-kp.cz
www.ak-kp.cz

Advokátní kancelář Pokorný, Wagner & partneři, s.r.o.

Karoliny Světlé 301/8
110 00 Praha 1
Tel.: +420 224 229 287-9
Fax: +420 224 229 290
e-mail: office@p-w.cz
www.p-w.cz

Advokátní kancelář Vych & Partners, s.r.o.

Lazarská 11/6
120 00 Praha 2
Tel.: +420 222 517 466
Fax: +420 222 517 478
e-mail: office@ak-vych.cz
www.ak-vych.cz

Ambroz & Dark Deloitte Legal s.r.o., advokátní kancelář

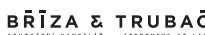
Karolinská 654/2
186 00 Praha 8
Tel.: +420 246 042 100
Fax: +420 246 042 030
e-mail: legalcz@deloittece.com
www.deloitte.com

Baker & McKenzie, s.r.o., advokátní kancelář

Klimentská 1216/46
110 00 Praha 1
Tel.: +420 236 045 001
e-mail: Prague.info@bakerweb.com
www.bakermckenzie.com

BRODEC & PARTNERS s.r.o., advokátní kancelář

Rubešova 162/8
120 00 Praha 2
Tel.: +420 224 247 215
e-mail: info@akbrodec.cz
www.akbrodec.cz

Bríza & Trubač, s.r.o., advokátní kancelář

Jánský Vršek 311/6
118 00 Praha 1
Tel.: +420 777 60 11 14
e-mail: info@brizatrubac.cz
www.brizatrubac.cz

CÍSAŘ, ČESKA, SMUTNÝ s.r.o., advokátní kancelář

CITY TOWER
Hvězdova 1716/2b
140 78 Praha 4 Pankrác
Tel.: +420 224 827 884
Fax: +420 224 827 879
e-mail: ak@akccs.cz
www.akccs.cz

Clifford Chance Prague LLP, organizační složka

Jungmannova Plaza
Jungmannova 24
110 00 Praha 1
Tel.: +420 222 555 222
Fax: +420 222 555 000
e-mail: Prague-office@cliffordchance.com
www.cliffordchance.com

DOHNAL PERTOT SLANINA, advokátní kancelář, v.o.s.

Palackého 75/21
779 00 Olomouc
Tel.: +420 493 814 900
Fax: +420 493 814 899
e-mail: info@akdps.cz
www.akdps.cz

DUNOVSKÁ & PARTNERS s.r.o., advokátní kancelář

Palác Archa
Na Poříčí 24
110 00 Praha 1
Tel.: +420 221 774 000
e-mail: office@dunovska.cz
www.dunovska.cz

Dvořák Hager & Partners, advokátní kancelář, s.r.o.

Oasis Florenc
Pobřežní 394/12
186 00 Praha 8
Tel.: +420 255 706 500
Fax: +420 255 706 550
e-mail: praha@dhplegal.com
www.dhplegal.com

Giese & Partner, s.r.o.

Palác Myslbek
Ovocný trh 8
117 19 Praha 1
Tel.: +420 221 411 511
Fax: +420 222 244 469
e-mail: office@giese.cz
www.giese.cz

Havel, Holásek & Partners s.r.o., advokátní kancelář

Florentinum
Na Florenci 2116/15
110 00 Praha 1
Tel.: +420 255 000 111
Fax: +420 255 000 110
e-mail: office@havelholasek.cz
www.havelholasek.cz

HOLEC, ZUSKA & Partneri

Palác Anděl
Radlická 1c/3185
150 00 Praha 5
Tel.: +420 296 325 235
Fax: +420 296 325 240
e-mail: recepcce@holec-advokati.cz
www.holec-advokati.cz

KŠD LEGAL advokátní kancelář s.r.o.

City Tower
Hvězdova 1716/2b
140 00 Praha 4
Tel.: +420 221 412 611
Fax: +420 222 254 030
e-mail: ksd.law@ksd.cz
www.ksd.cz

LEGALITĚ advokátní kancelář s.r.o.

Václavská 316/12
120 00 Praha 2
Tel.: +420 222 200 700
e-mail: office@legalite.cz
www.legalite.cz

LP Legal, advokátní kancelář, s.r.o.

Žitná 1575/49
110 00 Praha 1
Tel.: +420 224 240 760
e-mail: office@lplegal.cz
www.lplegal.cz

Mališ Nevrkla Legal, advokátní kancelář, s. r. o.

Longin Business Center
Na Rybníčku 1329/5
120 00 Praha 2
Tel.: +420 296 368 350
Fax: +420 296 368 351
e-mail: law.office@mn-legal.eu
www.mn-legal.eu

MORENO VLK & ASOCIADOS

advokátní kancelář
Sokolovská 32/22
186 00 Praha 8
Tel.: +420 224 818 736
Fax: +420 224 818 736
e-mail: praha@moreno-vlk.eu
www.moreno-vlk.eu

MT Legal s.r.o., advokátní kancelář

Jugoslávská 620/29
120 00 Praha 2
Tel.: +420 222 866 555
e-mail: info@mt-legal.com
www.mt-legal.com

NIELSEN MEINL, advokátní kancelář, s. r. o.
 Žatecká 55/14
 110 00 Praha 1
 Tel.: +420 270 004 935
 Fax: +420 270 004 939
 e-mail: praha@nielsenmeinl.com
 www.nielsenmeinl.com

PPS advokáti s.r.o.
 Velké náměstí 135/19
 500 02 Hradec Králové
 Tel.: +420 495 512 831-2
 Fax: +420 495 512 838
 e-mail: pps@ppsadvokati.cz
 www.ppsadvokati.cz

PRK Partners s.r.o. advokátní kancelář
 Jáchymova 26/2
 110 00 Praha 1
 Tel.: +420 221 430 111
 Fax: +420 224 235 450
 e-mail: prague@prkpartners.com
 www.prkpartners.com

Rada & Partner advokátní kancelář, s.r.o.
 Na Příkopě 988/31
 110 00 Praha 1
 Tel.: +420 224 810 090
 e-mail: i.rada@radapartner.cz
 www.radapartner.cz

Randl Partners
 Tetris Office Building
 Budějovická 1550/15a
 140 00 Praha 4
 Tel.: +420 222 755 311
 Fax: +420 270 007 311
 e-mail: office@randls.com
 www.randls.com

ROWAN LEGAL, advokátní kancelář s.r.o.
 GEMINI Center
 Na Pankráci 1683/127
 140 00 Praha 4
 Tel.: +420 224 216 212
 Fax: +420 224 215 823
 e-mail: praha@rowanlegal.com
 www.rowanlegal.com

Rödl & Partner, advokáti, v.o.s.
 Platněřská 2
 110 00 Praha 1
 Tel.: +420 236 163 111
 Fax: +420 236 163 799
 e-mail: prag@roedl.cz
 www.roedl.com

ŘANDA HAVEL LEGAL advokátní kancelář s.r.o.
 Truhlářská 1104/13
 110 00 Praha 1
 Tel.: +420 222 537 500-1
 Fax: +420 222 537 510
 e-mail: office.prague@randalegal.com
 www.randalegal.com

SEIFERT A PARTNEŘI advokátní kancelář, s.r.o.
 Florentinum
 Na Florenci 2116/15
 110 00 Praha 1
 Tel.: +420 603 194 424
 e-mail: office@akseifert.cz
 www.akseifert.cz

TOMAN, DEVÁTÝ & PARTNEŘI advokátní kancelář, s.r.o.
 Trojanova 12
 120 00 Praha 2
 Tel.: +420 224 918 490
 Fax: +420 224 920 468
 e-mail: ak@iustitia.cz
 www.iustitia.cz

VEPŘEK CASKA VLACHOVÁ advokátní kancelář s.r.o.
 Husova 242/9
 110 00 Praha 1
 Tel.: +420 222 220 775
 Fax: +420 222 220 804
 e-mail: info@vcv.cz
 www.vcv.cz

WEIL, GOTSHAL & MANGES s.r.o. advokátní kancelář
 Křižovnické nám. 193/2
 110 00 Praha 1
 Tel.: +420 221 407 300
 e-mail: prague.reception@weil.com
 www.weil.com

ŽIŽLAVSKÝ, advokátní kancelář s.r.o.
 Široká 5
 110 00 Praha 1
 Tel.: +420 224 947 055
 e-mail: ak@zizlavsky.cz
 www.zizlavsky.cz

Dentons.
Now the world's largest
global elite law firm.

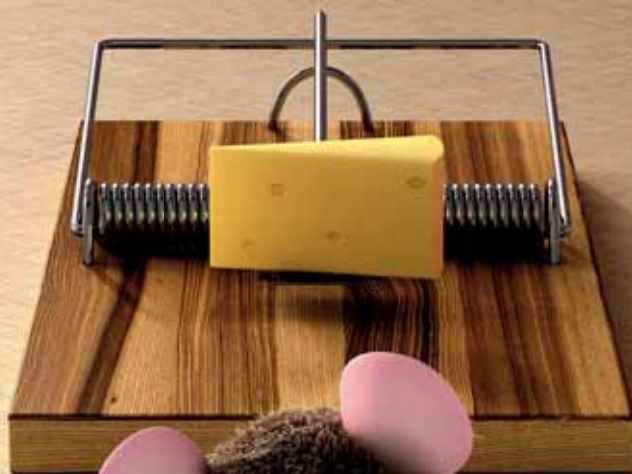

大成 DENTONS

dentons.com

© 2016 Dentons

P / R / K
P A R T N E R S

Při podnikání může riziko číhat za každým rohem.
Spolehněte se proto na podporu jedné z dlouhodobě
nejoceňovanějších právnických firem střední Evropy.
Chraňte své zájmy s těmi nejlepšími.

CHAMBERS
EUROPE
AWARDS
for Excellence
2013
WINNER

CHAMBERS
EUROPE
AWARDS
for Excellence
2014
WINNER

www.prkpartners.com
Prague / Bratislava / Ostrava

Introducing our first
stretch shirt

EST 1898

T·M·LEWIN
LONDON

Prodejny T.M.Lewin: Nákupní Galerie Myslbek,
OC Nový Smíchov, Centrum Chodov, NC Palladium,
Centrum Černý Most, OC Olympia Brno

www.tmlewin.cz

Mercedes-Benz E kupé 220 d, kombinovaná spotřeba 4-4,6 l/100 km, kombinované emise CO₂ 106-119 g/km. Hodnoty emisí CO₂ byly naměřeny a jsou uváděny v souladu se směrnicí 1999/94/ES. Údaje se nevztahují na konkrétní vozidlo a nejsou součástí nabídky, slouží pouze pro porovnání s jednotlivými typy vozidel. Foto je pouze ilustrativní.

Nová třída E kupé. Masterpiece of Intelligence.

Servis na 6 let nebo 125 000 km zdarma.
mercedes-benz.cz

Mercedes-Benz
The best or nothing.

